

DICTUM FACTUM

ДО 200-РІЧЧЯ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.Н.КАРАЗІНА
ТА 175-РІЧЧЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
З ВПРАВАМИ
БАЗОВИЙ КУРС**

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх
навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови*

*За редакцією
Л. М. Черноватого та В. І. Карабана*

Вінниця
НОВА КНИГА
2007

УДК 81.111'36 (075.8)

ББК 81.432.1–2

П 69

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з
поглибленим вивченням англійської мови*

Рецензенти:

О. П. Петрашук, доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник лабораторії іноземних мов Інституту змісту та методів навчання Академії педагогічних наук України

Н. Ф. Гладуш, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Київського національного лінгвістичного університету

І. М. Каминін, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди

П 69 **Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. П. Ліпко, І. Ю. Набокова, В. О. Самохіна, О. В. Ребрій, І. Є. Фролова, Н. М. Ковальчук, М. В. Рябих, С. Л. Пчеліна, Т. М. Щокіна, О. І. Петухова, С. М. Романюк, А. І. Іванченко, Г. В. Малина.** Практична граматики англійської мови з вправами: Базовий курс: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 248 с.

ISBN 978–966–382–051–4

Посібник охоплює практично всю граматичну систему англійської мови, засвоєння якої передбачено програмою навчання на рівні немовних факультетів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови, і ґрунтується на положеннях теорії педагогічної граматики, що розробляється авторами. Зокрема, враховані психологічні закономірності формування іншомовних граматичних навичок, важливість позитивного емоційного довкілля в класі та адекватного орієнтування студентів. Комплекс вправ, що включає як одномовні, так і перекладні вправи, створює сприятливі умови для ефективного засвоєння змісту посібника під час аудиторних занять та при роботі вдома.

Для студентів немовних факультетів вищих закладів освіти, студентів мовних факультетів що вивчають англійську мову як другу іноземну, учнів середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови, фахівців, які прагнуть вдосконалити англомовні граматичні навички, а також для всіх, хто бажає підвищити власний рівень володіння англійською мовою.

УДК 81.111'36 (075.8)

ББК 81.432.1–2

- © Л. М. Черноватий: ідея, пояснення граматичних правил, передмова, схеми, малюнки, підбір ілюстрацій, алгоритми, приклади, структура та послідовність вправ, зміст вправ 163–165, 173–176 (частина 1), впр. 83–86 (частина 2), 2007
- © В. І. Карабан: редагування вправ українською мовою, 2007
- © І. П. Ліпко: редагування англомовних вправ, 2007
- © І. Ю. Набокова: впр. 48–68, 114, 116, 117, 119, 121, 123, 125–139, 170–200, 202, 294, 206, 208, 210–223 (частина 2), 2007
- © В. О. Самохіна: впр. 15–21, 26, 27, 31, 36–62, 67, 69, 72, 159–162, 166–172, 177–218 (частина 1), 31–43 (частина 2), 2007
- © І. Є. Фролова: впр. 28–30, 44, 47 (частина 2), 2007
- © О. В. Ребрій: впр. 141, 143, 145, 148–169 (частина 2), 2007
- © С. Л. Пчеліна: впр. 70, 89–105, 110, 112 (частина 2), 2007
- © М. В. Рябих: впр. 77–82 (частина 1), 2007
- © Н. М. Ковальчук: впр. 106–122, 219–224 (частина 1), 2007
- © Т. М. Щокіна: впр. 1–14, 22 (частина 1), 1, 2, 4, 7, 45, 73, 75, 77, 79, 91 (частина 2), 2007
- © О. І. Петухова: впр. 32–34, 63–65, 73, 153–156 (частина 1); 108, 109, 111, 113, 115, 118, 120, 122, 124, 140, 142, 144, 146, 201, 203, 205, 207, 209 (частина 2), 2007
- © С. М. Романюк: впр. 23–25, 35, 66, 75, 76, 83–88, 103, 194 (частина 1); впр. 3, 5, 6, 11, 15, 17–19, 21, 22, 25, 26, 46, 69, 77, 79, 81 (частина 2), 2007
- © А. І. Іванченко: впр. 123–152 (частина 1), 2007
- © Г. В. Малина: впр. 71–74 (частина 1), 2007
- © Видавництво “Нова книга”: оформлення, 2007

ISBN 978–966–382–051–4

ЗМІСТ

Вступ.....	6
------------	---

ЧАСТИНА 1

1. Речення	8
1.1. Структура речення	8
1.2. Розділові запитання	11
1.3. Наказовий спосіб.....	12
1.4. Питально-заперечні речення.....	13
1.5. Місце додатку в реченні	13
1.6. Підрядні речення наслідку	14
1.7. Сполучники	15
1.8. Короткі конструкції для згоди.....	15
1.9. Конструкція <i>There is/are</i>	16
1.10. Безособові речення	16
2. Дієслово.....	17
Типи дієслів за змістом	17
2.1. <i>Present Simple (Indefinite)</i>	18
2.2. <i>Present Continuous (Progressive)</i>	23
2.3. Головні форми дієслова	29
2.4. <i>Present Perfect Continuous (Progressive)</i>	32
<i>Present Time Exercises</i>	37
2.5. <i>Past Simple (Indefinite)</i>	44
2.6. <i>Past Continuous (Progressive)</i>	50
2.7. <i>Present Perfect</i>	55
2.8. <i>Past Perfect (Continuous)</i>	65
<i>Past Time Exercises</i>	77
2.9. <i>Future Simple/ Be Going to</i>	86
2.10. <i>Future Simple/ Present Continuous</i>	89
2.11. <i>Future Continuous</i>	92
2.12. <i>Future Perfect (Continuous)</i>	96
<i>Future Time Exercises</i>	102
<i>Tense and Aspect Revision</i>	105

ЧАСТИНА 2

1. Прикметник.....	122
1.1. Ступені порівняння прикметників	122
1.2. Інші конструкції для порівняння об'єктів (понять)	123
1.3. Субстантивація прикметників	124
2. Займенник	130
2.1. Особові та присвійні займенники	130
2.2. Зворотні займенники	134
2.3. Неозначені та заперечні займенники	136
2.4. Кількісні займенники.....	138
2.5. Означальні займенники	139
2.6. Взаємні займенники.....	140
2.7. Сполучні займенники	140
2.8. Вказівні займенники	141
2.9. Питальні займенники	141
3. Іменник.....	143
3.1. Множина	143
3.1.1. Злічувані і незлічувані іменники.....	143
3.1.2. Множина іменників	143
3.2. Присвійний відмінок	146
3.3. Артикль	146
3.3.1. Найбільш типові випадки вживання артикля із загальними іменниками	147
3.3.2. Найбільш типові випадки вживання артикля з власними іменами	149
3.3.3. Найбільш типові випадки вживання артикля з географічними назвами	151
3.3.4. Найбільш типові випадки вживання артикля з іншими власними іменами та іменниками	153
4. Прислівник.....	154
5. Прийменник	156
5.1. Просторові прийменники.....	156
5.2. Прийменники напрямку руху	158
5.3. Прийменники часу	159
5.4. Прийменники, що вказують на спосіб пересування або виготовлення.....	162
5.5. Прийменники для передачі відмінкових відносин	162
6. Числівник	166
6.1. Утворення порядкових числівників	166

6.2.	Вживання числівників <i>hundred, thousand, million</i>	167
7.	Пасивний стан дієслова	167
7.1.	Основні компоненти речення	167
7.2.	Схема речення у пасивному стані	167
7.3.	Навіщо вживаються структури пасивного стану	168
7.4.	Форми часу та виду в пасивному стані	168
7.5.	Каузативні конструкції	183
8.	Модальні дієслова	185
9.	Непряма мова. Узгодження часів	198
9.1.	Розповідні речення	198
9.2.	Питальні речення	200
9.2.1.	Загальне запитання	200
9.2.2.	Спеціальне запитання	202
9.2.3.	Розпорядження, прохання, поради і пропозиції	203
10.	Неособові форми дієслова	214
10.1.	Інфінітив	214
10.2.	Дієприкметник	219
10.3.	Герундій	223
11.	Умовні речення	230
11.1.	Речення з реальною умовою	230
11.1.1.	Умова й результат відносяться до теперішнього часу	231
11.1.2.	Умова й результат відносяться до минулого часу	231
11.1.1.	Умова й/або результат відносяться до майбутнього часу	231
11.2.	Речення з нереальною умовою	231
11.2.1.	Нереальна умова у теперішньому часі	231
11.2.2.	Нереальна умова у минулому часі	232
11.2.2.1.	Результат у теперішньому часі	232
11.2.2.2.	Результат у минулому часі	232
11.2.3.	Речення з <i>wish</i>	232
11.2.3.1.	<i>Wish</i> відноситься до теперішнього часу	232
11.2.3.2.	<i>Wish</i> відноситься до минулого часу	233

ВСТУП

Даний посібник призначений для розвитку граматичних навичок осіб, які володіють англійською мовою на рівнях *A2-B1* за шкалою Рекомендацій Ради Європи. Як відомо, на рівні *A2* користувач може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, придбання товарів, місцевої географії, роботи. Він також може спілкуватись у нескладних і звичних ситуаціях, де необхідний простий і прямий обмін інформацією на знайомі теми. Такий користувач здатний описати простими мовними засобами власне оточення і все, що пов'язане зі сферою безпосередніх потреб. На рівні *B1* користувач може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на близькі і часто вживані теми на роботі, у навчанні, під час дозвілля тощо. Він також здатний вирішити більшість питань під час перебування або подорожування у країні, мова якої вивчається. Такий користувач може просто і зв'язно висловлюватися на знайомі теми або галузі особистих інтересів, а також описувати власний досвід, події, сподівання та плани, давати стислі пояснення, висловлювати власну точку зору тощо.

Як впливає зі змісту, викладеного вище, даний посібник може бути використаний майже у будь-яких навчальних закладах (від загальноосвітньої середньої школи до корективних курсів у вищих закладах освіти, включаючи факультети іноземних мов університетів, зокрема при навчанні англійської мови як другої іноземної). Посібник побудовано на матеріалі, засвоєння якого передбачається програмами середньої та вищої немовної освіти, і обсяг якого є достатнім для забезпечення практичного володіння англійською мовою. Праця складається з двох частин, які можуть використовуватися як послідовно, так і незалежно одна від одної. Перша частина присвячена формуванню граматичних навичок вживання структур виду та часу, а друга – решті аспектів практичної граматики (іменник, прикметник, займенник, прислівник, прийменник, пасивний та умовний стани дієслова, його неособові форми, модальні дієслова). Матеріал вводиться блоками, на початку кожного з яких доступною мовою викладаються основні правила його вживання з використанням прикладів, малюнків, таблиць і схем або алгоритмів. Після пояснення йдуть вправи на тренування вживання відповідних граматичних структур у мовних, умовно-комунікативних та перекладних вправах. Загалом посібник включає 447 вправ і розрахований на забезпечення приблизно 90 годин аудиторної роботи (у середньому по 10 вправ на кожні дві години роботи в класі, включаючи вправи для домашніх завдань). Якщо обсяг годин у вашому конкретному випадку менший, то не обов'язково виконувати усі 10 вправ кожного циклу, а тільки таку кількість, яку дозволяють ваші умови.

На основі викладеного вище нескладно визначити і розподіл годин.

Великий обсяг вправ і можливість їхнього гнучкого варіювання, залежно від умов навчання, забезпечує максимально широкий діапазон потенційного застосування даного посібника, дозволяючи використовувати його, крім навчальних закладів, на курсах іноземних мов, для індивідуальних занять, а також при самостійному ви-

вченні англійської мови. Для створення позитивного фону посібник ілюстрований малюнками та фотографіями, деякі з яких, проте, виконують і практичну функцію. Враховуючи те, що більшість посібників з практичної граматики англійської мови, які мають приблизно такий же обсяг, як ця робота (наприклад, посібники за ред. Н. А. Бонк та ін.; Є. М. Гордон та І. Л. Крилової, А. П. Гризуліної та ін., В. Л. Каушанської, Ю. А. Крутикова та ін.; Л. Ю. Куліш та ін.), написані досить давно, автори намагалися врахувати дані новітніх досліджень у галузі лінгвістики і лінгводидактики. Зокрема, при підготовці даної праці використовувалися такі джерела: Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003; Quirk, R. et al. *A Grammar of Contemporary English*. – Longman, 1972; Quirk, R. et al. *A University Grammar of English*. – Longman, 1973; Leech, J. et al. *A Communicative Grammar of English*. – Longman, 1975; Elbaum, S. *Grammar in Context*. – Boston: Heinie, 1986; Eastwood, J. *Oxford Learner's Grammar: Grammar Finder*. – Oxford: OUP, 2005; Fuchs, M., Bonner, M., Bourke, K. *Grammar Express*. – Harlow: Longman, 2003; Pierson, R. et al. *Making Sense in English. Grammar in Context*. – Reading, Mass.: Addison Wesley, 1987; Chalker, S. *Current English Grammar*. – London: Macmillan, 1990; Allsop, J. *Student's English Grammar*. – New York: Prentice Hall, 1992; Shepherd, J. *Ways to Grammar*. – London: Macmillan, 1993; Swan, M. *Practical English Usage*. – Oxford Univ. Press, 1980; Swan, M. *How English Works*. – Oxford Univ. Press, 1997; Close, R. *A Reference Grammar for Students of English*. – Longman, 1975; Molinsky, S. et al. *Side by Side*. – Englewood Cliffs, N. J., 1989.

При підготовці вправ, крім зазначених вище, автори вивчали досвід організації посібників з практичної граматики попередніх поколінь фахівців, зокрема роботи, які досі перевидаються деякими видавництвами: Н. А. Бонк и др. *Учебник английского языка*. – М.: Высш. школа, 1982; Л. Т. Федюшкина и др. *Сборник упражнений к учебнику английского языка авторов Н. А. Бонк и др.* – М.: Междунар. отношения, 1985; И. Л. Крылова *Сборник упражнений по грамматике английского языка*. – М.: Высш. школа, 1978; Ю. А. Крутиков и др. *Упражнения по грамматике современного английского языка*. – М.: Высш. школа, 1971; Л. Ю. Кулиш и др. *Сборник упражнений по грамматике английского языка (с ключами для самоконтроля)*. – К.: Вища школа, 1978; А. П. Грызулина и др. *Практикум по грамматике английского языка для заочников*. – М.: Высш. школа, 1992; В. Л. Каушанская. *Сборник упражнений по грамматике английского языка*. – Л.: Просвещение, 1968.

Експериментальна перевірка даного посібника на факультеті іноземних мов Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, в деяких інших вищих і середніх закладах освіти і на курсах англійської мови показала, що його матеріал дозволяє сформувати стійкі граматичні навички.

ЧАСТИНА ПЕРША

1. РЕЧЕННЯ

1.1. Структура речення

Why don't you leave me alone?

Shall we start?

Найпоширенішим порядком слів в англійському реченні є послідовність “підмет + присудок + решта речення”: *John opened the door.*

Схематично речення, наведене вище, можна показати так:

У багатьох випадках присудок складається з двох або навіть трьох дієслів (*He is reading*, *You have got a book*, *She will have done it by then*). В усіх цих випадках перше дієслово в складі присудка є «оператором», тобто словом, що використовується для операцій утворення питальної або заперечувальної конструкцій. Структуру таких речень можна показати так:

При постановці загального запитання (тобто такого, на який можна відповісти “так” або “ні”), оператор ставиться перед підметом (*Is he reading?* *Have you got a book?* *Will she have done it by then?*), а структуру речення можна показати так:

При постановці спеціального запитання (тобто такого, що починається з питального слова), питальне слово ставиться перед оператором (*What is he doing?*, *What have you got?*, *How long has she been waiting?*), тобто структуру речення можна показати так:

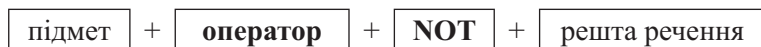

Елемент “решта речення” може бути відсутнім, якщо запитання ставиться до нього.

Примітка 1: При постановці спеціальних запитань до підмета ніякі перестановки не відбуваються. Просто питальне слово ставиться замість підмета: *Who is reading?*

Примітка 2: Дієслово *to be* (“бути”) є оператором, навіть якщо у складі присудка тільки одне це дієслово: *This is a book – Is this a book? – What is this?*

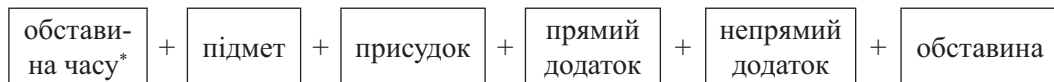
При побудові заперечної структури, заперечна частка *not* ставиться після оператора (*He is not reading, You have not got a book, She has not been waiting for a long time, This is not a book*), тобто структуру речення можна показати так:

Якщо присудок складається з одного дієслова (у часових формах *Present Simple (Indefinite)* та *Past Simple (Indefinite)*), то для утворення питальних і заперечних структур використовується оператор *do* у відповідній часовій формі, тобто *do* (*does* для 3-ої особи однини) для *Present Simple (Indefinite)* і *did* для *Past Simple (Indefinite)*:

They go to school – Do they go to school? – Where do they go? – They don't go to school.
She goes to school – Does she go to school? – Where does she go? – She doesn't go to school.
They went to school – Did they go to school? – Where did they go? – They didn't go to school.

У найбільш загальному виді елементи розповідного речення розміщуються у такій послідовності

* Обставину часу можна ставити і наприкінці речення:

(Yesterday) He sent a letter to his friend from London (yesterday)

Ex. 1. Make sentences using the words below. There is an example at the beginning (0).

0. the, street, her, yesterday, I, in, met *I met her in the street yesterday*
1. day, a, it, yesterday, happy, was, _____
2. hotel, stayed, a, during her visit, Helen, at, _____
3. watching, John, now, TV, is, in the living room _____
4. tomorrow, go, she, will, home. _____
5. me, from his place, Robert, up, called, then. _____
6. watch, at the watchmaker's, I, my, repaired, had, yesterday. _____
7. tenth, room, the, the, on, floor, is. _____
8. fine, was, weather, then, the. _____
9. at once, police, called, woman, the, the. _____
10. England, she in, went, school, to. _____

Ex. 2. Work in pairs. Transform the sentences. There is an example at the beginning (0).

0. The book is on the table.

A: Is the book on the table?

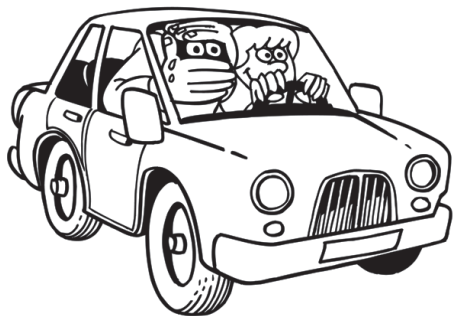
B: No, the book is not on the table.

1. The cat is in the room. _____
2. The chair is at the table. _____
3. The flower vase is in the corner. _____
4. The stone is on the ground. _____
5. The toy is under the chair. _____
6. The pen is in the bag. _____
7. The car is in the garage. _____
8. The plate is on the shelf. _____
9. The glass is in the cupboard. _____
10. Her father is at home. _____

Питальні слова: *who* (хто), *whom* (кого, кому), *when* (коли), *why* (чому), *what* (що), *which* (котрий), *where* (де), *how* (як), *how long* (як довго), *how many/much* (скільки)

Ex. 3. Work in pairs. Transform the sentences below. There are three examples at the beginning (0), (00) and (000).

0. Look at the blue car *over there*.

Where is it?

00. Look at the *blue* car over there.

What colour is the car over there?

000. Look at the blue car *over there*.

What is there?

1. The *red* apples are on the plate.

2. The white towel was *in the bathroom*.

3. *Her* watch should be on the bedside table.

4. The *round* carpet was on the floor.

5. *Our* friends will be at university.

6. There are *lots of* flowers in the garden.

7. Some of these pictures will be *at the exhibition*.

8. *Our guests* were in the Central park.

9. The *central* hotel has always been there.

10. The new models would be on the market *soon*.

1.2. Розділові запитання

Розділове запитання приблизно відповідає реченню в українській мові з “чи не так?” В англійській мові такі питання складаються з двох частин: А і Б. При цьому, якщо частина А розповідна, то частина Б – заперечна, і навпаки:

А
You are a doctor,
You aren't a doctor,
Ви – лікар,

Б
aren't you?
are you?
чи не так?

Інтонація, з якою вимовляється частина Б, залежить від ступеня упевненості мовця у змісті відповіді. Якщо мовець упевнений у правильності свого твердження в частині А, частина Б вимовляється з інтонацією, що знижується, якщо ж ні – то з інтонацією, що підвищується.

Примітка 1. Розділові запитання, які починаються з <i>I am...</i> , закінчуються на <i>aren't I? I am a doctor, aren't I?</i>
Примітка 2. Розділові запитання, які починаються з <i>Let's...</i> , закінчуються на <i>shall we? Let's go to the cinema, shall we?</i>
Примітка 3. В розділових запитаннях, які починаються з <i>There is/are</i> , слово <i>there</i> є підметом, а тому вживається в частині Б. <i>There is a book on the table, isn't there?</i>
Примітка 4. В розділових запитаннях, в яких підметом є слово <i>nothing</i> або <i>everything</i> , в частині Б вживається <i>it</i> . <i>Everything is all right, isn't it?</i>
Примітка 5. В розділових запитаннях, в яких підметом є слово <i>nobody</i> , <i>somebody</i> або <i>everybody</i> , в частині Б вживається <i>they</i> . <i>Nobody came, did they?</i>

Ex. 4. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *doesn't* Jane plays tennis well, isn't she?
- 00 *can* John can't swim, can't he?
- 1 There is a clock on the wall, isn't it?
- 2 She has a book, hasn't she?
- 3 I am a student, am not I?
- 4 Jane likes reading, doesn't Jane?
- 5 That was a good film, wasn't that?
- 6 Everybody is here, is not he?
- 7 You should go home, should you?
- 8 Richard will be fourteen tomorrow, will not he?
- 9 This was a good news, wasn't this?
- 10 Let's go there, letn't we?

1.3. Наказовий спосіб

Передає розпорядження чи прохання до співрозмовника або третьої особи (наприклад: *Give me the book* – Дай(те) мені цю книгу). У розповідних реченнях на перше місце ставиться дієслово (підмет відсутній) – див. приклад вище. У заперечних реченнях на перше місце ставиться оператор *do* з заперечною часткою *not* (*don't*), наприклад: *Don't go there* – Не йди (йди́ть) туди.

1.3.1. Прохання й накази до першої або третьої особи

Утворюються за допомогою дієслова "*let*" (дозволяти) і далі йде вказівка на особу, якої стосується прохання (наказ) або займенник, що її заміняє: *Let me take your book, please.* – Дозвольте мені взяти вашу книгу; *Let us (let's) go home.* – Ходімо додому.

Ex. 5. Work in pairs. Decide on the situations the following imperative sentences can be used in. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 Jump! Someone is doing a trick at the circus.
- 00 Don't enter! Someone is trying to get into the room.
- 1 Don't overdress!
- 2 First look left.
- 3 Come in. Feel at home.
- 4 Go away!
- 5 Don't touch them!
- 6 Don't open it!
- 7 Come back soon!
- 8 Add more salt.
- 9 Let's have some tea.
- 10 Run for your life!

1.4. Питально-заперечні речення

Речення, що містять в українській мові елементи “чому б не”, “хіба не”, “невже не”, в англійській мові часто передаються за допомогою сполучення “оператор + not”:

Why don't you do it? – Чому б вам не зробити це?
Haven't you seen the director yet? – Хіба ви ще не були у директора?
Won't you go there? – Невже ви не підете туди?

Ex. 6. Work in pairs. Match the imperative-interrogative sentences in the right column with the sentences in the left column. There are three examples (0), (00) and (000) at the beginning.

0	I am ill.	<i>Why don't you see a doctor?</i>
00	I must see him today.	<i>Haven't you seen him yet?</i>
000	I'd rather stay at home.	<i>Won't you go to university today?</i>
1	I need to feed my cats.	<i>Why don't you calm her down?</i>
2	I won't pass my exam.	<i>Haven't you bought it yet?</i>
3	I'd rather go home now.	<i>Haven't you done it yet?</i>
4	She is very nervous.	<i>Why don't you write it down?</i>
5	I have to do my homework.	<i>Why don't you take a taxi?</i>
6	I don't want to see it.	<i>Aren't we going to the cinema?</i>
7	I won't remember it.	<i>Won't you even open it?</i>
8	I have to buy some tea.	<i>Haven't you fed them yet?</i>
9	Take it away!	<i>Won't you just have a look?</i>
10	I'll be late!	<i>Why don't you prepare?</i>

1.5. Місце додатку в реченні

Додатки бувають прямі (що відповідають на питання “кого?”, “що?”) і непрямі (усі інші). Якщо непрямий додаток виражається займенником, то він ставиться між дієсловом і прямим додатком:

*A. Why don't you give **me** the dictionary?*
Чому б тобі не віддати мені словника?

Це речення може виглядати й по-іншому.

*B. Why don't you give the dictionary **to me**?*
Чому б тобі не віддати словника мені?

Речення А і Б відрізняються тим, що в Б увага звертається на те, **кому** слід віддати словник, а в реченні А – **що** слід віддати. Речення буде також будуватися за варіантом Б, якщо прямий додаток виражений займенником. У цьому випадку побудова речення за варіантом А неможлива:

*Why don't you give **it** to **me**?*

Ex. 7. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0 *to us* Give the book us.
- 1 He sends e-mail letters her every week.
- 2 They offered him a job.
- 3 He paid to them the money.
- 4 He left her a note for.
- 5 They couldn't guarantee everybody his safety.
- 6 The secretary failed to reserve her boss the hotel room.
- 7 They prepared a good dinner them.
- 8 Margaret told everybody the news.
- 9 The accident taught they a good lesson.
- 10 She finally sold the house to he.

1.6. Підрядні речення наслідку

Підрядні речення наслідку, що впливає із причини, викладеної у головному реченні, приєднуються до останнього сполучниками *such...that* (такий...що), *so...that* (так...що), *because* (тому що), *as* (тому що):

She was such a beautiful girl, that everybody kept looking at her.

Вона була такою гарною, що усі на неї повсякчас поглядали.

He was so silly, that nobody could talk to him for more than 5 minutes.

Він був такий недалекий, що ніхто не міг говорити з ним більше 5 хвилин.

He couldn't come, because (as) he had been busy.

Йому не вдалося прийти, бо був заклопотаний.

Ex. 8. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0 *so* She was ~~such~~ attractive that everybody kept looking at her.
- 1 He was so hurrying that forgot his passport.
- 2 Nobody recognized her so that she was wearing sunglasses.
- 3 Because they were proud of him, he was clever.
- 4 They had been careless as they missed their bus.
- 5 He was such hungry that he ate the soup up.
- 6 She was so nice a girl that he fell in love with her.
- 7 She loved him such much, that she could not sleep.
- 8 The accident happened as the careless driver.
- 9 She did not go because of she had never trusted him.
- 10 She has always been such polite, that everybody likes her.

1.7. Сполучники

Сполучники *both...and* (і...і; як...так), *either...or* (або...або), *neither...nor* (ні...ні) використовуються для поєднання однорідних членів речення:

Both John and his wife like music. – І Джон, і його дружина люблять музику.

Either John or his wife is going to come to the concert.

Або Джон, або його дружина завітають на концерт.

Neither John nor his wife can come today.

Ні Джон, ні його дружина не можуть прийти сьогодні.

Ex. 9. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0 *both And* John and his wife like music.
- 1 Not John not his wife can speak English.
- 2 Or John or his wife will come to the party.
- 3 Neither cats nor dogs don't like salt.
- 4 Either uncle or aunt don't enjoy riding a bike.
- 5 And trees and flowers need water.
- 6 There haven't either pens or pencils in the bag.
- 7 Neither magazines nor newspapers don't sold here.
- 8 Both Jane and her grandmother can knit.
- 9 Birds and airplanes can fly either.
- 10 Neither father nor mother won't be at home tonight.

1.8. Короткі конструкції для згоди з висловлюванням співрозмовника

Для короткої згоди (порівняйте: *Я не люблю футбол. – Я теж.*) використовуються формули *So + оператор + підмет* (для згоди з розповідним реченням) і *Neither (nor) + оператор + підмет* (для згоди із заперечним реченням).

Pele played football very well. – So did Maradona.

Пеле дуже добре грав у футбол. – Марадона теж;

I won't go to the disco tomorrow. – Neither (nor) will I.

Я не піду на танці завтра. – Я теж (не піду).

Ex. 10. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0 *does* Jane likes music. – So ~~is~~ her husband.
- 1 John can't speak English. – Either does his wife.
- 2 John will come to the party. – So does his wife.
- 3 Cats don't like salt. – Neither like dogs.
- 4 Uncle doesn't enjoy riding a bike. – So doesn't aunt.
- 5 The trees need water. – So the flowers do.

- 6 There aren't any pens in the bag. – Neither pencils are.
- 7 Magazines aren't sold here. – And newspapers aren't, too.
- 8 I can knit. – And grandmother can either.
- 9 Birds can fly. – So airplanes can, too.
- 10 Father won't be there tonight. – Neither won't mother.

1.9. Конструкція “There is/are”

Використовується для повідомлення про місце перебування (або відсутності) нових (тобто таких, які не згадувалися раніше) об'єктів. Для вживання цієї конструкції необхідно, як мінімум, дві умови:

- 1) наявність обставини місця, тобто частини речення, що відповідає на питання “де?”;
- 2) необхідність повідомлення про місце перебування нового об'єкта (об'єктів), який/які не згадувалися раніше.

В українській мові нова інформація, як правило, розташовується наприкінці речення (наприклад: “*На стіні годинник*”), а відома – на початку речення (наприклад: “*Годинник на стіні*”). Тому, хоча в обох реченнях є обставина місця й усі слова однакові, англійською вони будуть виглядати по-різному. Перше речення можна перекласти як: *There is a clock on the wall*, а друге – як: *The clock is on the wall*.

Таким чином, з конструкцією *there is/are* вживаються тільки іменники з неозначеним артиклем (злічувані, в однині), або без артикля (множина або незлічувані). Іменники з означеним артиклем у цій конструкції зазвичай не вживаються.

Механізм побудови речення з розглянутою конструкцією можна показати так:

У множині в заперечному реченні з цією конструкцією вживається не *not*, а *no* (або *not any*):

There are no (not any) books on the table. – На столі ніяких книг немає.

1.10. Безособові речення

В українській мові вони не мають підмета (наприклад: “Холодно”, “Зима”, “Важко”, “Темно” і т. і.). В англійському реченні завжди є підмет і присудок. Тому для передачі безособових речень використовується займенник *It* та оператор *be*: *It is cold; It is winter; It is difficult; It is dark*.

Речення типу “Іде дощ (сніг)” в англійській мові також розглядаються як безособові, тобто сприймаються, скоріше, як речення “Дощить (Сніжить)”. Тому вони також передаються за допомогою *it*, але присудком у цьому випадку є дієслова *rain*, *snow*.

It often rains here. – Тут часто йдуть дощі.

It is snowing now. – Зараз іде сніг.

Ex. 11. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0 *It* ~~There~~ is not very cold today.
 1 There was often snowed there.
 2 There is raining now.
 3 It has difficult to get there.
 4 Was there dark in the room?
 5 It isn't rain now.
 6 May there be snow tomorrow?
 7 There is winter now, isn't it?
 8 It was no easy to do it.
 9 There was windy then.
 10 Is there cloudy today?

2. ДІЄСЛОВО

ТИПИ ДІЄСЛІВ ЗА ЗМІСТОМ

Дієслова можуть позначати:

- стан, тобто ситуацію, що триває певний період часу і не має чітко позначеного початку й закінчення: *The Beatles were famous musicians*;
- дію, тобто подію, як єдиний акт із початком та закінченням: *John opened the door*;
- дію, що повторюється: *The Beatles used to play their music brilliantly*.

Різниця між цими типами дієслів не завжди є чіткою. Деякі дієслова можуть переходити з одного типу в інший, залежно від контексту. Значення дієслова часто можна визначити за наявністю певних слів у реченні. Наприклад, дієслова стану можуть вживатися з обставиною часу:

The Beatles had been famous for many years.

Дія, що повторюється може вживатися з обставинами, що вказують на частоту здійснення дії, або тривалість періоду, протягом якого вона повторювалася:

Pele has played football every day from the age of seven.

Усі три типи дієслів можуть також позначати:

- дію (стан), що відбувається (повторюється) постійно:

She cooks every day

- дію (стан), що відбувається (повторюється) тимчасово:

She is cooking now.

ТИПИ ДІЄСЛІВ ЗА ЗМІСТОМ

ТИПИ ДІЄСЛІВ ЗА ЗМІСТОМ					
стан		дія		повторювана дія	
постійний	тимчасовий	постійна	тимчасова	постійна	тимчасова

2.1. Present Simple (Indefinite)

Kate **practices** all the time. She never **rests**.

Few people **are** always happy.

Простий теперішній час (*Present Simple* або *Present Indefinite*) вживається для передачі:

- дії, яка постійно повторюється:

Pele plays football every day. – Пеле грає у футбол кожного дня.

- постійного стану у теперішньому часі:

Madonna lives in her own house. – Мадонна живе у власному будинку (постійно).

• серії дій, що відбуваються (починаються і відразу ж закінчуються) під час мовлення. Наприклад, у спортивному коментарі:

Pele passes the ball to Maradona, Maradona ... – Пеле пасує Марадоні, Марадона...

або під час проведення зборів:

I declare the meeting open. – Оголошую збори відкритими.

- науково доведених фактів

Water boils at 100 °C. – Вода закипає при температурі 100 °C.

Простий теперішній час часто вживається з прислівниками частотності: “завжди” – *always*, “зазвичай” – *usually*, “часто” – *often*, “інколи” – *sometimes*, “рідко” – *seldom* або *rarely*, “ніколи” – *never*. Ці прислівники зазвичай ставляться **перед** дієсловом-присудком, за винятком дієслова *to be*, з яким вони вживаються **після** нього. Інші варіанти розглядаються у розділі “Прислівники”.

*They usually **get up** at 7 o'clock.* – Зазвичай вони встають о сьомій.

*They **are** usually late in the morning.* – Зазвичай вони запізнюються вранці.

Примітка 1: Дієслова, що вживаються в *Present Simple*, не мають жодних закінчень, за винятком третьої особи однини (*he, she, it, John, Jane, etc.*). В цьому випадку приєднується закінчення *-s*: *My friend likes music.*

Правило додавання і вимови закінчення **-s**:
1. Чи закінчується дієслово на **-s, -x, -sh** або **-ch**?

ТАК

НІ

Додайте закінчення **-es**
(*pass – passes*). Закінчення
читається [iz].

2. Чи закінчується дієслово на
«приголосну+у»?

ТАК

НІ

Замініть «у» на «i» і
додайте закінчення **-es**
(*cry – cries*).
Закінчення читається [z].

Додайте закінчення **-s**.
Закінчення читається [s] після глухих
приголосних [f, k, p] (*stop – stops*) і
[z] – у решті випадків (*open – opens*).

Примітка 2:

- Дієслово «*be*» змінюється за особами і має такі форми: *I – am; he, she, it – is; we, you, they – are*.
- Дієслово «*have*» має форму «*has*», дієслово «*go*» – форму «*goes*», а дієслово «*do*» – форму «*does*» для третьої особи однини (*he, she, it*).

Примітка 3:

- Про правила утворення питальних та заперечних форм *Present Simple*: див. 1.1. В питальних та заперечних структурах, де підметом є іменник або займенник третьої особи однини, вживається оператор «*does*». При цьому закінчення **-s** у повнозначного дієслова відкидається.

Does she know it? – Вона знає це? (Невірно: *Does she knows it?*)

She does not know it. – Вона цього не знає (Невірно: *She does not knows it.*)

Ex. 12. A and B are completely different. Combine them. There is an example at the beginning (0).

0. We like reading, but Granny doesn't. She likes watching TV.

A

B

0. We/like/reading
1. John and Rita/be/students
2. Ann/have/an Oxford University dictionary
3. Barbara/go for a walk/every evening
4. Dick/can/play the guitar
5. Elsie/enjoy/hard rock
6. George/must/go to work on Monday

0. Granny – watching TV
1. Mary – nurse
2. Bob – a Longman dictionary
3. Charlie – watch TV
4. Diana – piano
5. Eve – classical music
6. Fiona – on holiday

7. Henry/have/walk his dog/ every morning	7. Julie – cat
8. Kate/be/at home	8. Mike– at university
9. Mary/may/go home	9. Nick – a lot of work to do
10. Oscar/read newspapers/ every day	10. Pamela – dislike politics

Ex. 13. Work in pairs. Mary is a student. Look at her schedule. Ask your partner about her day. There is an example at the beginning (0).

- 8.00 – get up
- 8.30 – have breakfast
- 9.00 – do her home task
- 12.00 – leave home
- 12.20 – get on an underground train
- 13.00 – get to university
- 13.25 – 15.00 – 1st period

- 15.00 – 15.15 – have a snack
- 15.15 – 16.50 – 2nd period
- 17.00 – 18.35 – 3^d period
- 19.30 – get home
- 20.00 – have dinner
- 20.30 – 23.00 – watch TV
- 23.00 – go to bed

0. When / get up? —————> A. *When does Mary get up* – B. *She gets up at 8.*

- 1. What time / have breakfast? _____
- 2. How long / do her home task? _____
- 3. When / leave home? _____
- 4. How / get to university? _____
- 5. How long / take / get to university? _____
- 6. When / have / be at university? _____
- 7. What time / 1st period / start _____
- 8. How long / intervals between the periods / last? _____
- 9. Where / have lunch? _____
- 10. When / classes / be over? _____
- 11. What time / come home? _____
- 12. Have meal / in the evening? _____
- 13. What / do after dinner? _____
- 14. What time / go to bed? _____

Ex. 14. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples at the beginning (0) and (00).

0	<i>is always</i>	He always is smiling
00	–	The water isn't clean, is it?
1		Are you come from Britain?
2		I am a student, am not I?
3		Why they don't want to go there?
4		How many books are on the table?
5		Let's go there now, shan't we?
6		You go often for a walk, don't you?
7		How long they stay here?

8	Why can they not to do it now?
9	How many stars can be in the sky?
10	How often are they come here?

Ex. 15

1. Містер Уайт хоче бачити доктора Сенфорда. 2. Я знаю деякі з цих імен. 3. Стіни моєї кімнати рожеві. 4. Мені подобається читати книжки англійською мовою. 5. Сьогодні – перше жовтня. 6. Ми п'ємо чай о п'ятій годині. 7. У понеділок я маю два уроки англійської мови. 8. Енн ходить до школи. 9. Ми мешкаємо у цьому будинку. 10. Мій брат працює у саду кожний день. 11. Книга лежить на столі. 12. Потяг зупиняється на цій станції. 13. Ми їзимо до Лондона. 14. Вона мені допомагає. 15. Мій приятель грає на піаніно. 16. Ми слухаємо музику вечорами. 17. Ви робите вже небагато помилок. 18. Він працює у полі. 19. Йому подобається роздивлятися картини. 20. Робітники фарбують підлогу. 21. Він завжди відкриває двері власним ключем. 22. Діти вчать у школі. 23. Сестра пише мені листи. 24. Телефон дзвонить рідко. 25. Восени часто йде дощ.

Ex. 16

1. Він проводить літо на морі. 2. Вона танцює кожного дня. 3. Він прокидається о сьомій. 4. Джордж лягає о десятій. 5. За сніданком він читає газету. 6. Вона не знає дороги. 7. Ви любите шоколад? 8. Ми не знаємо відповіді. 9. Коли ти робиш вправи? 10. Мій молодший брат не снідає вранці. 11. Ви рано вечеряєте? 12. Елізабет не грає в теніс. 13. У Лондоні часто йдуть дощі? 14. Мій товариш не знає англійської. 15. Ви їдете до університету автобусом? 16. Зазвичай вони розмовляють французькою. 17. Він ніколи не їсть морозива. 18. Чим ви займаєтесь у вільний час? 19. Сонце сідає на заході. 20. Моя сестра не ходить на дискотеки. 21. Коли Джон робить уроки? 22. Щовечора він сидить у кріслі і читає журнали. 23. Студенти вивчають багато предметів. 24. Викладач часто пише на дошці. 25. Вона живе в нашому будинку.

Ex. 17

1. Студенти нерідко пишуть контрольні. 2. Кожного року вони їздять до Англії. 3. Коли ми приїжджаємо до тітки, вона пече пиріг. 4. Він – англієць. 5. Вона не має книг Джека Лондона. 6. У них новий вчитель. 7. Я погано плаваю. 8. Чого ви хочете? 9. Яка музика вам подобається? 10. Коли ви лягаєте спати? 11. Чому вони тут стоять? 12. Де ви мешкаєте? 13. Хто цей хлопчик? 14. Скільки коштує ця сукня? 15. Скільки в неї подруг? 16. Які книжки ви читаете? 17. Він не має автомобіля. 18. Вона хоче стати співачкою. 19. Викладач запитує нас, а ми відповідаємо. 20. Він навчає сестру англійської мови. 21. Джон пише вправи у зошиті. 22. Пітеру не подобається гучна музика. 23. Студенти мають чотири години англійської мови на день. 24. Енн не подобається писати на дошці. 25. Мері робить домашнє завдання у школі.

Ех. 18

1. Пол читає листи від Мері кожного вечора. 2. Вони працюють у нашому магазині. 3. Вона не працює на фермі. 4. Вони ходять до університету шість днів на тиждень. 5. Майку не подобається їздити автобусом. 6. Кейт хоче викладати англійську мову. 7. С'ю мешкає далеко від університету. 8. Вдома ми читаємо книжки англійською мовою. 9. Його сестра не працює у лікарні. 10. Енн допомагає матері по господарству. 11. Він вільний у неділю? 12. Вона завжди дуже заклопотана на вихідних. 13. Джон не надто полюбить танцювати. 14. С'ю має кілька англійських журналів. 15. Джеку не дуже холодно. 16. Вони мають дві великі кімнати. 17. Пол має гарну сестру. 18. Стіни в цій кімнаті – блакитні. 19. Хто сьогодні відсутній? 20. Зараз за чверть чотири. 21. Вдома я маю будильник і настінний годинник. 22. Яка пора року вам не подобається? 23. Влітку дні довгі, а ночі – короткі. 24. Я не люблю осінь. 25. Взимку часто йде сніг.

Ех. 19

1. Пітер часто ходить на пошту. 2. Еліс рідко слухає радіо. 3. Ми розмовляємо англійською. 4. Мері ходить до театру кожен тиждень. 5. Річчі живе у Лондоні. 6. Енн готує нам сніданок та обід. 7. Іноді ми залишаємося в університеті до п'ятої години. 8. Їй не подобається подорожувати. 9. Пітер має гарну бібліотеку. 10. Ми нечасто гуляємо увечері. 11. Як часто ви ходите до кіна? 12. Коли ви зазвичай обідаєте? 13. Де ви вечеряєте? 14. Скільки книг на столі? 15. Скільки фруктів ви з'їдаєте кожного дня? 16. Вчитель зазвичай стоїть перед класом. 17. Майк сидить ліворуч від Гелен. 18. Їм не подобається працювати в саду. 19. Бабуся щовечора розповідає казки онуці. 20. Коли ви граєте у теніс? 21. Вода закипає при температурі сто градусів. 22. Ми зустрічаємося двічі на тиждень. 23. Зазвичай Джек у цей час готує уроки. 24. Я не розумію це завдання. 25. Йому не потрібно тренуватися.

Ех. 20

1. Вони часто зустрічаються з Томом тут. 2. Джон кожного дня ходить до офісу. 3. Він ніколи не читає газети. 4. Вони завжди дають мені підручники. 5. Він нечасто приходить сюди. 6. Вони рідко посилають листи. 7. Ми не переписуємо тексти з підручника. 8. Ваші друзі беруть у вас книжки? 9. Куди ви ходите щодня? 10. Студенти рідко приходять сюди. 11. Ви мешкаєте в центрі міста? 12. Де ви працюєте? 13. Яку іноземну мову він вивчає? 14. Що ви робите на уроках? 15. Ви робите багато помилок на заняттях? 16. Ви часто пишете диктанти? 17. Якою мовою ви розмовляєте у класі? 18. Ви розмовляєте англійською до і після занять? 19. Я ходжу на роботу вранці. 20. Що ви робите після занять? 21. Зараз ми не читаємо багато англійських

книжок. 22. Зазвичай він розмовляє зі мною французькою. 23. Інколи вона говорить англійською. 24. Кен не вивчає німецьку мову. 25. Вранці Елізабет входить до класу і сідає за свій стіл.

Ех. 21

1. Як часто вона отримує листи? 2. Я не вивчаю німецьку. 3. Еліс живе у Ліверпулі. 4. Чи багато ви пишете на дошці? 5. Ця людина вивчає дві іноземні мови. 6. Як ви добираєтесь до університету? 7. На уроках ми читаємо, виконуємо вправи і розмовляємо англійською. 8. Зазвичай Джон йде додому пішки. 9. Він рідко отримує повідомлення від друзів. 10. Хьюз часто їй телефонує. 11. Студенти повторюють правила вдома. 12. Що ви обговорюєте на заняттях? 13. Хто зазвичай відповідає на запитання викладача? 14. Ви буваєте вдома у неділю? 15. Скільки триває ваш робочий день? 16. Неллі зазвичай приходить додому о п'ятій. 17. Коли Кріс закінчує роботу? 18. Ви мешкаєте далеко від центру? 19. Хто перекладає статті? 20. Моя сестра викладає англійську. 21. Ми не навчаємося по понеділках. 22. Бред добре розмовляє англійською? 23. Хто відвідує вас? 24. Сьогодні я не маю часу. 25. Нік не отримує низьких оцінок.

2.2. Present Continuous (Progressive)

They **are having** a good time

Gabriela **is bathing** in the sea

Форма теперішнього тривалого часу (*Present Continuous* або *Present Progressive*) складається з оператора **be** та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет	+	be	+	основа дієслова +ing	+	решта речення
--------	---	----	---	----------------------	---	---------------

Теперішній тривалий час (*Present Continuous* або *Present Progressive*) вживається для передачі:

- тимчасової дії, яка відбувається під час мовлення:

Pele is playing football now. – Пеле грає у футбол зараз.

- тимчасового стану в теперішньому часі:

Madonna is living in a rented house. – Мадонна орендує будинок (тимчасово).

- дії, яка постійно повторюється в теперішньому часі:

He is reading a lot these days. – Він зараз багато читає.

She is seeing a lot of him these days. – Вона часто бачиться з ним зараз.

- змін або тенденцій, що спостерігаються в теперішній час, навіть якщо вони вже тривають довго

The climate is changing. – Клімат змінюється

- дії, яка постійно повторюється і дратує мовця (часто вживається у поєднанні зі словами *always, all the time* т. і.):

He is always talking about money. –

Він тільки про гроші й говорить (і це мене дратує).

NB: Правила утворення питальних та заперечних форм *Present Continuous* (див. 1.1).

Правило додавання закінчення **-ing**:

1. Чи закінчується дієслово на сполучення «приголосна+голосна+приголосна»?

ТАК

НІ

2. Остання літера **-w** або **-x**?

2. Дієслово закінчується на **-ie**?

ТАК

НІ

Додайте закінчення
-ing (*sewing, fixing*)

Замініть “**ie**” на “**y**”
та додайте закінчення
-ing (*dying*)

3. Голосна наголошена?

Дієслово закінчується
на німу **-e**?

ТАК

НІ

Подвойте останню приголосну
та додайте закінчення **-ing** (*stopping*)

Додайте закінчення **-ing**
(*whispering*)

ТАК

НІ

Додайте закінчення **-ing**
(*reading*)

Відкиньте німу **-e** та додайте
закінчення **-ing** (*taking*)

Примітка 1.

Деякі дієслова стану не можуть вживатися в тривалих часах, навіть якщо ситуація мовлення відповідає умовам, наведеним вище. До них відносяться:

- дієслова, що передають стан мимовільного чуттєвого сприйняття (*hear* – чути, *see* – бачити, *smell* – пахнути, *taste* – бути на смак тощо)
- дієслова, що передають значення володіння або приналежності (*have* – мати, *belong to* – належати, *own* – володіти тощо)
- дієслова, що передають розумовий стан (*know* – знати, *understand* – розуміти, *think* – вважати, *remember* – пам'ятати)
- дієслова, що передають суб'єктивне ставлення (*like* – подобатися, *love* – любити, *hate* – ненавидіти)
- дієслова, що передають значення враження (*impress* – вражати, *surprise* – дивувати, *look like* – здаватися)
- дієслова, що передають значення буття або існування (*be* – бути, *feel* – почуватися)
- дієслова, що передають значення потреби або віддавання переваги (*need* – потребувати, *prefer* – віддавати перевагу, *want* – хотіти, *wish* – бажати)
- дієслова, що передають значення виміру (*cost* – коштувати, *weigh* – важити, *contain* – містити).

В усіх випадках, наведених вище, замість *Present Continuous* вживається *Present Simple*, а замість *Present Perfect Continuous* – *Present Perfect*.

I think it's a good book. – Мені здається, це гарна книжка.

He has always liked her. – Йому вона завжди подобалася.

Примітка 2.

Необхідно розрізняти дієслова, що передають **стан** і **дію** чуттєвого сприйняття. Дієслова, що передають **дію** чуттєвого сприйняття, можна вживати в тривалих часових формах. Порівняйте:

A. *I hear my favourite song.* – Я чую свою улюблену пісню (хочу чи ні – **стан**).

Б. *I am listening to my favourite song.* – Я слухаю улюблену пісню (бо хочу – **дія**).

В. *The juice tastes good.* – Сік гарно смакує (**стан**).

Г. *John is tasting the juice.* – Джон куштує сік (**дія**).

Як впливає з прикладів В і Г, одні й ті ж самі дієслова можуть відноситися як до категорії стану, так і до категорії дії. У першому випадку їх не можна вживати в тривалих часових формах, а в іншому – можна.

Ex. 22. Fill in the gaps in the sentences, using the words in the box in the Present Simple or the Present Continuous. There is an example at the beginning (0).

want learn watch prefer smell dislike have a bath leave pack think read have

It's evening now. I am learning (0) my English. Mum _____ (1), and Dad _____ (2) some football on TV. I _____ (3) football, I _____ (4) films. My little brother Dick _____ (5) the flowers. I _____ (6), they _____ (7) good, because he is very pleased. My sister _____ (8) her things as she _____ (9) tonight. She _____ (10) to catch the 10 o'clock train. I _____ (11) my Grammar Book and I still _____ (12) a lot of things to do.

Ex. 23. Work in pairs. A and B are doing something at the same time. Ask questions to your partner like in the example (0).

0. A. Sandra is reading, and what is Susan doing? – While Sandra is reading, Susan is watching TV.

A

B

1. Sandra / read	Susan / watch TV
2. Helen /play the saxophone	Lee /play the piano
3. Carl / fix his car	Julia /work in the garden
4. Bill / make coffee	Bridget /take a shower
5. Rob / speak to the manager	Clare /choose a car
6. Sheila / pack her things	Melanie / call for a taxi
7. Teacher / examine Alice	Albert /wait for her in the hall
8. Kate / clean the widows	Sarah/vacuum the carpets
9. They / argue	Telephone/ keep ringing
10. Rachel /plant flowers	David /dig the trees
11. Mr. Parker /give a talk	his assistant / make notes

Ex. 24. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

- According to the scientists, the global climate *is changing/changes*.
- She *is always complaining/complains*, I just can't stand it.
- They *are weighing/weigh* their baggage now.
- The suitcase *is weighing/weights* 30 pounds.
- They *think/are thinking* about going to England.
- Prices *rise/are rising* day by day.
- This dish *tastes/is tasting* delicious.
- She *tastes/is tasting* the soup to see if it is ready.
- He is always *being late/late*, nobody can stand it any more.
- The scarf *feels/ is feeling* like silk.
- The doctor *feels/is feeling* the patient's pulse.
- Oh yes, I *remember/am remembering* now. We met him at the last conference, didn't we?
- I *need/am needing* to do something to change the situation.
- The world's population *is constantly growing/grows*.

Ex. 25. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

0	<i>fits</i>	This dress is fitting her perfectly.
00	–	Can you see the plane in the sky?
1		The train is leaving at 9 p.m.
2		You are talking on the phone always.
3		They are been going on holiday.
4		What does he does in his free time?
5		Do you looking for anything special?
6		Where you going skiing this winter?
7		Is the baby sleeping, does she?

- 8 The cat tastes the fish now.
 9 Is he reading for the exams, isn't he?
 10 What do you wearing tonight?

Ех. 26

1. Я зараз роблю вправи. 2. На вулиці йде дощ. 3. Маргарет приймає ванну. 4. У неділю вони п'ють каву і розмовляють. 5. Сільвія не вчить англійську мову. 6. Джессі будує новий будинок. 7. Ти сьогодні багато працюєш. 8. Річчі не грає у футбол цього сезону. 9. Населення Землі швидко зростає. 10. Його стан покращується? 11. Я навіть не намагаюся знайти книжку. 12. Взимку йде сніг. 13. Чому ти так на мене дивишся? 14. Ти не відпочиваєш вечорами. 15. Вибачте, я шукаю телефон-автомат. 16. Тобі подобається цей фільм? 17. Вони знову кажуть компліменти один одному. 18. Чому на ній така сукня? 19. Він не працює цього тижня. 20. Джон сьогодні нічого не їсть. 21. Він хворий, але повільно одужує. 22. Світ змінюється. 23. Економічний стан покращується. 24. Вони готуються до іспитів.

Ех. 27

1. Ви робите домашнє завдання самостійно? 2. Тепер вони йому допомагають. 3. Вода кипить. 4. Якою мовою розмовляють ті люди? 5. Що ти тут робиш? 6. Тепер вона вчить французьку мову. 7. До вівторка вона мешкає у готелі. 8. Ця машина зараз не працює. 9. Ця машина вже не працює. 10. Її батьки живуть у Лондоні. 11. Більшість навчається плавати в дитинстві. 12. Ти вже спиш? 13. Що ти зазвичай робиш на вихідні? 14. Том грає у теніс кожної суботи. 15. Вибачте, ви розмовляєте англійською? 16. Лід тане при нулі градусів. 17. Він цього не розуміє. 18. Зараз він думає про Еліс. 19. Вона чує музику. 20. Я слухаю музику. 21. Мері хоче піти до кіна. 22. Мені зараз потрібен підручник. 23. Наразі він викладає англійську мову. 24. Тепер вона мешкає у батьків. 25. Вона йому не вірить.

Ех. 28

1. С'ю танцює з Джимом. 2. Джейн робить домашні завдання вечорами. 3. Поїзд прибуває о п'ятій ранку. 4. Джон від'їжджає завтра. 5. Годинник б'є дванадцятку. 6. Вона чудово танцює. 7. Ми навчаємося в університеті. 8. Джон зараз готує доповідь. 9. Вона розуміє ваші зауваження. 10. Починається дощ. 11. Хтось запитує вас по телефону. 12. Як почувається Кіт? 13. Вони проводжають приятеля. 14. Ви відчиняєте чи зачиняєте вікно? 15. Вона зачиняє вікно вечорами. 16. Що читає ваш сусід? 17. Вони переписують текст. 18. Ви навчаєтеся на вихідні? 19. Коли Чарльз повертається додому? 20. Я закінчую вправу. 21. Ми обговорюємо новий фільм. 22. Скільки триває ваш робочий день? 23. Яку книгу пише Мері? 24. Джейн грає на піаніно, а Рон танцює.

Ех. 29

1. Я й зараз вірю в це. 2. Енн працює на фабриці. 3. Джон живе біля кінотеатру. 4. Джейн добре вчиться. 5. Ми пишемо контрольну. 6. Річард їде влітку до США. 7. Ти що-небудь чуєш? 8. Мері розв'язує складну задачу. 9. Якої ти думки про цей малюнок? 10. Енн думає про це. 11. У театрі зазвичай є буфет. 12. Вона сьогодні бере участь у концерті. 13. Тобі подобається проводити канікули на півдні? 14. Що ти слухаєш? 15. Мені здається, Джейн має рацію. 16. Він чує дивний шум. 17. Ти зараз читаєш що-небудь англійською мовою? 18. Ми читаємо п'єси Оскара Уайлда. 19. Друзі часто запрошують Еліс до театру. 20. Вони запрошують Стіва поїхати до моря. 21. Вона не розуміє вас. 22. На що ви натякаєте? 23. Вам подобається наша подорож? 24. Чак і Джон снідають. 25. Йому не подобається словник.

Ех. 30

1. Вона постійно мені заважає. 2. Він закінчує обід? 3. Джек також не відпочиває на півдні. 4. Ви часто отримуєте від неї листи? 5. Він не знає твою нову адресу? 6. Вона заходить до мене кожного вечора. 7. Він – викладач англійської мови. 8. Погода нечасто змінюється. 9. Джейн закінчує школу. 10. Де ви буваєте? 11. Ви досі чекаєте? 12. Вона сидить у саду. 13. Ми шукаємо ключі. 14. Вона не збирається йти? 15. Мої книжки не у валізі. 16. Ви знаєте один одного? 17. Зараз вона живе у тітки. 18. Кен обмірковує якийсь план? 19. С'ю ніколи не пише листи. 20. Джон почувається добре. 21. Вона відпочиває на півдні. 22. Мері знає багато англійських слів. 23. Джон їсть чотири рази на день. 24. Як ви почуваетесь сьогодні? 25. Як ся маєте?

Ех. 31

1. Зараз Джон подорожує по Європі. 2. Вона чекає на товариша. 3. Ви перекладаєте ці статті? 4. Я зараз їх переглядаю. 5. Скільки автомобілів випускає завод? 6. Він працює у театрі. 7. Він шукає цікаві статті. 8. Що ви тут робите? 9. Де він є? 10. Вона читає. 11. Кожного дня Джейн ходить до університету. 12. Джек розмовляє з викладачем. 13. Вона дуже заклопотана зараз. 14. Йому подобається книга. 15. Вони часто чують цікаві новини. 16. Наступної неділі приїздить сусід. 17. Зазвичай я купую хліб вранці. 18. Що ви робите зараз? 20. Що ви робите сьогодні? 21. Я позичаю книжки у товариша. 22. Ми йдемо до театру ввечері. 23. Він влаштовує вечірку наприкінці тижня. 24. Ми обговорюємо ці питання кожного дня.

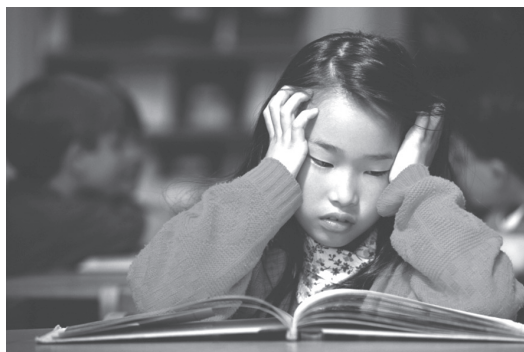
2.3. ГОЛОВНІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА

Чотири головні форми дієслова та їхні значення подані у таблиці внизу.

Інфінітив	Форма простого минулого часу	Дієприкметник минулого часу	Дієприкметник теперішнього часу
INFINITIVE	PAST SIMPLE	PARTICIPLE II	PARTICIPLE I
що робити?	що (з)робив?	який?	що робить?
I	II	III	IV
to open (відчиняти)	opened (відчиняв, відчинив)	opened (відчинений)	opening (що відчиняє)
to break (розбивати)	broke (розбивав, розбив)	broken (розбитий)	breaking (що розбиває)

Існують правильні (типу *open*) і неправильні (типу *break*) дієслова. Обидва типи дієслів утворюють IV форму дієслова за допомогою додавання **-ing** до основи дієслова. Правильні дієслова утворюють II та III форми шляхом додавання **-ed** до основи дієслова (більш детально див. 2.4), а неправильні дієслова утворюють ці форми по-різному, тому їх слід запам'ятовувати. Список трьох форм основних неправильних дієслів приводиться нижче.

Таблиця найпоширеніших неправильних дієслів

Інфінітив	Форма простого минулого часу	Дієприкметник минулого часу
I	II	III
awake (будити)	awoke	awoken
be (бути)	was, were	been
beat (бити)	beat	beaten
become (ставати)	became	become
begin (починати)	began	begun
bend (згинати)	bent	bent

I	II	III
bite (кусати)	bit	bitten
blow (дути)	blew	blown
break (розбивати)	broke	broken
bring (приносити)	brought	brought
build (будувати)	built	built
burn (палити, опектися)	burnt	burnt
buy (купувати)	bought	bought
catch (ловити)	caught	caught
choose (вибирати)	chose	chosen
come (приходити)	came	come
cost (коштувати)	cost	cost
cut (різати)	cut	cut
deal (мати справу з)	dealt	dealt
dig (копати)	dug	dug
do (робити)	did	done
draw (малювати, тягнути)	drew	drawn
dream (мріяти)	dreamt	dreamt
drink (пити)	drank	drunk
drive (керувати автомобілем тощо)	drove	driven
earn (заробляти)	earned (BE), earnt (AE)	earned (BE), earnt (AE)
eat (їсти)	ate	eaten
fall (падати)	fell	fallen
feed (годувати)	fed	fed
feel (відчувати)	felt	felt
fight (битися)	fought	fought
find (знаходити)	found	found
fit (підходити за розміром тощо)	fit	fit
fly (літати)	flew	flown
forbid (забороняти)	forbade	forbidden
forget (забувати)	forgot	forgot(ten)
forgive (вибачати)	forgave	forgiven
freeze (заморозити)	froze	frozen
get (одержувати)	got	got(ten)
give (давати)	gave	given
go (йти)	went	gone
grow (рости(ти))	grew	grown
hang (вішати)	hung	hung
have (мати)	had	had
hear (чути)	heard	heard
hide (ховати)	hid	hid
hit (бити)	hit	hit
hold (тримати)	held	held
hurt (ранити)	hurt	hurt

I	II	III
keep (тримати)	kept	kept
know (знати)	knew	known
lay (класти)	laid	laid
lead (вести)	led	led
learn (вчити, навчатися чогось)	learned (BE), learnt (AE)	learnt
leave (від'їжджати)	left	left
lend (давати в борг)	lent	lent
let (дозволяти)	let	let
lie (лежати)	lay	lain
lose (втрачати)	lost	lost
make (робити)	made	made
mean (означати)	meant	meant
meet (зустрічати)	met	met
pay (платити)	paid	paid
put (класти)	put	put
read (читати) [ri:d]	read [red]	read [red]
ride (їздити верхи)	rode	ridden
ring (дзвонити)	rang	rung
rise (підніматися)	rose	risen
run (бігти)	ran	run
say (сказати)	said	said
see (бачити)	saw	seen
sell (продавати)	sold	sold
send (посилати)	sent	sent
sew (шити) [s u]	sewed	sewn
shake (трусити(ся))	shook	shaken
shine (світити)	shone	shone
shoot (стріляти)	shot	shot
show (показувати)	showed	shown
shut (закривати)	shut	shut
sing (співати)	sang	sung
sink (тонути)	sank	sunk
sit (сидіти)	sat	sat
sleep (спати)	slept	slept
smell (пахнути)	smelt (BE), smelled (AE)	smelt (BE), smelled (AE)
speak (говорити)	spoke	spoken
speed (підвищувати швидкість)	sped	sped
spell (називати по літерах)	spelt	spelt
spend (витрачати, проводити)	spent	spent
stand (стояти)	stood	stood
steal (красти)	stole	stolen
strike (бити)	struck	struck
swear (клястися, лягтися)	swore	sworn

I	II	III
sweep (замітати)	swept	swept
swim (плавати)	swam	swum
take (брати)	took	taken
teach (вчити)	taught	taught
tear (розривати)	tore	torn
tell (казати)	told	told
think (думати)	thought	thought
throw (кидати)	threw	thrown
understand	understood	understood
wake (будити)	woke	woken
wear (носити одяг тощо)	wore	worn
win (перемогти)	won	won
write (писати)	wrote	written

2.4. PRESENT PERFECT CONTINUOUS (PROGRESSIVE)

They **have been playing** computer games since 10 o'clock

Sue **has been riding** on her sister's back for several minutes

Форма теперішнього перфектно-тривалого часу (*Present Perfect Continuous* або *Present Perfect Progressive*) складається з оператора **have**, третьої форми дієслова **be (been)** та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет + have + been + основа дієслова +ing + решта речення

Теперішній перфектно-тривалий час (*Present Perfect Continuous* або *Present Perfect Progressive*) вживається для позначення:

- тимчасової повторної дії, яка розпочалася у минулому і триває в момент мовлення:

Pele has been playing football since he was 6 years old. –

Пеле грає у футбол з 6 років.

- тимчасового стану, що розпочався в минулому і триває в момент мовлення:

Madonna has been living in a rented house since January. –

Мадонна орендує будинок з січня.

- процесу, який тільки-но закінчився – дія вже припинилася, однак її результати наявні в момент мовлення:

He has been running – look at his cheeks! – Він біг – тільки глянь на його щоки!

Примітка 1.

Деякі дієслова стану (див. **Примітку 1** в 2.2) не можуть вживатися у формах теперішнього перфектно-тривалого часу, навіть якщо ситуація мовлення відповідає умовам, наведеним вище. У таких випадках замість форм теперішнього перфектно-тривалого часу (*Present Perfect Continuous*) вживаються форми теперішнього перфектного часу (*Present Perfect*), який складається з оператора **have** і третьої форми повнозначного дієслова (більш детально див. 2.7).

Ex. 32. Work in pairs. Decide which of the options (A) or (B) best describes the information in the sentences (1–8). There is an example at the beginning (0).

0. Ann has been learning English since she went to school.
A. Ann stopped learning English
B. Ann still learns English
1. The students have been writing the test for an hour
A. The test is finished
B. The test is not finished yet
2. She looked at the boys' red faces and said, 'They've been running'
A. The boys are still running
B. The boys stopped running a short while ago
3. It has been snowing since yesterday
A. It is still snowing
B. It stopped snowing a short while ago
4. Her latest book has been selling like hot pies
A. People are still buying her book
B. The popularity of her book is over
5. We've been walking for hours
A. We've stopped walking
B. We're still walking
6. She's been here for 15 minutes
A. She's still here
B. She's not here any more
7. His hands are dirty as he has been painting the door
A. He's still painting
B. He's not painting any more

Ex. 33. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *growing* With all the rain, the plants have been grown steadily.
- 1 John have been learning English since June.
- 2 She has been owning the house for two years.
- 3 He's been reading the book for a long time.
- 4 We've been lived here since 2003.
- 5 They have been knowing it since morning.
- 6 Jane has always being very popular.
- 7 It is raining for the second hour.
- 8 He hasn't been hearing about her lately.
- 9 She has been coming to our place many times.
- 10 He has been reading a lot before the exam.

Ex. 34. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

- 1. It *is raining*/has been raining all day long.
- 2. She *has wanted*/has been wanting this job for a long time.
- 3. They *are learning*/have been learning English for 2 years.
- 4. They *have owned*/have been owning this house for many years.
- 5. He *is working*/has been working hard this month.
- 6. He *is seeing*/has been seeing her a lot lately.
- 7. I *have known*/have been knowing her for ages.
- 8. She *has heard*/has been hearing it several times.
- 9. They *are having*/have been having regular meetings lately.
- 10. The cook *tastes*/has been tasting the dishes since 2 o'clock.

Ex. 35. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *nearly*
a week We have been **nearly** staying here **a week**.
- 00 – Has she been working hard recently?
- 1 He has being teaching English for ten years.
- 2 How long for have they been waiting?
- 3 I have not being in London since 2001.
- 4 Someone has been drunk my coffee!
- 5 You've been overworking lately, don't you?
- 6 I have never been hearing from him since.
- 7 They haven't recently been sleeping at all well.
- 8 How long have you been learning English?
- 9 The film has been running for a month ago.
- 10 John has already been keeping the book for a month.

Ех. 36

1. Ми ремонтуємо авто вже півроку.
2. Енн збирає ягоди вже півгодини.
3. Джек сидить вдома другий день.
4. Вони будують метро з 1972 року.
5. Ти вибираєш сукню вже годину.
6. Вона пише книгу вже багато років.
7. Дощ йде четвертий день.
8. Джон купасться вже 20 хвилин.
9. Що ви робите так довго?
10. Скільки ви вже вивчаєте історію?
11. Вони чекають більше години.
12. Я дивлюся телевизор з другої години.
13. Останнім часом Джордж мало працює.
14. Ти сьогодні багато працюєш?
15. Вона грає в теніс з 8 років.
16. Мері прибирає квартиру вже чотири години.
17. Кевін читає вже три години.
18. Енн дуже стомилася. Вона забагато працювала.
19. У Боба брудні штани. Він грає у футбол з ранку.
20. Кен засмаг. Він відпочиває на морі з 20 червня.
21. Джейн стомилася. Вона грає у теніс з восьмої години.
22. Енн шукає роботу вже шість місяців.
23. Мері працює у Лондоні з 18 січня.
24. Я шукаю ключі вже п'ятнадцять хвилин.

Ех. 37

1. Джим продає автомобілі вже третій місяць.
2. Він хворіє вже два дні.
3. У тебе червоні очі. Ти плакала?
4. Ти засмучена. Про що вони з тобою розмовляли?
5. Я шукав саме такі черевики.
6. Джейн готує пиріг вже півтори години.
7. Я думав про це останні три тижні.
8. Що ти робив увесь ранок сьогодні?
9. Я не ношу цю сукню вже два роки.
10. Свята тривають вже три дні.
11. Я чекаю нагоди відповісти.
12. Я намагаюся пригадати це вже п'ять хвилин.
13. Джейн друкує статтю вже другий день.
14. Джон робить домашнє завдання вже дві години.
15. Театр будують уже п'ять років.
16. Ми летимо вже шість годин.
17. Мері пише твір вже кілька вечорів.
18. Сінді читає цю книгу вдруге.
19. Він бігає вже півгодини.
20. Том живе на цій вулиці уже 10 років.
21. Вони слухають радіо другу годину.
22. Сандра подорожує вже друге літо.
23. Ти не гуляєш з минулого тижня.
24. Вона розмовляє по телефону вже 40 хвилин.
25. Ви довго на мене чекали?

Ех. 38

1. Він грає на гітарі.
2. Скільки вже Майк грає в шахи?
3. Вода замерзає при нулі градусів.
4. Що ви там робите вже більше години?
5. На кого ви чекаєте?
6. Ви на мене довго чекаєте?
7. Я займаюсь спортом уже п'ять років.
8. Джек полюбляє морозиво.
9. Вони часто роблять помилки.
10. Том зараз живе на вулиці Еббі-Роуд.
11. Я з дитинства ненавиджу мильні опери.
12. Скільки ви вже читаете цю книжку?
13. Джейн приїздить завтра.
14. Магазин зачиняється о сьомій.
15. Зачекайте, йде сильний дощ.
16. Джим грає у теніс з шостої години.
17. Лукас носить довге волосся.
18. Я снідаю.
19. Я знаю це з учорашнього вечора.
20. Ми часто слухаємо музику.
21. Джон ніколи не

робить уроки. 22. Я постійно забуваю про це. 23. Мері пише листи цілий день. 24. Він розповідає мені про власні пригоди вже понад дві години. 25. Вона чекає його повернення вже п'ятий місяць.

Ех. 39

1. Я обмірковував це на протязі останніх двох днів. 2. Скільки вам потрібно на це часу? 3. Кен складає промову вже другу годину. 4. Кожної середи з другої до п'ятої я ходжу до лікаря. 5. Я втрачаю над собою контроль. 6. Джим скрізь вас шукає. 7. Лінда гарно співає. 8. Зачекайте, вона зачісується. 9. Де ти жив усі ці роки? 10. Мені часто надходять листи. 11. Він читає вже дві години. 12. Досі вона жила з батьками. 13. Тепер вона тимчасово живе у подруги. 14. Зараз С'ю робить ремонт у квартирі. 15. Я сиджу тут з восьмої години. 16. Холлі ретельно вивчає журнал. 17. Ми робимо стіл. 18. Я продаю лижі. 19. Скільки ти вже займаєшся гандболом? 20. Моя сестра – художниця. 21. З того часу я все думаю про тебе. 22. Тревіс пише оповідання. 23. Я приходжу на роботу о дев'ятій. 24. Фільм закінчується. 25. О котрій годині відчиняється цей магазин?

Ех. 40

1. Давно у вас болить нога? 2. Я мию посуд кожного дня. 3. Вибачте, я зараз не маю часу. 4. У Мері брудні руки. Вона ремонтувала авто. 5. Він пізно лягає спати. 6. Коли ви виходите з дому? 7. До університету я добираюся на метро. 8. Ми розв'язуємо задачі. 9. Ми усі – студенти. 10. Навіщо ви фарбуєте стіни в жовтий колір? 11. Джек часто мандрує. 12. Дощі йдуть з минулої неділі. 13. Ви занадто багато працюєте останнім часом. 14. Мері читає з третьої до п'ятої. 15. Ви дивитесь зараз телевізор? 16. Ми зараз святкуємо день народження. 17. Він відпочиває вже півтори години. 18. Ми працюємо із самого ранку. 19. Взимку часто йде сніг. 20. Давно ви на мене чекаєте? 21. Вона постійно губить ручки. 22. Скільки це вже триває? 23. Ким ви хочете бути? 24. Як часто ви прибираєте квартиру? 25. Фільм йде вже третю годину.

Ех. 41

1. Ми гуляємо вже другу годину. 2. Ви досі чекаєте на мене? 3. Ви ніколи не чекаєте на мене довше 5 хвилин. 4. Скільки ви вже чекаєте? 5. Він працює на заводі вже другий рік. 6. Скільки ти вже працюєш? 7. Даяна ніколи не пише листів. 8. Тихо, Мері розмовляє по телефону. 9. Кожної осені вони збирають урожай. 10. Які країни Європи ви знаєте? 11. Що ви шукали увесь цей час? 12. Ви пишете листа? 13. Скільки ви вже пишете контрольну? 14. Скільки англійських слів ви вивчаєте на день? 15. Я роблю доповідь на кожній конференції. 16. Ви навчаєтесь в університеті два роки, чи не так? 17. Скільки ви вже працюєте над своєю вимовою? 18. Скільки ви вже читаете? 19. Скільки часу ви вже займаєтесь спортом? 20. Що ви збираєтесь робити? 21. Ми купуємо новий телевізор. 22. Цирк дає вистави кожного

дня. 23. Ви занадто багато розмовляєте по телефону. 24. Скільки ви вже приймаєте ці ліки? 25. Я займаюся організацією концерту другий тиждень.

Ех. 42

1. Ви занадто довго тримаєте бібліотечні книжки. 2. Він постійно страждає від головного болю. 3. Скільки ви вже працюєте? 4. Ми їдемо верхи. 5. Я вигуляю собаку. 6. Я вчу граматичні правила. 7. Вона рахує гроші. 8. Мої батьки – інженери. 9. Ця пропозиція є вигідною. 10. Ви їдете цього року на море? 11. Скільки вже Джек вчиться водити авто? 12. Я зараз розставляю книжки по місцях. 13. Мій брат добре навчається. 14. Як давно вона вже знає про це? 15. Ви занадто багато базикаєте. 16. Я намагаюся відчинити двері. 17. Він телефонує туди вже двадцять хвилин. 18. Годинник зупиняється кожную добу. 19. Лікар саме оглядає пацієнта. 20. Касета закінчується. 21. Я перекладаю цей текст зранку.

PRESENT TIME EXERCISES

Ех. 43

1. Я саме поливаю квіти. 2. Що ви тепер про це думаєте? 3. Зараз я нічого не чую. 4. Рой саме куштує суп. 5. У мене великі неприємності. 6. Я живу у цьому районі вже багато років. 7. Я знаю його п'ять років. 8. Він завжди добрий зі мною. 9. Що ти тут робив увесь цей час? 10. Скільки ви вже працюєте у школі? 11. Я починаю вас розуміти. 12. Відчиніть двері, ми чекаємо. 13. Скільки ти вже обмірковуєш це? 14. Я прасую сукні кожного дня. 15. Вибачте, вона почувається зле. 16. Ви занадто багато дивитесь кінокомедій. 17. Ви мене не слухаєте. 18. Ця дитина ніколи мене не слухає. 19. Чим ви займалися останні два тижні? 20. Гелен пакує валізи. 21. Чому ти біжиш? 22. Віллі знову плаче. 23. Я чую шум. 24. Що ти тут робиш увесь цей час?

Ех. 44

1. Скільки часу ви вже їдете? 2. Завтра ми вирушаємо у похід. 3. Я готую обід, а ви приберіть у кімнаті. 4. Я чекаю на тебе з ранку. 5. Вони обговорюють це питання вже цілу годину. 6. Подивись, сніг йде? 7. Сніг йде вже півгодини. 8. Я пишу цей переклад з ранку. 9. Я добре фотографую. 10. У вас стільки цікавих книжок! 11. Ви занадто довго вибираєте. 12. Я сиджу тут уже годину. 13. Я працюю вже близько двох годин, чи не так? 14. Я крокую вже дві години і несу важкий рюкзак. 15. Фестиваль йде третій день. 16. Сьогодні цілий день йде дощ. 17. Зараз я підозрюю його. 18. Дощ йде кожної неділі. 19. Погода постійно псується. 20. Я починаю звикати до цього. 21. Мері гуляє вранці. 22. Мені це здається дивним. 23. Джон не володіє цим будинком. 24. Ми працюємо з іноземними фірмами. 25. Гості все йдуть і йдуть.

Ех. 45

1. Джон постійно купує ці журнали. 2. Йому з дитинства не подобається така музика. 3. Як вам подобається наш університет? 4. Я зараз не працюю. 5. Мені тут дуже подобається. 6. Ви продовжуєте наполягати? 7. Він все ще розмовляє з акцентом. 8. Я тут лише на три місяці. 9. Дівчата зараз накривають на стіл. 10. Ви сперечаєтесь уже півгодини. 11. Він пише новий роман. 12. Вона перекладає з німецької. 13. Він виліковується. 14. Ви збираєтесь залишити нас? 15. Вони повертаються з Англії. 16. Я проводжаю своїх друзів. 17. Вона другий місяць не запрошує нас. 18. Він якраз читає листа. 19. Ви постійно змінюєте свої плани. 20. Я планую цю мандрівку вже чотири місяці. 21. Саме такі черевики я й шукаю. 22. Я його вже давно ні про що не просив. 23. Що ти пригадуєш тепер? 24. Зараз я хочу лимонаду. 25. Я їм самі тільки овочі з минулого літа.

Ех. 46

1. Я маю сім'ю. Ми живемо у Лондоні. 2. Еліс викладає англійську мову. 3. Енн заклопотана, вона готує обід. 4. Він вчить свою дитину англійської мови. 5. Вона розмовляє англійською з п'ятирічного віку. 6. Не заважайте нам, ми граємо в шахи. 7. Я бачу, що Сід грає у настільний теніс. 8. Попроси Піта. Джим набирає текст на комп'ютері. 9. Люсі друкує з самого ранку. 10. Хлопчик трішки блідий. Він хворий? 11. Сіду подобається ця книга. 12. Вже пізно. Майк сидить за письмовим столом. 13. Ти робиш цю вправу цілий день. 14. Їм подобаються тістечка. 15. Тіна заварює чай? 16. Цей чоловік каже, що йому потрібна карта. 17. Ви все робите так повільно! 18. Том читає газету зранку. 19. Джим каже, що він знову хворий. – Це так. 20. Памела перекладає текст з восьмої години. 21. Стів погано розмовляє англійською. 22. Я трохи допомагаю Еліс. 23. Ніку потрібна ручка. – Вона у мене в сумці. 24. Діти граються надворі. – Поклич їх додому.

Ех. 47

1. Кейт друкує добре, а Джек – ні. 2. Сім'я Елен живе у Манчестері. 3. Кен добре грає в теніс. 4. Вона не грає у теніс. 5. Ненсі каже, що з ранку йде дощ. 6. Бен каже, що полюбляє рибу. 7. Коли ви зазвичай повертаєтесь? 8. Чому Нік плаче? 9. Чому Джейн не хоче піти з нами на дискотеку? 10. Чому він дивиться туди? 11. Чому Джейн не

варить суп? 12. Скільки часу ти вже вариш суп? 13. У вас багато яблунь у саду? Чому ви не варите яблуневе варення цього року? 14. Вона тримає молоко в холодильнику. 15. Вони великі друзі? 16. Скажіть нам, як вас звати. 17. Ми не граємо у футбол з середи. 18. Він ходить на роботу кожного дня. 19. Чому у нього в кімнаті порозкидані книжки? 20. Чому Мері не бере участь? 21. Чому Фред не хоче дати їм газети? 22. Він дуже сумує за дітьми. 23. У Джона мало помилок. 24. Моїм сестрам дуже подобається грати в теніс. 25. Що ви робите? – Перекладаю статтю.

Ех. 48

1. Йому дуже потрібні ці книжки. 2. Їй дуже подобається читати. 3. Рейсі добре розмовляє французькою. 4. Нелл сумує за домівкою. 5. Ми перекладаємо, потім обідаємо. 6. Вони перекладають з самого ранку. 7. Він отримує листи кожного дня. 8. У нього мало вільного часу цього тижня. 9. Чоловік дуже допомагає їй. 10. Ричард приходить кожного дня. 11. Чи подобається їм ця музика? 12. Вона зараз працює у бібліотеці. 13. Марта шукає олівці. 14. Берті мало читає. 15. Що ти читаєш? – Я читаю роман. 16. Бесс читає з самого ранку. 17. Мені подобається ця вулиця. Вона чиста й зелена. 18. Кейт заклопотана приготуванням вечері. 19. Дивись, мій племінник з товаришем грають у теніс. 20. Вони грають на піаніно з одинадцятої години. 21. Джейн готує обід, а Білл – сніданок. 22. Викладач просить нас читати тексти. 23. Джим робить помилки у вправах. 24. Марк тримає газети у письмовому столі.

Ех. 49

1. Чарльз не любить м'ясо. 2. Коли вони відпочивають? 3. Ми снідаємо о восьмій. 4. Після сніданку у нього навчання до другої години. 5. О дванадцятій Гелен готує обід, а о другій вони обідають. 6. Вони грають у баскетбол з трьох годин. 7. О п'ятій батько працює за письмовим столом, а ми в цей час читаємо. 8. Після вечері Стів читає газету, а його дружина в цей час дивиться телевізор. 9. Скільки ти вже тут сидиш? 10. Джим пише Марі листи французькою мовою. 11. Марі відповідає Джиму англійською. 12. Що ти зазвичай робиш у вихідний день? 13. Фред каже, що його дружина полюбить писати листи. 14. Вона каже, що їй подобаються світлі сукні. 15. Ви завжди слухаєте, що каже вчитель? 16. Скільки часу йде дощ? 17. Яка на тобі сьогодні сукня? 18. З третьої до п'ятої я роблю уроки. 19. Я хочу допомогти йому зробити цю вправу. 20. Моя сестра вчителька, вона навчає дітей. 21. Я зараз вчу правила. 22. Ми вчимося розмовляти англійською. 23. Хто навчає тебе іспанської? 24. Чому ти не читаєш? 25. Ми перекладаємо із самого ранку.

Ех. 50

1. Мій друг вивчає китайську. 2. Мій приятель навчає їх англійської мови. 3. Її приятель не хоче вчитися танцювати. 4. Я вчу нову пісню. 5. Я вчу її вже два дні. 6. Ми приходимо сюди після сьомої. 7. Джек їздить до Парижу кожні три роки. 8. Ми сьогодні увечері йдемо до кіна. 9. Лайза приходить додому о п'ятій. 10. Стів приїздить з Лондона увечері. 11. Він хоче піти з нами до парку. 12. Він йде до столу. 13. Я йду до університету. 14. Ми прибираємо квартиру з десятої години ранку. 15. Він робить уроки зі своїм приятелем. 16. Усі раді, що можуть кататися на ковзанах. 17. У Лідсі йому подобається зупинитися у своєї тітки. 18. Вона гостює вже тиждень. 19. Я п'ю молоко. Хочеш чаю? 20. Я читаю допізна. 21. Коли ти ходиш на роботу? 22. Вона добре розмовляє французькою. 23. Джон добре співає. 24. Він не може допомогти тобі сьогодні, бо перекладає складний текст. 25. Він вивчає французьку вже три роки.

Ех. 51

1. Мого брата немає вдома. Він катається на ковзанах. 2. Куди ти йдеш? – Я йду додому. 3. Чому ти зранку нікуди не йдеш? 4. Тед пише статтю вже три тижні. 5. Марк не знає ці правила. 6. Що він там робить? – Читає газету. 7. Я читаю цю книжку вже цілий місяць. 8. Він пише листа своїм батькам. 9. Мері часто пише нам з Парижу. 10. Я пишу листа вже дві години. 11. Що ви зазвичай робите увечері? 12. Він ходить на роботу вранці. 13. Ліз поливає квіти в саду. 14. Зараз у них урок англійської мови. 15. О котрій у вас урок англійської мови? 16. Ми пишемо твір з другої години. 17. О п'ятій англійці зазвичай п'ють чай. 18. Вони в їдальні, п'ють чай. 19. О котрій години ви обідаєте? 20. Коли я приходжу додому, мій син робить уроки. 21. Браун часто провідує нас. 22. Куди ви йдете? – Я йду до магазину. 23. Ми їзимо на море влітку. 24. Куди ви від'їжджаєте? – Я їду на море. 25. Ми на морі вже два тижні.

Ех. 52

1. Том читає листа своєму батькові. 2. Джорж пояснює правило своєму братові. 3. Віктор не пише листи. 4. Я знаю, що він любить фрукти. 5. Джейн хоче пошити своїй доньці нову сукню. 6. У неї немає японських книг. 7. Він інколи працює увесь день. 8. Вона танцює вже майже усю ніч. 9. Він часто запізнюється на обід. 10. Чарльз заклопотаний з ранку до вечора. 11. Ви надто часто слухаєте радіо. 12. Фред теж не знає цих слів. 13. Я не все бачу звідси. 14. Не усі бажають читати це оповідання. 15. Ви йдете до університету? – Ні. Я ходжу туди вранці. 16. Енн удома? – Так. Вона прибирає квартиру. 17. Не варто телефонувати Еліс, вона відпочиває. Вона завжди відпочиває в цей час. 18. Стів і Джим грають у шахи вже дві години. 19. Марк добре грає у футбол? – Так. 20. Ти знову заварюєш чай? – Так. Я п'ю чай кілька разів на день. 21. Я не можу з вами розмовляти, я готую обід. 22. Студенти читають англійські газети вдома, а на уроці ми їх обговорюємо. 23. Ви обговорюєте це питання вже два дні. Попросіть Памелу допомогти вам. 24. Джек майструє полицку. – А батько допомагає йому? – Так, він завжди допомагає. 25. Кейт не має часу. Вона друкує з трьох годин.

Ех. 53

1. Діти граються з м'ячем? – Ні, вони роблять уроки. 2. Бен має рацію, а ви – ні. 3. Ми запитуємо один одного англійською мовою. 4. Син Джона робить уроки після вечері. 5. Стів робить мало помилок у контрольних роботах. 6. Ненсі полюбляє яблука? – Ні. 7. Дітям подобається молоко? – Так. 8. Ми не розмовляємо з ним уже тиждень. 9. Діти обідають? – Ні, вони ще граються. 10. Ед живе на вулиці Брайтон Біч? – Так. 11. Його друзі живуть у Брайтоні? – Так. 12. Племінник Енн вивчає іспанську чи шведську? 13. Ви часто слухаєте компакт-диски? 14. Він працює із самого ранку? 15. Вона часто працює увечері? – Ні, ніколи. 16. Вона часто відвідує тебе у вихідний день? 17. Під час навчання ми не розмовляємо українською мовою – тільки англійською. 18. Тобі також подобається грати з м'ячем? – Так. 19. Їй все подобається у цій книзі? 20. Вона не розуміє мене. 21. Він завжди одержує гарні оцінки? 22. Ви обговорюєте той фільм? 23. Як довго ви його обговорюєте? 24. Ви часто обговорюєте фільми? 25. Як часто тітка Джейн приїздить до вас у гості?

Ех. 54

1. Я читаю цікаву книжку. Хочеш її почитати? 2. Коли ти прокидаєшся? 3. Коли ти лягаєш спати? 4. Які газети ти читаєш щодня? 5. Які статті подобається читати Брауну і Блеку? 6. На якій вулиці живе Крофорд? 7. Я працюю. Не заважайте мені, будь ласка. 8. Коли ви ходите до театру чи до кіна? 9. Ми сидимо у цій аудиторії з ранку. 10. Що вони зазвичай їдять на сніданок? 11. Хто готує тобі сніданок? 12. Скільки людей живе у цій квартирі? 13. Що ти робиш? – Ремонтую взуття. 14. Хто допомагає тобі по господарству? – Сестра. 15. Скільки іноземних мов ви знаєте? 16. Які мови ти хочеш знати? 17. Що ти вчиш? – Я вчу нову тему. 18. Який у вас зараз урок? 19. Якою мовою розмовляє цей професор? 20. Ви пишете листа, чи не так? 21. З ким ти йдеш сьогодні додому? 22. Тітці подобається така погода? 23. Що ти робиш у прохолодну погоду? 24. Весною часто йдуть дощі? 25. Йде дощ, візьми парасольку.

Ех. 55

1. Я не бачу Джека. Він відсутній? 2. Ми не розуміємо вас. Ви не маєте рації. 3. Бажаєте подивитися новий фільм? 4. Мені подобається дивитися англійські фільми. 5. Енн не помічає власних помилок. 6. На подвір'ї часто граються діти. Мені подобається дивитися на них. 7. Я відчуваю що він не має рації. 8. Бачите тих дівчат? Це мої студентки. 9. Чому ти не йдеш додому? – Я чекаю на товариша. 10. Темніє. Час йти додому. 11. Взимку темніє рано. 12. Коли стає тепло? 13. Мері розмовляє по телефону вже півгодини. 14. Мері саме розмовляє по телефону. 15. Стає спекотно. 16. Інколи вже в червні стає спекотно. 17. Який місяць настає після лютого? 18. Ми не збираємося до Річмонду. 19. Кожна жінка любить власну оселю. 20. Усім студентам подобається літо. 21. Кейт читає у тій кімнаті. 22. Браун ніколи не виступає на зборах. 23. Батько часто водить дітей до музею. 24. Я займаюся спортом. 25. Яких людей ви поважаєте?

Ех. 56

1. У спекотний день я йду з пляжу об одинадцятій. 2. Я не купаюся, я засмагаю. 3. Який ваш улюблений вид спорту? 4. Коли починає танути сніг? 5. На зиму більшість птахів залишається у місті. 6. Що ти слухаєш? 7. Що ти тут робиш? – Чекаю на Енн. 8. Чому ти зачиняєш вікно? – В кімнаті прохолодно. 9. Я роблю цю вправу вже дві години. 10. Емма, ми йдемо до парку. Ти йдеш з нами? 11. Як? Нік плаває? Але ж вода холодна! 12. Навіщо ви йому пояснюєте це? Він усе розуміє. 13. На що дивиться дитина? 14. А що це ви слухаєте? 15. У кого ви зазвичай зупиняєтесь у Шеффілді? 16. Ваш дідусь лікар? – Так. Але він вже 10 років не працює. 17. Чим ви так заклопотані? – Прибираю у квартирі. Я займаюся цим з ранку. 18. Чим вона пише? – Олівцем. – Візьми мою ручку. 19. Чому Стів знову приймає ці пігулки? – Він зле почувається. 20. З ким це Боб розмовляє? Я не знаю цього чоловіка. 21. Я зустрічаю свою приятельку. Вона приїздить з Лондону. 22. Чому ти не їси? Невже ти не голодний? 23. Зазвичай я проводжу вихідні за містом. 24. Я збираюся поїхати до Кента цього тижня.

Ех. 57

1. Моїй доньці подобається грати на скрипці. 2. Вона знає багато італійських слів. 3. Чому ти смієшся? 4. Він вмикає радіо вранці. 5. Я часто телефоную своїм друзям. 6. Моя сестра ставить забагато запитань. 7. Що вони будують? – Нову школу. 8. Хлопчик йде до школи чи додому? 9. Вони читають чи відповідають на запитання? 10. Діти здають іспит. 11. Тед пояснює правило своєму братові. 12. На кого вони дивляться? 13. Коли починаються уроки? 14. Вона займається спортом вже шість років. 15. Він вже п'ять років грає у футбол. 16. Ваш дядько приїздить у четвер. 17. Я сідаю на потяг о восьмій, а о дев'ятій уже в місті. 18. Кому подобається проводити літо в місті? – Тільки Еліс. 19. Я хочу увімкнути радіо, аби послухати цього співака. 20. Чому ти на мене так дивишся? Це мене засмучує. 21. Стів виймає листа з портфеля і дає його Бену. 22. У погану погоду вона почувається зле. 23. Кейт вже три роки працює перекладачкою. 24. Ніку тільки два роки. Він ще не читає. 25. Дік ходить до лісу на прогулянку навіть у погану погоду.

Ех. 58

1. Тут часто йде сніг. 2. Подивись! Йде сніг. 3. Сніг йде з ранку. 4. Про що розповідає Піт? – Про свої плани. 5. Бачу, нарешті ви розумієте мене. 6. Кого ти збираєшся провідати у п'ятницю. 7. Бен займається риболовлю. Йому це дуже подобається. 8. Зазвичай ви відпочиваєте за містом чи залишаєтесь у місті? – Я проводжу вільні дні у лісі. 9. Не вмикай радіо. Я перекладаю дуже складний текст. 10. Світає. Вже ранок. 11. Гелен розмовляє німецькою краще ніж Джейн. 12. Що ви там бачите? 13. Я не хочу туди їхати. 14. Бесс знає цих студентів. 15. Еліс каже, що збирається вийти заміж за Тома. 16. Род живе недалеко від університету. 17. Вам подобається ходити по магазинам? 18. Де Браян? – Он сидить коло вікна. 19. Наша група готується поїхати літом до Англії. 20. Як ви готуетесь до контрольної роботи? 21. Сід часто забуває ручки вдома. 22. Ви йдете чи залишаєтесь? 23. Коли ви виходите з дому? 24. В неділю мені подобається бути вдома самому. 25. Ми читаємо цю книжку з вересня.

Ех. 59

1. Моя сестра виходить заміж наступної неділі. 2. Наступного року ми збираємося вивчати італійську. 3. Наступної неділі ми йдемо на вечірку. 4. Ти співаєш увесь ранок. 5. Зазвичай ми гуляємо щонеділі. 6. Сьогодні Кейт не працює. 7. Де ти зазвичай проводиш канікули? 8. Він не знає як користуватися відеомagnetофоном. 9. Він завжди розмовляє голосно. 10. Сніг іде? – Так, йде з ранку. 11. Скільки студентів живе у гуртожитку? 12. Сьогодні в університеті дискотека. Ти йдеш? 13. Куди ви возите дітей влітку? – Зазвичай вони живуть у бабусі. 14. Куди ви несете ці стільці? – Я несу їх он до тієї кімнати. 15. Хто у вашій родині купляє харчі? 16. Наша група готується до концерту. Ми репетируємо нові пісні і танці. 17. Він готується до уроку вже два дні. 18. Як ваші діти? – Фрейд добре вчиться, у нього багато друзів. Джоан захоплюється музикою. 19. Припини галасувати. Я готую уроки. 20. Я вже три дні працюю над цим

перекладом. 21. Що це за галас? – В сусідній кімнаті танцюють. 22. Мої батьки живуть на селі. 23. Кажуть, ви знаєте п'ять мов. 24. Я працюю на заводі. 25. Чому ви так голосно розмовляєте?

Ех. 60

1. Ми чекаємо на вас з шостої години. 2. Ми обговорюємо це питання з того часу, як ви пішли. 3. Кожного дня він довго катається на ковзанах. 4. Я поспішаю. На мене чекає чоловік. 5. Поспішайте! Потяг відходить за п'ять хвилин. 6. Вона друкує статтю. 7. Пітер йде, він збирається зустріти Мері. 8. Що тут трапилося? 9. Він продовжує читати. 10. Ви мене чуєте? 11. Я вас уважно слухаю. 12. Що ти слухаєш? 13. Ми слухаємо радіо вже півтори години. 14. Ось зупинка. Цей трамвай йде до центру? 15. Що вам пише тітка Енн? – Вона нам взагалі не пише. 16. Вибачте, ви йдете до бібліотеки? 17. Скільки часу в тебе забирає дорога до університету? 18. Ти йдеш на день народження? 19. Я завжди вживаю фрукти. 20. Де ти живеш? 21. Я живу в гуртожитку. 22. Його дружина працює у театрі. 23. Він їздить на роботу тролейбусом. 24. Ми не збираємося чекати на вас, ми поспішаємо. 25. Він приходить додому не раніше шостої.

Ех. 61

1. З ким збирається одружитися ваш племінник? 2. Мої батьки кажуть, що хочуть пожити на селі. 3. Кажуть, що легко вчити іспанську мову, якщо знаєш французьку. 4. Чому ви не слухаєте? 5. Коли ви сьогодні закінчите роботу? 6. Нік закоханий у студентку-першокурсницю. 7. Вони вже обідають. 8. У цей час ми зазвичай ходимо до їдальні. 9. Чому Неллі не йде з нами. 10. Я добре почуваюся. 11. Вони працюють з ранку? 12. Ти розумієш жарти? 13. Ми збираємося залишитися у місті. 14. Ви збираєтеся їхати туди автобусом? 15. Вони виходять на наступній зупинці. 16. Погода погіршується. Збирається на дощ. 17. Вистава продовжується вже другу годину. 18. Джейн дивиться фільм. 19. Сестра багато працює. 20. Цей старий часто забуває імена. 21. Ти пригадуєш нашу розмову? – Так, я її добре пам'ятаю. 22. Я прибираю у квартирі з десятиї години. 23. Що ти збираєшся робити наприкінці тижня? 24. Я не люблю чекати. 25. Не чекайте на них, вони працюють.

Ех. 62

1. Лабораторія відчинена в суботу. 2. Тут працюють спеціалісти. 3. Увечері тут збирається багато людей. 4. Я збираюся писати листи вранці. 5. Я не збираюся залишатися тут надовго. 6. Де ви зазвичай проводите відпустку? 7. Вона хоче зробити роботу вчасно. 8. Він ніколи не забуває платити. 9. З травня Кейт заробляє багато. 10. Мері почувається недобре. 11. Його температура мене турбує. 12. Я не хочу відповісти. 13. Ти виглядаєш щасливою. 14. Послухайте! Як гарно хтось співає! 15. Чому ти кажеш неправду? 16. Мій товариш усе добре пам'ятає. 17. Вони мешкають в одному місті. 18. Ви розмовляєте вже півтори години. 19. Хто там стукає у двері? 20. Лікар не радить їхати до моря. 21. Викладач дає багато порад. 22. Макс здає іспит зараз.

2.5. PAST SIMPLE (INDEFINITE)

Grandfather always **helped** his grandchildren when they **were** very young

Ann and Clare **used to be** great friends at school

Форма простого минулого часу (*Past Simple* або *Past Indefinite*) складається з другої форми повнозначного дієслова (див. 2.2), тобто до основи правильного дієслова додається закінчення **-ed**, а форми неправильних дієслів визначаються за таблицею (див. 2.2).

підмет + II форма дієслова + решта речення

Правило додавання та читання закінчення **-ed**:

1. Вимова дієслова закінчується на сполучення «приголосна+голосна+приголосна»?

ТАК

НІ

2. Остання літера **-w, -y** або **-x**?

2. Дієслово закінчується на **-y**?

ТАК

НІ

Додайте закінчення **-ed** (*bowed, fixed, played*)*

ТАК

НІ

Замініть «**y**» на «**i**»
та додайте закінчення **-ed** (*worried*)

3. Голосна наголошена?

Дієслово закінчується на німу **-e**?

ТАК

НІ

Подвойте останню приголосну
та додайте закінчення **-ed** (*stopped*)

ТАК

НІ

Додайте закінчення **-ed** (*helped*)

Додайте закінчення **-ed** (*whispered*)

Додайте закінчення **-d** (*lived*)

* **Винятки:** *lay – laid, pay – paid, say – said*

Закінчення “-ed” вимовляється як: [ɪd] – після звуків “t” й “d” (*waited*), [t] – після глухих приголосних (*stopped*), [d] – після інших звуків (*closed, tried*)

Примітка 1:

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Past Simple*: див. 1.1. В питальних та заперечних структурах використовується оператор «*did*». При цьому повнозначне дієслово вживається у формі інфінітива без «to».

Did she know it? – Вона знала це? (**Невірно:** *Did she knew it?*)

She did not know it. – Вона цього не знала (**Невірно:** *She did not knew it.*)

Простий минулий час (*Past Simple* або *Past Indefinite*) вживається для передачі:

- дії, яка сталася в минулому:

Last summer she fell in love. – Минулого літа вона закохалася

- дії, яка постійно повторювалася в минулому:

Pele played football every day then. – Тоді Пеле грав у футбол кожного дня.

- постійного стану в минулому.

She lived in her own house then. –

В той час вона мешкала у власному будинку (постійно).

Примітка 2:

Простий минулий час (*Past Simple* або *Past Indefinite*) вживається для повідомлення про події, які сталися у минулому, а тому тут часто використовуються слова та словосполучення, які вказують на закінчений минулий час: *the day before yesterday, a week ago, last month, yesterday morning, just now, a long time ago* тощо.

Примітка 3:

Зворот ***used to*** вживається для повідомлення про дії або стани, які постійно повторювалися в минулому, особливо для контрастування із ситуаціями, які спостерігаються у теперішньому часі. У зв'язку з цим можуть вживатися відповідні слова та словосполучення: *now, no longer, no more*:

*Television **used to** be exotic in the 1940s. **Now** it's a common thing.*

В 40-х роках телебачення було екзотичним явищем. Наразі ж ним нікого не здивуєш.

*Jane **used to** live in London, but she **no longer** lives there.*

Певний час Джейн мешкала у Лондоні, але зараз вона там вже не живе.

*Pele **used to** play football, but he **doesn't any more**.*

Свого часу Пеле грав у футбол, але зараз вже не грає.

В питальних та заперечних структурах з ***used to*** використовується оператор «*did*».

***Did** Jane **use to** live there?* – Джейн жила в Лондоні?

(**Невірно:** *Did Jane **used to** live there?*)

***She didn't use to** play football* – Вона зроду в футбол не грала

(**Невірно:** *She **didn't used to** play football*)

Ex. 63. Work in pairs. Talk to your partner according to the model. There is an example at the beginning (0).

0. work here A. *You should not work here.* – B. *But I worked here yesterday.*

A. *Did you? I did not know about it.*

1. walk here; 2. cook here; 3. show this code; 4. change your room; 5. play computer games here; use a dictionary during the test; 6. jog in this part of the park; 7. ask direct questions; 8. open this door.

Ex. 64. Work in pairs. Look at Linda's schedule on her day off. Ask your partner about her day. There is an example at the beginning (0).

8.00 – get up

8.30 – have breakfast

9.00 – do her room

11.00 – go for a walk

13.00 – get back home

13.30 – have lunch

14.00–16.00 – watch TV

16.00 – go to see friends

16.00–17.30 – walk around

17.30 – 19.30 – disco

20.30 – get home

21.00 – have dinner

21.30 – 23.00 – watch TV

23.00 – go to bed

0. When / get up? —————→ A. *When did Linda get up* – B. *She got up at 8.*

1. What time / have breakfast? _____

2. How long / do her room? _____

3. When / go for a walk? _____

4. What time / get back home? _____

5. How long / take / have lunch? _____

6. How many hours / watch TV in the afternoon? _____

7. When / go to see friends? _____

8. How long / walk around with her friends? _____

9. Where / be from 5.30 to 7.30? _____

10. When / get home in the evening? _____

11. What time / have dinner? _____

12. Watch TV / in the evening? _____

13. How long / watch TV in the evening? _____

14. What time / go to bed? _____

Ex. 65. Work in pairs. Look at some facts about Tina and Tom. Then answer your partner's questions. There is an example at the beginning (0).

Tina and Tom Soyers from Boomland got married in 1989. They got a divorce in 1999, remarried in 2000, got divorced again at the end of 2001, and remarried in 2002. At the end of 2002 they got another divorce, and they planned to get married again. In that way the Soyers protested against the 1996 Boomland Tax Reform Act according to which the tax rate for married couples was

higher than for two unmarried people. Both of them earned 66,000 Boom dollars a year. When they stayed single, they saved almost 8,000 Boom dollars a year. Each divorce cost them about 500 Boom dollars. In all those years they saved close to 80,000 Boom dollars.

0. When / get married first? —————→ A. *When did they get married first?* – B. *In 2001*

1. What year / get their first divorce? _____
2. How long / first marriage last? _____
3. When / get married for the second time? _____
4. How long / second marriage last? _____
5. What year / get their second divorce? _____
6. When / get married for the third time? _____
7. How long / third marriage last? _____
8. What / plan to do in 2003? _____
9. Why / behave like that? _____
10. What / Boomland Tax Reform Act rule? _____
11. How much / the Soyers earn a year? _____
12. How much / the Soyers save a year? _____
13. How much / divorce cost? _____
14. How much / the Soyers save in all those years? _____

Ex. 66. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *before* I started working here before ten years ago.
- 00 – When did you move here?
- 1 Who did steal his wallet?
- 2 Did Mark outran the other athletes?
- 3 She has graduated from college a month ago.
- 4 He was disappointed with baby's misbehaviour.
- 5 We left the house by at 8 a.m.
- 6 He opened the window and looking down the street.
- 7 Rob didn't watch often TV when he was a teenager.
- 8 She was surprised to hear the news, did she?
- 9 Did Mary attending the conference yesterday?
- 10 She was cooking dinner when the doorbell was ringing.

Ex. 67

1. Він відчинив вікно перед уроками. 2. Мері переклала багато листів минулого тижня. 3. Я вчора закінчив роботу о п'ятій годині. 4. Він жив у Лондоні п'ять років тому. 5. Вони повернулися додому увечері. 6. Вони обговорили багато речей на вихідних. 7. Його робочий день виявився коротким. 8. Ви часто тоді отримували листи? 9. Він добре встигає з англійської мови? 10. Ми обговорили багато питань.

11. Вони нечасто залишалися на роботі після шостої. 12. Хто у вас зазвичай робив переклади? 13. Минулого року він мешкав біля свого офісу. 14. Він завжди ходив на роботу пішки. 15. Як ваш товариш розмовляв англійською? 16. Він гарно розмовляв англійською. 17. Яку мову ви вивчали у школі? 18. Він вивчав французьку. 19. Скільки зазвичай тривали ваші уроки? 20. Зазвичай вони тривали дві години. 21. З ким він обговорював це питання учора? 22. Він обговорював його з друзями. 23. З ким вона зазвичай ходила додому? 24. Вона ходила додому з друзями. 25. Наскільки добре він знав урок?

Ех. 68

1. Востаннє вона грала у волейбол років п'ять тому. 2. Коли ти там працював? 3. Скільки він пробув у Дубліні минулого року? 4. Він був там місяць. 5. Вона подивилася на дошку. 6. Марта переписала нові слова. 7. Де вони мешкали минулого року? 8. Вони мешкали в Глазго п'ять років тому. 9. Ви подякували йому за книжки? 10. Ми не встигли обговорити усе вчора. 11. Коли ви востаннє повторювали це правило? 12. Ми повторювали його вчора. 13. Вони закінчили роботу минулого місяця. 14. Вони були тут годину тому. 15. Він вчасно прийшов на урок учора. 16. Він був вдома у понеділок вранці? 17. Ні, він був в університеті. 18. Її не було вдома у середу. 19. Коли він відповів на листа? 20. Він відповів на нього позавчора. 21. Вчора була чудова погода. 22. Ми вирішили таки прочитати цю книгу. 23. Тоді він працював на заводі. 24. Він не працював тут три роки тому. 25. А коли ви грали в теніс востаннє?

Ех. 69

1. Коли він вирішив їхати до Шотландії? 2. Вона вирішила зробити це минулого тижня. 3. Де він був минулого місяця? 4. Вона була на курорті. 5. Скільки часу триває фільм? 6. Він триває дві години. 7. Він був у Лондоні минулої неділі. 8. Мій приятель бувало часто приїжджав минулого року. 9. Учора вони не були в офісі. 10. Наші студенти прочитали багато англійських книжок минулого року. 11. Він повів свого сина гуляти. 12. Джон розмовляв з ними учора про свій план? 13. Студенти вирушили додому. 14. Коли ваш інженер повернувся з відпустки? 15. Він повернувся три дні

тому. 16. Хто поїхав до Лондона минулого тижня? 17. Мері та Джон не їздили туди разом. 18. Джек прочитав дуже гарну промову. 19. Джіл пішла до дошки і написала речення. 20. Вона повернулася додому. 21. Яку вправу ви зробили вдома вчора? 22. Ми зробили останню вправу. 23. Пол учора повернувся із США. 24. Ваші студенти вже розмовляли англійською минулого року? 25. Коли приїхала ваша сестра?

Ех. 70

1. Вона приїхала сюди три роки тому. 2. Що ви робили на уроці вчора? 3. Ми читали тексти і робили вправи. 4. Ми розмовляли англійською і перекладали. 5. Коли ви отримали листа? 6. Він ще не отримав телеграму вчора. 7. Вона прочитала статтю минулого тижня. 8. Він не бачив його минулого місяця. 9. Друзі були там минулого тижня. 10. Ми запитали його про це. 11. Сестри Джона вирішили провідати його. 12. Вони від'їздили минулого тижня. 13. Погода була гарна. 14. Діти просили сестру повести їх до парку. 15. Де ви його бачили минулого тижня? 16. Ми бачили його в театрі. 17. Його діти також були з ним. 18. Друзі запитали Джіл про її роботу. 19. Він відповів на їхні запитання. 20. Вона взяла нові журнали. 21. Він прочитав багато книжок. 22. Їй подобалося читати романи. 23. Йому подобалося читати після обіду. 24. Її син пішов до театру. 25. Їм не сподобалося місто.

Ех. 71

1. Йому сподобався новий фільм? 2. Їм сподобався парк? 3. Так, він їм дуже сподобався. 4. Які книжки подобалися Мері? 5. Йому не сподобалася стаття. 6. Вам сподобалася нова квартира Енн? 7. Де ви були учора? 8. Він не бачив вас на роботі. 9. Який фільм ви дивились два дні тому? 10. Ми дивились новий фільм про студентів. 11. Вона бачила нового викладача позавчора. 12. Він подивився на мене і запитав про Джейн. 13. Вона не обідала вдома позавчора. 14. Ви ходили гуляти перед вечерею? 15. Ти запросив своїх друзів на обід? 16. Що у вас було на сніданок? 17. Де був ваш товариш? 18. Він вечеряв. 19. Що він хотів? 20. Він просив новий журнал. 21. Що він запитав? 22. Він запитав про вашу сім'ю. 23. Вони ставили забагато запитань. 24. Він шукав не зошит? 25. Він шукав підручник.

Ех. 72

1. Коли він дав їм ту книжку? 2. Вона дала ту книжку Мері чи Енн? 3. Він віддав книжку Енн. 4. Ви не читали цю книжку? 5. Викладач читав їм новий текст. 6. Він хотів прочитати цю книжку. 7. Ви відправили їм листа сьогодні? 8. Вчора був її вихідний. 9. Він прокинувся о сьомій ранку. 10. Вона встала о восьмій ранку. 11. Хто провідав вас учора? 12. Ми були не дуже раді бачити їх. 13. Вони пробули у нас до ночі. 14. Де ви були вчора? 15. Він не ходив до кіна. 16. Вам сподобався фільм? 17. Коли ви прийшли додому? 18. Він прийшов пізно і зараз же ліг спати. 19. Ми не читали новий текст на уроці. 20. Вчитель ставив нам запитання, а ми на них відповідали. 21. О котрій годині ви сьогодні обідали? 22. Він нечасто грав у шахи минулого року. 23. Ми вирішили поїхати за місто на вихідні. 24. Ми повернулися до міста пізно. 25. Він заходив, але вас не було вдома.

2.6. PAST CONTINUOUS (PROGRESSIVE)

They **were washing** their car at 10.00 in the morning

They **were running** on the beach when we saw them

Структура минулого тривалого часу (*Past Continuous* або *Past Progressive*) складається з оператора **be** (в другій формі, тобто **was** або **were**) та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет	+	was / were	+	основа дієслова +ing	+	решта речення
--------	---	------------	---	----------------------	---	---------------

NB: Правила утворення питальних та заперечних форм *Past Continuous* (див. 1.1).

Минулий тривалий час (*Past Continuous* або *Past Progressive*) вживається для передачі:

- тимчасової незавершеної дії, яка тривала у певний момент у минулому:

When he came home, she was watching TV –

Коли він прийшов додому, вона дивилася телевізор.

- тимчасового стану в минулому.

She was living in a rented house then. –

На той час вона орендувала будинок (тимчасово).

- двох процесів, що відбувалися паралельно у певний момент у минулому:

While she was sleeping, they were watching TV. –

Поки вона спала, вони дивились телевізор.

Примітка 1: “певний момент у минулому” позначається через:

- повідомлення точного часу

She was watching TV at 7.00. – Вона дивилася телевізор о сьомій

- іншу дію

She was watching TV when he came – Коли він прийшов, вона дивилася телевізор

- контекст

Everybody was looking at her in admiration. –

Усі дивилися на неї (в той момент) із захопленням

Примітка 2:

Як і в *Present Continuous* (див. 2.2), деякі дієслова стану (мимовільного чуттєвого сприйняття, володіння або приналежності, розумового стану, суб'єктивного ставлення, враження, буття або існування, потреби або віддавання переваги, виміру) на відміну від дій, не можуть вживатися в тривалих часах, навіть якщо ситуація мовлення відповідає умовам, наведеним вище. Детальний перелік таких дієслів див у 2.2. В усіх подібних випадках замість *Past Continuous* вживається *Past Simple*.

He heard his favourite song. –

Він чув свою улюблену пісню (хотів чи ні – **стан**).

He was listening to his favourite song. –

Він слухав свою улюблену пісню (бо хотів – **дія**)

Ex. 73. Work in pairs. Decide if the statements after each sentence below are true or false. There is an example at the beginning (0).

0. While Ann was watching TV, Bob was reading a newspaper.

 F First Bob finished reading a newspaper. Then Ann started watching TV.

1. At 5 o'clock Barbara had a cup of tea

 Barbara finished her tea.

2. In that picture a man was putting his coat on.

 The man was wearing a coat in the picture.

3. At 5 o'clock Barbara was having a cup of tea.

 We don't know when she started drinking her tea.

4. It was raining when Clare was writing her letter.

 First Clare finished her letter. Then it started raining.

5. David was writing a letter to his friend yesterday.

 David finished writing his letter.

6. When Eve got to the classroom, her class was doing a test.

 Eve was late for her class.

7. When Jane came, her friends had their tea.

 Jane arrived just before tea.

8. Kate heard the news while she was travelling to university.

 Kate knew the news by the time she got to university.

9. When Linda got into the university, it started snowing.

 It was snowing while Linda was getting into the university.

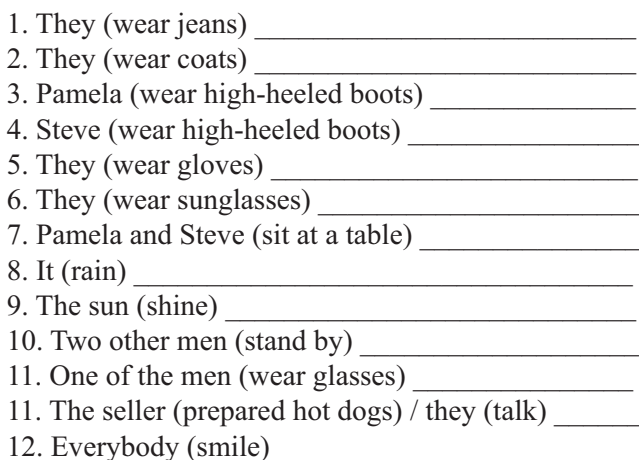
10. While Mary was talking on her mobile phone, John was writing a note.

 John finished writing a note. Then Mary started talking on her mobile phone

Ex. 74. Work in pairs. Discuss the picture on page 52. Pamela and her younger brother Steve called at a hot-dog outlet on their way home yesterday. There is an example at the beginning (0).

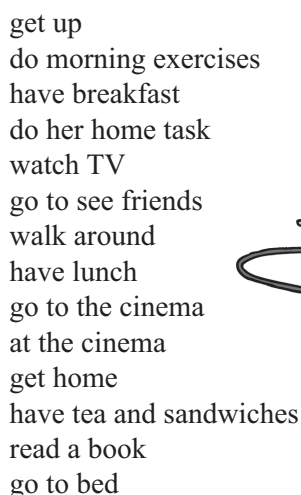
0. Steve (wear a cap) was wearing a cap.

00. Pamela (wear a cap) was not wearing a cap.

0. A. What were the girls doing at 8? – B. They were getting up.

8.00 – get up
8.30 – have breakfast
9.00 – do her room
11.00 – go for a walk
1.00 – get home
1.30 – have lunch
2.00–4.00 – watch TV
4.00 – go to see friends
4.00–5.30 – walk around
5.30–7.30 – disco
20.30 – get home
9.00 – have dinner
9.30–11.00 – watch TV
11.00 – go to bed

A cartoon illustration of a young girl with short, curly hair, wearing a heart-shaped necklace and a headband. She is hula hooping with a large hoop around her waist. She has a confident expression and is pointing her fingers outwards.

0 *was* Who **were** speaking over the phone at ten yesterday?
00 – We were studying at University then.
1 We all were getting a terrible shock.
2 Was it raining while you went out?
3 They were talking about the party at this moment.
4 When was you waiting for me yesterday?
5 Mum was recently making pancakes.

- 6 She cut her finger during she was picking up the broken vase.
- 7 I was being in the USA in 2005.
- 8 While he got off the train it was raining heavily.
- 9 They were sitting in the sun for over an hour along.
- 10 Susan was typing letters still when he came.

Ex. 77

1. Коли я вийшла з дому, йшов дощ. 2. Корабель йшов на північ, коли почався шторм. 3. Він зустрів їх, коли вони йшли на станцію. 4. Що він писав, коли вона увійшла? 5. Він їхав на велосипеді і впав. 6. Вона нікого не бачила вчора. 7. Його півгодини оглядав лікар. 8. Коли вона визирнула з вікна, світило сонце? 9. Сонце закрили хмари. 10. Дув сильний вітер, йшов сніг. 11. Коли він підійшов до будинку, стало зовсім темно? 12. Блискавка вдарила в дерево, коли вони їхали додому. 13. Телеграма прийшла пізно. 14. Вже почало смеркатися? 15. Дув сильний вітер. 16. Його волосся посивіло. 17. На платформі стояло багато людей. 18. Коли вони увійшли до будинку, сніг припинився. 19. Дощ йшов? 20. Вони все грали. 21. Дитина досі плакала. 22. Діти голосно розмовляли у коридорі. 23. Коли він вийшов, світило сонце. 24. Сходило сонце.

Ex. 78

1. Він повільно вів авто, коли побачив її. 2. Енн сиділа у кімнаті, коли ми повернулися. 3. Еліс читала, коли вони увійшли? 4. Літак летів над морем. 5. Швидко сутеніло. 6. Вони їхали цілий день? 7. Сходило сонце, птахи співали. 8. Студенти все читали. 9. Поки вона читала, розмова тривала. 10. Діти гралися, поки вона прибирала. 11. Ми перетнули Атлантику за вісім годин. 12. Вчора Том і Джим грали в теніс. 13. Вони почали о десятий, і закінчили

о дванадцятій. 14. Що вони робили об одинадцятій? 15. Об одинадцятій вони саме грали в теніс. 16. В цей час минулого року він жив у Англії. 17. Що ви робили о дев'ятій вечора? 18. Том готував обід. 19. Том приготував обід. 20. Том обпікся коли готував обід. 21. Я бачив Джейн, вона прогулювалася в парку. 22. Він сидів у кріслі і читав. 23. Коли вона прокинулася, йшов дощ. 24. Коли він працював у саду, то захворів. 25. Енн приймала душ, коли задзвонив телефон.

Ex. 79

1. У багатьох вікнах вже світилося, коли вони йшли додому 2. Коли приїхав Том, ми обідали. 3. Коли приїхав Том, ми пообідали разом. 4. Енн снідала з восьмої до пів на дев'яту. 5. Джим читав газету з десятої до одинадцятої. 6. Об одинадцятій Мері все ще прибирала квартиру. 7. Вона повечеряла і пішла спати. 8. Вони добре пообідали там. 9. Вона прала білизну з десятої до одинадцятої. 10. Решту часу вона дивилася

телевізор. 11. О восьмій вона приймала ванну. 12. Енн писала листа у власній кімнаті. 13. Джорж готувався до походу. 14. Керол і Деніс обідали. 15. Поліція заарештувала Майка. 16. Він багато втратив у вазі. 17. Том розмовляв по телефону. 18. Вона побачили його авто, коли чекали на автобус. 19. Джордж впав, коли фарбував вікно. 20. Вчора він саме читав, коли почув якийсь шум. 21. Вона дивилася телевізор, коли він зателефонував? 22. Коли він приїхав, Енн вже чекала на нього. 23. Девід відповідав замість нього. 24. Вчора вона розбила тарілку, коли мила посуд. 25. Вона вислизнула у неї з рук.

Ех. 80

1. Вона саме відпочивала, коли пішов дощ. 2. Вони залишилися вдома, бо дув холодний вітер. 3. Що ти робив учора у цей час? 4. Він бачив Керол на вечірці. 5. На ній була чудова сукня. 6. Вчора він вже знав про це. 7. Ви бачили пана Брауна минулого тижня? 8. На жаль, ми вчора не були у кінотеатрі. 9. Ваші діти їздили за місто у неділю? 10. Він зробив мало помилок у контрольній. 11. Вчора вона отримала гарну оцінку. 12. Ми довго розмовляли з ним позавчора. 13. Енн погано почувалася минулого тижня. 14. Ви провідаєте її у неділю? 15. Він практикувався в англійській у неділю. 16. Вона була заклопотаною. 17. Минулого місяця сестра переїхала на нову квартиру. 18. Він народився 1994 року. 19. У бібліотеці було багато читачів. 20. У мене було кілька англійських книжок. 21. Одну з них я дав Ніку місяць тому. 22. Він не зміг її прочитати. 23. Минулого семестру ми вивчили багато нових слів. 24. Я не користувався словником, коли читав книжки для легкого читання. 25. Вона була вже геть зморена, але продовжувала вчити англійську мову.

Ех. 81

1. Вона накупила усякої всячини в суботу. 2. Він почистив зуби, умився і пішов одягатися. 3. Вона все ще мила вікна, коли прийшли перші гості. 4. Ви нічого не губили учора? 5. Сестра весь рік вчила англійську. 6. На уроках студенти розмовляли тільки англійською. 7. Він накривав стіл на п'ять персон? 8. Хто прийшов учора вчасно? 9. Вона розглядала людей у залі. 10. Вони на нас чекали цілий вечір. 11. Мій приятель бачив цей фільм минулого тижня. 12. В цей час він перекладав текст. 13. Вона переклала текст два дні тому. 14. Він пізно повернувся учора. 15. Вона закінчила роботу півтори години тому. 16. О шостій Енн ще спала. 17. Куди ви йшли, коли він вас зупинив? 18. Чому ви засміялися, коли побачили це? 19. Що ви робили тоді? 20. Що ви читали, коли він увійшов? 21. Що ви робили, коли вони зателефонували? 22. Вона часто дивилася телевізор, коли була маленькою? 23. Куди він біг, коли вони його побачили? 24. Що він слухав учора на концерті? 25. Він хотів вас бачити учора.

Ех. 82

1. Вони двічі були в театрі минулого тижня. 2. У позаминулому році він був там два місяці. 3. Вона здала усі екзамени в минулу сесію? 4. Вони досі писали вправи. 5. Вона грала на піаніно, а він співав. 6. Мері раніше подобалася сучасна музика. 7. Вона придбала собі новий підручник. 8. Вони перерахували гроші і також вирушили до супермаркету. 9. Вони все ще лишалися студентами. 10. Він повернувся і почав усе спочатку. 11. Вона впізнала її, як тільки-но побачила. 12. У дитинстві Сем часто ламав іграшки. 13. Вони розучували нову пісню. 14. Правила були дуже складними. 15. Вони постійно переїздили. 16. Він багато працював. 17. Кейт не пам'ятала адресу Джил. 18. Ви що-небудь чули, коли це трапилося? 19. Вони працювали з трьох до семи. 20. Кухар готував обід і вечерю. 21. Вони купили нового годинника вчора. 22. Коли усі закінчили, було вже пізно. 23. Вони не продали усі газети вчора. 24. Коли вони були студентами, то часто влаштовували вечори. 25. Наша команда програвала увесь минулий сезон.

2.7. PRESENT PERFECT

He **has** already **fallen** asleep

The fishing season **has** just **started**

Форма теперішнього перфектного часу (*Present Perfect*) складається з оператора *have* та третьої форми повнозначного дієслова.

підмет	+	<i>have</i>	+	дієслово в III формі	+	решта речення
--------	---	-------------	---	----------------------	---	---------------

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Present Perfect*: див. 1.1.

Теперішній перфектний час (*Present Perfect*) вживається для передачі:

- дії (що повторювалася), яка завершилася в період часу, що не закінчився до моменту мовлення (існує ймовірність, що дія повториться знову):

He has made several calls since yesterday. –

З учорашнього дня він телефонував вже кілька разів
(і, ймовірно, буде телефонувати ще)

• дії, що завершилася у невизначений момент у минулому, але період коли це трапилося, ще не закінчився до моменту мовлення. Результат є важливим в момент мовлення.

They have seen him today. –

Вони бачили його сьогодні (“сьогодні” ще не закінчилося).

• дії (стану), що розпочалася в минулому і не завершилася до моменту мовлення (в цьому випадку можна також використовувати *Present Perfect Continuous*, якщо конкретне дієслово можна вживати в тривалих часах (див. перелік у 2.2).

She has stayed (been staying) here for two years. – Вона мешкає тут уже два роки.

Примітка 1: *Present Perfect* ніколи не вживається у випадках, якщо повідомляється про час, коли сталася певна подія, бо *Present Perfect* позначає дії та стани, які трапилися чи тривають “до моменту мовлення”. Деякі слова є досить надійними показниками таких ситуацій: *since* (з того часу, як), *for* (протягом), *already* (вже), *yet* (ще ні), *ever* (будь-коли), *never* (ніколи), *just* (щойно), *recently* (недавно), *lately* (останнім часом) та низка інших, за умови, що у відповідному реченні не повідомляється про час, коли сталася подія.

Ex. 83. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences. (*since* and *for*)

1. She *has loved/has been loving* painting for a long time.
2. They *have become/became* famous since then.
3. He *has won/won* many English language competitions since he left school.
4. We *have known/have been knowing* the Smiths family since we moved here.
5. John *has been digging/dug* the flowerbeds since 10 this morning.
6. How long *has it been/is it* since you *have gone/went* to the opera last?
7. That man *has waited/has been waiting* for the bus for over twenty minutes.
8. They *have been saving/saved* to buy a house since they got married.
9. How much have they already *been saving /saved*?
10. Jane *has been complaining/complained* of a stomachache for a couple of days.

Ex. 84. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 have Since when you've **had** a computer?
- 00 – We've been waiting here since two o'clock
- 1 The streets are slippery. Did it **been** raining for hours?
- 2 We have been talking for a good half hour.
- 3 The Joneses have living on our street for as long as I can remember.
- 4 He has been being off work for a while.
- 5 People inhabited this region since time immemorial.
- 6 “How long do you live in England?” – «Oh, for about three years.”
- 7 We've been friends ever since we went at school together.

- 8 She left London ten years ago, and I haven't already seen her since.
 9 I only worked there for three months ago.
 10 I haven't played tennis since I left university yet.

Ex. 85. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. She *already recovered/has already recovered* from her cold.
2. I *haven't been/was not* to the new exhibit yet, but I hope to this weekend.
3. "Can I speak to Tony please?" – "Sorry, you *have just missed/just missed* him."
4. The show *has already started/has already been starting*.
5. I *have just got/just got* off the phone with professor Brown.
6. *Did/has* Steve call/called you yet?
7. He's only three and he *has already been reading/is already reading*.
8. I *have just heard/just heard* the news! Congratulations!
9. The potatoes *aren't/haven't been* quite ready yet.
10. *Was/has* the apartment *already furnished/already been finished* when you moved in?
11. Would you like a cup of coffee?" – "I *have already been having/ have already had one*.

Ex. 86. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *knows* «Should I tell Kay?» – «She already **has known**.»
 00 – Is it already 5 o'clock?
 1 Has yet the new washing machine arrived?
 2 Hurry up, we're already been late.
 3 It's noon, and she's only just got up.
 4 You haven't seen her yet, have you?
 5 I did my homework before dinner already!
 6 Have they say anything about the money yet?
 7 I've noticed your new haircut just.
 8 Have you been leaving already?
 9 I've only just been passed my English test, so I'm still a little nervous.
 10 I can't believe I already forget his phone number!

Ex. 87. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. *Have you ever been / Did you ever go* to England?
2. I don't think I *have never been / never was* here before.
3. *Were you ever / Have you ever been* to a concert like this?
4. That's the biggest fish I *have seen / saw* up till now.
5. I don't remember I *have ever heard / ever heard* such a thing.
6. This year the standard of living *has been / was* higher than ever before.

7. This is the most difficult problem that many young people *have ever had* / *ever had* to deal with.
8. It is the best thing that *has ever happened* / *ever happened* in my life.
9. Scarcely anyone *has gone* / *went* there up till now.
10. There is no evidence that the accident *has ever occurred* / *ever occurred*.
11. When ever *have you told* / *did you tell* a lie?

Ex. 88. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *bought* Have you ever **buy** a car?
- 00 – When did you tell the truth?
- 1 It can help to solve the problems if there ever was one.
- 2 How did you ever lose it?
- 3 This is the best work you have ever did.
- 4 Have you ever been suffered from any disease?
- 5 Did you ever stay late at work?
- 6 Nothing did ever seem to surprise him.
- 7 You have ever been here before?
- 8 Why did you ever do it?
- 9 She have enjoyed opera ever since she was a child.
- 10 All he ever wanted was to be loved.

Ex. 89

1. Фільм уже закінчився, і люди виходять із кінотеатру. 2. Він вже приїхав? 3. Вона його знає багато років. 4. Вона читала про них і давно хотіла з ними зустрітися. 5. Де ви купили цей чудовий сервіз? – Він у мене з дня весілля. 6. Ви вже розмовляли з ним? – Він приїхав учора і відразу ж зателефонував мені. 7. Вони коли-небудь були у цьому музеї? – Так, вони ходили туди, але дуже давно. З того часу вони його не відвідували. 8. Останнім часом я не бачу Джейн. Коли ти бачив її востаннє? – Я зустрічав її кілька днів тому. 9. Ви вже поснідали? – Ще ні, чекаємо на Боба. 10. Зазвичай на сніданок вона п'є тільки каву, але цього разу замовила бутерброд із шинкою. 11. Він працює тут з 2005 р. 12. Минуло вже два роки, як він повернувся із США. 13. Цього року ми надрукували багато цікавих книг. 14. Пройшло вже три роки, як вона закінчила університет, і з того часу вона не пише, і ніхто її не бачив. 15. Виповнилося чотири роки з того часу, як вони виїхали. 16. Вона каже, що щойно телефонував її брат. 17. Вони перебили його, і тепер він не пам'ятає, на чому зупинився. 18. Вона дуже рада, що вони погодилися. 19. Вона сподівається, що він її не забув. 20. Він не був удома більше року. – Хіба він не був на дні народження у суботу? 21. Вона вже замовила таксі. 22. Він ніколи не телефонував так пізно. – Що трапилося? 23. Вони домовилися піти до кінотеатру. 24. Він дивиться телевизор уже дві години. 25. Годинник зупинився, заведи його.

1. З кожним днем теплішає. – Нічого дивного, адже вже настала весна. 2. Вона не зустрічалася з ним більше року. 3. Вона ніколи його не бачила. 4. Навіщо ти закрила вікно? 5. Що вони тобі щойно сказали? 6. Він ще не закінчив роботу. 7. Їй не подобається, як вони зробили переклад. 8. Що з ним трапилося? Я давно його не зустрічав. 9. Ситуація швидко змінилася, і він зараз дуже заклопотаний. 10. Він приїжджає додому раз на місяць, але цього місяця ще не приїжджав. 11. У Лондоні зазвичай тепло о цій порі? – Так, зазвичай тепло. Але цього року весна була дуже холодною й дощовою. 12. Він завжди мріяв мати власне авто і нарешті його купив. 13. Ви вже телефонували Кейт? 14. Погода змінилася на краще. Тепер ми можемо поїхати за місто. 15. Усі можуть відпочити – урок закінчився. 16. Вона його добре знає, бо пропрацювала з ним біля трьох років. 17. Ти чудово впорався з роботою! – Дякую, я щойно повернувся з відрядження, був у Оксфорді. 18. Він уже переклав кілька книг і щойно закінчив перекладати останню. 19. Листоноша вже приніс газети? – Так, щойно приніс. 20. Ця зима було дуже теплою, але вона закінчується. 21. Як поживають твої друзі? – Не знаю, я з ними давно не зустрічався. 22. Він мешкає у Лондоні з Нового року. 23. Вони вже обговорили книгу? – Ще ні, вони її тільки-но розпочали читати. 24. Він вже прийшов? – Ні, ще не прийшов, щойно телефонував й обіцяв незабаром прийти. 25. Діти дуже хочуть спати, а вона ще не закінчила роботу.

Ех. 91

1. Вони щойно закінчили переклад. 2. Вона даремно купила цю книгу. 3. Він щойно прийшов. 4. Сестра уже все розповіла. 5. Він уже заплатив за все. 6. Вона тут лише кілька годин і ще нікого не знає. 7. Вона щойно заходила до нього. 8. Він вважає, що вона не розповіла усього, що знає. 9. Усі його фільми були цікавими. 10. Він страшенно втомився, бо працює без перерви. 11. Вона каже, що щойно приїхала, але я бачила її ще вчора. 12. Вона ніколи раніше не носила такі довгі спідниці. 13. Чи можна бачити містера Вула? – Ні, він уже місяць у відрядженні. 14. Вони нічого не можуть сказати про цього професора, бо він у них ще не викладав. 15. Він щойно телефонував до офісу – вона ще не повернулася на роботу. 16. Іспит уже почався. Шість студентів хвилин п'ятнадцять як готуються відповідати. 17. Він упевнений, що правильно переклав усі речення. 18. Вони зробили дуже мало помилок у диктанті. 19. Вони бували коли-небудь у Манчестері? – Ні, ніколи там не були. 20. Чому вони нічого не зробили, аби допомогти йому? 21. Вони домовилися зустрітися завтра, чи не так? 22. Вона бачила його на цьому тижні. Він почувається не надто зле. 23. Вона щойно знайшла книжку. 24. Ми знайомі з того часу, як стали студентами. 25. Я досі пам'ятаю поїздку до Вашингтона.

Ех. 92

1. Здається, у нього зламалося авто і тепер він їздить на тролейбусі. 2. Вони ще не вирішили, куди поїдуть. 3. Цей фільм йде з Нового року. 4. Він щойно одержав листа. 5. Він не ходить на заняття вже місяць. 6. Ми провели у місті цілий місяць. 7. Ви коли-небудь працювали тут? 8. Вона ще нічого не довідалася. 9. Він щойно бачив свого приятеля. 10. Ви бували коли-небудь у Лондоні? – Так. – А були на Оксфорд-стріт? – Так, ніколи не бачив стільки магазинів одразу. 11. Вони живуть тут з минулого року. 12. Літак уже прибув. 13. Погода не змінюється вже два місяці. 14. Тут душно, бо всю ніч було закрито вікно. 15. Ви йдете? – Ще ні, ми ще не все зробили. 16. Я знаю, що ви багато подорожували останнім часом. 17. Ця п'єса йде з початку місяця. 18. Щось вона давно не приходила. 19. Це добре, що вже п'ять днів не було снігу. 20. За останні три роки наш район дуже змінився. 21. Сьогодні він запізнився на три зустрічі. 22. Йому подобається словник, який він тільки-но купив. Йому завжди подобалися такі словники. 23. Що з нею? – Я думаю, вона занадто багато працювала.

Ех. 93

1. Він не знає твого нового чоловіка? – Ні, знає. Днями він заходив до нас. 2. Подивіться, як змінилася погода. 3. Ти знаєш жінку, яка щойно вийшла з офісу? 4. Вони давно знайомі? – Він знає її вже п'ять років. 5. Давно чекаєш? – Півтори години. За цей час нічого не трапилося. 6. Вона не грала в теніс уже два роки. 7. Тобі сподобався фільм учора? 8. Де ти купила цю касету? 9. Куди вона пішла? – Може, вона в магазині. – Ні, магазин вже дві години як закритий. 10. Торік він почав вивчати англійську. 11. Вона купила це вчора. – І скільки заплатила? – Вона збідніла на десять фунтів. 12. Де він знайшов велосипед? – Натрапив на нього у дворі. – Навіщо він привів його сюди? 13. Вона загубила сумочку. Ти ніде її не бачила? – Ні, а коли ти її бачила востаннє? 14. Він працює тут відтоді, як закінчив університет. 15. Де ви ходили увесь цей час? 16. Він ніколи ні про що тебе не просив. 17. Що трапилося? – Дік розбив вікно. 18. Прошло вже два роки відтоді, як вони одружилися. 19. Корабель пливе вже три дні й досі не зупинявся. 20. Він уже здав дві контрольні роботи, але досі не одержав жодної з них перевіреними. 21. Сьогодні вирішив піти на роботу пішки. 22. Він читав, коли в двері постукали. Він піднявся і підійшов до дверей. 23. Коли він приїхав, усі саме дивилися телевизор.

Ех. 94

1. Коли вона мила посуд, то порізала руку. 2. Поки гості розмовляли, діти грали в шахи. 3. Вона щось читала. 4. У цей момент він саме дивився новини. 5. Коли він прийшов, вона дивилася телевизор. 6. Вона занедужала й тепер у лікарні. 7. Шкода, що

Джон пішов. 8. Він переклав нову книгу. 9. Ми вже запланували поїздку в гори. 10. Ми не бачилися цілу вічність, але він не змінився. 11. Вона щойно приїхала. 12. Мері годувала дітей? – Так, годувала після сну. – А що вона їм давала? 13. Де він був? – Грав у теніс. – І виграв? 14. Вже шоста, а його все нема. 15. Вона забула гаманець. Маєш гроші? 16. Вона коли-небудь вчила англійську? – Так, кілька разів, але щораз кидала. 17. Куди вони поклали ключі? 18. Вже кілька днів її немає на роботі. Здається, щось трапилося. 19. Минулого місяця він закінчив переклад і відтоді не перекладає. 20. Він заходив вчора, але її не було. 21. Тут вже давно ніхто не працює. Але я не знаю, продали цей офіс чи ні. 22. Йому не хотілося її бачити, тому коли вона ввійшла до офісу, він відразу ж вийшов. 23. Вона давно не була тут. 24. Вони шукали книгу з самого ранку і тільки щойно знайшли. 25. Вона щойно вирішила поїхати.

Ех. 95

1. Ця вулиця здається знайомою. Хіба ми вже тут були? 2. Коли я до нього зайшов, його не було вдома. 3. Він вступив до університету? Коли це трапилося? 4. Він ще пам'ятає Джейн чи вже забув? 5. Куди ти поклав мою книгу? Вона мені потрібна. 6. Вона віддала портфель. 7. Ніхто не казав їй, чим вона хвора? 8. Літак, який щойно прилетів до Нью-Йорка, вилетить до Вашингтона за дві години. Його не впізнали й не пропускали до будинку. 10. Ти знайомився з людиною, що сидить напроти мене? 11. Його володіння німецькою останнім часом покращилося. 12. Він уже прочитав листа? 13. Вона ніколи не бачила кінозірок так близько. 14. Він бачив багато картин у своєму житті, але такого – ще ні разу. 15. Вечір уже закінчився і усі розходилися. 16. Викладача все не було. 17. Ми розпочали роботу. 18. Він ще не зовсім видужав після хвороби. 19. Що ви зробили відтоді як почали працювати? 20. Ви коли-небудь чули таке запитання? 21. Ви щойно бачили Джона? 22. Чому водій зупинив машину? 23. Він вивчав французьку мову в школі.

Ех. 96

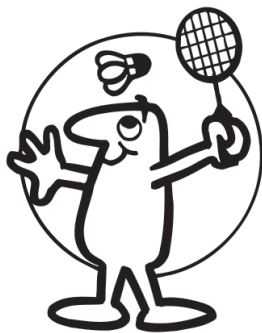
1. Ти знаєш іспанську? – Так, але я не розмовляла нею вже два роки. 2. Чому ви були так неуважні? 3. Чому ми зупинилися? – Вантажівка перегородила дорогу. 4. Ви вже бачили Джона? – Ще ні. А хіба він приїхав? 5. Студенти вже обговорили доповідь? 6. Ви були коли-небудь у Національній галереї? 7. Він ніколи не ставив жодних запитань. 8. Вона взагалі його не бачила, але він каже, що бачив її. 9. Він прийшов годиною тому і викликав директора. 10. Що ви робили, відтоді як закінчили університет? 11. Він працює зі мною вже два роки. 12. День був похмурим, але з другої години по-

года змінилася, і тепер світить сонце. 13. Який це номер тролейбуса? – Восьмий. – То я їду у зворотному напрямку! 14. Лекція закінчилася, студенти розійшлися. 15. Ви вже купили телевізор? – Так, купили вчора, але привезли тільки зараз. 16. Джон готовий до іспиту? – Так, він вже два дні як готовий. Він закінчив підготовку позавчора. 17. Вона вирішила серйозно взятися до італійської. 18. Спектакль щойно закінчився. 19. Ми ще не встигли втомитися, тільки почали грати. 20. Письменник пише свій роман вже двадцять років. 21. Давно ви ловите рибу тут? – Вже години зо дві. – І спіймали щось? – Поки що ні. 22. Джон вже прокинувся? – Ні, ще не прокинувся. Він пізно ліг. 23. Нарешті вона знайшла книгу. 24. Більшість студентів уже закінчили переклад. – А ви самі закінчили? – Ні, але закінчую.

Ех. 97

1. Чому ви досі не закінчили переклад? 2. Ви вже купили новий телевізор? – Так, але ще не продали старий. 3. Чому вона запізнилася на роботу? – Коли вона йшла на роботу, почався дощ, і їй довелося повертатися додому за парасолькою. 4. Вона поїхала до Канади й працює там уже два роки. 5. Джейн живе в Японії вже чотири роки. За цей час вона одружилася і купила будинок. 6. Хочеш яблуко? – Ні, дякую, я вже поснідав. 7. Вони зробили більшість вправ у цій книзі, але не зробили дві останні. 8. Я вивчаю англійську вже два роки, але ще не вивчив її. 9. Джордж читає англійською ще зі школи. 10. Що вона робила увесь день? – Дивилася старі фільми. 11. Дощ іде з десятої ранку. – Хіба він ще не припинився? – Ні. 12. Хтось брав мій магнітофон. Він зламаний! – Мене не було вдома. Я щойно прийшов. 13. Вас чекають уже цілу вічність. Де ви були? – Я щойно приїхав. 14. Що вони робили увесь цей час? Ніхто не бачив їх вже кілька років. 15. Ви давно чекаєте? – Ні, кілька хвилин. 16. Коли ми повернулися, фільм уже йшов. 17. Вона тільки й говорила що про себе. 18. Коли він готувався до іспитів, то прочитав багато книжок. 19. Лекція вже закінчувалася, коли вона ввійшла до аудиторії. 20. Вони вже приїхали? Нічого не трапилося? 21. Діти ще спали, коли приїхав автомобіль. 22. Вона давно заснула? – Щойно. Не могла заснути усю ніч. 23. Дитина прокинулася в той момент, коли вона виходила з кімнати.

Ех. 98

1. Він розім'явся і вийшов на корт. 2. Вона написала останню контрольну без помилок. 3. Вона давно не бачила цей фільм і майже забула його. 4. Вона давно його знає. 5. Він давно її не бачив. 6. Вона давно вже закінчила роботу, бо знаходиться тут з шостої години. 7. Вона щойно бачила Джона. Він недавно приїхав з Лондона. 8. Джейн не чула, що ви сказали. 9. Що ви сказали? Вона не впевнена, що зрозуміла вас. 10. Хіба він ще не повернувся? – Уже повернувся. Учора. 11. Позавчора ми дивилися цікавий фільм. 12. Коли ви прочитали цю книгу? – Ми ще не закінчили. Ми читаємо її з минулого тижня. 13. Наступного дня він поїхав. Відтоді ми не бачилися. 14. Хіба гості вже розійшлися? Адже вони збиралися залишитися довше. 15. Посилка вже при-

йшла? – Так, щойно прийшла. 16. Ви вже одержали журнал? – Ще ні. 17. Вона давно поїхала? – Тиждень тому, і вже повернулася. 18. Чому ви не прийшли на заняття? 19. Він щойно приїхав з Англії. 20. Я ще не прочитав і половини книги. 21. Ти одержала листівку від подруги, з якою ви разом вчилися? 22. Ви коли-небудь залишалися зовсім самі? 23. Я не бачив її з понеділка. 24. Вона щойно одержала листа. 25. Ви вже купалися в морі? – Ще ні, ми щойно приїхали.

Ex. 99

1. Ви закінчили малюнок? Покажіть його мені. 2. Вона вже прочитала усі інструкції. 3. Коли він повернувся, в будинку було темно. 4. Вони спустилися вниз і пішли нічною вулицею. 5. Він любив читати і прочитав багато книг. 6. Ми вийшли з офісу. Було темно і йшов дощ. 7. Вона закінчила домашнє завдання й закрила зошит. 8. Коли вона зайшла до кімнати, усі замовчали. 9. Він написав про себе усе, що можна було написати. Поки він писав, вони мовчали. 10. Настав вечір, а потім ніч. Вони лягли спати. 11. Коли зовсім розвиднілось, настрої покращився. 12. Нарешті стемніло. Час було спати. 13. Після сніданку він сів працювати. 14. Барбара підійшла до неї й запитала: «Давно чекаєш?» 15. Був ранок, коли він нарешті добрався до готелю. 16. Ів повернулася додому. Ніхто її не чекав. 17. Мері увійшла до кімнати, але побачивши відвідувачів, вибачилася і вийшла. 18. Вона щойно прийшла й готує обід. 19. Він відклав книги й запитав: «Щось трапилось?» 20. Поки вона готувала обід, вони дивилися телевізор. 21. Том закінчив домашнє завдання й почав читати. 22. Поки Том читав, діти закінчували домашнє завдання. 23. Ми вийшли з будинку й пішли до міста. 24. Поки ми йшли, зовсім розвиднілося. 25. Дік зачинив двері, підійшов до телевізора й включив його.

Ex. 100

1. Де велосипед, який ми купили сьогодні? – Джоні поїхав кататися. Катається вже майже годину. 2. В будинку не було нікого, тільки у вітальні Лінда читала. 3. Мері вже бачила новий фільм? – Так, коли він прийшов додому, вона саме дивилася його. 4. Дев'ята година. Лінда вже закінчила переглядати фільм. 5. Коли він вийшов на вулицю, йшов дощ. 6. Учора, коли вона йшла з роботи, то зустріла свою подругу. 7. Що ти робиш? – Слухаю радіо. Ти чула останні новини? 8. Поки я йшов додому, моя сестра готувала вечерю. 9. Він знайомий з нею уже рік, з Нового року. 10. Вона завжди віддавала перевагу читанню, а не телевізору. 11. Як давно ви граєте в теніс? 12. Вона не бачила його з травня минулого року. 13. Ніхто не бачив сусіда відтоді, як він пішов до міста. 14. Він почувається вільним відтоді, як роз'їхалися його родичі. 15. Вже тиждень, як він закінчив переклад. 16. Ви тут давно? – Чекаю біля години. 17. Із самого ранку вона все думає про це. 18. Вона вже місяць не бачила Тома. 19. Вони тебе чекали майже три години. 20. Ми працюємо разом уже кілька років. 21. Вона вже тиждень тут у відрядженні. 22. Сьогодні він цілий день тренується. 23. Давно він ви-

ступає? – Біля двадцяти хвилин, з дванадцятої години. 24. Вже три дні, як приїхала моя прабабуся. 25. Джейн сидить у нас з ранку.

Ех. 101

1. Що робив Джон, коли вони увійшли до кімнати? 2. У той вечір усі зібралися у вітальні й дивилися телевізор. 3. Коли вона заходила до офісу, то зустріла подругу. 4. Він вже написав листа? – Поки ви розмовляли по телефону, він його писав і от написав. 5. Куди вона йде? – До банку. Хочє покласти на рахунок гроші, які щойно одержала з дому. 6. Студенти писали, коли задзвонив дзвоник. 7. У будинку нікого не було. Усі обідали в саду. 8. Ви такі раді! Здали іспит чи що? 9. Як тільки Меріл увійшла до кімнати, Джон запитав: «Де була?» 10. Поки Джон запитував, Меріл обмірковувала, що відповісти. 11. Вона прочитала книгу й вирішила піти погуляти. 12. Що цікавого вона прочитала у цьому журналі? 13. Ти закінчив роботу? – Ще ні, а вона? – Щойно закінчила і може тобі допомогти. 14. Один зі студентів піднявся і вийшов з аудиторії. 15. Він щойно прийшов і зараз приймає душ. 16. Ти прочитала підручник? Мері чекає на нього з ранку. 17. Вона вже винайняла житло? – Так, щойно знайшла непогану квартиру. 18. Вона вже два роки вчиться в університеті й багато-чому навчилася за цей час. 19. Вони завжди любили англійську мову. 20. Хто взяв її ручку? Вона щойно залишила її ось тут. 21. Вони тут вже з кінця року, але їм досі нічого не вдалося зробити. 22. Він завжди любив почитати гарну книгу. 23. Ви – найпривабливіша жінка, яку я будь-коли зустрічав. 24. Ви давно його знаєте?

Ех. 102

Коли Джон увійшов до кімнати, Лінда дивилася телевізор 2. Вони вже ходили до саду? – Ні, вони щойно приїхали. 3. Джейн тільки-но закінчила працю і зараз відпочиває. 4. Вона увійшла до передпокою. У вітальні хтось розмовляв. 5. Ви давно бачили Мері? – Ні, днями говорив з нею по телефону, а потім ми зустрічалися. 6. Нарешті все скінчилося, чи не так? – Скінчилося, але не все. 7. Ви давно граєте в баскетбол? – Давно, з дитинства. – Я теж колись грав, але вже не граю. 8. Добре, що ви закінчили роботу вчасно. – Коли я побачила, як поспішали інші, то теж вирішила поспішити. 9. Ми зустрічалися на виставці у суботу, і відтоді не бачилися, чи не так? 10. Він добре перекладав сьогодні, чи не так? 11. Давайте згадаємо, скільки разів він телефонував вам відтоді, як виїхав, гаразд? 12. Відтоді, як вона закінчила переклад першої книги, у неї ніколи не бракувало замовлень, чи не так? 13. З минулого року маємо лише неприємності. Повсякчас щось трапляється, чи не так? 14. Давайте подумаємо, скільки він вже працює сьогодні, добре? 15. Давайте відповімо, скільки разів він уже запізнювався цього місяця, добре? 16. Ви занадто багато працювали й тому втомилися, чи не так? 17. Він не бував тут раніше, чи не так? – Ні, бував. Останнім часом він кілька разів їздив сюди у відрядження. 18. Футболісти прилетіли напередодні й з учорашнього вечора готуються до матчу. 19. Гра триває вже годину й досі не закінчилася. Браун уже виграв два сеті. 20. Коли я повернувся, він усе ще читав ту книгу. – А ви самі її читали? – Читав, ще в дитинстві. 21. Ти вже здав роботу? – Так, здав, поки ти розмовляв по телефону. Ти додзвонився братові? – Додзвонився.

2.8. PAST PERFECT (CONTINUOUS)

By the time they **finished** talking,
they **had decided** to get married

By noon they **had already been**
sitting on the beach for two hours

Форма минулого перфектного часу (*Past Perfect*) складається з оператора **had** та третьої форми повнозначного дієслова.

підмет	+	<i>had</i>	+	дієслово в III формі	+	решта речення
--------	---	------------	---	----------------------	---	---------------

Форма минулого перфектно-тривалого часу (*Past Perfect Continuous* або *Past Perfect Progressive*) складається з оператора **had**, третьої форми дієслова **be (been)** та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет	+	<i>had</i>	+	<i>been</i>	+	основа дієслова + <i>ing</i>	+	решта речення
--------	---	------------	---	-------------	---	------------------------------	---	---------------

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Past Perfect* та *Past Perfect Continuous*: див. 1.1.

Минулий перфектний час (*Past Perfect*) вживається для передачі:

- дії (стану), що завершилися до певного моменту в минулому. Такий момент може або прямо вказуватися: *He had finished his work by 6 o'clock yesterday.* – Він закінчив роботу до 6 годин вечора, або через зазначення іншої дії, яка закінчилася у минулому, після завершення першої дії: *By the time she came, the train had already left.* – На той час, як вона прийшла, потяг вже пішов.

Минулий перфектно-тривалий час (*Past Perfect Continuous*) вживається для передачі:

- незавершеної дії або стану, що тривали до певного моменту у минулому: *He had been playing football until he broke his leg.* – Він грав у футбол, доки не зламав собі ногу; *She had been living in a rented house before she bought her own.* – Вона орендувала будинок, поки не купила власний.

Примітка: Як і в інших тривалих часах, деякі дієслова стану не можуть вживатися в *Past Perfect Continuous*. Детальний перелік таких дієслів див у 2.2. В усіх подібних випадках замість *Past Perfect Continuous* вживається *Past Perfect*: *She **had preferred** Brazilian coffee before she tried this brand* – Вона віддавала перевагу бразильській каві, доки не покуштували цей сорт

Ex. 103. Work in pairs. Decide if the statements after each sentence below are true or false. There is an example at the beginning (0).

0. When Alex got to the stadium, the football match started.
___ **F** First the football match started. Then Alex got to the stadium.
1. When I came to work at University she had already been teaching there.
___ First she started teaching. Then I came to work.
2. I hadn't gone for a long time when I ran against my former group mate.
___ First I ran against my former school mate. Then I walked for a long time.
3. He was short of breath because he had been running all the way.
___ He was still running that's why he was short of breath.
4. Alice had been to Cyprus twice before she took me there.
___ First she went to Cyprus. Then she took me there.
5. The waiter didn't start serving the drinks until everyone had arrived.
___ First the waiter started serving the drinks. Then everyone arrived.
6. It happened to him because he had always been self-important.
___ First it happened to him. Then he became self-important.
7. It was the first time she had met a celebrity.
___ She had never met a celebrity before.
8. After the students had revised the grammar rules, they did some exercises.
___ First students revised the grammar rules. Then they did some exercises.
9. We had been walking for a while when the sun hid behind the heavy clouds.
___ First the sun hid. Then we walked for ten minutes.
10. They have been in the USA since 2000.
___ They don't live in the USA now.

Ex. 104. Work in pairs. Choose the correct verb form in the sentences below

1. John *has never seen* / *had never seen* anything like that before it happened.
2. I *have known* / *had known* him since we were kids.
3. James *has gone* / *went* to London. He is not here now.
4. My brother was scared as he *never flew* / *had never flown* by plane before.
5. Tom is still translating the article as he *has not finished* / *did not finish* it yet.
6. When I returned, Alice *was trying* / *tried* to crib the answers from the textbook.
7. The company gave Claire a bonus because she *had worked* / *worked* hard.
8. Lee *has managed* / *had managed* to gather wealth by the time he turned forty.
9. Tim was exhausted as he *was writing* / *had been writing* all night.
10. The policeman stopped her because *she crossed* / *had crossed* the street in the wrong place.
11. As soon as they *have reached* / *had reached* consensus they managed to adopt the law.

Ex. 105. Work in pairs. Find and correct mistakes in the sentences below.

- 0 *had* The Clarks **have** gone to the theatre. They were not at home when we came.
- 00 – The Clarks had gone home, had not they?
- 1 His cheeks were red as he was running.
- 2 He had been having toothache all day long.
- 3 It was 9.00. The film was on since 8.00.
- 4 It was raining when the game started.
- 5 When the game started, it was raining and the grass got wet.
- 6 The grass was wet. It meant it was raining.
- 7 There was an empty Coke can there – John was having a snack.
- 8 I am not going to the cinema as I saw the film on TV
- 9 There was a newspaper on the table – he was reading.
- 10 The radio was still on – they have been listening to the Top-20.

Ex. 106

1. До шостої години вечора вони вже переклали третю частину книги. 2. На той момент вони вже дві години писали переклад. 3. До першого червня Рік уже повторив англійську граматику. 4. Учора до восьмої ранку Гай уже поїхав до Лондона. 5. Він дивився матч, доки не задзвонив телефон. 6. Майк вчився у цій школі, доки його батько не одержав роботу в іншому місті. 7. На той час, як він прийшов, вона розмовляла по телефону вже годину. 8. До дванадцяти він закінчив роботу. 9. На той час, як приїхала поліція, зібралася юрба. 10. Вони грали в шахи цілу годину, коли мати покликала їх. 11. На перше січня він займався боксом уже чотири роки. 12. Поки не приїхала дружина, він був невдалим підприємцем. 13. Перш ніж їхати до Пекіна, С'ю вивчала китайську мову й культуру. 14. Вони зайшли до кінотеатру, перш ніж почався фільм. 15. Вони обговорювали це вже години дві, коли у Тома з'явилася ідея. 16. Він дістався дому, перш ніж почався дощ. 17. Вона зробила усі вправи, перш ніж включила телевізор. 18. Вони вже обговорювали останні події, коли з'явилися діти. 19. Вона спала вже дві години, коли у двері хтось постукав. 20. Наша родина жила тут, поки не переїхала. 21. Перш ніж виїхати, він послав нам листа. 22. Коли нарешті з'явився батько, дитина спала вже дві години. 23. Він уже зібрався, коли довідався, що поїзд запізнюється. 24. Дощ ішов цілий тиждень, коли вона приїхала. 25. Неллі пропрацювала цілий ранок.

Ex. 107

1. Перш ніж піти до перукарні, він довго вагався. 2. Ендрю пропустив тиждень занять і тому просив Боба допомогти. 3. До восьмої Мері вже все приготувала. 4. Після того, як ми цілу годину готували салат, його довелося викинути – хтось поклав забагато перцю. 5. Діти ще не лягли спати, коли повернулися батьки. 6. Він згадав,

що забув книгу на роботі, тільки коли підійшов до будинку. 7. Вона одержала запрошення ще до того, як послала листа. 8. Вона плела светр уже два тижні, коли зрозуміла, що він замалий для її онука. 9. Гелен грала в теніс, а Джим плавав у басейні, коли прийшов батько. 10. Перш ніж її брат повернувся, вона встигла одружитися. 11. Вона носила каблучку вже п'ять років, і чоловік пообіцяв купити їй нову. 12. Вони чекали цілу годину, доки нарешті прийшов лікар. 13. На той час, як Джон закінчив чистити картоплю, його дружина вже приготувала рибу. 14. Місіс Робінсон прикрашала кімнату вже пів-

дня, коли прийшли діти. 15. Джон перекладав уже другу статтю, коли прийшов директор. 16. Роберт шукав окуляри вже сорок хвилин, коли зрозумів, що забув їх у ванній кімнаті. 17. Він грав на піаніно вже більше десяти років, перш ніж виграв свій перший приз. 18. Він почувався дуже втомленим, бо просидів за кермом цілу ніч. 19. Коли він прийшов зі своєю пропозицією, ми вже все обговорили. 20. Хтось дзвонив у двері вже кілька разів, поки Марк нарешті відкрив їх. 21. Поки поліція не знайшла її автомобіль, вона увесь час телефонувала їм. 22. Джек тренувався у залі вже годину, коли туди прийшла Мері. 23. На той час, як вони переїхали, будівельна компанія вже побудувала там два багатоповерхових будинки. 24. Перше ніж їхати на роботу до Японії, Марк вивчав японську п'ять років. 25. Вони відвезли дітей додому, перш ніж почався дощ.

Ех. 108

1. Футбольний матч закінчився так швидко, що Джері не встиг навіть зрозуміти, хто виграв. 2. Мій брат вчився три роки, перш ніж одержав цю роботу. 3. Фільм йшов уже два місяці, коли Сміти вирішили його подивитися. 4. До приїзду дітей він перебудував увесь будинок. 5. Родичі відпочивали на морі вже два тижні, коли Джеку нарешті вдалося взяти відпустку. 6. Том пофарбував паркан, перш ніж тітка прийшла додому. 7. Оратор виступав уже півгодини, коли зрозумів,

що ніхто його не слухає. 8. Він ще не закінчив читати текст, коли викладач зупинив його. 9. Ми чекали вже десять хвилин, коли двері відчинилися й увійшла вона. 10. Він вступив до університету після того, як пропрацював у лікарні три роки. 11. До сьомої дощ припинився і вони вирішили прогулятися. 12. Ми їхали цілий день, перш ніж нарешті побачили море. 13. Ще до того як човен причалив до берега, туди вже приїхали всі родичі. 14. Крис почав працювати тут після того, як чотири роки навчався у коледжі. 15. На той час, як з'явився Едем, вся родина вже знала правду. 16. Перш ніж почати друкувати наступну сторінку, Рут кілька хвилин читала перше речення.

17. Протягом двох годин Джон намагався відремонтувати телевізор, перш ніж віднести його до майстерні. 18. Він учив вірші вже двадцять хвилин, коли прийшов його брат. 19. Акторка грала у театрі більше тридцяти років, перш ніж одержала першу премію. 20. До вчорашнього вечора вони вже дісталися до озера. 21. Вона перемила весь посуд і прибрала кімнати, перш ніж повернулися господарі. 22. Що їй вдалося зробити до дев'ятої вечора? – Вона написала третій розділ. 23. На той час, як діти повернулися додому зі школи, мама нічого не встигла зробити. 24. Перш ніж приїхати до Манчестера, він десять років жив на півдні. 25. Сестра п'ять років працювала офіціанткою, перш ніж одержала підвищення.

Ex. 109

1. Перш ніж розпочати переклад книги, Марк вивчив усю історію Римської імперії. 2. Коли задзвонив телефон, він сидів у своїй кімнаті й читав, а його брат грався з друзями. 3. Девід вийшов із будинку, замкнув двері на ключ, перетнув площу й опинився перед дверима готелю. 4. Де були Роджер і Джон учора з п'ятої до восьмої вечора? – Роджер тренувався, а Джон читав. 5. Коли Кейт приїхала додому, вона швидко розпакувала валізи, зателефонувала чоловіку, а потім протягом цілої години приймала ванну. 6. Вона повернула книгу лише після того, як їй нагадали десяток разів. 7. Усі боялися сказати Ніку, наскільки серйозною була ситуація, поки він не добрався до Бостона. 8. Поїзд прибував на станцію. Протягом місяця усі з нетерпінням очікували його. 9. Вони проїхали на автомобілі десятки миль, перш ніж побачили перший будинок. 10. Коли він зайшов до кімнати, вона писала ті самі вправи, які почала писати ще позавчора. 11. О дев'ятій ранку мама дивилася телевізор, а тато снідав. 12. Коли я зайшов до Філа, його сестра відкрила мені двері й сказала, що він уже другу годину займається музикою й ніхто не повинен йому заважати. 13. Нарешті вчора листоноша приніс конверт з документами, на які він чекав кілька тижнів. 14. Цілий день місіс Браун прибирала новий будинок, куди вони з чоловіком переїхали за три дні до цього. 15. Коли вона знову приїхала до цього міста, він досі працював у тій самій установі, де вони познайомилися років десять тому. 16. Коли Майк нарешті дістався роботи, секретарка повідомила йому, що хтось чекає на нього вже з годину. 17. Він ходив по платформі й чекав прибуття поїзда вже майже годину. 18. Коли увімкнули світло, усі побачили якийсь предмет на підлозі. 19. Учора він загубив годинника, якого носив більше п'яти років. Його йому подарував батько. 21. Вони зрозуміли, що заблукали і що вже біля години йшли не тим шляхом. 22. Дощ ішов уже третій день, і люди не могли дістатися домівок. 23. Коли Роджер прокинувся, він зрозумів, що напередодні зробив помилку.

Ex. 110

1. Коли Мері прибігла додому, то побачила, що Кері вже повернулася. 2. Поки вони йшли по Оксфорд-стріт, він розповідав про все, що трапилося у родині за три роки. 3. Вона вирішила оселитися у сестри, яка вже десять років жила там. 4. Хлопчики вже годину ремонтували велосипед, коли прийшов старший брат і сказав, що мама щойно прийшла з роботи, і вони мають їхати до крамниць. 5. На кінець тижня мо-

ряки вирішили, що вони вже достатньо пропливли, аби досягти берега, але попереду не було нічого, крім моря. 6. Коли прийшов лікар, він оглянув пацієнта й сказав, що той має лежати в ліжку. 7. Коли він йшов до магазину, то зустрів приятельку, яку не бачив уже років п'ять. 8. Коли вона зателефонувала, Джон ремонтував праску, а старша дочка прибирала квартиру. 9. Коли він проходив повз кав'ярні, хтось голосно покликав його. Він озирнувся і побачив знайому. 10. Після того, як купили комп'ютер, вони протягом чотирьох днів не відходили від нього. 11. Коли вони прийшли, вона вже закінчила переклад і дивилася телевізор. 12. Коли він вийшов з будинку, йшов сніг, і йому довелося повернутися, аби взяти парасольку. 13. Коли увійшов директор, студенти закінчували переклад, а вчитель записував завдання на дошці. 14. Коли вони вийшли, погода була неприємна, було холодно і йшов дощ. 15. Перше ніж він купив авто, його гостей зустрічали друзі. 16. Вони провели суботній вечір у батьків. Поки вони дивилися телевізор, діти грали у футбол. 17. Що ви робили, коли він вам зателефонував? – Переглядав листи й телеграми, які надійшли останнім часом. 18. Був прохолодний осінній вечір. Сутеніло, було вітряно, накрапав дощ. 19. Вони надягли плащі, взяли парасольки й пішли прогулятися, як і планували. 20. До одинадцятої він телефонував тричі, йому сказали, що ви незабаром прийдете. 21. Як тільки задзвонив телефон, він припинив писати й швидко відповів. 22. Поки він говорив по телефону, нагорі хтось стукав. 23. Пішов сніг і їм довелося повернутися до готелю, де вони оселилися. 24. Вони подорожували другий тиждень і вже відвідали багато міст.

Ех. 111

1. Вони провели відпустку у казковому куточку на березі моря, а навколо їхнього містечка були гори. 2. Була північ, а тому діти вже давно заснули. 3. Хоча він уже два роки пропрацював тут, але досі не знав усіх колег. 4. Вона хотіла зробити щось приємне для дочки і купила мобільний телефон. 5. Учора цілий вечір він читав цікаве оповідання. 6. Він уже прочитав усе оповідання і навіть переказав його. 7. Минулої зими випало багато снігу? – Ні, але часто дув вітер, іноді йшов дощ. 8. Перед іспитом усі переглянули конспекти й повторили матеріал, тому здали добре. 9. Джон сидів на балконі й насолоджувався тишею. 10. Лікар оглянув пацієнта. 11. Кен добре провів час на вечірці, де він познайомився з цікавою дівчиною. 12. Вже три роки вона працювала в Шотландії, і не мала жодного бажання їхати звідти. 13. Він їздив на роботу до іншого міста,

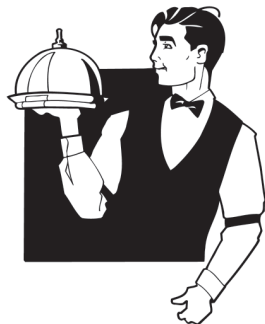
але добре заробляв. 14. Коли вони вийшли до саду, йшов сильний сніг, холоднішало. 15. Коли Піт прийшов, Марта вже приготувала м'ясо й нарізала овочі для салату. 16. Недивно, що вчора у дочки боліло горло. Адже вона купалася в річці увесь день. 17. Я десь забув учора книгу, яку збирався тобі принести і яку вже давно прочитав. 18. Гаррі переклав цю книгу за десять днів. 19. Минулої неділі вони їздили за місто й чудово провели день. 20. Учора вона цілу годину чекала дзвінка, але ніхто так і не зателефонував. 21. Що робила Люсі, коли ви заходили до неї? – Вона готувала вечерю. 22. За останні два роки Джейн так погладшала, що усі плаття були на неї замалі. 23. Минулого тижня він працював з ранку до вечора. 24. Останнім часом він непогано заробляв, тому вони вирішили купити новий будинок. 25. Минулого літа він познайомився зі своєю майбутньою дружиною, яка приїхала для участі у виставці.

Ех. 112

1. Був теплий вечір. Відвідувачів було мало і він читав газету, коли зайшли туристи. 2. За два тижні до приїзду він забронював номер у готелі. 3. Вона довго проглядала журнали, а він дивився на неї. 4. Вони розмовляли біля години, а потім домовилися зустрітися наступного дня. 5. Вона нарешті купила плаття, яке вибирала з годину. 6. Він кивнув і повернув за ріг, де на нього чекав автомобіль. 7. Нік почув голос Мерілін по радіо й одразу ж закохався в неї. 8. Одного разу він сидів у барі і слухав музику. 9. Він взяв довідник і зателефонував до лікарні. 10. Коли Майк заповнив бланк, портєс дав йому ключі й допоміг віднести речі до номера. 11. Минулого тижня, коли їздив до Ліверпуля, він жив у дешевому готелі. 12. Компаньйон передумав і дав йому відпустку. 13. Спочатку він поїхав до батьків, а потім на тиждень до моря. 14. Він попросив секретаря послати факс, бо не зміг додзвонитися. 15. Він взяв таксі, аби з'їздити на вокзал і зустріти сестру. 16. Поїзд запізнявся. Він ходив навколо станції й не міг навіть зателефонувати додому бо його мобільний розрядився. 17. Він перейшов вулицю, зайшов до овочевого магазину і забрав фрукти, які замовляв по телефону. 18. Коли вона зателефонувала учора, він саме розмовляв з професором. 19. Три дні тому вона купила гарний костюм. Приміряла цілу годину, поки вибрала найкращий. 20. Усі, хто його бачив, не могли забути таку незвичайну особистість. 21. Вона їхала у такому переповненому автобусі, що не змогла навіть вийти на своїй зупинці. 22. Поки він перекладав, телефон дзвонив без угаду. 23. Він не відповідав, бо часу було мало. 24. Хоча переклад і був нескладний, на нього пішло чотири дні. 25. Учора дослідник доповів про результати експерименту.

Ех. 113

1. Учора він зустрів приятеля, якого давно не бачив. Зайшли з ним до ресторану й просиділи там дві години. 3. Він збирався звільнитися з роботи й переїжджати до Ньюкасла. 4. Директор пообіцяв добре платити, хоча він щодо цього мав сумнів. 5. У кінотеатрі йшов фільм, який він уже бачив тиждень тому. 6. Дін зателефонував, аби запросити Кейт на вечерю, але її сестра сказала, що вона десь пішла. 7. Мері увесь час перебивала, і він ніяк не міг закінчити розповідь. 8. Вона виріши-

ла мовчати, поки він не прийде. 9. Перш ніж розпочати роботу, він переглянув газети. 10. Була весна. Вони відпочивали на морі. 11. Вони встигли відвідати виставку, що приїхала з Парижа. 12. Ми зупинилися у недорогому готелі й чудово проводили час. 13. До її приїзду він відпочивав уже два тижні. 14. Коли закінчився дощ, він запросив Памелу в гості. 15. Вона розповіла про поїздку, де познайомилася з цікавими людьми. 16. Що вони робили учора о третій годині дня? – Лінда працювала на комп'ютері, а Джек писав звіт. 17. У цей час родина була чимось заклопотана: тато й мама збиралися в гості, тітка щось писала, племінниця гралася з собакою, а я за усіма спостерігав. 18. Прийшла осінь, погода змінилася, насувалися хмари, ставало прохолодно й вогко. 19. Поки дідусь щось читав у своєму улюбленому кріслі, а бабуся плела шкарпетку, кіт забрався на стіл і з'їв геть усю сметану. 20. Дядько телефонував до аеропорту, аби довідатися про літак, який мав прилетіти зранку. 21. Поки Гелен клопоталася хатніми справами, Джон обмірковував ділову пропозицію, яку він одержав напередодні. 22. Нік сидів у гаражі й чекав на Діна. 23. Йшов сніг, ставало морозно, дерева бралися кригою. 24. Спускався туман, поля мокли, дерева жовтіли. 25. Телефоністка попросила зачекати, але він не мав часу.

Ех. 114

1. Він збирався зателефонувати за годину, але довелося їхати до аеропорту. 2. Поїзд запізнався, вона довго чекала на вокзалі. 3. Він зателефонував президентові компанії, той поговорив з директором, й усе було в порядку. 4. Він хотів зробити замовлення, але потрібної людини не було. 5. Вона попросила повідомити ціни на вироби, які вони випускали вже два роки. 6. Вони хотіли організувати виїзд агента, бо не мають офіса в Україні, але агент саме в той час був у відрядженні. 7. Перш ніж їхати, вони довідали-

ся про тему конференції. 8. На конференцію приїхало біля ста осіб, які оселилися на другому та третьому поверхах готелю. 9. Засідання починалися о дев'ятій, і вони домовилися зустрітися внизу. 10. Він сів за стіл і поклав перед собою чистий аркуш паперу. 11. Вона жила в Англії вже десять років і добре розмовляла англійською. 12. Ця проблема цікавить багатьох і йому давно слід було почати роботу. 13. Він залишив усе і терміново виїхав. 14. Цілу годину вона шукала газету, яку Едвард купив три дні тому. 15. Коли Джон прийшов здавати іспит, виявилось, що він запізнився – іспит уже закінчився. 16. Що робив директор, коли ви прийшли до нього? – Щось читав, а секретарка працювала на комп'ютері. 17. Він збирався їхати до Уельсу. Одержав візу, знайшов гроші на квиток, купив його, але начальник його не відпустив. 18. Кейт вибрала найкращу каблучку, яку вона будь-коли бачила. 19. Йшов дощ. Він сидів у кріслі й щось читав. 20. Задзвонив телефон, вона підняла трубку. 21. Він збирався влаштувати пікнік і вже замовив усе необхідне. 22. Том передумав і вже не збирався летіти до Ірландії. 23. Стояла гарна погода, ми влаштували пікнік. 24. Нарешті вона знайшла книгу, яку шукала кілька років. 25. Коли він читав, йому не потрібно було користуватися словником.

Ех. 115

1. Хто це так довго говорив по телефону? Він вам телефонував, але увесь час було зайнято. 2. То мій брат. Він щойно приїхав з Канади і давай телефонувати усім підряд. Він розмовляв години дві. 3. Компанія побудувала школу два роки тому. 4. Чарльз збирався одружитися зі С'ю, вони зустрічалися вже три роки. 5. Коли він зателефонував, вона дивилася телевизор. 6. Коли він увійшов, Мері готувала обід. 7. Поки вона готувала салат, він нарізав хліб і ковбасу. 8. Учора о п'ятій він їхав з роботи додому. 9. Коли він зайшов до їдальні, вони обідали. Він підійшов до них і віддав листа. 10. Вони саме їли десерт, а тому не виявили бажання розмовляти. 11. Учора в цей час вони летіли з Нью-Йорка до Вашингтона. 12. Вона читала, а він спав. Коли вони прилетіли, їй довелося його будити. 13. Вона чекає вас з дев'ятої ранку. 14. Він вже йшов до вас, коли зустрів Джона, який повідомив йому приємні новини, а тому він повернувся. 15. Поки Том чекав на Сінді, вона намагалася додзвонитися у довідкове. 16. У цей час торік вони подорожували Європою. 17. Вона вставала, снідала, а о шостій тридцять виходила з дому. 18. Торік, коли вона працювала в магазині, то працювала і в суботу. 19. Учора вони читали текст, потім слухали касету й робили вправи. 20. Після занять вона пішла додому, а подруга – на танці. 21. Коли я була студенткою, я теж часто ходила на танці. 22. Викладач попросив прибути за п'ятнадцять хвилин до початку. 23. Він роздав завдання, а потім протягом п'яти хвилин давав інструкції. 24. Студенти виконували завдання кілька годин. 25. Перш ніж зібрати роботи, екзамінатор зробив оголошення.

Ех. 116

1. Коли вони звільнилися, то поїхали до клубу відпочити. 2. За кілька днів Ерік довідався про результати іспиту: він здав. 3. Банк дав гроші на реконструкцію доріг і будівництво. 4. Коли Джон прийшов на роботу, його поздоровив шеф, бо він уперше не запізнився. 5. Школярі й студенти вже два дні саджали дерева й квіти. 6. Минулого місяця один фонд провів ремонт музею, що вже два роки стояв закритим. 7. На ярмарку кожна фірма проводила презентацію своєї продукції. 8. Протягом усього року режисер знімав першу частину фільму. 9. На той час він уже місяць готувався до змагань. 10. Джейн пішла купити все, що потрібно для вечері. Перед цим вона прибрала квартиру й почистила килим. 11. Джон почистив картоплю, порізав хліб, зробив бутерброди й почав чекати. 12. Телевізор Джона погано працював. Тому він відніс його до майстерні, куди вже колись носив магнітофон. 13. Хто писав листи минулого тижня? – Секретарка. 14. Чому вона не написала на фабрику? – Їй забракло часу. 15. Вона не могла писати до обіду, бо працювала на комп'ютері. 16. Вона писала листи тільки після обіду. 17. Коли він повернувся до офіса, вона саме писала листа.

Ех. 117

1. Він втомився, бо пробіг вісім миль. 2. Він не закінчив роботу, тому працював усі вихідні. 3. Перш ніж почати нову роботу, він закінчив попередню і протягом трьох днів відпочивав. 4. Він добре подумав, перш ніж відповідати. 5. Він погодився виїхати на два роки до іншої країни і не приїжджати додому. 6. Коли він повернувся, то одержав відпустку. 7. Вона зателефонувала Діну, як вони й домовлялися раніше. 8. Усі його запитували, що трапилося. 9. Вона виступила з доповіддю, до якої готувалася три місяці. 10. Коли він прийшов, на прийомі у лікаря був інший пацієнт. 11. Директор попросив відвезти гостей до іншого міста, де вони домовилися провести семінар. 12. Пітер здавав іспит тричі, бо не прочитав усі книжки. 13. Їй довелося працювати більше, бо вона хотіла закінчити роботу вчасно. 14. У клубі ми просиділи біля трьох годин, а потім розійшлися. 15. Вона не обговорювала цю проблему, хоча він наполягав. 16. Ви одержали гонорар, коли переклали цю статтю з англійської? 17. Учора я бачив дівчину, про яку ти мені розповідав. 18. Вона й гадки не мала, про що він збирався говорити. 19. Вона працювала в саду, доки не стемніло. 20. Як тільки-но він пішов, вона заходилася телефонувати приятельці. 21. Учора вони нарешті подивилися фільм, який Том радив їм уже давно. 22. Вона поговорила з професором і він дав їй кілька порад.

Ех. 118

1. Екзаменатор позначав помилки червоним олівцем. 2. Вона мерщій включила телевізор, передача йшла вже п'ять хвилин. 3. Поки він дивився телевізор, Енн читала. 4. Він писав звіт, коли зателефонувала дружина й повідомила, що приїхав батько. 5. Вони поїхали до готелю, в якому забронювали номери. 6. Він приходив учора? – Ні, він цілий день був у батьків. 7. У нього було обмаль часу, але він не міг не приїхати, бо обіцяв. 8. Хоча він і поговорив із сестрою, але так і не зрозумів, що вона сказала його нареченій. 9. Вони були задоволені поїздкою, яку їм порадили друзі. 10. Цілий вечір він читав. 11. Учора вони ходили забирати книги, які одержав факультет. 12. Він пішов з роботи о шостій, але потім довелося повертатися, бо забув важливий лист. 13. Роботи було багато і йому не вдалося пообідати на перерві. 14. Коли їй було десять років, її взяли на футбол, але він їй не сподобався. 15. Коли йому було три роки, він намагався навчитися кататися на велосипеді, але не зміг. 16. Вона почала вчити сина читати, коли йому було п'ять років. 17. Перше ніж стати шеф-кухарем, він працював помічником кухаря. 18. Він забув вдома словник, який купив три дні тому. 19. Коли він збирався на роботу, то мав вдовольнитися бутербродами, бо дружина поїхала до батьків. 20. Торік вона вступила до університету, після того як два роки готувалася. 21. Що йому снилося, коли його розбудили вчора? 22. Дік запитав, де вона купила журнал. 23. Він завжди розповідав якісь історії. Він має купу ідей. 24. Як тільки вони дісталися місця, відразу ж лягли спати. 25. В супі не вистачало солі, тому вона пішла до кухні.

Ех. 119

1. Професор ніяк не закінчував іспит, тому всі сиділи й чекали. 2. Минулої зими вони їздили до Єгипту. Було спекотно, вода була тепла. 3. Коли він з'явився, машини вже роз'їхалися. 4. До кінця січня канікули тривали вже біля місяця. 5. Вони не бачилися вже півроку й вирішили зустрітися наступного дня. 6. Він швидко збігав до магазину й купив цукру. 7. Це була не моя провина, що поїзд пішов раніше, ніж ми дісталися вокзалу. 8. Він порадив їй відпочити, бо вона забагато працювала. 9. Він багато подорожував минулої осені. 10. Не дивлячись на те, що дощило, вони чудово провели час. 11. Йому потрібно було забрати конспект, тому він пішов до Джона. 12. Коли він прийшов, Джон чекав на телефонний дзвінок. 13. Учора вони чекали її цілий вечір, телефонували, але ніхто не відповідав. 14. Вона весь вечір намагалася читати книгу, яку їй дала Дженні. 15. Він був такий щасливий, що навіть не хотів йти додому. 16. Він приділяв багато часу власній оселі, бо купив її зовсім недавно, і вона потребувала уваги. 17. Делегація приїхала учора, а напередодні усі працювали з ранку до ночі. 18. Архітектор повідомив, що група вже підготувала проект. 19. Гаррі поїхав учитися, а перед цим напозичав грошей. 20. Перш ніж Джеррі пішов, він розпорядився, що відповідати. 21. Що він робив, коли ви зайшли до класу? – Писав вправу. 22. Мій приятель завжди говорив дуже швидко. 23. За цілий вечір він не сказав ні слова. 24. Хто виступав на зборах? 25. Про що вони говорили, коли ви увійшли до кімнати?

Ех. 120

1. Учора він здав екзамен з географії, а позавчора – з хімії. 2. Як тільки вони сіли, аби подивитися улюблену передачу, телевізор припинив працювати. 3. Він добре подумав, перш ніж пішов туди. 4. Поки він прибирав квартиру, вони гуляли в зоопарку. 5. Після того, як Том пішов, вони заходилися говорити про його справи. 6. Поки Руді не вибачився, Кейт не збиралася з ним розмовляти. 7. Минулого літа вони вирішили поїхати до Іспанії. По дорозі вони заїхали до Парижа. 8. Приятель забронював номер у готелі, тому вони не мали проблем із житлом. 9. Вони провели в Парижі три дні і зрозуміли, що це не тільки одне з найкращих міст світу, але й найдорожче місто в Європі. 10. Потім вони поїхали до Іспанії на море. 11. Протягом чотирнадцяти днів вони побували у п'ятьох містах. 12. Їй дуже сподобалася подорож, усе було саме так, як їм розповідав агент у туристичній фірмі. 13. Джон заплатив забагато. 14. Ніхто не змушував його це робити, він сам так вирішив. 15. Він запросив її до театру, але вона змушена була залишитися вдома. 16. На десерт вони їли торт, який приготувала мама. 17. Сестра попросила написати їй рецепт. 18. Брат виграв кубок з тенісу минулого місяця. 19. На той час, коли прийшла мама, вона вже вимила підлогу, прибрала в кімнаті й забрала брата з дитсадка. 20. Мама була дуже задоволена. 21. Зазвичай викладач приїжджав до них двічі на тиждень. 22. Вони завжди з нетерпінням чекали на його

приїзд. 23. Усі пообіцяли виплатити вартість квартири протягом п'яти років. 24. Багато хто вважав, що держава має давати квартири безкоштовно. 25. Коли я в'їжджала до міста, на вулицях вже було повно машин.

Ех. 121

Машини зупинялися, сигналили, знову їхали. Джон забув карту міста вдома і не міг згадати, як проїхати до університету. Він не міг вирішити, чи то їхати далі, чи спробувати знайти полісмена. Джон повільно їхав уперед. За кілька хвилин він побачив жінку, яка раніше працювала у поліції в їхньому місті. Він одразу пізнав її – жінки в поліції працюють не так часто, а ця йому ще й подобалася. Вона розмовляла з якимсь водієм.

Джон почекав кілька хвилин, і те авто поїхало. Він відкрив дверця і попрямував до поліцейської. Коли та побачила його, то зробила знак, аби він повернувся назад. Жінка сама підійшла до нього й запитала, що трапилося. Він поскаржився, що забув карту і тепер не знає як проїхати до університету. Вона уважно слухала його і він не був певний, чи вона його упізнала. Жінка трохи подумала, а потім почала докладно описувати шлях. Казала, де повертати, де їхати прямо. Він слухав, але більше дивився на неї, не сподіваючись щось запам'ятати. Поки вони розмовляли, на дорозі утворилася пробка, бо інші водії не могли проїхати. Зітхнувши, Джон подякував за допомогу і поїхав геть. Він не помітив, що вона встигла записати номер його автомобіля. Сяк-так Джон усе ж таки знайшов університет, зустрівся з професором Дауером і забув про цю історію. Раптом за кілька днів він одержав листа, яким шеф шляхової поліції пропонував йому з'явитися до управління. Він не знав, що й думати. Став пригадувати, що з ним траплялося на дорогах останнім часом. У призначений день Джон прийшов до управління. Секретарка попросила його зачекати, а потім запросила до кабінету. В кабінеті шефа управління його чекала стара знайома. Це була їхня друга зустріч у цьому місті. За півроку ця люба поліціантка стала Джонові дружиною.

Ех. 122

1. Увечері він одержав інформацію про те, що сталося в місті за день. Однак вона не потрапила до газети, бо було вже пізно. 2. Він поїхав додому ще до того, як почалися збори. 3. Він почав шукати власне авто з поліцією, хоча до цього чотири дні намагався знайти його самотужки. 4. Вона розповіла йому все, перш ніж поїхала у відпустку. 5. Він зробив це після того, як вона з ним поговорила. 6. Цілий ранок вони будували стіну, яку напередодні зламали за десять хвилин. 7. Перш ніж піти працювати, вона п'ять років вчилася в інституті. 8. Вони закінчили ремонт, перш ніж приїхали гості. 9. Під час ремонту робітники працювали дуже добре. 10. Нік вирішив співпрацювати з фірмою, з якою його брат вже два роки мав угоду. 11. Минулого тижня він зустрів Джейн. Вона запитала, де він купив авто. 12. Де вони були вчора о дев'ятій

увечері? – У цей час вони обговорювали план роботи. 13. На той час, як він прийшов додому, він забув усе, що йому наговорила Марта. 14. Ендрю подбав про все сам, задовго до цього він зателефонував до кількох фірм у різних країнах. 15. Операцію робив професор, тому всі уважно стежили за тим, що він робив. 16. Він збирався поїхати семигодинним автобусом, але автобус, що зазвичай від'їжджав із запізненням, у той день вирушив вчасно, і він на нього запізнився. 17. На вихідні вони поїхали до Смітів на озеро. Хоча вони й не вміли плавати, зате чудово провели час. Як з'ясувалося, Сміт, що жив біля озера вже тридцять років, сам так і не навчився плавати. Тому вони стали чудовими друзями. 18. Він не знав людей, які розмовляли поруч, а тому попросив господарку познайомити його з ними. 25. Вони чекали на Ніка вже більше години, коли зателефонувала його дружина й повідомила, що йому терміново довелося виїхати до іншого міста.

PAST TIME EXERCISES

Ex. 123

1. Він жив у центрі три роки й переїхав за місто нещодавно. 2. Минулого тижня він переклав дві статті. 3. Початку цього тижня переклав ще одну. Він завжди працював швидко. 3. Коли ви востаннє його бачили? – Позавчора. 4. Джейн вчасно прийшла вчора? – Вона не прийшла. Коли я готувала документи, зателефонувала її сестра. – Що трапилося? – Вона змушена була терміново виїхати. 5. Вони їздили за місто на вихідні. – Ми теж. 6. Скільки уроків було вчора? – Шість. Ми закінчили о сьомій. 7. Щодня він відкривав вікна в класі. 8. Хто жив у цьому будинку раніше? – Мій

брат. Торік він одружився й переїхав до іншого міста. 9. Де ви були вчора увечері? Я вам дзвонив. – Ми ходили до кіна. Фільм був дуже цікавий.

Ex. 124

1. Ви забули подзвонити Джону вчора ввечері. – Я поспішав додому. – Але ви зателефонували йому, чи не так? – Так, телефонував, але він не захотів розмовляти. 2. Він не працював тут два роки тому. Він жив у іншому місті. 3. Скільки часу ви провели у Лондоні торік? – Два місяці. – А цього року? – Три тижні. 4. Він вивчав англійську мову в школі. 5. Вона закінчила роботу до сьомої години вечора. 6. Раніше він жив у центрі міста. Недавно він переїхав. 7. Торік він жив у Африці. 8. Ви були вдома у вівторок вранці? – Ні, не був. Я був у офісі. – По телевізору показували цікаве шоу. – Я дивився його вчора по відео. Дружина записала його для мене. 9. Вони одружилися минулого місяця. 10. Учора була чудова погода. – А в нас цілий день йшов дощ.

Ех. 125

1. Вона жила в Англії чотири роки. Вона виїхала звідти два місяці тому. – Їй сподобалася Англія? – Так, дуже. 2. Коли Том повернувся із Лондона? – Чотири дні тому. – А хто поїхав до Ліверпуля? – Джон. – Він вже бував там, чи не так? – Так, бував. – Торік був двічі? – Ні, жодного разу. 3. Де ви жили шість років тому? – У Лондоні. Я вчився в коледжі. Я прожив там чотири роки, а потім поїхав. 4. Погода була гарна, і діти попросили матір повести їх до парку. Останнім часом вони часто туди ходили. 5. Вам сподобався фільм? – Так, дуже. Давно не бачив такого цікавого фільму.

Ех. 126

1. Шість років тому Джон був студентом-хіміком. Він навчався в коледжі в Манчестері. Заняття починалися о восьмій годині і він зазвичай вставав дуже рано. Вранці він ходив до басейну, а увечері працював у кав'ярні. Він проводив багато часу в коледжі, часто зустрічався з друзями. Перш ніж приїхати сюди, він працював у школі. Він одружився цієї весни. Спочатку вони тимчасово жили в його батьків, а потім переїхали. 2. Ви його бачили минулого тижня? – Так, у театрі. Його діти теж були. – А я чув, що він виїхав. 3. Ви бували у Франції? – Так, бував. Я був там двічі. – А я ще жодного разу не був. Торік збирався, але не поїхав. 4. Він зателефонував їй вранці. Запросив на вечерю. Він чекав її в ресторані до шостої, а вона не прийшла.

Ех. 127

1. Коли ви відповіли на його листа? – Позавчора. Ми одержали його у понеділок. – Минулого разу він довго чекав відповіді. – Тоді ми одержали дуже багато листів. 2. Ви часто з ним бачилися торік? – Так, часто. Він приходив до нас щосуботи. 3. Ти вже бачив «Зоряні війни-10»? – Так, бачив. Мені дуже сподобалося. – А я останнім часом надто заклопотаний. 4. Минулого тижня мій приятель купив квартиру. Учора ми ходили її оглядати. Вона нам дуже сподобалася. 5. Коли ви почали вивчати англійську мову? – Навесні. Мій брат вивчає її з минулого року. Якийсь час він мені допомагав. Останнім часом я сам йому допомагаю. 6. Гаррі вже прийшов? – Я його ще не бачив.

Ех. 128

1. Він був у школі вчора? – Він на змаганнях. Вже третій день там. – Том теж на тренувальних зборах. – Так, він телефонував недавно, він на зборах вже два тижні. 2. Торік він знімав квартиру поруч із коледжем. Він завжди ходив туди пішки. А цього року, з початку осені, він живе дуже далеко. Він уже витратив більше тридцяти доларів на транспорт. 3. Ви вже обговорювали цю проблему? – Так. Учора ввечері. 4. У школі він вивчав німецьку мову. Тепер, коли він вступив до коледжу, він почав вивчати ще й французьку. 5. У нас завжди було по три уроки англійської мови на тиждень, а минулого тижня було тільки два. 6. Ви жили тут три роки тому? – Тоді я мешкав у Лондоні. Ми переїхали сюди у 2005 році, а в цій квартирі живемо з початку року. 7. Ви були в Оксфорді торік? – Так, я пробув там три місяці й відтоді не бував там.

1. Скільки часу тривав фільм? – Дві години. Ми запізнилися на початок. Коли ми виходили з будинку, Мері згадала, що не вимкнули світло. Потім вона повернулася за ключами. Ми запізнилися на п'ятнадцять хвилин, але, коли ми прийшли, фільм тільки почався. Ми подивилися його із задоволенням. Коли фільм закінчився, ми взяли таксі й поїхали додому. Коли вже майже приїхали, Мері згадала, що забула сумочку в кінотеатрі. Тому ми повернулися так пізно. 2. Ви читали які-небудь книги Скотта англійською

мовою? – Ні, я тільки недавно почала вивчати англійську мову. Але я читала його українською мовою. Мені не надто сподобалося. 3. Як вам сподобалося останнє ток-шоу «Табу»? – Я не бачив. Мій телевизор уже три дні не працює. 4. Я не бачив його два роки. Ви не знаєте, де він був? – Їздив до Іспанії. Він довго листувався з однією родиною, і вони запросили його в гості. – І він жив у них два роки? – Ні. Йому вдалося знайти роботу і він винаймав квартиру.

Ex. 130

1. Раніше він жив у Лондоні. Він багато років працював там, поки не переїхав до Манчестера. 2. Востаннє він грав у баскетбол два роки тому. Відтоді він грав тільки в теніс. 3. Коли вони його заарештували? – Минулого тижня. За ним стежили з початку року, але не чіпали, поки він не спробував виїхати із країни. – А я завжди вважав його чесною людиною. 4. Він учора ходив до бібліотеки. Там було дуже багато відвідувачів. – Так, канікули почалися два тижні тому, але деякі студенти досі не здали іспити й продовжують готуватися до них. 5. Два роки тому вони жили у Південній Америці. Нещодавно вони повернулися. 6. Де він був торік? – У лікарні. Він не звертався до лікаря, поки його хвороба не стала надто серйозною. Він досі ще не зовсім одужав. 7. Вони виїхали за місто на все літо й залишили свого собаку у нас. Обіцяли його забрати, але досі цього не зробили.

Ex. 131

1. Ви подякували йому за подарунок? – Так. Ще вчора. – А я ще ні. 2. Коли ви бачили його востаннє? – Позавчора. Він йшов на вокзал. Казав, що збирається виїхати з міста. 3. З початку року вони одержали біля дванадцяти тисяч листів, а з початку цього місяця – вже більше тисячі. Тому ми нещодавно взяли на роботу ще дві особи. 4. Він був тут годину тому. А я чув, він поїхав ще вчора. – Ні, я сам його бачив сьогодні. 5. Він вчасно прийшов учора? – Він ще жодного разу не приходив вчасно. А сьогодні я його взагалі не бачив. 6. Учора була чудова погода, правда? – Так, була. Ми їздили за місто, а ви що робили? 7. Я приїхав учора пізно ввечері, тому не прийшов до вас. – Мене все одно не було вдома. – А де ви були? – В кіно.

Ех. 132

1. У нас завжди було не менше сорока випускників, а минулого року було тільки тридцять п'ять. Популярність нашої професії підупала. З нею вже давно були проблеми, але студентів продовжували брати. Тепер от все важче їх набирати. 2. Ви зустрічалися з вашими однокласниками після того, як закінчили школу? – Ми кілька разів збиралися у кав'ярні. Я бачив Тома й Мері на цьому тижні, а вчора – Білла. 3. Скільки англійських книг ви прочитали відтоді, як почали вивчати англійську мову? – Чотири. – І скільки часу йшло на одну книгу? – Три-чотири тижні. Останню книгу я читав два тижні. Я закінчив її тільки позавчора. Я вже читав її українською мовою й вона мені дуже сподобалася. Але англійською мовою вона ще цікавіша. Я вже ходив до бібліотеки за новою книгою, але не знайшов нічого цікавого. – Чому ж ви не звернулися до мене? Друзі привезли кілька книг з Англії. – Я не знав, що ви маєте друзів в Англії. Ви ніколи про це не говорили. – Це мій шкільний приятель. Він вже три роки живе в Англії. Він кілька разів привозив мені книги.

Ех. 133

1. Спочатку тут жили Томас і Мері Блек. Потім вони виїхали на село. Цей будинок купив Джон Хук. Відтоді тут жили його діти й онуки. Вони жили тут, доки не купили ферму на півдні. Під час війни тут був шпиталь, а з 1953 року тут музей. 2. Ця книга мені дуже сподобалася. Але читати було важко. 3. Ми не знали, що Енн хвора. Ми гадали, вона поїхала у відпустку. 4. Лайонел закінчив роботу до сьомої години. Він вийшов на вулицю. Було холодно, йшов дощ. Він взяв таксі й поїхав додому. 5. Давно чекаєте тут? – З одинадцятої години. – Учора казали, що прийдете до одинадцятої п'ятнадцять. – Вибачите, я був у начальника. 6. Я не бачив його з минулої весни. – Я чув, він хворів увесь цей час. – А що з ним трапилося? – Він катався на лижах, упав і зламав ногу. Пролежав два дні в снігу, поки його не знайшли.

Ех. 134

1. Джеймс багато подорожував, перш ніж написати цю книгу. Він виїхав у 1991 році й відтоді не повертався. Він у Канаді з 1995 року. 2. У дитинстві він жив у Нью-Форті, а потім його батьки переїхали. Відтоді він кілька разів відвідував рідне місто. Останнім часом воно дуже швидко змінюється. Деякі райони він просто не впізнавав. 3. Ви бачили Мері сьогодні? – Так, вона нещодавно приходила сюди. – Вона нічого не приносила? – Принесла. Просила віддати вам ось це. А ще вона просила вас зателефонувати їй. 4. Ви давно приїхали? – Учора. – А ваша дочка теж приїхала? – Ні, вона поїхала до бабусі. Зате ми привезли вашого пса. 5. Ви ще не одержали листа, якого я послала вже тиждень тому? – Так, учора. І вже написала відповідь.

Ех. 135

1. Торік він відвідав Америку. Їздив до свого дядька і жив там два місяці. Працював у магазині, поки не звільнився. Відтоді він ще раз побував там, але вже не

працював. 2. Вона дивилася телевізор, коли задзвонив телефон. Це був Джо. Він щойно приїхав з Америки. Він там працював. 3. Мій приятель уже залишив Лондон на той час, як я туди потрапив. Він жив у готелі півтора місяця, доки не знайшов квартиру. Я теж довго шукав квартиру. Але знайшов її лише нещодавно. 4. Вона читала книгу, поки не дійшла до сторінки 89. На той час вона вже забула початок. 5. Вона вивчила дві мови відтоді, як закінчила коледж. – Так, вона довго жила за кордоном. А коли вона повернулася? – Здається, минулого тижня. Але я зустріла її тільки вчора. 6. Чому ви не зателефонувала мені вчора? – Я пізно прийшла додому. Я працювала, доки не закрили офіс. 7. Коли вони одружилися? – Минулого тижня. Я теж був на весіллі. – Хіба вони одружилися? А я й не знав.

Ех. 136

1. Щойно дзвонив Джон. Він чекав вас учора до шостої години. – Я був на конференції. – Так, я казала йому, але він вирішив чекати. Він сидів тут, поки не прийшов Браун. – Він приніс контракт? – Він приніс його ще позавчора. – Чому ж ви мені не сказали? – Ви були заклопотані в той день. – Хтось ще приходив учора? – Ні, ніхто. – Ви одержали папери з Лондона? Грін їх вислав у середу. – Так, сьогодні вранці. Я вже була відправила відповідь, але Грін зателефонував вранці і попросив зачекати ще одного листа. 2. Прогулюючись, вона зустріла старого приятеля. Вони не бачилися багато років. Він виїхав до Англії у 2004 році. Відтоді вона про нього не чула. 3. Гості голосно розмовляли й сміялися. Вони сиділи в нас з п'ятої години і не збиралися йти.

Ех. 137

1. Він почав працювати над статтею у вівторок. У четвер вона ще не була готова. Він гадав, що встигне до понеділка, але коли почалася конференція, він усе ще не був готовий. 2. Ви вже закінчили роботу? – Ні, я тільки почав. Джон приніс папери тільки вчора. Позавчора я йому телефонував, але його не було там. 3. Коли ми приїхали на вокзал, поїзд вже був там. 4. Пітер щойно телефонував мені. Він знайшов нову роботу. 5. Він жив у Лондоні два роки, поки не одружився. Нещодавно він з дружиною виїхав на село. Відтоді ми не бачилися. 6. Дощ іде з ранку. Щойно телефонувала Мері. У них дощ ще не починався, але там з учорашнього дня стоїть густий туман. 7. Учора він прийшов додому о восьмій годині вечора. Коли він увійшов, Енн дивилася телевізор. Вона вже бачила цей фільм, але хотіла подивитися ще раз. Потім вони повечеряли разом.

Ех. 138

1. Я чекав вас з шостої години. – Чому ви не прийшли вчасно? – Моє авто зламалося. 2. Сніг йшов відтоді, як вона прокинулася. Нарешті прийшла зима. 3. Люсі переїхала до Йорку. Відтоді як помер Джо, вона жила сама і часто хворіла. Нещо-

давно до неї приїжджала онучка. Вона запросила Люсі до себе і вони поїхали разом. 4. Учора в цей час він був на пляжі і зустрів там Мері. Вони довго розмовляли, а потім підійшов Білл і запросив їх на вечерю. Вони поїхали до ресторану. Він повернувся додому пізно. 5. Йому шкода, що він так з нею розмовляв. Вона дуже образилася. Відтоді вони не бачилися. 6. Шкода, що Том поїхав. Ми були сусідами відтоді, як я купив цей будинок. Він завжди був гарним приятелем.

Ех. 139

1. Мері з ранку займалася хатнім господарством. Вона скрізь прибрала. 2. Кен так і не навчився керувати автомобілем. Джо довго вчив Кена, поки той не розбив його «Форда». Відтоді Джо з ним не розмовляє. 3. Він годинами розповідав про свої подорожі. Діти дуже любили його слухати. Торік він написав книгу про це. 4. Енн написала листа Джонові. Потім вона дві години дивилася телевізор. 5. Урок уже почався, коли він прийшов. Усі писали переклад. 6. Вона читала усі його романи, крім останнього. – Я теж ще його не читав. Я навіть ще й не бачив його. 7. Йому не вдалося відразу відповісти на її листа. Він був дуже заклопотаний минулого місяця. Зараз він закінчив роботу й згадав про це. 8. Вона залишалася привабливою, хоча їй було вже за п'ятдесят. – Я й гадки не мав, скільки їй років, поки вона мені не сказала. 9. Ви вже приїхали? Я щойно збирався вам телефонувати.

Ех. 140

1. Коли закінчився фільм? – О десятій годині. Ми щойно прийшли додому. 2. Коли почався дощ, ми вже добралися до будинку. Мері відразу почала готувати вечерю. Білл включив телевізор. 3. Я не бачив Джона відтоді, як ми закінчили школу. Він одружився нещодавно. Він уже два місяці живе за містом. 4. Ми послали йому листа сьогодні вранці, бо давно не мали звісток від нього. Відтоді, як він переїхав до столиці, він нам написав усього два рази. Останній лист прийшов чотири місяці тому. Ми вже три листи відправили відтоді, але він не відповів. – А коли він виїхав? – Два роки тому. – Виходить, він надіслав два листи за півтора року? – Він ніколи не був надто ввічливим. 5. Коли Білл уже пішов, я згадав, що забув віддати йому книгу. 6. Учора я закінчив роботу до сьомої години. Я вийшов на вулицю. Дощ вже припинився, але було холодно. Коли я прийшов додому, діти спали.

Ех. 141

1. Коли Джо йшов по вулиці, то побачив чоловіка, якого давно не бачив. Той не впізнав його, бо з часу їхньої останньої зустрічі минуло багато років. Джо запросив чоловіка до бару, і вони довго розмовляли про минуле. Дванадцять років тому вони працювали разом на фермі старого Білла. Відтоді його приятель нічого не чув про нього. Джо розповів йому про Білла. Сім років тому він переїхав

до міста, відтоді на фермі живе його брат. Джо працював там, доки не купив власну. 2. Коли ти востаннє дивився футбол по телевізору? – Біля трьох тижнів тому. – Хто грав? – Я вже забув. 3. Ти бував у Африці? – Так, двічі. – Як ти туди добирався? – Літаком. – Тобі сподобалося? – Африка сподобалася, а дорога туди – ні. – Тобі було зле, коли ти летів літаком? – Так, дуже зле.

Ех. 142

1. Учора ми закінчили працювати до сьомої години. Коли ми вийшли, Том вже чекав на нас. Ми поїхали до ресторану і сиділи там, доки він не закрився. Тоді ми поїхали додому. 2. Я давно не одержував листів від батьків. Але я телефонував їм минулого місяця. У них усе було в порядку. 3. Ви вже все обговорили? – Так, ми вже п'ятнадцять хвилин, як закінчили. – А ми ще ні. Джон тільки-но прийшов. 4. Коли він перекладав статтю, то багато довідався про історію Англії. Йому завжди подобалася історія, але він вступив на факультет іноземних мов. Зате він знайшов непогану роботу після того, як закінчив університет. 5. Раніше він жив у селі, а недавно переїхав до міста. 6. Позавчора він зустрів Мері. Вони не бачилися п'ять років. Вона тепер жила в іншому місті. Їй доводилося багато працювати і тому бракувало часу, аби приїхати сюди. Нещодавно вона вийшла заміж за Тома. Вони вчилися разом у школі.

Ех. 143

1. Тут з'явилося багато нових будинків відтоді, як він приїжджав востаннє. – А коли це було? – Він був тут ще до того, як одружився. Тоді він жив у США й нечасто приїжджав сюди. А з минулого року він живе в Німеччині. Виходить, він не був тут близько року. 2. Вони приїхали до Лондону навесні. Була гарна погода. Дощу не було. Вони пішли до парку. Мері ніколи раніше не була у цьому місті і зупинялася перед кожним будинком. Лець вони дійшли до парку, почався дощ. 3. Конференція вже закінчилася, а президент не приїхав. – Він обіцяв приїхати? – Так, Джо розмовляв з його секретарем. 4. Два роки тому він був у США. Відтоді він тільки про це й говорить. – А мені він казав, що йому не сподобалося.

Ех. 144

1. Він прийшов додому не було ще й одинадцятої години і діти не спали. Коли він увійшов, вони дивилися телевізор. 2. Чому вони не приїхали до п'ятої години, як обіцяли? – Може, щось трапилося з автомобілем. Таке вже траплялося. – Але того разу вони зателефонували, а сьогодні ще ніхто не телефонував. – Але ти ж виходила до крамниці. Може, ти просто не чула. 3. Спочатку він подумав, що друзі просто жартували, але потім зрозумів, що вони говорять серйозно. 4. Хто вам це сказав? – Джо. – І ви повірили йому? – Він ніколи не брехав мені. Гадаю, він сказав правду. 5. Він поїхав до Лондона п'ять років тому й відтоді живе там. – Мені завжди кортіло з'їздити до Лондона, але повсякчас бракувало часу. 6. Вони збиралися добратися до озера, але почався дощ, і довелося повернути назад. Їм так і не вдалося туди потрапити, поки дощі не закінчилися, а вони йшли чотири дні.

Ех. 145

я забув ваше прізвище. Адже ви бували в нас? – Так, я вже був тут двічі, востаннє – близько місяця тому.

Ех. 146

1. Учора він зустрів Мері. Вона сказала, що хотіла б побачитися з вами. – Виходить, вона повернулася. Чому ж вона не написала, що приїжджає? – Про це вона не згадувала. Вона тільки сказала, що завжди хотіла повернутися сюди. – А я не бачив її відтоді, як вона виїхала. Спочатку ми листувалися, але вона часто переїжджала й не могла листуватися. – Так, вона розповіла мені, що робила відтоді, як виїхала. Вона постійно шукала роботу. Якийсь час працювала на фермі. Потім у магазині, поки не знайшла роботу в офісі. – Так, вона писала мені про це. Але відтоді пройшло майже два роки, за цей час я нічого про неї не чув. – Вона сказала, що їй довелося їздити по всій країні й за кордон. 2. Що трапилося? – Приходив Боб. – Що він хотів? – Хотів поговорити з вами. Я радила йому не чекати, але він сидів тут, доки я не пішла.

Ех. 147

1. Джон сидів поруч з Мері на вечірці. Він запропонував їй соку, але вона відмовилася. Тоді він запросив її танцювати. 2. Я дивився телевизор, коли задзвонив телефон. То був Боб. Ми поговорили кілька хвилин. Потім прийшла Мері. 3. Ви бачили Джона останнім часом? – Ні. Він кудись поїхав. 4. На конференції було багато учасників? – Так. Було багато гостей з різних країн. Я зустрів Боба Тейлора. Я не бачив його вже два роки. Він приїхав з дружиною. 5. Коли Том прийшов, вони танцювали. Він запросив усіх до ресторану. – Навіщо він це зробив? – Він закінчив коледж минулого тижня. Всі його поздоровляли. 6. Боб ще не приїхав? – Поки що ні. Напевно, щось трапилося з автомобілем. – Може, він ще не виїхав. – Я щойно телефонував йому. Ніхто не відповів. Виходить, він виїхав.

Ех. 148

1. Він навчився читати у п'ять років. Перш ніж пішов до школи, вже прочитав багато книжок. Він дотепер багато читає. 2. Я її бачив сьогодні о шостій вечора. Вона

ще працювала. 3. Першу п'єсу він написав у п'ятнадцять років. Відтоді його знають в усьому світі. Нещодавно він приїжджав до нашого міста. 4. Я не бачив його відтоді, як ми закінчили школу. Три дні тому я зустрів його, йдучи вулицею. Він не пізнав мене. 6. Я не була у театрі з осені. Минулого тижня приятель запросив мене на «Отелло». Мені дуже сподобалося. 6. Ти ще не закінчив домашню роботу? – Ще ні. – Чому ж ти не зробив її вчора? – Мав багато справ. – Справ? Ти ж гаяв у футболу цілий день. – Ну, мені не хотілося. 7. Ви читали книги Стівенсона в дитинстві? – Так, вони мені дуже подобалися. А зараз я вже другий рік вивчаю англійську мову. Нещодавно я прочитав одну книгу Стівенсона англійською мовою й почав читати іншу цього тижня.

Ех. 149

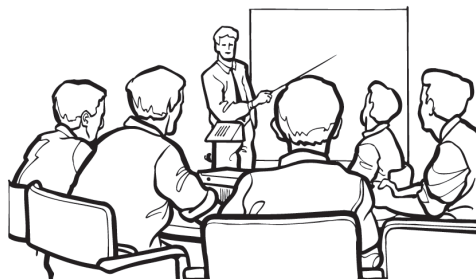
1. Коли він озирнувся, вона зрозуміла, що бачила його раніше. 2. Учора вони вирішили поїхати за місто. Вони не були там з початку року. Запросили ще Білла та Енн. Усім дуже сподобалося. 3. Щось трапилося з моїм годинником. З учорашнього дня він не працює. – Ти його впустив? – Здається, ні. 4. За останні п'ять років цей письменник нічого нового не написав. – А я нещодавно читав його нову книгу. Він писав краще, доки не переїхав до столиці. – А коли він туди переїхав? – Шість років тому. Якось я його бачив там. Він був у ресторані з дружиною. 5. Том вступив до університету у 1990 році. За рік він вже почав працювати в офісі. На той час, як він закінчив навчання, в нього вже була постійна робота. Відтоді він працює у тій самій фірмі. Торік їздив до Японії, а нещодавно купив квартиру.

Ех. 150

1. Батьки переїхали до Лондона, коли йому було десять років. До цього вони мешкали у Дуврі. Його бабуса дотепер там живе. 2. Як тільки закінчився дощ, вони пішли на річку. Коли вони прийшли, там вже було багато людей: каталися на човнах і плавали. Вони часто ходили туди влітку. 3. Джек народився у Баті й жив там, поки його батьки не переїхали до Лондона. Там він почав ходити до школи. Вранці він продавав газети, вдень ходив до школи, увечері знову працював. Він працював на заводі, поки не став моряком. Він багато подорожував. 4. Ви чули останні новини? – Ні. А що трапилося? – Президент приїхав. 5. Боббі навчився читати торік, і відтоді прочитав багато дитячих книг. Він пішов до школи восени, його взяли в другий клас. 6. Я бачив Джека учора. Він днями одружився.

Ех. 151

1. Продзвенів дзвоник. Уроки почалися. Викладач відкрив двері й увійшов до класу. Студенти встали. Потім усі сіли. Спочатку вони написали диктант, потім переклад, а потім розмовляли англійською мовою, поки не продзвенів дзвоник. 2. У парку було багато дітей. Вони грали й сміялися. 3. Коли ви переїхали до Лондона? – Приблизно десять

років тому. Відтоді я побував у багатьох містах, кілька років працював за кордоном, але жодне місто не сподобалося мені так, як Лондон. Щораз я повертався сюди із задоволенням. 4. Він часто розповідав нам про студентське життя. 5. Я давно не бачив Мері. А ви її бачили останнім часом? – Я не бачив її з квітня. Тоді вона приїжджала до нас. – А я бачив. Минулого тижня зустрічав її в парку.

Ех. 152

1. Де ви працювали, перш ніж прийти до нашої фірми? – Я працював у компанії «Бласко Кола». – Скільки часу ви там працювали? – З 1991 року. Я пропрацював там три роки, поки не одружився. Моя дружина мешкала у Лондоні, і я переїхав туди. Відтоді й працював там. Учора мені зателефонував містер Браун, він порадив звернутися до вас. Я багато чув про вашу фірму. 2. Ви вже бували в Канаді, перш ніж приїхали до США? – Так, бував. Я приїжджав вісім років тому. Відтоді не бував тут. – А я не бував взагалі. Планував поїхати у 1999 році, але передумав. 3. Де ви купили цього годинника? – В Ірландії. – Чому ж ви не купили годинника вдома? – У нас я такої моделі не бачив. Я заплатив за нього усього п'ятнадцять фунтів. 4. Вони вчора їздили за місто. – Там не було дощу? – Не було. – А в місті дощило з ранку.

2.9. FUTURE SIMPLE (INDEFINITE) / BE GOING TO

Look, he **is going to** hit the ball!

If she practices hard, she'**ll** be in good shape.

Форма простого майбутнього часу (*Future Simple* або *Future Indefinite*) складається з оператора **will** та інфінітива (без **to**) повнозначного дієслова.

підмет	+	will	+	інфінітив	+	решта речення
--------	---	------	---	-----------	---	---------------

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Future Indefinite*: див. 1.1. Замість заперечної форми **will not** зазвичай вживають форму **won't**.

Простий майбутній час (*Future Simple* або *Future Indefinite*) вживається для передачі:

- нейтрального майбутнього, наприклад, передбачень, прогнозів тощо:

*It **will** be cold at the weekend.* – На вихідні буде холодно.

- передбачень, в яких є умови (*if, when etc*):

*If Pele plays, Brazil **will** win.* – Якщо Пеле гратиме, Бразилія виграє.

- рішення, прийнятого в момент спілкування:

I am going to a concert. – *Oh, I'll go with you.*

Примітка 1:

Інколи для першої особи (*I* або *We*) замість **will** вживають **shall**. Обидві можуть скорочуватися, як **'ll** (*We'll win, I'm sure*).

Примітка 2:

У загальних питаннях **shall** може вживатися для запиту інформації, а **will** – для ввічливого прохання:

***Shall** I start reading?* – Мені починати читати?

***Will** you pass me the salt, please?* – Передайте, будь ласка, сіль.

Примітка 3:

У підрядних реченнях умови (що відповідають на питання: «за якої умови?») і часу (що відповідають на питання «коли?»), замість *Future Simple* вживається *Present Simple*:

*If it **rains**, we won't go anywhere.* – Якщо задощить, нікуди не підемо.

Зворот **be going to** може вживатися для передачі майбутнього часу у таких випадках:

- передбачення подій, які відбудуться внаслідок ситуації, що склалася:

*Look at that boy! He's **going** to fall!* – Ти тільки глянь на того хлопця! Зараз впаде!

- повідомлення про плани або наміри щодо майбутнього:

*She **is going** to see him tomorrow.* – Вона має намір зустрітися з ним завтра.

Ex. 153. Work in pairs. Match the sentences in the left column with the possible reactions to them in the right column. There is an example (0) at the beginning.

- 0 I am going to the cinema.
- 1 They are going to get married.
- 2 He is going to Britain.
- 3 She is going with him.
- 4 Are we going to win?
- 5 Look! It's going to rain.
- 6 Is he going to discuss the climate?
- 7 Are they going to play tennis?
- 8 Be careful! You are going to fall.
- 9 He is going to publish a book.
- 10 They are going to fail the exam.

- Oh, I'll go with you.*
- Don't worry, I'll be OK*
- We'll have to find some shelter.*
- Of course, they will.*
- That'll make him happy.*
- I am sure, we will.*
- It won't happen.*
- Yes, it'll be about the future.*
- I think, it'll be very interesting.*
- I think, he'll talk about pollution.*
- It'll be a nice couple.*

Ex. 154. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. He is *going to fly/will fly* to New York next week.
2. In the future people are *going to fly/will fly* everywhere.
3. They are *going to watch/will watch* a new film tonight.
4. Professor Brown is *going to give/will give* a talk at three o'clock.
5. In the future robots are *going to do/will do* most of hard work.
6. Super! I am *going to /'ll* get the reservations then.
7. Look at those clouds! It's *going to /'ll* snow any time now.
8. In the future people are *going to have/will have* more free time.
9. Maybe we are *going to go /'ll go* to his talk, too.
10. Look at that car! It's *going to /'ll* crash!

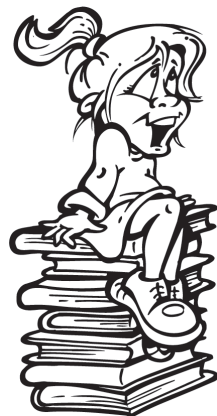
Ex. 155. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *is going to* Look at him! He'll fall off the chair!
- 1 He'll attend the new office next month.
- 2 In the future planes aren't going to run on petrol.
- 3 I'm sorry, but we will no be able to come.
- 4 Jane will have a baby next month.
- 5 In 10 years drivers are going to have cards instead of keys.
- 6 It's good that he going to attend the lecture.
- 7 The clouds are low, so there'll be a thunderstorm.
- 8 In 50 years people are going to have holidays in underwater cities.
- 9 The lecture wills be interesting, I'm sure.
- 10 My husband and I am going to come.

Ex. 156. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 *does not* We'll go out of town if it **won't** rain.
- 1 She'll read the book, unless it will be boring.
- 2 He'll come to see us, provided he'll have time.
- 3 They'll go skiing if it doesn't too cold.
- 4 Mary will go to theatre unless she gets a ticket.
- 5 Jane will play the violin if she'll rehearse a little.
- 6 Jane will do the work while he be doing his.
- 7 Kate will go for walk when she'll do her homework.
- 8 He'll learn the poem, provided he have time.
- 9 John will buy a present when he'll earn enough.
- 10 John will cook the meat provided she'll tell him how.

Ex. 157

1. Вони мешкатимуть у гуртожитку. 2. Його дружина працюватиме в театрі. 3. Він їздитиме на роботу тролейбусом. 4. Ми не будемо на вас чекати. 5. У них не буде занять у середу. 6. Він не прийде до шостої. 7. Ви будете тут у вівторок? – Гадаю, так. 8. Коли ви тут будете? 9. Чому ви не прийдете завтра? 10. Ви їдете до Манчестера наступного тижня, чи не так? 11. Ваш брат буде вдома увечері? – Так. 12. Лабораторія буде відкрита в суботу? – Ні. 13. Сьогодні будуть збори? – Кажуть, що не будуть. 14. У їхньому будинку буде газ? – Буде. 15. У їхній квартирі буде телефон? – Не буде. 16. Де він мешкатиме? 17. Куди ви поїдете влітку? 18. Мені вас почекати? – Так, будь ласка. 19. Принесіть, будь ласка, касету. 20. Ми поїдемо за місто на вихідні? – Ні. 21. Нам почекати? – Звичайно. 22. Мені залишитися тут? – Ні, не варто. 23. Ви відповісте на перше питання? – Звичайно. 24. Коли ми поїдемо на пікнік? 25. Ви поїдете поїздом? – Ні, автобусом.

Ex. 158

1. Будеш дивитися футбол у середу? 2. Коли закінчиться урок? – О третій годині. 3. Якщо буде гарна погода, ми не залишимося у місті. 4. Коли прийдуть відвідувачі, я їх пошлю до секретаря. 5. Якщо мамі буде краще, сестра поїде з вами. 6. Я відповім на цей лист негайно. 7. Він не прийде сьогодні. 8. Джон не поїде до тітки. 9. Мій брат незабаром закінчить школу. 10. Мої друзі незабаром поїдуть до Берліна. 11. Завтра я напишу три листи. 12. Що ви будете робити у неділю? 13. Що ви робите після занять? 14. Де ви проведете вихідні? 15. Ви залишитесь вдома на вихідні чи поїдете за місто? 16. Коли ми будемо обідати? 17. Коли ви завтра прийдете? 18. Що ви будете робити вдома увечері? 19. Що він робить у цю суботу? 20. Кого ви відвідаєте, якщо у вас буде вільний час? 21. Він каже, що прийде о п'ятій. 22. Ми купимо квитки до театру в суботу. 23. Коли ви вирішите це питання? – За два дні. 24. Ти зателефонуєш завтра? 25. Пітер відремонтує пилосос, правда?

2.10. FUTURE SIMPLE (INDEFINITE) / PRESENT CONTINUOUS

They **are traveling** around
Canada next week.

Don't worry! She's **coming** back soon.

У деяких випадках для повідомлення про події у майбутньому можуть використовуватися структури *Present Continuous*, який вживається для передачі:

- повідомлення про особисті домовленості, заплановані дії тощо, особливо якщо відомо про їхній час та місце:

His license is expiring next month. –

Термін його ліцензії закінчується наступного місяця.

The team is touring China in June. – Команда гастролюватиме в Китаї у червні.

Did you know, she's marrying Tom? – Ти знала, що вона виходить за Тома?

She is seeing her dentist tomorrow. – Вона записалася до дантиста на завтра.

What are you doing at the weekend – I'm cleaning my flat.

Чим плануєш зайнятися на вихідні? – Прибиранням помешкання.

What are we having for lunch? – Що там у нас на обід?

- дій, що передаються дієсловами руху:

John is coming back tonight. – Джон повертається увечері.

Diana is leaving on Sunday. – Даяна від'їжджає у неділю.

Are you going to the party tomorrow? – Ти йдеш на вечірку завтра?

- команд та заборон:

She is doing her home task, or she stays at home! –

Або вона зробить домашнє завдання, або нікуди не піде!

I'm sorry, she is not going anywhere. – Вибачте, але вона нікуди не піде!

Примітка:

Хоча структури *Present Continuous* та *be going to* у багатьох випадках можуть вживатися в одних і тих же ситуаціях, між ними є певна різниця:

- *Present Continuous* не вживається для передачі наміру:

Who is really going to do it? –

Хто кінець кінцем зробить це? (слід вирішити зараз).

(Невірно: *Who is really doing it?*)

- *Present Continuous* не вживається щодо подій, які не контролюються людиною:

It's going to rain any minute now. – Дощ вперіщить з хвилини на хвилину.

(Невірно: *It's raining any minute now*)

- *Present Continuous* зазвичай не вживається для позначення майбутніх станів:

She is going to sleep for a while. – Вона трохи поспить.

(Невірно: *She is sleeping for a while*).

Ех. 159

1. Підеш з нами на танці? 2. Гроші придуть наступного тижня. 3. Завтра у вас буде контрольна. 4. Наступного місяця ми купимо відеомагнітофон. 5. Після занять підемо до кав'ярні. 6. Ви будете відпочивати після роботи? 7. Майк не працюватиме завтра в саду. 8. Ми будемо вдома після восьмої. 9. Діти підуть погуляти після того, як зроблять уроки. 10. Студенти підуть до лабораторії, як тільки вона відкриється. 11. Нік

закінчить школу, коли йому буде сімнадцять. 12. Завтра вони закінчать усю роботу. 13. Я не розмовлятиму, доки ти не кинеш курити. 14. Влітку ми поїдемо до Канади. 15. Марта пробуде в Ліверпулі до вересня. 16. Я закінчу статтю вчасно. 17. Ми відвідаємо батьків у четвер. 18. Після сніданку всі зберуться вниз. 19. Ми напишемо листи увечері. 20. Друзі поїдуть на полювання. 21. Коли ви вивчите усі правила?

Ex. 160

1. Ми їдемо на море разом з Гаррісом. 2. Професор Вайт буде завтра. 3. Ви мені допоможете перекласти текст? 4. Ми зробимо вправу разом. 5. Послухайте! Ви коли-небудь закінчите цю роботу? 6. Вона не робитиме цього. 7. Ви поговорите з ним? 8. Що ви мені порадите? 9. Ми будемо жити в одному будинку. 10. Завтра ми приберемо у квартирі. 11. Коли ти підеш до неї? 12. Він дасть вам гарну пораду. 13. У вас буде іспит цього року? 14. Ми почекаємо, поки не одержимо від нього листа. 15. Як ти готуватимешся до іспиту? 16. Скільки іспитів ти здаватимеш? 17. Чому ви не йдете до Браунів? 18. Коли ти підеш на концерт? 19. Які міста ви відвідаєте в Англії? 20. Ви поїдете з ними? 21. Навесні матимемо нове авто. 22. Твої друзі прийдуть до тебе на день народження? 23. Ти допоможеш мені відремонтувати праску?

Ex. 161

1. Я подивлюся цей фільм наступного тижня. 2. Вона допоможе виконати завдання. 3. Я не можу читати в темряві. – Ввімкнути світло? 4. Завтра піду до бібліотеки. 5. Я втомилася. – Підемо додому? 6. Ми підемо сьогодні до театру? 7. Вона днями пошле їм телеграму. 8. Ми замовимо квитки завтра? 9. Коли ви повернете мені книгу? 10. Наступного понеділка вона піде до лікаря. 11. Завтра підемо за покупками. 12. Ми будемо подорожувати автобусом. 13. Завтра одержимо паспорти й візи. 14. У неділю ми подивимося новий фільм. 15. Ти мені купиш цей костюм? 16. Навесні ви довідастесь про результати конкурсу. 17. Сьогодні вдень піде сніг. 18. На обід будуть суп і м'ясо. 19. Ти посадиш ці квіти? 20. Комісія обговорить це. 21. Директор прийме вас у вівторок. 22. Ваша сестра завтра буде вдома? 23. Коли ви заїдете до нас?

Ex. 162

1. Я відправлю їм телеграму, як тільки приїду. 2. Ми приєднаємося, тільки-но будемо готові. 3. Вона поговорить з ним, коли звільниться. 4. Він зателефонує, як повернеться. 5. На канікули поїдемо до Франції. 6. Купимо цю книгу? 7. Гарольд передасть усю інформацію. 8. Я покажу вам фотографії. 9. Вона знайде його номер телефону? 10. Зустрінемося у понеділок? 11. Майк одержить твою посилку. 12. Вона розповість Бобу про це. 13. Ми приїдемо з відпустки у серпні. 14. Ми нікуди не підемо з лабораторії, доки не закінчимо дослідження. 15. Учитель поверне нам твори за кілька

днів. 16. Цей магнітофон більше не буде працювати. 17. Я не дам цю книгу. 18. Фред розповість усі новини. 19. Ми не будемо переходити дорогу тут. 20. Вони старанно вивчатимуть англійську мову. 21. Ти зустрінеш мене після роботи? 22. Я зіграю тобі свій улюблений твір. 23. Ти підеш зі мною? 24. Завтра ми його нарешті побачимо! 25. Я поздоровлю її з днем народження сама.

2.11. FUTURE CONTINUOUS

They'll be travelling round Africa at this time next year.

John won't be listening to the music while his friend is playing it.

Форма майбутнього тривалого часу (*Future Continuous* або *Future Progressive*) складається з оператора **will**, допоміжного дієслова **be** та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет	+	will	+	be	+	основа дієслова +ing	+	решта речення
--------	---	------	---	----	---	----------------------	---	---------------

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Future Continuous*: див. 1.1. Замість заперечної форми **will not** зазвичай вживають форму **won't**.

Майбутній тривалий час (*Future Continuous* або *Future Progressive*) вживається для передачі:

- тимчасової дії, яка буде здійснюватися у певний момент у майбутньому:
She'll be watching TV at seven. – Вона буде дивитися телевизор о сьомій.
- тимчасового стану у майбутньому часі:

She'll be staying at a hotel there. – Вона мешкатиме в готелі там.

Примітка 1:

Як і в інших тривалих часах, деякі дієслова стану не можуть вживатися в *Future Continuous*. Детальний перелік таких дієслів див у 2.2. В усіх подібних випадках замість *Future Continuous* вживається *Future Simple*.

The car will cost more at noon. – Опівдні авто коштуватиме дорожче.

(Невірно: *The car will be costing more at noon*).

Примітка 2:

У підрядних реченнях умови (що відповідають на питання: «за якої умови?») і часу (що відповідають на питання «коли?»), замість *Future Continuous* вживається *Present Continuous*:

She'll be having a rest while he is cooking. –
Вона відпочиватиме, поки він куховаритиме.

Ex. 163. Work in pairs. Diana is a student. Look at her schedule for tomorrow. Ask your partner about her day. There is an example at the beginning (0).

0. A. What will she be doing at 8.00? – B. She'll be getting up.

8.00 – get up
8.10 – have shower
8.30 – have breakfast
9.00 – do her home task
12.00 – leave home
12.20 – get on a bus
13.00 – get to university
13.25 – 15.00 – 1st period

15.00 – 15.15 – have a snack
15.15 – 16.50 – 2nd period
17.00 – 18.35 – 3^d period
19.30 – get home
19.45 – have shower
20.00 – have dinner
20.30 – 23.00 – watch TV
23.00 – go to bed

Ex. 164. Work in pairs. A and B will be doing something at the same time. Ask questions to your partner like in the example (0).

*0. Kate will be cleaning the flat, and what will Susan be doing? –
While Kate is cleaning the flat, Susan will be vacuuming the carpets.*

A

1. Kate / clean the flat
2. Helen / do her home task
3. Carl / fix his TV
4. Bill / make lunch
5. Rob / go home
6. Sheila / pack her suitcase
7. John / teach English
8. Sandra / read
9. They / watch TV
10. Rachel / plant trees

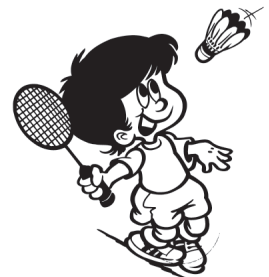
B

- Susan / vacuum the carpets
Lee / play the guitar
Julia / work at her office
Bridget / have a bath
Clare / do her shopping
Melanie / call John
Albert / learn English
Susan / watch TV
Jeremy / prepare his talk
David / mow the lawn

Ex. 165. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

- 0** *know* I'll **be knowing** it at 5 o'clock.
1 He'll plays badminton for an hour and a half.
2 She aren't be doing it for another hour.
3 They shall be translating the article all evening long.

- 4 Will they mending the roof all day long?
- 5 He'll watching an interesting film at 8.00.
- 6 She won't helping her brother for 5 minutes.
- 7 They'll do working in the garden at noon.
- 8 What shall you be doing at 3.00?
- 9 She'll not be having a rest then.
- 10 She'll be learning English when he'll come.

Ex. 166

1. Він скоро прийде. 2. Завтра цілий день йтиме дощ. 3. Ми будемо обговорювати це з двох до п'яти. 4. Завтра о цій порі ми будемо перетинати Ла-Манш. 5. Що ви будете робити у неділю о цій порі? 6. Я буду перекладати цілий день. 7. Коли ми прийдемо додому, мама готуватиме обід. 8. Коли він приїде, я вже спатиму. 9. З третьої до четвертої ми будемо прибирати у кімнаті. 10. Напевно, сніг йтиме цілий ранок. 11. Вони будуть грати в шахи за півгодини. 12. Що ви будете робити о цій порі? – Писатиму доповідь. 13. Що він робитиме завтра о шостій? 14. Він збирається читати. 15. О третій годині вона слухатиме свою улюблену симфонію. 16. Він скоро виступає. 17. Завтра о цій порі ми будемо їхати на вокзал. 18. За годину ми будемо обговорювати роман. 19. Ми снідаємо за двадцять хвилин. 20. Я побачу його на вечірці. 21. Вона буде обережно переходити вулицю. 22. Поквапся, ми починаємо за двадцять хвилин. 23. Я буду проходити повз аптеку і можу купити ліки. 24. Ти сьогодні цілий вечір працюєш? 25. Ви скоро про нього почуєте.

Ex. 167

1. Зараз вони розповідатимуть про свої пригоди. 2. Коли ми прийдемо додому, Джонні саме буде гратися з молодшою сестрою. 3. Завтра о цій порі він буде їхати до моря. 4. Ви прийдете тоді, коли вони вже збиратимуться додому. 5. Ми будемо читати цілий день. 6. Протягом усього вечора Кейт слухатиме музику. 7. Актори будуть репетирувати цілий тиждень. 8. Тепер я заходитиму до вас частіше. У мене буде більше вільного часу. 9. Рівно о п'ятій я чекатиму тебе біля хати. 10. Не телефонуйте мені з десятої до дванадцятої: я працюватиму. 11. Завтра ви будете дивитися відео цілий день? 12. Увечері з дев'ятої до дванадцятої я дивитимуся телевізор. 13. Чак гратиме в теніс завтра. 14. Джим відпочиватиме з сьомої до десятої. 15. Ми прибиратимемо квартиру. 16. Том зустрічатиме тебе о восьмій. 17. Не телефонуйте мені о сьомій. По телевізору буде мій улюблений фільм, і я його дивитимуся. 18. Я чекатиму на тебе біля станції метро. 19. Завтра ми обговорюватимемо новий роман. 20. Я піду до аптеки. Вам купити що-небудь? 21. Ти будеш користуватися словником сьогодні? 22. У майбутньому рішення будуть приймати комп'ютери. 23. Я чекатиму твоєї відповіді. 24. Завтра зустрінуся з консультантом. 25. З нетерпінням чекатимемо на зустріч з вами.

Ех. 168

1. Ви мене впізнаєте. Я буду одягнена у біле пальто та червоний капелюшок. 2. Я скоро піду на пошту. Тобі там що-небудь потрібно? 3. У майбутньому люди житимуть у іншому світі: машини будуть виконувати більшість робіт. 4. Ми багато подорожуватимемо. 5. До нас прийдуть друзі. 6. Ти сьогодні користуватимешся велосипедом? 7. Піду до крамниць. 8. Що ти робитимеш, якщо я прийду о восьмій? 9. Його мати вже відпочиватиме, коли ми повернемося. 10. Він чекатиме на тебе о сьомій. 11. Вона снідатиме о цій порі. 12. Ми обговорюватимемо це завтра. 13. Завтра вони пакуватимуть валізи. 14. Я скоро зустрінуся з друзями. 15. Що вона робитиме на вихідні? 16. Ви завтра не працюватимете, чи не так? 17. Ти квапитимешся після занять? 18. Що ти робитимеш завтра о третій? 19. О котрій годині ми завтра зустрічаємося? 20. Ми відпливаємо у понеділок. 21. О дванадцятій вони не гратимуть у шахи, вони гулятимуть парком. 22. Він здає іспит завтра. 23. Коли ви прийдете додому? 24. Він не приїде до нас. 25. Я знову друкуватиму о восьмій.

Ех. 169

1. Вони збираються одружитися цього тижня. 2. Ми поїдемо туди на таксі. 3. Якщо дощитиме, нікуди не підемо, залишимося вдома. 4. Ми читатимемо завтра цілий ранок. 5. Цілий день ми саджатимемо овочі та фрукти. 6. Завтра збиратиму помідори. 7. Зробимо усю роботу самі. 8. Завтра повернуся о третій, якщо не буде зборів. 9. Я візьму цю книгу у бібліотеці. 10. Том поїде провідати друзів? 11. Я зустрічаюся з ним о десятій. 12. Діти скоро одружаться і вона житиме сама. 13. Вони одружуються цього тижня? 14. Я не думаю, що вони одружаться. 15. Як тільки настане осінь, підемо до лісу. 16. Завтра відпочиваємо цілий день. 17. Боб не зможе прийти. 18. Гадаю, вони досягнуть успіху. 19. Гості приїжджають завтра. Купиш продукти? 20. Завтра буде чудова погода. 21. Сонце світитиме цілий день. 22. Коли ти купиш нові черевики? 23. Я куплю шубу на початку зими. 24. Я отримуватиму гарні оцінки. 25. Ти можеш сказати, коли поїдеш туди?

Ех. 170

1. Ми їстимемо багато овочів та фруктів. 2. Потяг відправляється о п'ятій. 3. Вона навряд чи працюватиме цілий день. 4. Він не вивчить це правило. 5. Куплю усім подарунки. 6. Сонце зійде рано. 7. Вона не зможе вчинити інакше. 8. З третьої до восьмої я не зможу тебе прийняти. Я буду працювати. 9. Моя сестра купить нове авто. Воно буде кращим, але дорожчим. 10. Спробуєш це повидло? 11. Я не візьму гроші. 12. Вони побудують хату. 13. Вона допоможе вирішити цю проблему. 14. Він прийматиме гостей. 15. Туристи будуть задоволені. 16. Ми зможемо скористатися вашими порадами. 17. Вона плаватиме та засмагатиме цілий день. 18. Якщо здамо екзамени, то поїдемо до моря. 19. Він скоро опублікує роман. 20. Ви знову будете виступати? 21. Вони сперечатимуться, як завжди. 22. Доки будеш прасувати, я помию посуд. 23. Новини будуть дуже цікавими. 24. Купиш цей светр? 25. Художник зробить гарні ілюстрації.

Ех. 171

1. Доки діти будуть прикрашати ялинку, ми накриємо на стіл. 2. Новий рік принесе вам щастя. 3. Завтра у цей час ти вже купатимешся у морі. 4. Коли я прийду, ви будете на заняттях. 5. Професор не прийде сьогодні. 6. Завтра цілий день йтиме сніг. 7. Ви принесете мені книгу? 8. Мені доведеться багато працювати. 9. Вони побудують новий театр тут. 10. Завтра я не збираюся виходити. 11. Скоро піде дощ. 12. Мені викликати лікаря? 13. Коли ви їдете? – Планую завтра, якщо нічого не трапиться. 14. Тут мало грошей, їх не вистачить навіть на бутерброд. 15. Поки вона летітиме до Лондона, Джон їхатиме до Риму. 16. Якщо не прийдеш вчасно, не буду на тебе чекати. 17. Коли вже вона отримає гроші? 18. Якщо буде дощ і вітер, літні люди почуватимуться зле. 19. Ти підеш з нами? Ми сподіваємося повеселитися. 20. Ти купиш продукти? 21. Я спробую купити квитки. 22. Де ти зустрічатимеш Новий рік? 23. Завтра йдемо до зоопарку.

Ех. 172

1. Перепливу море і перейду гори, якщо ти будеш зі мною. 2. До якого університету ти збираєшся вступати? 3. Коли ви сьогодні снідаєте? 4. Де ви будете завтра у цей час? 5. Завтра я працюю у бібліотеці цілий день. 6. Скоро зустрінуся з друзями. 7. Завтра буде чудова погода. Підемо прогуляємося. 8. Ви будете вивчати англійську мову? 9. Продивлюся журнали й поверну їх за добу. 10. Тут знайдемо цю статтю. 11. Він тепер працюватиме у великій компанії. 12. Про нього усі скоро будуть говорити. 13. Погода почне змінюватися. 14. Мені знадобиться година, аби добратися туди. 15. Якщо ви дозволите, це буде краще для всіх. 16. Марта буде шукати тебе завтра. 17. Сподіваюся, ви зі мною погодитеся. 18. Завтра ми від'їжджаємо. 19. Ввімкнуті світло? 20. Куди ти підеш за джинсами? 21. Як вони поїдуть туди? 22. Я не здам іспит. Я нічого не вивчу. 23. Куди ми поїдемо на канікули? 24. Показати тобі мій список? 25. Ти мене зрозумієш?

2.12. FUTURE PERFECT (CONTINUOUS)

By noon she'll **have been** practicing for two hours.

By the time they come, she'll **have** already **finished** arranging the flowers.

Форма майбутнього перфектного часу (*Future Perfect*) складається з оператора **will**, допоміжного дієслова **have** та третьої форми повнозначного дієслова.

підмет	+	will	+	have	+	дієслово в III формі	+	решта речення
--------	---	------	---	------	---	----------------------	---	---------------

Форма майбутнього перфектно-тривалого часу (*Future Perfect Continuous* або *Future Perfect Progressive*) складається з оператора **will**, допоміжного дієслова **have**, третьої форми дієслова **be (been)** та повнозначного дієслова, до основи якого додається закінчення **-ing**.

підмет	+	will	+	have	+	been	+	дієслово +ing	+	решта речення
--------	---	------	---	------	---	------	---	---------------	---	---------------

Про правила утворення питальних та заперечних форм *Future Perfect* та *Future Perfect Continuous*: див. 1.1. Замість заперечної форми **will not** зазвичай вживають форму **won't**.

Майбутній перфектний час (*Future Perfect*) вживається для передачі:

- дії (стану), що завершиться до певного моменту в майбутньому.

He will have finished it by 5 o'clock. – Він закінчить роботу до 5 годин.

Майбутній перфектно-тривалий час (*Future Perfect Continuous*) вживається для передачі:

- незавершеної дії (стану), що триватиме до певного моменту в майбутньому:

By September she'll have been learning English for a year. –

У вересні виповниться рік, як вона вчить англійську мову.

Примітка 1:

У підрядних реченнях умови (що відповідають на питання: «за якої умови?») і часу (що відповідають на питання «коли?»), замість *Future Perfect* вживається *Present Perfect*:

As soon as he has finished his work, they'll go to the seaside. –

Як тільки він закінчить роботу, вони поїдуть на море.

(Невірно: *As soon as he'll have finished...*).

Примітка 2:

Як і в інших тривалих часах, деякі дієслова стану не можуть вживатися в *Future Perfect Continuous*. Детальний перелік таких дієслів див у 2.2. В усіх подібних випадках замість *Future Perfect Continuous* вживається *Future Perfect*.

By that time she'll have owned her house for five years. –

На той час будинок належатиме їй вже п'ять років.

(Невірно: *By that time she'll have been owning ...*).

Ex. 173. Work in pairs. Decide if the statements after each sentence below are true or false. There is an example at the beginning (0).

0. By noon tomorrow she'll have decided which language to learn.

1 She has not decided yet which language she was going to learn.

1. By June 1 they'll have been working here for six years.

_____ They started working here less than six years ago.

2. She'll have finished her home task by the time he comes.

_____ When he comes, she'll be finishing her home task.

3. He'll have graduated from university by 2012.

_____ It will be after 2012 that he will graduate.

4. By July 1 she'll have been a student for a year.

_____ In August she can celebrate her first anniversary at university.

5. She won't have finished her translation by noon.

_____ She will probably finish her translation at twelve o'clock in the afternoon.

6. By next year he'll have bought a new house.

_____ He'll buy a new house next year.

7. By summer the factory will have been manufacturing this product for two years.

_____ They started manufacturing this product two years ago.

8. Kate will have learned the language by the time she graduates.

_____ When she graduates, Kate will learn the language.

9. Linda will have translated everything by the weekend.

_____ Linda will be translating at the weekend to finish it in time.

10. By tomorrow morning Mary will have arrived.

_____ Morning will come. Then Mary will arrive.

Ex. 174. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. According to the plan, the building will *be finished/have been finished* by 1 May.

2. John will *get /have got* the job on Monday.

3. By 3.00, they will *be translating/ have been translating* for an hour.

4. By next year, they will *have being lived/ have been living* here for five years.

5. They will *buy/have bought* a new TV by then.

6. By 2010, she will *have been being/have been married* for three years.

7. When he retires, the scientist will *do/have done* a lot of things.

8. By next year, he will *start/have started* his own company.

9. By 5.00, he will *have been seen/ have seen* most of the candidates.

10. By the time she comes, he'll *have been finished/ have finished* cleaning the flat.

Ex. 175. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There is an example (0) at the beginning.

0 *have* I'll go there as soon as I **finish** my work.
 finished

1 By September he'll be a student for a year.

2 When she'll come, he'll have already been gone.

3 She'll have get the tickets by then.

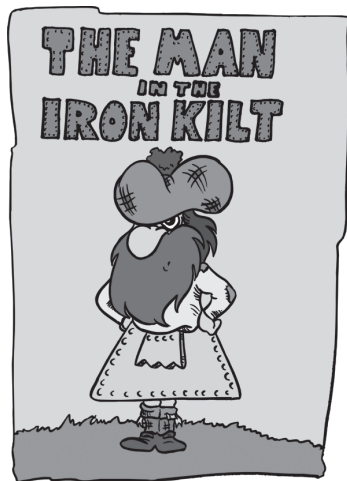
- 4 As soon they'll have come, we'll start playing.
 5 She'll have done it by the time he came.
 6 By June she'll have been went to the theatre twice
 7 Even after he'll have left, she won't cry.
 8 By Friday she'll have been studied English for a year.
 9 He won't have got the visa by then.
 10 By next month he'll had received three letters.

Ex. 176. Complete the following sentences with the correct form of the verbs in brackets. All sentences refer to the future. There is an example at the beginning (0).

0. By the time she gets (get) the letter, I'll have left (leave) the town.
 1. When you _____ (come) home, she _____ (finish) the work.
 2. As soon as we _____ (pass) the exams, we _____ (go) to the seaside.
 3. When he _____ (arrive) in London, she already _____ (graduate) from university.
 4. He _____ (finish) most of his translation by then.
 5. By the time he _____ (come) back, she _____ (learn) English for a month.
 6. By the time they _____ (buy) a new house, they _____ (be) married for five years.
 7. When he _____ (bring) the news, she already _____ (find out) it.
 8. As soon as we _____ (do) it, they _____ (begin) translating the text.
 9. When they _____ (come), she already _____ (call) the police.
 10. He _____ (plan) everything by then.

Ex. 177

1. Ми вже підемо до кінотеатру, коли ти зателефонуєш. 2. Коли ми зустрінемося, вони вже здадуть книжки. 3. Вони закінчать переклад до вечора. 4. Бібліотекар зареєструє книги до понеділка. 5. До кінця тижня ми закінчимо вивчення теми. 6. Ми здамо книжки до шостої години. 7. Ми не обговоримо все до твого приходу. 8. Вони отримають візи до завтрашнього ранку. 9. Директор не підпише документи до п'ятої години. 10. Секретар перегляне папери до вечора. 11. До кінця дня ми закінчимо роботу. 12. До свята відремонтуємо квартиру. 13. Дай знати, як тільки домовитесь. 14. Ми не зможемо почати, поки не отримаємо усі дані. 15. До третьої я підготую доповідь. 16. Коли прийде мій лист, ви вже повернетесь з відпустки. 17. Перш ніж він зателефонує, ми вже знатимемо все. 18. До понеділка ми переїдемо на нову квартиру. 19. Зателефонуй мені, коли дочитаєш книгу. 20. Я напишу йому, перш ніж він приїде. 21. Ми зробимо все до його повернення. 22. Приходьте після того, як приготуєтесь. 23. Він не дасть іншої книжки, доки не повернеш ту, яку ти взяв. 24. До п'ятого грудня ми почнемо роботу. 25. Я напишу листа до четверга.

Ех. 178

1. У вересні виповниться п'ять років, як вони одружені. 2. Не знаю, чи напише він статтю до жовтня. 3. Якщо стаття буде готова, ми її надрукуємо. 4. Вони закінчать будівництво до кінця року. 5. Ми закінчимо прибирати, доки повернуться батьки? 6. До того часу твоє положення зміниться. 7. Я прочитаю книгу до вашого повернення. 8. Він закінчить роботу до кінця місяця. 9. Ви прочитаєте книгу до завтра? 10. Він не закінчить до трьох. 11. Ми завершимо переговори до того часу. 12. Коли повернеться директор, секретарка вже все надрукує. 13. Ми підготуємо доповідь до п'ятниці, чи не так? 14. Як тільки повечеряємо, підемо на прогулянку. 15. Поговоримо, як тільки закінчу роботу. 16. Ви зміните свою думку, як тільки поговорите з ним. 17. Я віддам книги, як тільки продивлюся їх. 18. Цікаво, що ти скажеш, коли побачиш, як грає цей актор. 19. Вони приєднаються, як тільки закінчать грати. 20. Я зателефоную тобі, як тільки замовлю квитки. 21. Ти зрозумієш усе, як тільки поговориш з нею. 22. Вони збудують дім до кінця місяця. 23. Деталі обговоримо до п'ятої години. 24. Ти дізнаєшся про все, як тільки прочитаєш листа. 25. Він не піде, доки не заспокоїшся.

Ех. 179

1. Скоро купатимемося у морі. 2. Ми збираємось до Англії наступного тижня. 3. Я читатиму цілий день. 4. Ти зробиш уроки до сьомої? 5. Брат залишиться у мене. 6. Вдень я під'їжджатиму до Лондона. 7. Діти вже спатимуть, коли ми повернемося додому. 8. Коли ти повернешся з Англії? 9. Завтра приїжджає Люсі. 10. Деякі студенти залишаються в місті. 11. Не поїдете до спортивного

го табору? 12. Як тільки зберемо речі, викличемо таксі. 13. Тут знайдете усі статті. 14. Не будете читати оповідання? 15. Завтра куплю костюм. 16. Вони закінчать практику до кінця семестру. 17. На цей час вони вже закінчать роботу. 18. Будемо намагатися виконати усе вчасно. 19. За годину він розповідатиме про подорож. 20. Здаєте речі в багаж? 21. Завтра дивитимемося виставу. 22. Поїдемо на екскурсію? 23. За три роки я стану перекладачем. 24. До кінця уроку всі здадуть контрольні. 25. Він не ставитиме жодних запитань.

Ех. 180

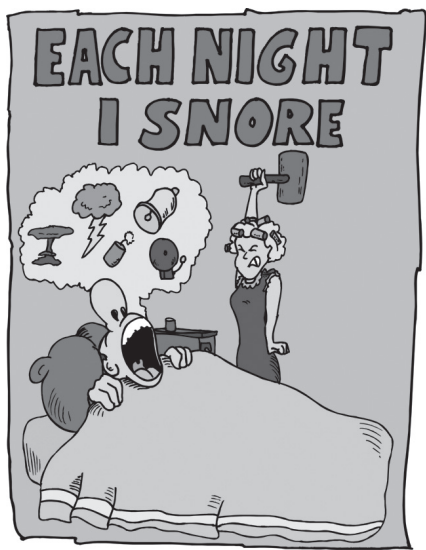
1. До шостої години вона пошиє собі нову сукню. 2. Вона прочитає цю книгу до трьох годин завтра? 3. Він ще не переклав усі речення, але перекладе, перш ніж пролунає дзвоник. 4. Ви вже пообідаєте до другої години? 5. Потяг вже піде, коли вони приїдуть. 6. Він здасть іспити до двадцятого. 7. Я зателефоную вам після того, як отримаю листа. 8. Перекладеш цю статтю до завтра? 9. Доки ви приїдете, вона дасть відповідь. 10. Ви закінчите роботу до другої? 11. Вона ще не написала листа, напише

до його повернення. 12. Брат викличе лікаря до того часу. 13. Сестра прибере в квартирі до того часу. 14. Вони перекладуть роман до кінця року. 15. Вони не побудують пам'ятник до Нового року. 16. Вони перекладуть текст до третьої? 17. До кінця року вона вже житиме тут десять місяців. 18. Він здасть іспит до того часу. 19. До кінця місяця вона зекономить двісті фунтів. 20. Скільки книг він назбирає до кінця року? 21. До цього часу ми усе закінчимо. 22. До кінця року я виїду звідси. 23. Потяг від'їде, перш ніж ми приїдемо. 24. До кінця семестру він прочитає все. 25. До того часу поліція розкриє крадіжку.

Ex. 181

1. Збори відбудуться о третій. 2. Буду здавати іспити достроково. 3. Впевнений, що успішно здам їх. 4. До котрої години вони приготують обід? 5. Він прийде до шостої. 6. Я переговорю з ним, коли прочитаю цього листа. 7. Ми здамо роботи до кінця цього семестру. 8. Чи виконаєте ви це завдання до того, як почнуться екзамени? 9. Я закінчу університет і буду перекладачем. 10. Якщо деканат дозволить, здаватиму іспит завтра. 11. Скоро проведемо експеримент. 12. Завтра вони ще будуть обговорювати це питання. 13. Ми матимемо інформацію, як тільки прийде факс. 14. Наш ксерокс не працюватиме. 15. О п'ятій здаватимемо іспит. 16. Він від'їжджатиме наступного тижня. 17. Вона ще дивитиметься фотографії, коли ти повернешся. 18. Завтра о цій порі я робитиму уроки. 19. Їй скоро виповниться вісімнадцять. 20. Вона багато працюватиме тепер. 22. Завтра вона переговорить із сестрою. 23. Вони прибудуть на днях. 24. Він надолужить прогаяне. 25. Я обов'язково отримаю від нього листа.

Ex. 182

чері буде сильний дощ. 20. Вранці дощ скінчиться. 21. Він нам скоро зателефонує. 22. Вона більше ніколи не прийде. 23. О третій він буде тут. 24. О четвертій будемо телефонувати. 25. Не будемо з вами більше нічого обговорювати.

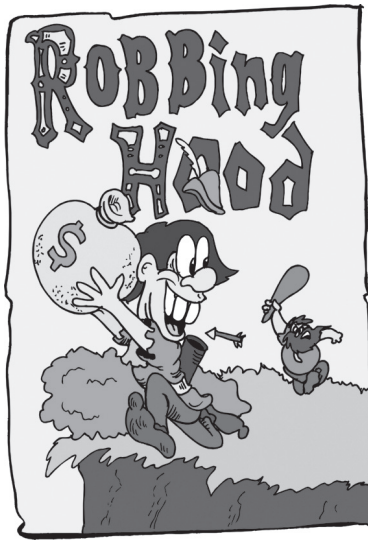
1. Джек не дивитиметься такий фільм. 2. Наступного семестру ми прочитаємо багато книжок. 3. Наступного тижня він зайде до нас. 4. Цього місяця ми будемо частіше відвідувати виставки. 5. Завтра о п'ятій він гратиме в хокей. 6. До того часу вона переговорить з шефом. 7. Завтра о сьомій вона танцюватиме. 8. Невже ти готуватимешся до занять опівночі? 9. Невже він не закінчить переклад до шостої? 10. Вона виступатиме о третій? 11. Вони виступатимуть наступного тижня. 12. Що ви робите увечері? 13. Коли я стану студентом, то ходитиму до бібліотеки кожного дня. 14. Потяг відходить за годину. 15. Вона ніколи не запізниться на такі лекції. 16. Ви коли-небудь прийдете вчасно? 17. Він зможе приготувати обід? 18. Вони приведуть додому друзів. 19. Увечері

FUTURE TIME EXERCISES

Ех. 183

1. Ми виростимо яблуні в саду. 2. Ти перекладеш статтю до четверга? 3. Чому ти не прийдеш? 4. Коли ви до нас зайдете? 5. Ви будете працювати завтра о цій порі? 6. Ви дасте мені трішки олії? 7. Він не буде найгіршим студентом. 8. Ми переїдемо на наступного тижня. 9. Ці ліки їй допоможуть. 10. Бабуся отримає повідомлення від племінника завтра? 11. Я повернуся до п'ятої. 12. Він прийде у суботу. 13. Вона не здасть іспит. 14. Скоро піде дощ. 15. Ви не зможете перекласти текст без словника. 16. Батько купить мені новий велосипед. 17. Ви будете накривати на стіл завтра о цій порі? 18. Ми повторимо правила. 19. Коли ви закінчите будівництво? 20. Чи не зіграєш на піаніно для нас? 21. Як мені розв'язати цю задачу? 22. Зателефонувати вам завтра? 23. Ти зробиш мені послугу? 24. Коли ти поїдеш до дочки? 25. Відкрити вікно?

Ех. 184

1. Коли будете вибирати фільм, обов'язково прочитайте анотацію. 2. Ти зустрінеш мене коли я повернуся, чи не так? 3. До котрої години ви відремонтуйте машину? 4. Якщо у вас не буде води, приходьте до нас. 5. Що трапиться, якщо ми залишимося у місті ще на кілька днів? 6. Тут вони збудують нові будинки. 7. Скільки часу потрібно для приготування обіду? 8. До другої вони накриють на стіл. 9. Що ти робитимеш увесь день? 10. З сьомої до десятої тут працюватимуть люди. 11. Ви перешлете папери до десятого? 12. Він скоро навчиться плавати. 13. Я не зможу допомогти вам завтра. 14. Ми підемо до Смітів? 15. Що ти відповіси Марті, якщо вона запитає? 16. Ми візьмемо таксі, аби встигнути. 17. Він буде зустрічати нас. 18. Ти не підеш з нами? 19. Якого числа нам йти до школи? 20. Цього року заняття почнуться як завжди? 21. Я закінчу листа до вечора. 22. Відправити телеграму зараз же? 23. Ми пройдемо чотири теми цього семестру. 24. До якого числа ви будете тут? 25. Коли прийде лікар?

Ех. 185

1. Де ми будемо відпочивати? 2. Скільки статей ти перекладеш до кінця місяця? 3. Ми їхатимемо цілу ніч. 4. О шостій ми робитимемо домашнє завдання. 5. Що робитимуть Мері та Енн? 6. Як ти проведеш канікули? 7. Коли він відповідь на листа? 8. Хто буде на зборах? 9. Ти запросиш її до театру? 10. Ми закінчимо ремонт до тринадцятого? 11. За місяць я вже працюватиму в іншому місті. 12. Скоро ми читатимемо книги в оригіналі. 13. Доки ти будеш відпочивати, я сходжу до крамниці. 14. До того часу ми вже це прочитаємо в газетах. 15. Він прочитає лекцію завтра? 16. Ми заїдемо

до вас у п'ятницю. 17. Ви скоро забудете про все. 18. Ви приготуєте матеріал до понеділка? 19. Доки Нелі буде гратися з братом, її сестра полле квіти. 20. Вона працюватиме до третьої години? 21. Він зробить частину роботи. 22. Вона все закінчить до твого приїзду. 23. Ми чекатимемо на Ніка тут.

Ex. 186

1. Поїдемо кататися на ковзанах? 2. Наші спортсмени не поїдуть на змагання. 3. В диктанті не буде багато помилок. 4. Заняття закінчаться до другої години? 5. Вам не сподобається нова п'єса. 6. Він буде працювати з дванадцятої до шостої. 7. У тебе завтра буде багато роботи? 8. Якщо ти здаси статтю, її надрукують? 9. О котрій годині ти прийдеш додому? 10. Він мешкатиме тут, як тільки повернеться. 11. Ми не зможемо виїхати завтра, чи не так? – Так, не зможете. 12. Цікаво, у якому готелі вони зупиняться? 13. Він поїде провідати свого приятеля. 14. Ви добре напишете контрольну роботу. 15. Ти зустрінеш делегацію завтра вранці? 16. Майку, ти будеш писати нам частіше? 17. На цьому тижні в неї буде багато справ. 18. Ви гратиме, якщо я приїду? 19. Він чекатиме на тебе о дев'ятій? 20. Скоро ми поїдемо за місто. 21. Не знаю, про що я завтра з ним розмовлятиму. 22. О п'ятій я продивлятимуся журналі. 23. Читатимо двадцятий урок? 24. Він добереться туди пароплавом? 25. Сподіваюся, завтра побачимось.

Ex. 187

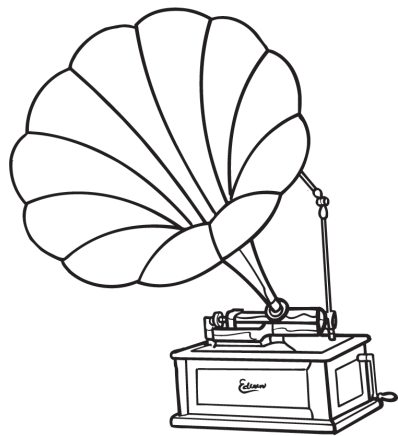
1. О цій порі ми ще будемо в готелі. 2. Він проведе мене до метрополітену? 3. Коли ми приїдемо, вони ще будуть сперечатися. 4. До того часу, як повернешся додому, вона зробить усе, що ми планували. 5. Я віддам вам посилку, якщо ви пред'явите паспорт. 6. Ви завжди будете такі уважні до мене? 7. Розклад буде дійсний до початку січня. 8. До осені вони зберуть увесь урожай. 9. Я повертаюся додому за два дні. 10. Не зможу обговорити це з тобою. Побачимось завтра. 11. До першого квітня вона перебуватиме в Англії вже три тижні. 12. До кінця зборів ми вирішимо це питання. 13. За хвилину буде дощ. 14. Він приїде до сніданку? 15. Вони обговорять це питання пізніше. 16. Вона залишиться тут до понеділка. 17. Як тільки він відремонтує праску, я тобі її дам. 18. Доки ти обідатимеш, ми пограємо на комп'ютері. 19. Якщо, на твою думку, книга виявиться цікавою, я її теж прочитаю. 20. Я зроблю каву. 21. У середу не буде вистави. 22. Матч відбудеться за будь-якої погоди. 23. Виходимо на наступний. 24. Скільки часу тобі потрібно на дорогу? 25. Не думаю, що ми ще колись зустрінемося.

Ex. 188

1. Ми все ще працюватимемо об одинадцятій? 2. Ти не поїдеш на роботу? 3. У тебе не знайдеться трішки грошей? 4. Завтра не будемо обідати вдома, підемо до ресторану. 5. Ти будеш о шостій вдома? 6. Коли поїдемо за місто? 7. О третій я слухатиму музику.

8. Він братиме участь у змаганнях? 9. Як тільки він прийде, вона одразу піде до школи. 10. Він допоможе мені зібрати матеріал для книги. 11. Вона не поїде на станцію? 12. Йому не вдасться одержати цю роботу. 13. Вони зберуться поговорити з автором цієї книги. 14. О п'ятій усі зберуться тут. 15. Тобі потрібно буде висловити свою думку. 16. Вона продекламує вірші. 17. Я не знаю, коли вони приїдуть. 18. Ви зможете зачекати? 19. Включити приймач? 20. Будьте обережні, коли будете користуватися цими інструментами. 21. Невже ви не розповісте про це? 22. Завтра купимо квитки. 23. До цього часу вони вже одружаться. 24. Ви не зможете здати курсову вчасно.

Ех. 189

1. Коли напишемо текст, послухаємо старовинну музику. 2. Ви зможете працювати за комп'ютером? 3. Комп'ютер не працюватиме, якщо ти битимеш так по клавіатурі. 4. Вони зроблять ксерокопії до понеділка? 5. Вони відремонтують ваш магнітофон до завтра, чи не так. 6. Невже ми матимемо власного перекладача? 7. Ти підеш до церкви завтра? 8. З третьої до четвертої я працюватиму. 9. Завтра буде так мало часу, що доведеться взяти таксі. 10. Що ви робитимете з восьмої до десятої? 11. Ми припинимо роботу, як тільки стемніє. 12. Невже вони не відкриють тут комп'ютерного класу? 13. До іспиту ми продивимосся усю літературу. 14. Ми не будемо жити тут. 15. Вони покажуть картини на виставці. 16. Вона буде гарним викладачем. 17. До першого вересня вона опублікує другу книгу. 18. Його наступна книга буде про молодь. 19. Вони закінчать проект до кінця місяця. 20. Цілий тиждень учені проводитимуть свої експерименти. 21. Ми покращимо навчання. 22. Якого числа прибуде делегація? 23. З якого числа ви йдете у відпустку? 24. Що ви будете робити з дев'ятої до десятої?

Ех. 190

1. У майбутньому люди використовуватимуть пластмасу замість металу. 2. Комп'ютери стануть звичним інструментом навчання. 3. Він не приїжджає завтра. 4. До четверга він подасть проект. 5. Вона надрукує текст на комп'ютері? 6. Наступним буде виступати директор. 7. Пояснити це правило ще раз? 8. Ми намагатимемося зробити усе можливе, аби допомогти вам. 9. Невже лекція розпочнеться об одинадцятій? 10. Цього року в неї буде небагато роботи. 11. Дочці виповнюється десять років цього місяця. 12. Сестра виходить заміж цього тижня. 13. Завтра він буде відсутній. 14. О десятій вона буде прогулюватися. 15. Вони не розкажуть про власні проблеми. 16. Яку книгу ти читатимеш вранці? 17. Хто завтра буде чергувати? 18. Професор розповість про все. 19. Невже він не допоможе перевезти речі? 20. Заняття з англійської мови проходять кожного вівторка. 21. У неділю сестра відпочиватиме. 22. Він не допоможе знайти нову квартиру. 23. До п'ятої ми виберемо книги. 24. Діти не підуть до школи.

Ex. 191

1. О третій ми писатимемо контрольну роботу. 2. Ми прийдемо на іспит вчасно. 3. Він слухатиме лекцію із зацікавленням. 4. Ми переглянемо новий фільм до занять. 5. Я розмовлятиму на цю тему. 6. Він ходитиме до бібліотеки на вихідних. 7. Яка буде тема лекції? 8. Завтра я відпочиватиму цілий день. 9. Канікули будуть коротші цього року. 10. Якщо буде погана погода, ми не підемо купатися. 11. Мій брат буде лікарем. 12. Ми повечеряємо вдома. 13. Невже вона не повторить усі слова? 14. Після занять ми відпочиватимемо. 15. Я робитиму уроки з третьої до п'ятої. 16. Завтра цілий день йтиме сніг. 17. Вона перекладатиме, а ми дивитимемося телевізор. 18. Де ви навчатиметеся після закінчення школи? 19. Куди ви підете гуляти? 20. Яку виставку відвідаєте? 21. Ви не поїдете за місто? 22. Екзамен закінчиться до третьої години? – Гадаю, що так. 23. Я не їздитиму автобусом. 24. У них скоро буде перерва. 25. Завтра здаємо домашнє читання.

Ex. 192

1. Діти не втомляться після прогулянки. 2. До одинадцятої вони вже заснуть. 3. До п'ятої я не буду готова. 4. Вони зроблять усе можливе. 5. Вони не будуть розмовляти про політику. 6. Він поїде додому коли закінчиться навчальний рік? 7. Піду до кінотеатру, якщо буде час. 8. Ми не підемо до читального залу? 9. Ми подорожуватимемо цілий день. 10. Невже ви не виступатимете? 11. Я візьму участь, якщо почуватимуся добре. 12. Хоча йде дощ, ми поїдемо на екскурсію. 13. Ми не закінчимо цей проект. 14. Ми розмовлятимемо тільки англійською. 15. Почнемо роботу завтра, чи не так? 16. Хто зустріне її завтра? 17. Хто перекладе цей документ англійською? 18. Хто-небудь допоможе вам? 19. Я нікуди сьогодні не йду. 20. Ми намагатимемося зробити для неї щось корисне. 21. Вони відпочиватимуть там. 22. Коли вона закінчить навчання в університеті? 23. До п'ятнадцятого липня вона отримає диплом. 24. З липня по вересень ми будемо у Франції. 25. Ви закінчите це завдання, перш ніж розпочнуться заняття?

TENSE AND ASPECT REVISION

Ex. 193

1. Сотні спортсменів візьмуть участь у змаганнях. 2. Змагання будуть проходити у Великобританії. 3. Дивуюся, чому він ще не прийшов. 4. Він прийде вчасно, якщо не доведеться заходити до крамниці. 5. Що трапилося з Енн? – Я дуже давно її не бачив. 6. Ти не знаєш де Мері? Вона поїхала місяць тому. 7. Як тільки повернеться, вона зателефонує. 8. Ніхто не зможе примусити її піти гуляти, якщо погода буде поганою. 9. Яка погода була учора! 10. Він ніколи не дає поради, чи не так? – Так, не дає, бо ніхто його не слухає. 11. Джек заблукав і не міг знайти дорогу. Сутеніло, він не знав, що робити, ось чому так зрадив, побачивши людину, яка проходила по-

руч. 12. Запитайте, коли він закінчить цю картину. 13. Про цю книгу будуть багато говорити. 14. Я давно його знаю. Але ми не бачилися з 2005 року. 15. У п'ятницю мені доведеться робити доповідь, а я не встиг продивитися увесь матеріал. 16. Мені бракуватиме книжок, аби добре підготуватися. 17. Вони дадуть мені кілька книжок, які я маю повернути післязавтра. 18. Я слухаю, але в класі так галасують, що я вас ледве чую. 19. Джордж сказав, що вечеря буде смачною. 20. Не люблю каву. Віддаю перевагу чаю. 21. Куди ти йдеш? – До комп'ютерного, послухати нові записи. Я часто туди ходжу. 22. Вона має встати рано вранці. 23. Мері обідає? – Ні, вона вчить вірші. 24. Накрий на стіл, поки я буду готувати вечерю. 25. Якщо не візьмеш таксі, то запізнишся.

Ех. 194

1. У кінотеатрі йде гарний фільм. Підемо подивимося, гаразд? 2. Скільки часу ти потребуєш, аби дістатися до місця роботи? – Майже годину. 3. Вчора я так поспішав, що не встиг навіть поснідати. 4. Ти маєш зробити усі справи на сторінці десяти. Якщо зробиш, то зможеш зрозуміти правило. 5. У кімнаті є диван, шафа, письмовий стіл, але немає книжкових полиць. 6. На стінах кілька картин і фотографій. 7. Моя сестра забула словник в університеті. 8. Ми здивувалися, коли побачили їх. 9. Він читає книги англійською мовою з десяти років, але зараз йому бракує часу – за останній рік він прочитав небагато книжок. 10. Здається, вона зовсім не слухає пояснення. 11. Він дивиться на дошку, але нічого не бачить. 12. Тобі не довелося вчити текст

напам'ять, чи не так? – Ні, довелося. Ми мали вивчити його. 13. Якщо він скаже, коли почнуться збори, зателефонуйте мені. 14. Сестра хоче стати вчителькою. 15. Минулого року брат купив нову квартиру. 16. Коли ви зможете вирішити це питання? 17. Він не прийде, якщо ви йому не зателефонуєте. 18. Ми будемо кататися на ковзанах, доки не змерзнемо. 19. Спочатку він погодився, потім відмовився. 20. Увесь клас сміявся з його відповіді. 21. Збори тривали три години. 22. Уся країна любить цю співачку. 23. Вона приїхала до цього міста у 2004 році. 24. Коли він розповів про це, ми спочатку не повірили. 25. Зателефонуй на роботу і скажи, що запізнишся.

Ех. 195

1. Я маю підготувати доповідь, але мені бракує книжок, тому доведеться йти до бібліотеки. 2. Мати каже, що якщо вона не встигне повернутися, я повинен буду залишитися вдома з молодшою сестрою. 3. Скільки часу тобі потрібно, щоб дістатися до університету. 4. Коли закінчать будівництво нової лінії метро, я зможу добиратися швидше. 5. Майкл зробить це. 6. Цікаво, що примусило його порушити обіцянку? 7. Брауни виїхали з їхнього будинку вісім років тому, з того часу їх ніхто не бачив.

8. Ми листувалися увесь цей час. 9. Ти прийдеш до Гелен на день народження? – Ще не знаю. 10. Цей автор мені подобається більше, ніж інші. Я прочитала кілька його книжок – такі захоплюючі мені ще не траплялися. 11. Коли він вийшов на вулицю, погода була поганою, йшов сильний дощ, було холодно, і на вулиці було мало людей. 12. Зателефонуй мені, коли будеш вільний, і скажи, коли зможеш піти до кав'ярні. 13. Коли викладачка зайшла до класу, то побачила двох

студентів. Один стояв біля дошки, а інший – щось писав на ній. 14. Він найчесніша людина, яку я будь-коли знав. І цього разу він не побоїться сказати правду, чи не так? 15. Вона підійшла до хлопчика і уважно подивилася на нього. 16. У нашому парку багато гарних дерев. 17. Мені не подобається кімната – стеля дуже низька. 18. Кожного вечора він дивиться новини. 19. Учора вона чергувала з п'яти до десяти. 20. Його обов'язок – допомогти нам. 21. Лондон – найбільше місто в Англії. 22. Гроші на столі. Візьми їх. 23. Він попросив мене зачекати. 24. Я розповім вам про деякі англійські традиції. 25. Він бачив Тома кілька днів тому.

Ex. 196

1. Ви не часто ходите на прогулянку після занять, чи не так? – Ні, часто. 2. Мій приятель не зможе поїхати на екскурсію завтра, бо йому доведеться готуватися до іспиту. 3. Він попросив її не вмикати телевізор, бо хотів відпочити. 4. Це оповідання нецікаве. Нам не подобаються такі оповідання. 5. Дощі частіше йдуть у вересні чи у жовтні? – Гадаю, в жовтні більше дощить і холодніше. 6. Його ще ніхто не бачив. 7. Минулого року мені не доводилося проводити багато часу у читальному залі. – Мені теж. 8. Цього року завдання складніші. 9. Стіни нашого класу пофарбовані у жовто-гарячий колір і на них кілька карт і фотографій. 10. Цікаво, чи не

знає він часом, коли почнуться заняття? – Гадаю, як тільки дізнається, то зателефонує нам. 11. Якщо він не зателефонує, нам доведеться самим йти до університету. 12. Коли ви переклали цю статтю? – Ми ще не переклали, тільки зараз перекладаємо. 13. Нам потрібно ще півтори години, аби закінчити переклад. 14. Я дивлюся на дошку і нічого не бачу. Скажи йому, аби він не писав такими малими літерами. 15. Ми чекали цілу ніч, а вони так і не прийшли. 16. Ця вода несвіжа, не пий її. 17. Діти мають навчатися. 18. Ця людина віддала усе життя дітям. 19. У такому віці слід працювати. 20. Він вас уважно слухає. 21. Діти часто бувають неуважними. 22. Хтось кличе на допомогу. Покваптеся! 23. Ваш хлопчик став більш ввічливим. 24. Їй стало холодно, і ми закрили вікно. 25. Давайте розділимо це завдання на три частини.

1. У цій лікарні багато лікарів? 2. Ви маєте кілька англійських журналів, чи не так? – Вони не мої, а моєї тітки. В них можна знайти корисні поради. 3. Вам не довелося довго чекати автобус, чи не так? – Ні, довелося. 4. Автобус прибув тільки за сорок хвилин. 5. Вони не здали роботу до понеділка. Ні Енн, ні Нік не закінчили її. 6. По всьому світу люди ганяють м'яча. Як на мене, футбол цікавіший за волейбол чи баскетбол. 7. Не ходи до кінотеатру. Здається, це найгірший фільм року. 8. Я скажу, коли буде гарний фільм. 9. Я не знав, що цей письменник народився у Лондоні. – Я теж. Я взагалі нічого про нього не знаю. 10. Мій годинник запізнюється на п'ять хвилин. – Чому він запізнюється? – Сестричка кинула його у воду вчора. 11. Ми не чекали дощу і не взяли парасольок.

12. Йде сильний дощ. Навіть не уявляємо, коли він скінчиться. 13. Мене звуть Елізабет, але можете називати мене просто Бетсі. 14. Шкода, що ми не зустріли вас! 15. Ці невисокі гори ділять країну на дві частини. 16. І тут вона їх побачила – вони танцювали. 17. Цей потяг іде через Манчестер? 18. Дівчина спочатку помила руки, а потім сіла за стіл. 19. Він продивляється журнали. 20. Текст був складним чи легким? 21. Раптом вперішив дощ. 22. Скільки молока залишилося? 23. Не насміхайтесь над ним. 24. У неділю ми довго їздили верхи. 25. Вона впустила будильник на підлогу і зойкнула.

Ех. 198

1. Нехай твій молодший брат прочитає цю книгу. 2. Чому він так хвилюється? – Завтра має здавати іспит. – Скажи, що нічого боятися, він знає предмет дуже добре. 3. Лондон – великий мегаполіс. 4. Вони приїхали на таксі і мені вже непотрібно їхати за ними на вокзал. 5. Мері не хоче виходити за Тома, чи не так? – Ні, хоче. Вона каже, що кохає його над усе. 6. Ви не пам'ятаєте, коли народився цей учений? 7. Чому ви не хочете приїхати влітку? 8. Я ніколи не чув такої чудової музики. Хто її написав? 9. Результати виявилися гарними. 10. Коли я прийшов, брат дивився телевізор, він вже закінчив прибирати до того часу. 11. Він кожен день передивляється кілька газет. 12. Такі люди не люблять привертати до себе увагу. 13. У такому віці легко вивчати мови? 14. Ми ще не були на цій виставці. 15. Ввічлива людина ніколи не кричить на інших. 16. Такі люди завжди намагаються допомогти. 17. Ми хочемо почути всю розповідь. 18. На цій карті ми можемо побачити Америку. 19. Я бачу, ви отримали листа. Покажіть його мені. 20. Ви не знайдете шлях додому, якщо ми не покажемо. 21. Дивіться, дитина знову впала. 22. Чому ти туди дивишся? Що ти там бачиш? 23. Обидва мої приятелі вже повернулися, але жоден ще не заходив. 24. Я ще не прочитала останній номер «Таймс», хоч отримала його цього тижня. 25. Я не можу погодитися з вами. Вибачте, але ви не маєте рації.

Ех. 199

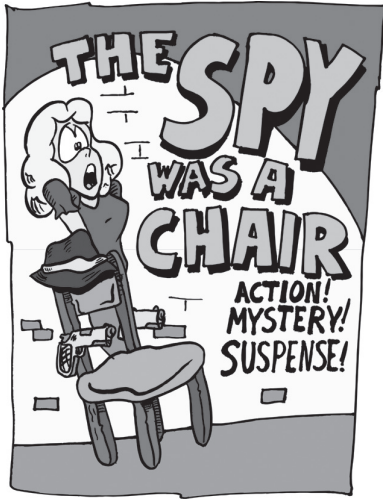

1. Мені подобається ця музика. 2. Учора він поспішав і не зміг зайти до вас. 3. Для мене це не є новиною. Багато з того, що він сказав, ми знали й раніше. 4. Якщо й завтра у нього буде температура, він зможе вийти на роботу тільки в середу. 5. Вони живуть за кордоном п'ять років. 6. Суп кипить. Час обідати. 7. Чий це годинник? – Мого батька. Товариші подарували його рік тому. Тепер у нього два годинника. 8. Я купую дискети тільки в цьому магазині. 9. В моїй ручці недостатньо чорнила, аби написати два листи. Позичиш свою? – Здається, у моїй чорнил ще менше, ніж у твоїй. 10. Коли ми вийшли, йшов дощ і ми змушені були повернутися. 11. Літак піднявся високо в небо. 12. Ми почули гомін і відкрили вікно, щоб дізнатися, що трапилося. 13. Я не зміг заснути через галас. 14. Зачиніть вікно, будь ласка. В кімнаті холодно. 15. Люди люблять грати в ігри. 16. Чому він пішов? 17. Скільки часу тобі потрібно, щоб зібратися на роботу? 18. Вона лягає спати о дев'ятій. 19. Надягти мені нову сукню? 20. Цікаво, хто зробив цю річ? 21. Я ще не знаю, коли вони збираються їхати. 22. Не дивно, що усім сподобалася її гра. 23. Вона була така схвильована, що він ледве розумів, що вона говорить. 24. Він був такий втомлений, що ледве ходив. 25. Слід наполегливо працювати, аби успішно здати іспити.

Ех. 200

1. Скільки часу тобі потрібно, аби перекласти такий текст? – 3 годину. 2. Вони завжди пам'ятатимуть своїх учителів. 3. У цій крамниці немає гарного одягу. 4. Їм порадили піти до універмагу, там великий вибір одягу. 5. Вона примусила дочку помити посуд і прибрати у власній кімнаті. 6. Він пішов до найближчого супермаркету купити риби та фруктів. 7. Потяг має прибути о сьомій. 8. Невже слід їхати на вокзал? Вам тільки треба замовити квитки. 9. Вони вивчали французьку або англійську в школі? – Вони вивчали обидві мови. 10. Джулія збирається одружитися з Томом, чи не так? Так, якщо він не заперечує. 11. Вони казали, що Том – найлінивіша людина, яку вони знають. 12. Ніхто не міг збагнути, що трапилося. 14. С'ю все ще на ковзанці? Вона готується до змагань. Вона переможе, ми в цьому впевнені. 15. Він цікавиться, чи візьмеш ти його на футбол, якщо він зробить домашнє завдання. – Не знаю, чи зможе він закінчити переклад вчасно. 16. Коли ми поїдемо до Англії, то перетинатимемо Ла-Манш. 17. Вони хотіли знати, де знаходиться місто Бат. 18. Вона була вдягнена в дуже гарну сукню. 19. В цю мить вона почула власне ім'я і озирнулася. 20. Він уперше побачив Лондон. 21. Вони допомогли нам отримати ці дані. 22. Скільки занять вона пропустила цього місяця? 23. Можна взяти вашу книжку? 24. Прошло багато років з того часу, як вони закінчили школу. 25. Віднеси підручники до бібліотеки і принеси звідти два словника.

Ех. 201

1. Ми вже бачили цей фільм. 2. Невже ви не знаєте, що погода тут мінлива. 3. Зранку небо було безхмарним. 4. Ви вже відправили телеграми? – Ще ні, половину відправили учора, інші відправимо сьогодні. 5. Він вивчав англійську мову, перш ніж вступив до університету? – Так, вивчав, і тепер розмовляє англійською краще, ніж інші студенти в групі. 6. Плавання корисне для здоров'я. 7. Ви будете почуватися набагато краще, якщо кожного дня ходитиме до басейну. 8. Гелен прийшла додому раніше. Сестра грала на піаніно, а брат грав з товаришем у шахи. 9. Кейт запитала, коли народився цей письменник. Ми не змогли відповісти на це запитання, бо нічого про нього не знали. 10. Які з цих книжок твої? – Дайте глянути. Тут усі мої, крім цих двох. 11. Що ви робили вчора з п'ятої до восьмої години? Я вам телефонував, але ніхто не відповів. 13. До п'ятої години вона прибрала квартиру й пішла на прогулянку. 14. Бен вже закінчив роботу, чи не так? 15. Вас підвищили по службі, поздоровляю. 16. Чому Нелі немає з вами? 17. Вона не хоче залишати дитину зі своїми батьками. 18. Дозвольте мені зателефонувати від вас? 19. Телефон праворуч від дверей. 20. Твоя сестра одружена? – Так. 21. Куди ви возили дітей влітку? 22. Куди ви несете ці стільці? 23. У цій аудиторії багато стільців. 24. Де нам можна залишити речі? – Там, ліворуч від дверей. 25. Вам буде зручніше працювати за письмовим столом.

Ех. 202

1. Його годинник не працює. Вчора він впустив його на підлогу. 2. Увага, наш літак злітає. 3. Кожного року будівельники зводять нові споруди. 4. Недавно вони збудували новий кінотеатр на головній вулиці. 5. Ні батько, ні мати не змогли змусити сина прочитати роман. 6. Він ще не знає англійської мови. 7. Тобі не довелося довго чекати на тролейбус, чи не так? – Ні, довелося. Він приїхав тільки за півтори години. 8. Директор підписує усі телеграми сам. 9. Де ви були? Ви казали, що прийдете додому до шостої. 10. Вона хотіла піти додому одразу, але зустріла свого вчителя, якого не бачила відтоді, коли закінчила школу. 11. Якщо він і здасть іспит, то все одно не зможе поїхати до Англії. 12. Вона старша за сестру, чи не так? – Так, вона трохи старша. 13. Запитай у неї, чи багато паперу у шухляді. – Там взагалі немає ніякого паперу. 14. Дощ іде з ранку. 15. На днях ми поїдемо у відпустку. 16. Коли я дісталася до станції, вже сутеніло. 17. Не знаю, чи напише він статтю до першого вересня. 18. Джун багато років щасливо мешкала у будинку Джонсонів. 19. Хлопчик спав вже біля двох годин, коли приїхали батьки. 20. Якою мовою спілкуються ірландці? 21. Йому ніколи не подобалося бути військовим. 22. Усі пишалися нею. 23. Він продивився усі журнали й знайшов цікаву статтю. 24. П'єса була сучасною. 25. Вона взяла бланк, але потім поклала його на стіл.

1. Обидва втомилися, але жоден не хотів здаватися. 2. Він ніколи не бере участь у дискусіях. 3. Дивлюсь я на небо й нічого особливого там не бачу. 4. Скажи, аби він писав більшими літерами. 5. Дивно, що він не бере участь у розмові. 6. Він мав прийти о п'ятій, але запізнився, і мені довелося починати роботу самому. 7. Він ще ніколи не чув такої гарної музики. Хто її написав? 8. Ми чекали, що він приїде п'ятого, але не склалося. 9. Коли я вийшов, погода була бридка, йшов дощ, було прохолодно й мало перехожих. 10. Ви вже бачили цей фільм? – Так, бачив, минулого тижня, одразу після того, як повернувся з відпустки. 11. Тобі не доведеться вчити цей текст напам'ять, чи не так? – Ні, доведеться. 12. Вчора, коли катався на лижах, трапилася пригода. Одну лижу я загубив, а іншу зламав. 13. Ми збираємося достроково здавати іспити. 14. Ця фортеця – найкраща. 15. Ким ти збираєшся стати? 16. Пам'ятаєш, я розповідав тобі про дівчину? 17. Ти все зрозуміла? – Гадаю, що так. 18. Ходімо, Джоне. Вже пізно, можемо запізнитися на останній автобус. 19. Вона познайомила онучку з гостями. 20. Ви готові їхати на екскурсію? 21. Вони приїхали усього на два дні. 22. Привіт, куди підемо? 23. Знайшли, що хотіли? – Не зовсім. 24. Ми виконали всю роботу на комп'ютері. 25. У старі часи жоден журнал не мав такого тиражу.

Ех. 204

1. З одного боку вулиці – універмаг, а з іншого – школа. 2. Кажуть, що скоро тут буде кінотеатр. 3. Ви чули новину? – Ні, а що трапилося? 4. Спортсмени візьмуть участь у міжнародних змаганнях. 5. Ти шукаєш гроші? – І не можу знайти. Я пам'ятаю, що вчора залишила їх ось тут. – Тоді вони мають бути там. 6. До кімнати ніхто не заходив. 7. Чиї це черевики? – Мої. – Вони такі гарні. – Невже ви їх ще не бачили? 8. Який з цих собак ваш? – Сірий. – Він великий, як вовк. 9. Тобі часто доводиться обідати у школі? – Так, хоча у мене мало часу на перерві. 10. Ви можете доїхати до вокзалу будь-яким автобусом, крім п'ятого. А ще недалеко є станція метрополітену. 11. Буде швидше, якщо ви візьмете таксі. 12. Я залишусь тут, доки не закінчиться дощ. 13. Зателефонувати тобі? – Ні, не варто. Я сам тобі зателефоную. 14. Ви вже прочитали журнал? – Так. – Можна його взяти? – Будь ласка, але він не мій, ви маєте повернути його за тиждень. 15. Ми не взяли парасольки. 16. Йде сильний дощ, і ми не знаємо, коли він скінчиться. 17. В усіх Бенсонів поганий характер. 18. Ми попросили його показати свої нові малюнки. 19. Що це? – Це останнє, що він написав. 20. Який інститут ви закінчили? 21. Де Джек? – Він зараз приїде. 22. Ми впевнені, що вона погодиться на нашу пропозицію. 23. Ще кави? – Коли ваша ласка. 24. Звідки ви його знаєте? 25. Заявимо у поліцію? – Не варто.

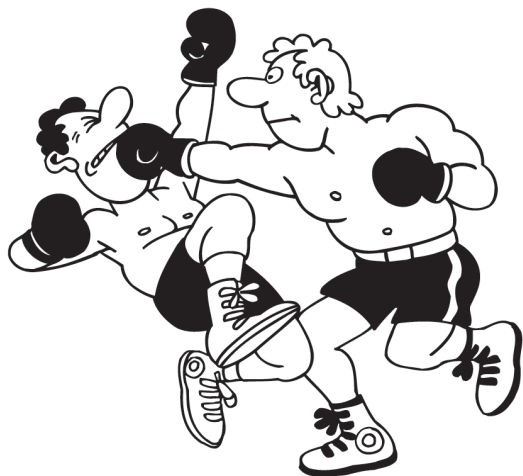

1. Лінда не любить працювати на вихідні. Але вона – лікар і таке часто трапляється. 2. Він не зможе зустріти нас. 3. Вона приїздить у суботу. 4. Ніхто з нас не знав відповіді. Лише вона відповіла на усі запитання. 5. Ви можете сказати, де він живе? – Вони переїхали до нової оселі. 6. Чому вона залишила спорт? 7. Їй доведеться багато попрацювати, аби вступити до університету. 8. Зателефонуй мені, коли закінчиш роботу і скажи, коли зможеш допомогти мені. 9. Хто ця молодиця, що сидить біля столу? – Це

вчителька моїх дітей. Цього року вона закінчила університет і зараз викладає у нашій школі. 10. Ви ж не знаєте його, чи не так? – Так, не знаю. Я ніколи раніше його не бачив. 11. На зборах було мало студентів, так? – Цікаво, чому вони не прийшли? 12. Вона закривала вікно, коли побачила листоношу. Він приніс їй добрі новини. 13. Дякую, усе було дуже смачно. 14. Що ви ще хотіли сказати? 15. Ваш журнал вражаючий. 16. Ніхто з нас його не любив. 17. Ви тут були коли-небудь? 18. Місто розташоване недалеко від річки. 19. Зі скількох частин складається ця книга? 20. Яке населення міста? 21. Цей замок збудував відомий архітектор. 22. Сюди приїздило багато відомих людей. 23. Яка площа цього міста? 24. Вона зовсім не стара. 25. Він щойно телефонував і чекає на вас внизу.

Ех. 206

1. Доки не купиш словника, можеш користуватися цим, маю ще один. 2. Учора я зустрів Мері. Вона була гарно вдягнена. Їй завжди подобався гарний одяг. 3. Я був здивований, коли вони увійшли до залу. 4. Вони сказали, що поїдуть за місто. Але не знаю, чи поїдуть вони, якщо піде дощ. 5. Маю кілька гарних словників. Усі, крім одного, купив минулого року. 6. Коли я увійшов до класу, усі вже зібралися. Одні читали, інші розмовляли. 7. Ми не змогли допомогти йому, бо недостатньо знаємо англійську мову. 8. Він не запізнився, тому ми почали роботу разом. 9. Хто з твоїх друзів вчився тут? – Ніхто. Усі мої друзі – студенти. 10. Ці книги не мої й не його. Запитай викладача, чий вони. 11. Давай збудуємо дім. 12. Яким потягом можна туди доїхати? 13. На якій вулиці вона мешкає? 14. Осінь – чудова пора року. 15. Чому б нам не піти пообідати? 16. Він володіє англійською й французькою. 17. Ви катаєтесь тільки на ковзанах чи й на лижах теж? 18. Тобі телефонувала якась С'юзі? 19. Навіщо стукати, коли зрозуміло, що нікого немає вдома? 20. Вони ж не бачили його, чи не так? 21. Як звється протока, що відділяє Європу від Британських островів? 22. Амазонка довша за Міссісіпі? 23. Його цікавить її листування. 24. Яка глибина цього озера? 25. Ви не хотіли б почитати нову книгу?

1. Цікаво, чи добре вони боксують? – Не знаю, я ніколи не бачив, щоб вони боксували. 2. Цей урок не такий легкий, як п'ятий. 3. Ранок був тихим. 4. Піднімалося сонце, співали птахи. 5. Ви вже розмовляли з Енн? – Так. 6. Я бачила її дві години тому. Вона пішла до бібліотеки. 7. На кого ти чекаєш? – На подругу. 8. Тобі ще довго її чекати? 9. Давайте обговоримо статтю, коли ви її дочитаєте до кінця, гаразд? 10. Зі мною усе добре, чи не так, лікарю? – Так. 11. Я упевнений, що за кілька днів ви будете вдома. 12. Хоч твоя сестра на два роки молодша,

вона набагато більше знає про усі поточні події. 13. Вона читає газети кожен день. 14. Підемо завтра на виставку? – Мені хочеться піти, але зараз надто мало часу. 15. Кожного дня він ходить до читального залу, аби підготуватися до іспиту. 16. На цьому тижні він узяв дві статті, які має повернути післязавтра. 17. Обидві статті присвячені проблемам мистецтва. 18. Вона сказала, що народилася в Лідсі у 1985 році, але мешкала там усього три роки, бо її сім'я переїхала до Манчестера. 19. Давайте серйозно поговоримо, гаразд? 20. Це була його перша зустріч з нею. 21. Вона погодилася? 22. Він нічого не знав. 23. Нехай вони йдуть. 24. Я вийду так само, як увійшов. 25. С'юзі телефонувала. Вона сказала, що якщо Джек захоче поговорити, хай зателефонує сам.

Ех. 208

1. Майк ще не вивчив слова, коли прийшов брат. 2. Слід отримати від них хоч якусь інформацію. Вони ж мають знати, коли прийде директор. 3. Ніхто з вас не підготувався до сьогоднішнього заняття. 4. Слід попрацювати у неділю. 5. Коли він зазвичай закінчує роботу? – О восьмій. 6. Вони не тільки перекладають та пишуть вправи, але й читають книги в оригіналі. 7. Ніхто не відповів на його листа, хоч він писав усім. 8. Цікаво, він пішов? 9. Він ніколи не брав участі у будь-яких іграх. 10. Він вийшов з дому, йшов сніг і йому довелося повернутися, аби надягнути пальто. 11. У моєму диктанті є помилки? – Так, але менше ніж у попередньому. Бо ви все вивчили. 12. Вона обіцяла, що зателефонує мені. 13. Доведіть, що я помиляюся. 14. Важко у це повірити. 15. Нагадайте мені про це при зустрічі. 16. Сьогодні спекотний день, як і вчора. 17. Це дуже цікава книга, я вже прочитав її. 18. Я аналізую ситуацію. 19. Восени рідко йде сніг. 20. Він закінчив переклад? – Ні, але до третьої закінчить. 21. Мій дім недалеко від університету. 22. Мені потрібно поговорити з нею віч-на-віч. 23. У тебе буде час переглянути журнал.

1. Вона не могла пропустити такий фільм. 2. В кімнаті стало задущливо, і ми вийшли на прогулянку. 3. Це ви запропонували Брауну поїхати туди на вихідні? 4. Що це? – Останній номер «Гардіану». 5. З вами усе гаразд? – Поки що так. 6. Ти завжди говориш правду? 7. Багато людей вийшло на вулиці міста. 8. Я залишив ключі удома. Що мені робити? 9. До котрої години ви закінчите роботу? 10. Вони сиділи на лаві й говорили про погоду. 11. Коли почнуться іспити, ми багато працюватимемо. 12. Ми вам покажемо усі пам'ятки. 13. Не зачиняйте вікно, у кімнаті задущливо. 14. Його дочка ще навчається у школі? 15. Чому ти не їси суп? – Я не голодний. 16. У бібліотеці багато цікавих книжок. Студенти обожнюють книги. 17. Іспити наближаються, і вона вивчила увесь матеріал. 18. На Новий рік люди розважалися. 19. Аеропорт зачинений, бо цілий тиждень йшов сніг. 20. Мені потрібна допомога. Я маю прийняти рішення. 21. Хто староста групи? 22. Вони працювали до вечора. 23. Майк сказав, що отримав листа з дому. 24. Коли вони обговорювали повідомлення, вона поставила запитання, на яке він не зміг відповісти. 25. Чи просив він що-небудь нам передати, коли розмовляв з вами?

Ех. 210

1. Виставка дуже цікава, чи не так? 2. Це наша найвдаліша виставка за останні кілька років. 3. У театрі йде цікава вистава, але вона ще не бачила її. 4. Брат старший за неї на два роки. Він вступив до університету минулого року. 5. У бібліотеці багато словників? – Так, але студенти беруть їх нечасто. Більшість мають власні. 6. Листоноша приносить газети щоранку. 7. Де ви ходите? Я вам телефонував, а вас все не було вдома. 8. Ніхто не вийшов із залу. 9. Він вирощує троянди вже багато років. 10. Вона засмагає вже третю годину. 11. Вони поїхали на море. 12. Скільки їй потрібно часу, аби дістатися додому? – Півтори години. Коли вона купить авто, буде добиратися швидше. 13. Нова лабораторія більша старої і набагато зручніша. 14. Коли я їхав додому, то зустрів приятеля. 15. На площі було багато людей, вони співали й танцювали. 16. Як тільки він прийшов, вони почали обговорення. 17. Вони друкують оперативні новини тільки у цій газеті. 18. Мені не подобається цей магнітофон, він дуже важкий. 19. Ціна цього автомобіля набагато піднялася. 20. Старе авто було меншим за нове, чи не так? 21. Все дуже цікаво, чи не так? 22. Завтра матиму більше часу, ніж сьогодні. 23. Завтра граємо у баскетбол. 24. Увечері будемо дивитися кіно.

Ех. 211

1. Він недовго хворів, і зумів здати іспит. 2. Цікаво, чому вони нічого не зробили, щоб допомогти йому. 3. Чому я не можу отримати чіткого зображення? – Давайте я

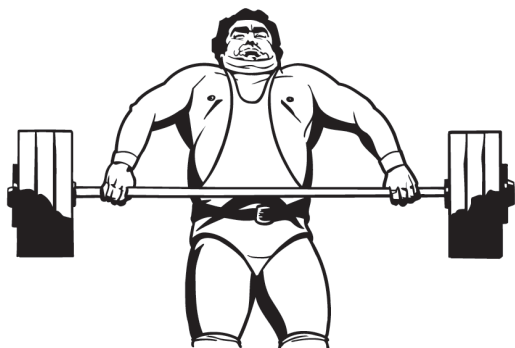
вам допоможе. 4. У телевізора тріснув екран. 5. Моя стара машина зламалася. 6. Вона краще працює після відпустки. 7. Білл грав найгірше. 8. Він добре грає в багато ігор, але найбільше йому подобається теніс. 9. Ви не могли б говорити повільніше. 10. Він виграв усі матчі, чи не так? 11. Ви зможете вирішити цю проблему, якщо обговорите її з конструкторами механізму. 12. Наступного разу будьте обережніші. 13. Раніше він був спортсменом? 14. Я вже прочитав цю книгу і пропоную обговорити її. 16. Мені дуже не хотілося просити вас прийти знову, але я мав це зробити. 17. Яка ваша думка про новий проект? 18. Ми провели канікули на морі. 19. Наступного місяця йому виповниться 50 років. 20. Ви повернетесь? – Так, за 10 хвилин. 21. Ви дивилися програму від початку до кінця? 22. Попіклуйтеся про дітей, гаразд? 23. Побойоюсь, я недостатньо добре розмовляю англійською, аби провести переговори без перекладача. 24. Вона була неуважна, коли паркувала авто. 25. Щось перервало їхню розмову.

Ех. 212

1. Хто-небудь телефонував уранці? 2. Чому ви не розпорядилися скасувати зустріч? 3. Музика була приємною. 4. Він не мав їй пояснювати усе. 5. Вам довелося продати авто? – Так. Ми купили будинок за містом. 6. Був перший день канікул, і ми не мусили йти до школи. 7. Чому він не прийшов на збори? 8. У кого в контрольній не було помилок? 9. Давайте провідаємо її? – Невже вона в Лондоні? 10. Чи немає у вас олівця? – Є. 11. Це був жарт. Невже ти не розумієш жартів? 12. Ми залишаємося у місті влітку. – Невже ви не їдете за місто? – Ні. 13. Ви поїхали до театру на автобусі? 14. Який це кінотеатр? 15. Скільки часу йшов фільм? – Півтори години. 16. Постав лиж за двері. 17. Хтось йде попереду? 18. Вони зупинилися перед великою картиною. 19. Якого зросту Марк? – Приблизно два метри. 20. Вона їздила туди на три дні. 21. Вона відстала від них. 22. Усім було зручно, коли вони організували обід. 23. Вони мені все пояснили. 24. Він хоче подивитися визначні місця. 25. Він тут вперше. Дайте відповіді на запитання і покажіть йому місто.

Ех. 213

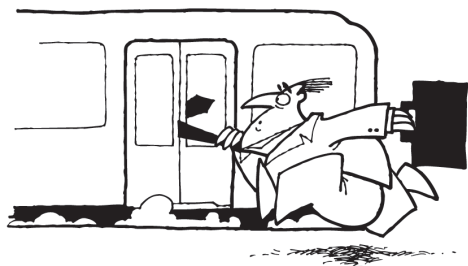
1. Він сподівається, що встановить новий світовий рекорд. 2. Ви бачили Джона? Він добре виглядає. 3. Гадаю, це – гарна ідея. 4. Поговоримо про це, коли він повернеться з відпустки. 5. Вони куплять цю модель, якщо ціна буде невисокою. 6. Їм потрібно більше бувати на свіжому повітрі. 7. Він замінить зламану деталь на нову. 8. Вони пишуть, що порівняли результати і обговорили їх. 9. Він каже, що

у нього вже є результати. 10. Ми живемо на березі моря. 11. Ти зможеш зустрітися з ним завтра? 12. Ці зміни потрібні? 13. Скільки вам років? 14. Вони зуміли зробити все вчасно. 15. Багато кому сподобалася ця ідея. 16. Їм подобається робота машини? 17. Команда грала добре. 18. Їй сподобалася його гра. 19. Оркестр заграє ще два рази. 20. Нічого не трапилося. 21. Його виступ не мав ніякого впливу. 22. Він вступив до університету? 23. Що примушує їх так думати. 24. Вони виграли два матчі, але програли три. 25. З того часу вони його поважають.

Ех. 214

1. Лондонське метро працює вже більше ста років. 2. Вони вже тривалий час живуть за містом. 3. Її відповідь виявилася невірною. Вона слухала, намагаючись побачити помилку. 4. Ваша сестра закінчила школу? – Два роки тому. 5. Зараз дуже тепло. Ходімо на прогулянку. 6. Ходімо до їдальні, хочу їсти. 7. Якщо будь-кому знадобиться Том, скажи, що він буде о сьомій. 8. Попросіть Кейт заграти щось. Вона чудово грає на піаніно. 9. Допоможи приготувати вечерю. 10. Куди йдеш? – Збираюся подивитися новий фільм. 11. Сенді вечеряє? – Ні, вчить вірші. 12. Сьогодні тепліше, ніж учора. 13. Вони побачили у вікно, що йде дощ. 14. Вчора йшов густий сніг. 15. Вони не розуміють статтю, бо тут багато незнайомих слів. 16. Неділя – вихідний день у багатьох країнах. 17. Зимові канікули тривають два тижні. 18. Вона купила дві книжки англійською мовою, але не може прочитати жодної – вони заважкі. 19. Ти вже закінчив роботу? – Так, хвилин десять тому. 20. Підемо прогуляємося? 21. Дощ уже скінчився? – Так, хвилин двадцять тому. 22. Вона коли-небудь відпочивала в Італії? – Вона відпочивала там цього року. 23. Ти спиш? – Ще ні. 24. Сестра одружилася з викладачем університету. 25. Наприкінці місяця поїдемо до США.

Ех. 215

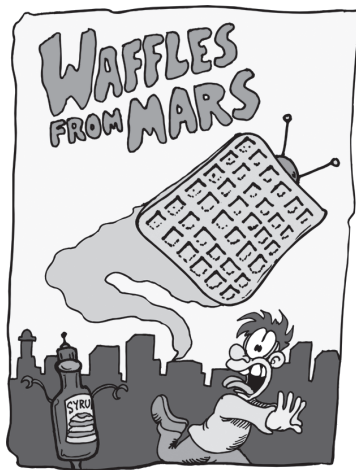

1. Він прибіг рівно о сьомій – потяг саме вирушав. 2. Вони поскаржилися керуючому на неякісне обслуговування у готелі. 3. Не залишилося жодного квитка. 4. Робіть, як знаєте. 5. Вона розуміє, що шанси рівні. 6. Вона не підходить для цієї роботи. 7. Ділова активність зросла. 8. Потяг запізнився на півгодини, і він був змушений чекати. 9. Ми вирішимо проблему в майбутньому. 10. Ніхто не чекав їх так рано. 11. Наша команда перемогла усіх суперників. 12. Він не придатний до військової служби. 13. Запитайте наступного тижня. 14. Ніхто не чекав такого успіху. 15. Ми їхали біля двох годин, доки зрозуміли, що прямуємо не туди. 16. Він пробуде тут ще два дні. 17. Ми впевнені, що вони нас зачекають. 18. Він завжди ходить по кімнаті, коли про щось розмірковує. 19. Ми гадали, що вони вже купили квитки. 20. Учора вона купила книжку, про яку усі говорять. 21. Вона впевнена, що все приготувала. 22. О п'ятій вона все ще працюватиме. 23. Їм знадобиться півдня, аби добратися до міста. 24. Джейн нікого не боялася. 25. Вона не має сумніву, що тітка любила її усе життя.

Ех. 216

1. Фільм виявився кращим, ніж ми очікували. 2. До від'їзду залишалося мало часу. 3. Вночі вітер зламав багато квітів. 4. Чи зможе вона прийти? 5. Вони запросили нас на вечерю. 6. Як пишеться це слово? 7. Я ще не бачив його. – Я теж. 8. Погода була погана, і ми змушені були залишитися вдома. 9. Припиніть балачки! 10. Маю багато англійських книжок. Можеш взяти будь-яку. 11. Вони збудують тут лікарню. 12. Де ти проведеш літні канікули? 13. Цікаво, скільки театрів у Нью-Йорку? 14. Скільки потрібно часу, аби добратися до центру? – Десь півгодини. 15. Ця книга цікавіша за інші. 16. Ніхто не хотів дивитися фільм. 17. Міссісіпі – найдовша річка у світі, чи не так? 18. Майк вже закінчив університет? 19. Місяць тому вони купили будинок. 20. В нашій квартирі чотири кімнати, кухня, ванна і прихожа. 21. На цьому майдані вони збудують новий дім. 22. Коли ми вийшли, було задусливо і тихо. 23. Чому ти не ходив учора до школи? 24. Він любить давати поради. 25. Якщо ми не поквапимося, то запізнаємося на потяг.

Ех. 217

1. Вони усі впевнені, що цей фільм варто дивитися? – Жоден із них не впевнений. 2. Вона змушує його робити зарядку. 3. У дванадцять років він став моряком. 4. Вона завжди запізнювалася. 5. Вона не зможе піти з тобою до театру. Приїздить сестра. Я маю її зустріти. 6. Чи не могли б ви пояснити мені це правило ще раз? 7. Коли ми вийшли, дощ уже скінчився. 8. Ніщо не змусить мене вийти в таку погоду. 9. Що ти збираєшся робити увечері? – Йду на виставку. 10. Тобі сподобався фільм? – Ні. – Мені теж. 11. Попросіть його зателефонувати мені увечері. 12. За останні десять років багато річок пересохло. 13. Він не бачив її цілу вічність. Вона дуже змінилася? 14. Цю картину намалював відомий художник. 15. Він не зможе поїхати за місто. – Вона теж. 16. Він витратив усі гроші. 17. Майк вже передивився фотографії. 18. Він попросив мене нікому про це не розповідати. 19. Текст зовсім неважкий, чи не так? – Так, він дуже легкий. 20. Ми не чекали на нього так пізно. 21. Скільки у вас кімнат? – В нашій квартирі три кімнати. 22. У вас є телефон? – Так. 23. Ви знаєте, скільки п'єс написав Шекспір? 24. Ти що-небудь чуєш? – Я слухаю, слухаю, але нічого не чую.

Ех. 218

1. Він завжди дає гарні поради, але вони не завжди їх дотримуються. 2. Коли починається фільм? – О восьмій. 3. Йому залишитися вдома? – Так. 4. Вони відзначають це свято з десятого століття. 5. Він ще не читав цей роман. – А вона читала. 6. Тут багато пам'ятників. 7. Хто його бачив? 8. У вашому саду багато яблук. 9. У нього не було ніякої надії отримати роботу. 10. Гадаєш, він буде щасливий? 11. Вона вийшла з

кімнати. 12. Вона не заперечувала, щоб допомогти. 13. Він добився успіху. 14. Вона завжди цікавилася перекладом. 15. Він хотів почати роботу у той же день. 16. Я вже давно не почувався таким стомленим. 17. Нічого не можна було робити, доки не закінчився дощ. 18. Дощ йшов з ранку, а потім раптово припинився. 19. Як часто тут ідуть дощі? 20. Часто, особливо взимку. 21. Як, дощ ще йде? 22. Дощ не йде. – Коли він припинився? 23. Дощ йшов протягом двох годин. 24. Коли вона вийшла, сяяло сонце. 25. Гадаю, бабуся вже приготує вечерю до того часу, як ми повернемося додому.

Ех. 219

1. На кухні смачно пахло. 2. Мати приготувала обід і чекала на нас. 3. Вона чекала на нас уже годину. 4. Джек стояв біля картини і милувався пейзажем. 5. Коли він прийшов, вона читала якийсь журнал. 6. Ви прочитали журнал? 7. Можна взяти журнал на кілька днів? 8. Коли ви прочитали цей журнал? 9. Невже ви не прочитали журнал до кінця, перш ніж повернути його до бібліотеки? 10. Скільки часу ви читали статтю, перш ніж знайшли потрібну сторінку? 11. Ви закінчили статтю? – Ще ні. 12. Коли ви почали писати статтю? – Працюю над нею три дні. 13. Планую закінчити статтю за кілька днів. 14. Мартін вже кілька разів запитував про вас. Де ви були? 15. Двері кімнати відчинилися і увійшов професор. 16. Йому здавалося, що він спакував усі речі. 17. Я не можу підняти ящик, він заважкий. 18. Він з усім впорається сам. 19. Йому було так соромно, що він не міг підняти голову. 20. У нього болить голова і горло. 21. Він помітив на підлозі рукавичку й підняв її. 22. Вона зняла пальто і підійшла до хворого. 23. Прибери книжки з полиці. 24. Їхній будинок стояв недалеко від шляху. 25. Вони ще ніколи не бачили такої великої риби.

Ех. 220

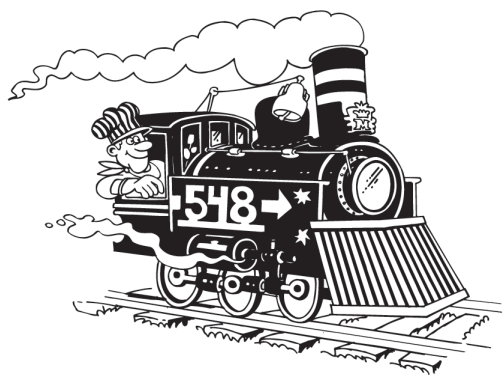
1. Він уміє керувати автомобілем? 2. Ми будемо вдячні, якщо ви залишите нам квитки. 3. Хто прийшов додому першим? 4. Чому твій брат не зробив завдання? 5. Яке з речень вірне? 6. Що ви робили учора з третьої до п'ятої? 7. Ми ще не вирішили, куди поїдемо. 8. Скільки років твоєму брату? 9. Ти вже бачив його статтю? – Він надрукував її ще вчора. 10. Чому ти не прийшов на вечірку? Було дуже весело. 11. Як тобі вдалося відкараскатися від запрошення? 12. Джессі вдалося умовити його дати їй роботу. 13. На семінарі вони обговорили важливі питання. 14. Під час останнього приїзду він заходив до мене кілька разів. 15. Джон шу-

кав роботу вже більше шести років. 16. Вона впустила хустку. Він підняв її. 17. Книжка вислизнула у неї із рук і впала на землю. 18. Вона так розгубилася, що впустила тарілку. 19. Коли ви були там востаннє? 20. Що будемо робити, коли повернемося? 21. Він підписав усі папери у директора? 22. Мої батьки ще нестарі люди. 23. Її син навчався у ліцеї. 24. Я втратив будь-яку надію побачити вас знову. 25. Я не заперечую, аби вона вимкнула телевізор.

Ех. 221

1. Станція знаходилася за сто миль звідтіля. 2. Не слід викидати газети. 3. Дякую, що допомогли мені. 4. Що він сказав? – Він нічого не говорив. 5. У потязі було багато людей. Деякі читали, інші спали. 6. Яка сьогодні погода? – Сонячно, така погода змушує людей почуватися краще. 7. Коли ти купив нові черевики? 8. Вам доведеться зачекати. Директор проводить нараду. 9. Що ти там робиш? Слухаю музику. 10. Фрукти дуже корисні, в них багато вітамінів. 11. Біля університету розташований чудовий парк. 12. Мені дуже прикро, але я не можу вам допомогти. 13. Вони мали багато роботи, а тому не змогли прийти до вас. 14. Доки він читав, вона дивилася телевізор. 15. Мені так подобається твоя каблучка. Де ти її купила? 16. Вони були в багатьох музеях. 17. Коли я виходжу з будинку, то завжди йду повз кінотеатру. 18. Який твій улюблений колір? Зелений. 19. Коли почалася пожежа, кіт був на даху. 20. Він працював пілотом, перш ніж став інженером. 21. Ця картина завжди падає. Давайте знайдемо для неї інше місце. 22. Кімнати в гуртожитку такі непривітні. 23. Чому ви не прийшли учора? 24. Хто її батько? – Лікар. 25. Ви лікар, чи не так?

Ех. 222

1. У вас є залізничний розклад? – Ось він. Потяг відходить о п'ятій. Ми повинні скласти речі. 2. В офісі багато роботи. 3. Він набагато сумлінніший, ніж його брат, чи не так? 4. Майкл такий лінивий! 5. До шостої батько вже привезе книги. 6. Ти зможеш приготуватися до іспиту? 7. Вони вже рік живуть на Оксфорд-стріт. 8. Давай завітаємо до них завтра, добре? 9. Сестра здавала іспит, але не здала. 10. Ти здав усі іспити? 11. Запитай у неї, чи багато ручок у ящику стола. – Там взагалі ніяких ручок немає. 12. Він був відсутнім на лекції. 13. Скажи, коли буде наступна лекція. 14. Питання в тому, яка книга твоя. 15. Ти не знаєш, чия це книга? 16. Чому ви не читаете? 17. Я забув окуляри і нічого не бачу. 18. Вона хоче, аби ви прочитали статтю. 19. Де вони були учора? 20. Вона повернеться додому до шостої? 21. Він хотів відразу йти додому, але зустрів подругу, яку не бачив з тієї пори, коли закінчив університет. 22. Він не знає жодної іноземної мови. 23. Чому він завжди мовчить? 24. Коли ми сьогодні зустрінемося? 25. Якщо розповіси йому, я ображуся.

Ех. 223

1. Навіть якщо він і зробить доповідь, це не означатиме, що він поїде з нами. 2. Їй здалося, що за нею стежить чоловік у червоному автомобілі. 3. Вона за вами давно стежить. 4. Він стежив за будинком з годину, коли нарешті з'явився знайомий “Мерседес”. 5. Він спостерігав цікаву сцену: дві білявки прогулювалися по вулиці. 6. Уночі спостерігатимемо рідкісне астрономічне явище. 7. За два дні спостерігатимемо затемнення сонця. 8. Де директор? – Снідає. 9. Він снідає уже сорок хвилин. 10. Ви часто снідаєте у ресторані? 11. Зазвичай вона перевіряє контрольні роботи, поки він готує сніданок. 12. Учора ми снідали у новому ресторані. 13. Доки ми снідали, літак вже прилетів і директор пішов зустрічати президента. 14. Завтра ми вечеряємо у французькому ресторані. Директор визнає тільки французькі страви. 15. Скільки часу він вже мешкає в Бостоні? 16. У Нью-Йорку мешкає багато видатних людей. 17. Хто жив у цьому будинку сто років тому? 18. Перш ніж переїхати, вони прожили у цьому кварталі більше п'яти років. 19. До того часу, як виростуть онуки, її сім'я буде мешкати у цьому будинку більше ста років. 20. Він йшов вже з годину. 21. Вона часто ходить з роботи додому пішки. 22. Хто там йде нам назустріч? 23. Вчора, коли я йшов на роботу, то зустрів приятеля, якого давно не бачив. 24. Ви завтра йдете кудись? – Не знаю. 25. Якщо Боб буде вільний, ми підемо кудись увечері.

Ех. 224

1. Вона із задоволенням спостерігає за тваринами в зоопарку. 2. Хіба ви не знаєте, що у вашому диктанті знову багато помилок? – Я зробив менше помилок, ніж минулого разу. 3. Цей предмет викладався, коли ви були студентом? – Ні, ми не вивчали ні географію, ні історію світової культури. 4. Енн, скажи чесно, хто написав цього листа? – Слово честі, я сама. 5. Останнім часом він не отримував листів від друзів. – Коли прийшов останній лист? – Кілька тижнів тому. 6. Він не матиме часу на початку липня. Як тільки здасть іспити, поїде до бабусі на село. 7. Ми зателефонуємо, коли отримаємо телеграму від сестри. Ми щойно провели її. 8. Прислухайтесь до моєї поради, вам слід читати англійською якомога більше. Якщо ви зможете читати книги в оригіналі, то вже ніколи не забудете мову. 9. Сьогодні п'ятниця. Ти бачив Едема минулого тижня? – Так, я бачив його в середу, він буде чекати на тебе завтра о п'ятій. 10. Ти не дивився фільм учора? – Ні, дивився. Хоча я прийшов додому пізно, якраз встиг на його початок. 11. Я намагався навчитися малювати, але нічого не вийшло. 12. Він закінчив університет? Ми вступали разом сім років тому. 13. Ви знаєте, що цю книгу переклали рік тому? Тепер це одна з найпопулярніших книг у світі. 14. На кого ви чекаєте? – На свою приятельку. – Ви часто чекаєте її після занять? – Двічі на тиж-

день. У середу і в п'ятницю ми граємо в теніс. 15. Не заходьте до класу. Там студенти здають іспит. Кожен семестр вони мають здавати по чотири-п'ять іспитів. 16. Якщо у суботу буде дощ, ми змушені будемо залишитися вдома. На жаль. За містом зараз багато роботи. 17. У нашому місті багато університетів. Можна вибрати, де вчитися, чи не так? 18. Вони збудували ці будинки кілька років тому. Але кінотеатр відкрили зовсім недавно. Давай зайдемо до кінотеатру. Цікаво, що там усередині. 19. Можна поговорити з містером Смітом? – Я сьогодні його не бачив. Побояюсь, він захворів. – Ви помиляєтеся, він щойно пішов на лекцію. Ви зможете поговорити з ним, коли вона закінчиться. 20. Квартира сестри розташована далеко і їй потрібно півтори години, аби дістатися центру.

ЧАСТИНА ДРУГА

1. ПРИКМЕТНИК

The **more** we fish, the **more** we catch

We are the **best** friends

1.1. Ступені порівняння якісних прикметників

Якісні прикметники мають два ступені порівняння: вищий і найвищий. Правила утворення ступенів порівняння такі:

а) односкладові, а також двоскладові прикметники, що закінчуються на **-y**, **-ow**, **-er** або “голосний + **le**” утворюють вищий ступінь порівняння за допомогою додавання “**-er**”, а найвищий – за допомогою додавання “**-est**”. Перед прикметником у найвищому ступені вживається означений артикль:

cold – colder – **the coldest**

clever – cleverer – **the cleverest**

б) інші прикметники утворюють вищий ступінь порівняння за допомогою слова *more* (більш) або *less* (менш), а найвищий – за допомогою слова *most* (найбільш) або *least* (найменш):

*interesting – **more (less)** interesting – **the most (least)** interesting*

Примітка.

Деякі прикметники мають особливі форми порівняння: **good** – better – *the best*, **bad** – worse – *the worst*, **little** – less – *the least*, **much (many)** – more – *the most*, **far**: 1) further – *the furthest* (по відношенню до часу та простору), 2) farther – *the farthest* (тільки по відношенню до простору); **old**: 1) older – *the oldest* (за віком), elder – *the eldest* (у сім'ї).

Правило додавання закінчень *-er/est*:

Прикметник закінчується на сполучення «приголосна+голосна+приголосна»?

ТАК

НІ

Подвойте останню приголосну
-er/est (hotter, hottest)

Дієслово закінчується на
приголосну + *y*?

ТАК

НІ

Замініть «*y*» на «*i*» і додайте
закінчення *-er/est (drier, driest)*

Дієслово закінчується на німу *-e*?

ТАК

НІ

Відкиньте німу *-e* та додайте
-er/est (larger, largest)

Додайте закінчення *-er/est*
(younger, youngest)

1.2. Інші конструкції для порівняння об'єктів (понять)

This fish is bigger **than** the previous one.

This year it's more difficult **than** the last one.

а) зі ступенем порівняння вживається “**than**” (чим):

This town is smaller than that one

Ann is **as** happy **as** Jane is.

She cooks **as** well **as** he does.

б) при порівнянні однакових об'єктів вживається конструкція “as...as”:

“This town is as big as that one”;

Big cats aren't as friendly as house cats

Chess isn't so dangerous as rodeo

в) при порівнянні неоднакових об'єктів вживається конструкція “not as...as” або “not so...as”:

*“This town is **not as (so)** big as that one”.*

1.3. Субстантивація прикметників

Прикметники можуть ставати іменниками (цей процес називається субстантивацією). В цьому випадку вони позначають увесь рід і вживаються з означеним артиклем:

“The rich don't understand the poor”.

Ex. 1. Work in pairs. Compare the pictures according to the examples (0) and (00). Use the words in the box. Each set of pictures may be used more than once.

(0) This drink is cold, that one is colder, and that one is the coldest of all.

(00) This book is interesting, that one is more interesting, and that one is the most interesting of all.

powerful	little	cheerful	big	comfortable	cosy	bad	sad	pleasant
nice	simple	good	beautiful	new	fast	old	slow	heavy

Ex. 2. Work in pairs. Look at the two hotel ads. Then look at the statements below and decide if they are true (T) or false (F).

GREENGATE HOTEL,
Malvern, Worcestershire.
Established in 1911.
7 bedrooms, 5 en suite.
Single bed-and-breakfast
from £20.00, Double bed-
and-breakfast from £19.00
per person, ETB-3 crowns,
B.R. – Great Malvern,
Parking for 7 cars;
Room Service, TV, tea/
coffee making facilities,
restaurant, non-smoking,
lounge, phone, diets.

LAKE VIEW HOTEL,
Evesham, Worcester-
shire. Service since
1985. Waterside, Evesham.
26 Bedrooms. Single
bed-and-breakfast from
£17.50. Double bed-and-
breakfast from £18.00 per
person. ETB-2 crowns, Bir-
mingham Airport, B.R. –
Evesham, Visa, Amex. Ac-
cess. Parking for 40 cars,
lounge, phone, restaurant,
conference facilities.

0. F The Lake View Hotel is older than the Greengate Hotel.

1. ___ The Lake View Hotel has a lower category than the Greengate Hotel.
3. ___ The Lake View Hotel is cheaper than the Greengate Hotel.
4. ___ A double room per person at the Greengate is more expensive than a single room.
5. ___ A single room per person at the Lake View is less expensive than a double room.
6. ___ The Lake View Hotel has a wider range of services than the Greengate Hotel.
7. ___ The Greengate Hotel has more parking space than the Lake View Hotel.
8. ___ The Lake View provides better opportunities for eating than the Greengate.
9. ___ The Greengate Hotel has better transport connections than the Lake View Hotel.
10. ___ It's better to arrange a formal meeting at the Greengate Hotel.

Ex. 3. Work in pairs. Read the commentaries about the hotels ads. Complete them according to the example (0).

0. A. The hotel list is huge! I just can't choose.
B. (long) the longer the list, (difficult) the more difficult the choice.
1. A. The hotel services are getting (good) _____ and _____ (good).
B. And (good) _____ the services, (expensive) _____ the hotels.
2. A. The range of the hotel services is getting (wide) _____ and _____ (wide).
B. And (wide) _____ the services, (cheap) _____ they are.
3. A. The transport connections are getting (much) _____ and _____ (much) developed.
B. And (much) _____ developed the connections, (fast) _____ people move around.
4. A. The Greengate Hotel is (old) than the Lake View Hotel.
B. And (old) _____ the hotel, (respectable) _____ visitors.
5. A. The Greengate Hotel administration is rather (conservative).
B. And (conservative) _____ the administration, (courtly) _____ the staff.
6. A. The Lake View Hotel is (far) off the city centre than the Greengate Hotel.
B. And (far) _____ the hotel off the city centre, (comfortable) _____ you feel here.
7. A. The Greengate Hotel is (near) to the centre than the Lake View Hotel.
B. And (near) _____ the hotel to the centre, (convenient) _____ people get anywhere.
8. A. The Lake View Hotel is (modern) than the Greengate Hotel.
B. And (modern) _____ the hotel, (convenient) _____ facilities.
9. A. The Lake View Hotel is getting (much) _____ and _____ (much) popular.
B. And (popular) _____ the hotel, (difficult) _____ to reserve a room.
10. A. The Lake View Hotel has (few) stars than the Greengate Hotel.
B. And (few) _____ stars the hotel has, (little) _____ popularity it enjoys among VIPs.

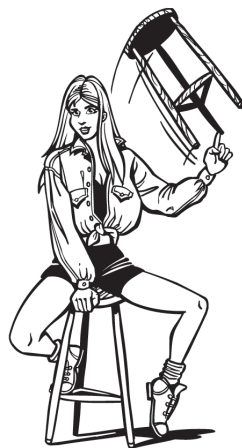
Ex. 4. Work in pairs. Talk about the hotels ads. Complete the statements like in the example (0).

0. A. The Lake View Hotel is (small) as small as the Greengate Hotel, isn't it?
B. No, it isn't. The Lake View Hotel is much (big) bigger.
1. A. (good)
B.
2. A. (old)
B.
3. A. (modern)
B.
4. A. (cheap)
B.
5. A. (expensive)
B.
6. A. (convenient)
B.
7. A. (well equipped for formal meetings)
B.
8. A. (much parking space)
B.

9. A. (wide range of services)
B.
10. A. (good options for having meals)
B.

Ex. 5. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *cheaper* This furniture is **more cheaper**,
- 00 *worse* but it's not **badder** than that one.
- 1 The more you forget, the little you know.
- 2 The boy is so sly as a monkey
- 3 It's the most big risk I've ever taken.
- 4 A greater ship asks deep waters.
- 5 Kids are less noisier than adults.
- 6 He is the most mean of us.
- 7 A motorbike is not as expensive as a car.
- 8 Laughter is the good medicine.
- 9 He made a living as best he could.
- 10 Are dogs loyal more than cats?

Ex. 6. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. This room looks *more bright* / *brighter* than that one.
2. We have decided to take *no further* / *farther* actions.
3. Tom is older / *elder* than Bill.
4. Who is the *happier* / *happiest* man in the world?
5. There seems to be a change for *the better* / *good* in your English.
6. Can a student be as *most intelligent* / *intelligent* as a lecturer?
7. The devil is not so *blackest* / *black* as he painted.
8. *Ill* / *illest* news *flies* fast.
9. The *more intricate* / *most intricate* the question, the *easier* / *easy* the answer.
10. The *little* / *less* you know, the *quieter* / *more quiet* your life.
11. Praise makes good men *better* / *best* and bad men *worse* / *worst*.
12. Mary is *fewer sociable* / *less sociable* than her sister.

Ex. 7. Work in pairs. Complete the sentences: (+) positive comparative degree; (++) positive superlative degree; (-) negative comparative degree; (-) negative superlative degree. There is an example at the beginning (0).

0. Emma – nice and intelligent, Tina is (+), Jenny (++) in our class.

Emma is nice and intelligent, but Tina is nicer and more intelligent, and Jenny is the nicest and the most intelligent person in our class.

1. Tokyo – exciting, London (+), New York (++) of all.

2. New York – rather old, London (+), Rome is (++) of all.
4. This hotel – comfortable, that hotel (-), our hotel (-) of all.
5. May – hot, June (+), July (++) month of the year.
6. George's car – cheap, Tom's car (-), my car (-) of all.
7. Sarah – angry, John (+), Tina (++) of us all.
8. My uncle – rich, Queen (+), Sultan of Brunei (+ +) man in the world.
9. French food – delicious, Italian food (+), food my Mum cooks (++) in the world.
10. I didn't like the concert, music – bad, singers (-), texts (-) of all.

Ex. 8

1. Це яблуко краще, візьми його. 2. Текст 5 складніший за текст 4, чи не так? 3. Цей відеофільм – найцікавіший за всі, які в мене є. 4. Гелен – моя старша сестра, а Тім – мій молодший брат. 5. Ця вправа простіша, ніж попередня вправа. 6. Яка твоя найулюбленіша книга? 7. Моя кімната менша за кімнати моїх батьків, вона – найменша у нашій квартирі. 8. Сіті – найдавніша частина Лондона, чи не так? 9. Книга довша і цікавіша за фільм. 10. Цей район гірший за наш. 11. Восени дні коротші, ніж влітку, а ночі – довші. 12. У нових районах вулиці ширші, ніж у старих. 13. Суп сьогодні смачніший, ніж зазвичай. 14. Твій брат найвищий у класі? – Ні, Джек вищий. 15. Січень і лютий – найхолодніші місяці, а липень і серпень – найспекотніші. 16. Цей переклад найгірший у вашій групі. 17. Це завдання, здається, простіше. 18. Центральна частина міста чистіша і більш приваблива, ніж околиці. 19. Ця кімната світліша, ніж моя. 20. Друга частина книги є менш цікавою. 21. Вітальня – найбільша і найзатишніша кімната у вашій квартирі. 22. Темза – найбільша річка Великобританії. 23. Чий комп'ютер дорожчий, твій чи Емми? 24. Це – найвіддаленіший район міста. 25. Книги у паперових обкладинках є найдешевшими.

Ex. 9

1. Цей будинок такий же старий, як той? – Ні, він не такий старий, він новіший, а наш будинок – найновіший у районі. 2. Її кімната у такому ж безладді, як і твоя? – Ні, у неї безладдя більше, а кімната Ліз найчистіша і найзатишніша. 3. На півдні Англії погода м'якша, ніж на півночі, а в Шотландії погода найхолодніша. 4. Темза коротша,

ніж Ейвон? – Звичайно ні, Ейвон коротший, а Темза довша. 5. Джейн була сердита, коли я взяла її куртку, Тім був ще сердитішим, коли я взяла його магнітофон, а тато був найсердитішим, бо я взяла його авто, зате я була найщасливішою людиною у світі! 6. Хто наймолодший у вашій родині? – Я був наймолодшим, я молодший за сестру на шість років, а тепер у мене є племінниця і вона наймолодша. 7. Поради батьків завжди гарні, батьки старші і мудріші. 8. Дэйвид – найввічливіший хлопчик у класі, але, на жаль, він і найледачіший. 9. Немає нічого приємніше, ніж сидіти у кріслі й читати гарну книгу. 10. Великобританія більша Ірландії, це найбільший із Британських островів. 11. Що складніше: китайська граматики чи англійська? – Гадаю, китайська граматики – одна з найскладніших. 12. Жовтень зазвичай більш дощовий, ніж вересень, це найнеприємніший місяць осені. 13. Оповідання цього письменника менш цікаві, ніж романи. А мій брат каже, що вони такі ж цікаві. 14. Ти хочеш дорожчу чи дешевшу сукню? – Я хочу наймоднішу і не дуже дорогу. 15. Яке завдання найважливіше? – Це найважливіше завдання, завдання два – менш важливе, завдання три – найменш важливе, а завдання чотири таке ж важливе, як і перше. 16. Твої новини такі ж гарні, як і новини Тома? – Мої новини кращі, це найкращі і найбільш хвилюючі новини тижня. 17. Візьми сумку, вона не така важка, а мій брат візьме ту, та сумка найважча. 18. Їхній готель сучасний, але наш – сучасніший, а той готель – найсучасніший і найдорожчий. 19. Це містечко невелике і тихе, Брайтон – більший і жвавіший, а Лондон – найбільше і найжвавіше місто в країні. Воно таке ж жваве, як і багато найбільших столиць світу. 20. Сьогодні погода не така вогка, як учора. Але вона вологіша, ніж минулого тижня. 21. Нове авто швидше, ніж старе, але менш економічне. 22. Деякі із найменших країн світу є можливими, ніж великі країни. 23. Це один із найвідоміших сучасних письменників. Він більш відомий романами, ніж віршами. 24. Оксфорд і Кембридж старші за інші університети Великобританії, це найстарші університети країни. 25. Квартира моєї двоюрідної сестри більша, але вона менш зручна, ніж наша.

Ех. 10

1. Бідні та багаті зазвичай живуть у різних районах. 2. У Лондоні можна побачити старовину й сучасність поруч. 3. Не люблю я цей парк, бо його вподобали бездомні і їх там завжди більше, ніж в інших місцях. 4. Молоді не розуміють старих, а старі – молодих. 5. Безробітні завжди готові виконати яку-небудь роботу. 6. Хворі не повинні залишати лікарню. 7. Тільки привілейовані можуть собі це дозволити. 8. Це не проблема для талановитих.

9. Освічені так не розмовляють. 10. Тільки дурні можуть дивитися такі фільми. 11. Це найвіддаленіший район міста, але він краще багатьох інших. 12. Цей район найзеленіший і найспокійніший у місті. 13. Перша книга письменника найкраща. Інші теж непогані, але не такі гарні, як перша. 14. Це найвищий будинок у місті? – Ні. Є ще два таких же високих будинки. 15. Автобуси завжди переповнені, але вдень вони не такі переповнені, як у годину пік, у цей час міський транспорт найбільш переповнений. 16. Вчора він був, як завжди, роздратованим і навіть більш роздратованим, ніж завжди. 17. Це реальні факти? – Немає нічого реальнішого за ці факти. 18. Цей ніж негострий, дай мені гостріший ніж. Це найгостріший ніж, якого я маю. 19. Твій молодший брат такий товстий! – Коли він був молодший, то був ще товстіший. 20. Тіна завжди бліда, але сьогодні вона блідіша, ніж зазвичай. 21. Вечір був темнішим, ніж зазвичай, але було менш вітряно. 22. Це чудовий ресторан! Інші теж гарні, але не такі, як цей. 23. Ця парасолька яскравіша за твою стару. – Так, я й хотіла купити не таку темну парасольку, як моя стара. 24. Холодніше, надягни тепліше пальто. 25. Мій магнітофон не такий потужний, як твій, але мені й не потрібен найпотужніший магнітофон.

2. ЗАЙМЕННИК

2.1. Особові та присвійні займенники

особові		присвійні	
називний відмінок	об'єктний відмінок	загальні	абсолютні
I	me	my	mine
you	you	your	yours
he	him	his	his
she	her	her	hers
it	it	its	its
we	us	our	ours
you	you	your	yours
they	them	their	theirs

- В англійській мові форми “ти” й “ви” не розрізняються. За винятком зворотних займенників (див. далі) вживається форма “ви” для усіх випадків.
- Форма “it” використовується для позначення будь-яких об'єктів (крім людей) і понять, які передаються іменником у однині.
- Об'єктний відмінок включає родовий (кого?) і давальний (кому?)
- Присвійні займенники вживаються разом з іменниками, тобто в сполученні “займенник + іменник” (наприклад, *This is my book*). Абсолютна форма присвійного займенника вживається, якщо після займенника немає іменника (наприклад, *This book is mine*).

- Якщо у реченні йдуть два займенники підряд (наприклад: “Дайте мені її (книгу)”, то спочатку ставлять займенник у функції прямого додатку (тобто, такий, що відповідає на питання “кого/що”), а потім – займенник у функції непрямого додатку з відповідним прийменником (наприклад: Give *it* (що) *to me* (кому)).

Ex. 11. Work in pairs. The sentences below have mistakes. Find and correct them.
There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *my* This is **mine** swimming suit,
 00 *yours* and where is **your**?
 1 When our car broke, they let us use their.
 2 A man is known by its company.
 3 What is to become of mine?
 4 Love me, love me dog.
 5 Why do you hang on mine words?
 6 You scratch my back and I'll scratch your.
 7 Take its easy!
 8 Everyone wants what is their by right
 9 Lend you money and lose yours friends.
 10 Out of mine sight!

Ex. 12. Work in pairs. Use the pronouns in brackets in the proper form in the sentences below. There is an example at the beginning (0).

0. Tell (they) to translate it without a dictionary.
Tell them to translate it without a dictionary.

1. Let (I) help (she).

2. Ask (he) about (they).

3. Let come (we).

4. Let (I) introduce (she).

5. Let (we) help (she).

6. Will (you) introduce (I)?

7. Let (we) meet (they) at five.

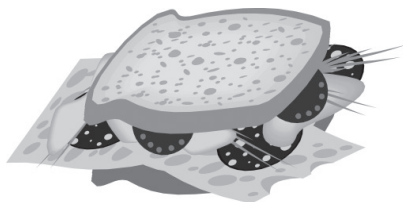
8. Peter wants (I) to meet (he).

9. Let (he) stay with (we).

Ex. 13. Work in pairs. Make up statements like in the example (0).

0. book – I – he

Don't give **me** the book. I've got one. Give the book to **him**.

1. sandwich – they – he

2. cassette – she – I

3. glass – he – she

4. textbook – we – they

5. newspaper – I – we

6. video film – he – she

7. cup – we – he

8. files – they – I

9. guitar – I – they

10. radio – he – we

Ex. 14. Work in pairs. Use pronouns instead of nouns in the sentences below. There is an example at the beginning (0).

0. Let Jack translate these articles.

Let **him** translate **them**.

1. Kate is reading a story to Tina and John.

2. Pete bought some flowers for his girl-friend.

3. David and Robert work for an international company.

4. Sister has taken the books to her room.

5. Send this letter to his parents.

6. Tell Diana the news.

8. Let the students do the exercise at home.

9. Give Emma this dictionary.

10. Can you book the tickets for my friend and me?

Ex 15. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *my* He is mine friend.
- 00 + She is a friend of mine.
- 1 What business is it of their?
- 2 Everyone had own work of his to do.
- 3 The main difference between our brains and those of monkeys is that ours are bigger
- 4 It was a favourite her action.
- 5 The idea was our.
- 6 Garry introduced ours to his friends.
- 7 These are my gloves. Your are in the drawer.
- 8 Is it yours? – No, it isn't my.
- 9 Perhaps he's ashamed of theirs act.
- 10 He bent and touched his mouth to her.

Ex. 16

1. Де діти? Я їх не бачу. 2. Ці книги не ваші, вони наші. Покладіть їх на полицю. 3. Це один з її підручників, чи не так? 4. Візьми чашки і постав їх на стіл. 5. Я знаю його дуже добре, він один з моїх друзів. 6. Дякую за вашу допомогу. 7. Цей переклад ваш, чи не так? 8. Дозвольте мені усе пояснити вам. 9. Ця касета його, а та – її. 10. Розкажи їм усі новини. 11. Я не маю ручки, позич мені свою, будь ласка. 12. Я завжди зустрічаю його тут. 13. Візьми мою куртку. Її – недосить тепла. 14. Хто це? – Це я. 15. Це його словник. А де ваш? 16. Один з його друзів – студент вашого університету. 11. Мій портфель на стільці, а його – на парті. 12. Розкажи мені про Великобританію, її географічне положення і визначні пам'ятки. 13. Я читаю свій журнал. 14. Вони відвідують своїх батьків на вихідні. 15. Візьми гроші й поклади їх на стіл. 16. Їй сімнадцять років, моя сестра молодша за неї. 17. Вона перекладає краще за них. 18. Він обіцяв написати листа моєму брату й мені. 19. Бет – одна з твоїх двоюрідних сестер, чи не так? 20. Твій будинок далі від центра, ніж наш. 21. Запитай її про це. 22. Твій диктант непоганий, але його – кращий. 23. Дай їм наші словники. 24. Нехай вони виконають це завдання письмово. 25. Покажи їй ваш будинок.

2.2. Зворотні займенники

Let's see New York by ourselves

The Statue of Liberty itself is not very tall

Зворотні займенники утворюються шляхом додавання *-self* у однині та *-selves* у множині до присвійної форми займенників *I (myself)*, *you (yourself)* у однині та *yourselfs* у множині), *we (ourselves)*, а також до об'єктної форми займенників третьої особи: *he (himself)*, *she (herself)*, *it (itself)*, *they (themselves)*. Українською мовою можуть перекладатися як *себе* (коли підмет і доповнення означають одну і ту ж особу або річ) (*She saw **herself** in the mirror* – Вона побачила **себе** у дзеркалі), або як зворотнє *-ся* (*Please, help **yourself*** – Будь ласка, *пригощайся*), або як *сам, сама, само, самі* для виділення іменника (*The offer **itself** did not look very attractive* – **Сама** пропозиція була не надто привабливою), або як *сам, сама, само, самі* у значенні *самостійно, без сторонньої допомоги* (*She'll do it by herself* – Вона справиться з цим **сама**). У сполученні з *be* зворотні займенники мають значення *поводитися, як завжди* (*Don't panic, be yourself* – Не панікуйте, *поводьтеся природно*).

Ex. 17. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. I forgot to call at the shop though I had reminded *me/myself* about it all day long.
2. Take care of the pence, and the pounds will take care of *themselves / them*
3. I lost control over *me /myself* and started laughing.
4. Has she accepted *him / his* proposal?
5. I was never less alone than when by *itself /myself*.
6. Don't make you *yourselves / yourself* a mouse or the cat will eat you.
7. Roll my log, and I will roll *yourself / yours*.
8. The restaurant *prides itself / himself* on speed of service.
9. More help is needed for people like *ourselves / us*.
10. She raised her daughter by *herself / her*.

Ex. 18. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 + I failed the exam and was so upset, but she said,
- 00 *yourself* 'Don't be so hard on **yourselves**.'
- 1 Did she herself tell you it?
- 2 She prides her on being a good listener.
- 3 Sometimes it's hard to think of us as adults.
- 4 Each bird loves to hear himself sing.
- 5 He cut him on some broken glass
- 6 At last she came to herself.
- 7 Please forgive her. She's not her at present.
- 8 No blind man can see itself.
- 9 As parents ourself, we can see the problem
- 10 Mind yourself business!

Ex. 19. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them.

- 0 + Take us as you find us.
- 00 *them* You can't expect much of **themselves**.
- 1 People tend to think highly of them.
- 2 I found me near her house.
- 3 A little bird me told.
- 4 Do as I say, not as me do.
- 5 Let she go.
- 6 I think its difficult to explain.
- 7 I expect them will laugh at he.
- 8 We had the apartments all to us.
- 9 It's great that he is himself again.
- 10 I met hers in the street.

Ex. 20

1. Нехай він назве своє ім'я. 2. Виконуй своє завдання сама і нехай вони виконують своє самі теж. 3. Емма може купити все сама. 4. Цей текст нескладний, ми перекладемо його самі. 5. Діти, одягайтеся! 6. Я сама віднесу книги до бібліотеки. 7. Вмивайтеся й сідайте за стіл. 8. Мама залишається дома, ми йдемо до парку самі. 9. Вони самі знають про це. 10. Я хочу сама поговорити з нею. 11. Вони самі зателефонували нам. 12. Мій брат сам намалював цю картину. 13. Не став запитань, роби уроки сам. 14. Ви й самі не знаєте відповіді на це запитання. 15. Нехай вона сама приготує вечерю. 16. Допоможи мені, будь ласка, я не можу сам перекласти цю статтю. 17. Сам мер прийде на ці збори. 18. Ти сам дав мені той журнал. 19. Вони не вміють розважатися. 20. Він часто розмовляє сам із собою. 21. Сідайте за стіл і пригोщайтеся! 22. Нехай

діти самі приберуть у кімнаті. 23. Попроси, щоб він сам мені зателефонував. 24. Я часто ставлю це запитання сам собі. 25. Вони самі закінчили роботу. 26. Не заперечуєш, якщо я наллю собі лимонаду? 27. Це нове авто таке чудове – само біжить по трасі! 28. Джон порізався, коли чистив картоплю. 29. Вона так стомилася – навіть почала розмовляти сама з собою. 30. Сам по собі приїзд не є аж такою вже проблемою.

2.3. Неозначені та заперечні займенники **SOME, ANY, NO** та похідні

No is no negative in their mouths

Would you like *some* fun?

тип речення \ похідні елементи	—	<i>body (one)</i>	<i>thing</i>
розповідне речення	<i>some</i>	<i>somebody (someone)</i>	<i>something</i>
питальне речення	<i>any</i>	<i>anybody (anyone)</i>	<i>anything</i>
заперечне речення	<i>no</i> <i>not any</i>	<i>nobody (noone)</i> <i>not anybody (noone)</i>	<i>nothing</i> <i>not anything</i>

I'd like some water, please.

Have you got any water?

We have no water, I'm sorry.

Some може вживатися у питальних реченнях, якщо мовець очікує позитивну відповідь, або якщо він намагається спонукати співрозмовника дати таку відповідь:

Would you like some more juice?

Any може вживатися у розповідних за формою реченнях, які мають заперечний зміст:

You barely give me any money.

There's hardly any juice here.

Після **if** можна вживати **some** або **any**:

If you find (something) anything, let me know.

Ex. 21. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. Are there *some/any* books on the table?
2. There aren't *any/no* letters in the letterbox.
3. We haven't got *some/any* dictionaries.
4. *Any/some* person can do it.
5. *No /any* man is born wise or learned.
6. I can see you *any / some* time on Monday.
7. I had *no / not* alternative but to go.
8. They're looking for *someone / anyone* with experience.
9. If I can help in *any / no* way, let me know.
10. You're *not some / not any* better than the rest of them.

Ex. 22. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *no* We have **not** English textbooks.
- 00 + Would you like some coffee?
- 1 Blind men can judge any colours.
- 2 Have any tea.
- 3 Extra help won't be needed no longer.
- 4 Couples who want to remain close, have to spend any time face to face
- 5 Are there no other questions?
- 6 It's no longer a secret.
- 7 I have only spent any of the money
- 8 You'll be back to normal in not time.
- 9 Not one of the students knew the answer.
- 10 The car looked as though it would fall apart at some moment.

Ex. 23. Work in pairs. Fill in the blanks in the sentences below with the words from the box.

some	any	no	not any
------	-----	----	---------

1. Ann always brings _____ flowers from her garden.
2. Do you know _____ exceptions to this rule?
3. You have _____ very nice pictures here.
4. Are there _____ letters for me? – No, there aren't _____.
5. There are _____ letters in the letter-box, but there are _____ newspapers there.
6. I've got _____ interesting English books here.
7. There aren't _____ English magazines in the library.
8. There are _____ mistakes in your test.
9. There is _____ bread on the plate.
10. Can I have _____ more tea?

Ex. 24. Work in pairs. Fill in the blanks in the sentences below with the words from the box. Give several variants if possible.

someone somebody something anyone anybody anything none nobody nothing

1. There is _____ at the window. 2. They understand _____ 3. The door is locked, _____ is at home. 4. Is there _____ new? 5. _____ can help me. 6. If there is _____ interesting in this article, let me know. 7. I don't know _____ about this writer, tell me _____ about him. 8. I can see _____, it is too dark here. 9. _____ can answer this question, it is very easy. 10. There was hardly _____ who knew the way.

2.4. Кількісні займенники

*Many – much (багато), a lot of – a great deal of (багато),
few – little (мало), a few – a little (кілька – небагато)*

Paradise is a station between
too little and too much

Перше слово у кожній з цих пар вживається тільки зі злічуваними (*a lot of* вживається також і з незлічуваними), а друге – тільки з незлічуваними іменниками:

*There are many (a lot of, few, a few)
people in the church today.*

*There is much (a lot of, a great deal of,
little, a little) water in the tank.*

NB: У розповідних реченнях *many* є більш офіційним, ніж *a lot of*, а *much* – дуже офіційним.

Ex. 25. Work in pairs. Choose the correct verb form in the following sentences.

1. There is *few/little* furniture there, the room is too small.
2. There is not *enough/many* bread left, I have to go to the shop.
3. She hasn't got *much/many* time left, she is very busy.
4. *Little / a little* by *little / a little* makes a mickle (a = lot)!
5. When children do *nothing / none*, they do something wrong.
6. Very *little / few* is needed to make a happy life
7. Keep *some / something* for a rainy day.
8. From *anything / nothing* comes *none / nothing*.
9. *Everything / everyone* must have a beginning.
10. Books and friends should be *few / little* but good.
11. To know *everything / anything* is to know *nothing / no*.
12. *Little / a little* spark starts a great fire.

2.5. Означальні займенники OTHER, ANOTHER, THE OTHER(S) (інший, інша, інше, інші, решта)

Another reason why women aren't what they used to be – they used to be girls

Відносини між цими словами можна показати так:

Give me the other book, please

(Дайте мені іншу книгу = Було дві книги, одну вже пропонували).

Give me another book, please

(Дайте будь-яку іншу книгу).

Give me the other books, please.

(Дайте мені решту книг).

Give me the others, please.

(Дайте мені усі інші, будь ласка).

Give me(some) other books, please.

(Дайте мені (будь-які) інші книги).

Give me (some) others, please.

(Дайте мені (будь-які) інші (книги)).

ALL – THE WHOLE

All частіше вживається з іменниками у множині, а *the whole* – з іменниками в однині:

All books are here.

I managed to read the whole book yesterday.

EVERY – EACH (кожний)

Every може замінюватися словом *all*, тобто *every* поєднує об'єкти в групу, а *each* розглядає кожен об'єкт класу окремо.

Every professional football player practices every day.

Each professional football player plays in his own way.

2.6. Взаємні займенники

EACH OTHER – ONE ANOTHER (один одного)

Ці займенники вживаються, коли підмет і додаток позначають одних і тих же людей, і ці люди знаходяться у двосторонніх відносинах:

*John and Mary saw **each other** in the street*
(Джон побачив Мери, а Мери побачила Джона)

Тільки **each other** вживається, коли підметом є дві особи (див. приклад вище). Коли підметом є більш ніж дві особи, можна вживати **each other** або **one another**:

*They all told **each other** about their family backgrounds*
або

*They all told **one another** about their family backgrounds*
(Кожен обмінявся інформацією з усіма іншими)

Переважно **one another** вживається, коли мовець висловлює загальні положення, що не стосуються конкретних людей:

*The translation of this word is “to talk to **one another**”*

Ex. 26. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 *another* Will you have **some other** cup of tea?
- 00 *the other* I saw him **another** day.
- 1 We always call one other during the holidays.
- 2 I ask every of you to speak for three minutes.
- 3 Buy two CDs and get other completely free.
- 4 The girls looked at each another.
- 5 A few students did well, but the other didn't.
- 6 Don't give advice on another issues.
- 7 In each beginning think of the end.
- 8 Treat each as you would like to be treated.
- 9 You have your all life ahead of you.
- 10 The all thing really irritates me.

2.7. Сполучні займенники

Ці займенники, з одного боку, заміщають іменники, а з іншого – з'єднують підрядні й головні речення.

WHO, WHOM, WHICH, THAT

who та *whom* стосуються людей, *which* – предметів, *that*, у багатьох випадках, може замінювати усі три:

*I know the woman **who(m)** / **that** he is married to.
I know the house **which** / **that** he bought.*

WHEN, WHERE

Ці займенники можуть вживатися замість *at which* або *in which* після іменників, що відносяться до часу або до місця:

*Tell me the time **when** (=at which) we can meet.
Tell me the place **where** (=in which) we can meet.*

WHOSE

*This is Mr. White, **whose** son (=the son of whom) is our student.*

THAT, WHAT

That пишеться за іменником, до якого воно відноситься, а **what** вживається замість іменника:

*The thing **that** I want is a new TV-set.
What I want is a new TV-set.*

2.8. Вказівні займенники

This (це(й), ця) вказує на предмет, розташований ближче до мовця, а **that** (те, той та) – на предмети, віддалені від мовця. Множина від **this** – **these**, а від **that** – **those**:

*This (that) is a book.
These (those) are books.*

2.9. Питальні займенники

Питальні займенники використовуються у спеціальних запитаннях:

- **who** (хто), **whom** (кого), **whose** (чий):

*Who are these people?
Whom did you see?
Whose book is this?*

- **what** (що), **which** (котрий):

*What do you want?
Which of you can speak English?*

Ex 27. Work in pairs. Complete the sentences below with the interrogative pronouns from the box. Give two variants if possible.

what where who which why whose

1. _____ are these photos? 2. _____ of the two books is yours?
3. _____ did you meet yesterday? 4. _____ did you say? 5. _____ of
you learns German? 6. _____ is your friend? 7. _____ did you ask about it?
8. _____ are your parents? – They are teachers. 9. _____ of the girls is your
sister? 10. _____ bags are these?

Ех. 28

1. Цей словник – мій, а той – її. 2. Хто перекладає текст зараз? 3. Ці тексти досить складні. 4. Чий це словник? 5. Хто за професією твій брат? 6. Ті будинки – нові. 7. Кому ти допомагаєш з англійської мови? 8. Чиї ті зошити? 9. Що ти читаєш? 10. Хто з вас вчиться у цій групі? 11. Як це називається? 12. Хто викладає у вашій групі? 13. Який з підручників твій? 14. Та вправа довша, ніж ця. 15. З ким ти розмовляєш зараз? 16. Чий цей диктант? 17. Хто зі студентів знає німецьку мову? 18. Що він сказав? 19. Якого кольору це авто? 20. Чий брат студент? 21. Який з цих телефонів кращий? 22. Що сказав учитель? 23. Кого ти зустрів учора? 24. Чиє авто дорожче? 25. Хто з вас живе тут? 26. Ці поради дуже слухні.

Ех. 29

1. Деяким не подобається гучна музика. 2. Давай подивимося який-небудь фільм. 3. У нього є кілька друзів, але мало. 4. Дай мені молоко, будь ласка. 5. Ви можете взяти будь-яку книгу і прочитати її. 6. Якщо ви маєте будь-які запитання, запитуйте зараз. 7. У чашці – вода. 8. На столі немає жодних книг, там лише кілька зошитів. 9. Поклади словники на полицю. 10. У пляшці багато олії? – Ні, мало. 11. Ніхто не знає про це. 12. На цій вулиці мало будинків. 13. Хтось має допомогти їй. 14. На столику немає жодних газет, там взагалі нічого немає. 15. На вулиці ще лежить сніг? – Так, але вже мало. 16. Хочеш ще кави? 17. Вони ніколи не писали жодних листів. 18. Маєш хоч якісь словники вдома? 19. У пляшці – сік? 20. Можу я що-небудь зробити для вас? 21. Якщо ти знаєш хоч когось тут, скажи мені. 22. Вони мають мало часу і багато роботи. 23. Ніхто не купує газети. 25. Ми маємо небагато вільного часу.

Ех. 30 (4.1–4.5)

1. Школа розташована на іншому боці вулиці. 2. Кожний це знає. 3. В одній з цих книжок – біографія письменника, а в іншій – його оповідання. 4. Ми рідко бачимося, бо дуже заклопотані. 5. У їхній родині усі люблять один одного. 6. Ми бачимося щодня. 7. Хочу прочитати ще одну книгу. 8. Чи не маєте якісь інші журнали? – Вибачте, інших немає. 9. Деякі вчать в бібліотеці, інші – вдома. 10. Він прочитав усю книгу. 11. Усі мої друзі не палять. 12. Кожен студент має виступити. 13. Мені не подобається ця сукня, дайте якусь іншу. 14. Я вже прочитав ці книги, дайте мені інші. 15. Давай поговоримо іншим разом. 16. Усі вправи у цьому уроці легкі. 17. З цих двох словників один – англо-український, а інший – українсько-англійський. 18. Давайте виконаємо інші вправи цього уроку. 19. Усі студенти в нашій групі допомагають один одному. 20. Я не можу прийти завтра, прийду в якийсь інший день. 21. Інші вправи не такі важкі. 22. Вони ледве знають один одного. 23. Візьми ще один бутерброд. 24. Годинник б'є щогодини. 25. Після уроку ви можете поговорити один з одним.

3. ІМЕННИК

3.1. Множина

3.1.1. Злічувані й незлічувані іменники

Злічуваними називаються іменники, що позначають предмети (поняття), які можна полічити, наприклад: “книга – дві книги”, “три книги” і т. і. Незлічуваними називаються іменники, які не можна полічити, наприклад: “вугілля”, “дружба” тощо.

3.1.2. Множина іменників

Тільки злічувані іменники можуть вживатися в множині. Для утворення множини необхідно додати закінчення *-s* до іменника. Додавання цього закінчення здійснюється за такими правилами:

1. Чи закінчується **вимова** іменника в однині на звук *-s*, *-sh* або *-ch*?

ТАК

НІ

Додайте закінчення *-es*
(*box – boxes*). Закінчення читається [iz].

2. Чи закінчується іменник на
приголосну+*y*?

ТАК

НІ

Замініть *y* на *i* та додайте закінчення *-es*
(*sky – skies*). Закінчення читається [z].

3. Чи закінчується іменник в
однині на *f*?

ТАК

НІ

Замініть *f* на *v** та
додайте закінчення *-es*
(*shelf – shelves*).
Закінчення читається [z].

Додайте закінчення *-s*. Закінчення читається [s]
після глухих приголосних [k, t, p] (*stop – stops*)
і [z] – у решті випадків (*ball – balls, tree – trees*).

* Заміна *f* на *v* поширюється на такі іменники: *calf, elf, half, knife, leaf, scarf, self, sheaf, shelf, thief, turf, warf, wife, wolf*. У решті випадків заміна *f* на *v* не відбувається.

Інші винятки щодо утворення множини:

- Деякі іменники зберегли давню форму множини: *man-men, woman-women, mouse-mice, tooth-teeth, louse-lice, foot-feet, goose-geese, sheep-sheep, deer-deer, ox-oxen, child-children*.

- Деякі іменники мають тільки форму множини: *wages* (зарплата), *scales* (ваги), *glasses* або *spectacles* (окуляри), *trousers* (штани), *proceeds* (прибуток), *scissors* (ножиці), *riches* (багатство), *goods* (товар), *clothes* (одяг).
- Деякі іменники вживаються тільки в однині: *money* (гроші), *news* (новина, новини), *advice* (порада, поради), *furniture* (меблі), *information* (інформація), *mathematics* (математика), *phonetics* (фонетика) та ін.
- У складених іменниках закінчення *-s* приєднується до головного іменника, наприклад: *mother-in-law* – *mothers-in-law*. Винятки: (1) якщо складений іменник пишеться як одне слово, то закінчення *-s* приєднується наприкінці слова: *bookcase* – *bookcases*; (2) якщо першим компонентом складеного іменника є слово *man* або *woman*, то використовується подвійна множина: *woman-doctor* – *women-doctors*.

Ех. 31

1. Гуси гуляють у дворі.
2. Ви маєте ще одні окуляри?
3. Де живуть олені?
4. У магазині багато гарних товарів.
5. Ти вже одержав зарплату в цьому місяці?
6. Твої брюки висять на стільці.
7. На столі дві склянки.
8. Мама купила три рибини на вечерю.
9. Іграшки були в коробках.
10. Візьми ножі, будь ласка.
11. Твої книги стоять на полицях, чи не так?
12. До магазинів ходять переважно дружини, а не чоловіки.
13. Чому плаче дитина?
14. Скільки

склянок на столі? 15. Скільки крил у метелика? Скільки осіб прийдуть на обід? 17. У зоопарку ми бачили оленів, вовків і лисиць. 18. На вигоні багато овець. 19. Прочитайте і перекладіть ці тексти і вправи. 20. У нашому місті був один університет, а зараз університетів багато. 21. Тато любить дивитися футбольні матчі по телевізору. 22. Бабуся завжди давала корисні поради. 23. Ти чув крики? 25. У цих чашках є цукор?

Ех. 32.

А 1. Ви коли-небудь бачили оленів у лісі? – Так, одного разу я бачив відразу двох оленів. 2. Том надягнув брюки і сорочку. 3. У лікарні працюють багато жінок-лікарів. 4. На вихідні ми їздимо за місто. 5. Трактористи працювали всю ніч, збираючи врожай. 6. Не могли б ви відрізати мені кілька шматочків пирога? 7. Вам слід надягнути плащ. 8. Він помив усі тарілки холодною водою. 9. Колись школярі носили червоні галстуки. 10. Купи молока, яєць і олії 11. На півдні діти їли багато фруктів. 12. У книзі було два малюнки. 13. Дитячий одяг висить у шафі в спальні. 14. Ти вмієш грати в шахи? 15. Яка у вас зарплатня? 16. Деревя ростуть навколо будинків. 17. Додайте ще вугілля. 18. Джейн знає дві мови. 19. На десерт вони замовили три морозива. 20. Учора він приніс дві зарплати. 21. У цьому парку багато клумб. 22. По дорозі мчали дві вантажівки. 23. До зоопарку привезли шість вовків. 24. Ти можеш позичити мені трохи грошей? 25. Його найулюбленішим предметом була фізика.

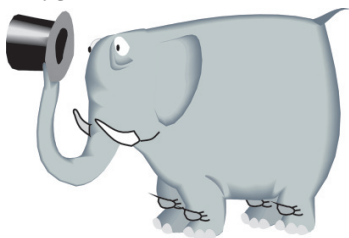
Б 1. Бабуся розповідала онуку казки. 2. На квітку сіли два метелики. 3. Аби відправити лист до США, слід наклеїти кілька марок. 4. У нього випали вже два зуби. 5. У річці багато риби. 6. Сьогодні ми подивилися два матчі. 7. Скільки тобі цукру? – Два шматочки. 8. Запитайте у перехожих. 9. Маю дві поради. 10. Маєш забагато одягу. 11. У небі літають літаки. 12. На цій фермі є гуси? 13. Хіба в цьому лісі водяться вовки? 14. Ви не забули взяти підручники? 15. У дитячих книгах багато ілюстрацій, чи не

так? 16. Зарплатня моїх друзів – висока. 17. Коти ловлять мишей, чи не так? 18. Хіба ти загубила окуляри? – Ні, я забула їх вдома. 19. Скільки цукру вам покласти? – Трохи. 20. Усі його дружини не вміли добре готувати. 21. Вони коли-небудь мали лижі? – Ні, але в них були ковзани. 22. Вам треба помити черевики. 23. Він не має книг англійською мовою. 24. Перевір ці ваги. Мені здається вони несправні. 25. Вони хотіли швидко перейти вулицю, але там було багато машин, трамваїв і автобусів.

Ех. 33

1. Скільки гусей у дворі? 2. Міфи Давньої Греції дуже цікаві. 3. Зараз багато жінок-адвокатів. 4. Ми зробили два торти. 5. Де ваш одяг? – У шафах. 6. Де ви бачили мишей? 7. Чому риби не в цеберці? 8. Де мої окуляри? 9. Ножиці в одному з ящиків. 10. Терези поламалися. 11. Вона навчає нас англійської мови. 12. На вікнах стоять квіти. 13. Підручники – у книжкових шафах. 14. Наші шефи так схожі один на одного. 15. На тарілках – два шматочки хліба з олією. 16. Коли по телевізору будуть новини? 17. Гімнастика – мій улюблений вид спорту. 18. У кошику багато яблук. 19. У моїй каві мало цукру. 20. На вітрині – багато окулярів. 21. Обидві Джейн мають собак? 22. Велосипед – вид транспорту. 23. Давайте візьмемо таксі. 24. У нього ще ніколи не боліли зуби. 25. Весь будинок був заставлений меблями.

Ех. 34

1. У зоопарках живуть різні звірі: лисиці, ведмеді, слони, олені. 2. Фонетика – мій улюблений предмет. 3. На вантажівках було багато мішків з піском. 4. Діти граються у саду. 5. У лісі співали птахи. 6. Він одержав багато інформації. 7. У сумці було двоє штанів. 8. Ніхто не бачив оленів у цьому лісі. 9. Ведмеді люблять мед. 10. Підходити до волів небезпечно. 11. У тебе забагато помад. 12. Давайте прислухаємося до їхніх порад. 13. Влітку на пляжах багато дітей. 14. У театрі було багато знаменитостей. 15. У класах немає столів, чи не так? 16. Де можна купити гриби? 17. Брюки були завеликі для нього. 18. Скільки серій цього фільму ви бачили? 19. Воли їдять траву, чи не так? 20. Жінки не так вже й відрізняються від чоловіків. 21. Ваші діти чистять зуби вранці? 22. Ви чули ранкові новини? 23. У цьому фільмі грають чудові актори.

Ех. 35

1. Вона зроду не бачила бліх і не мала бажання їх бачити. 2. Ви бачили коли-небудь зграю вовків? 3. Ножиці і нитки на комоді. 4. Він з'їв забагато шоколаду. 5. Дорослі люблять давати поради дітям. 6. У лісі багато ягід. 7. Він не тримає ніяких грошей в автомобілі. 8. Хустки – на верхніх полицях. 9. Її чоловік має гарні вуса. 10. Передайте сіль, будь ласка. 11. Вона ненавидить жорстокості. 12. Учора він купив забагато сиру. 13. Щовечора хазяїн рахує виторг. 14. Товар привезуть завтра. 15. Щастя не в грошах. 16. Вони купили собі ковзани? 17. Вона грає в шахи? 18. Хіба жінки-водії більш уважні, ніж чоловіки? 19. Коли можна забрати одяг? 20. Гуси і кури – у дворі. 21. Усі склянки – різного кольору. 22. Дружбу не можна виміряти грошима. 23. У Лондоні багато картинних галерей.

3.2. Присвійний відмінок

Приналежність будь-чого (будь-кого) будь-кому може передаватися за допомогою присвійного відмінка, шляхом додавання *апостроф + s*: *Nick's book* (книга Ніка). Присвійний відмінок вживається переважно з іменниками, що позначають живих істот (людей, тварин). Правила читання закінчення *апостроф + s* такі самі, як і правила читання (вимова) закінчення *-s* при утворенні множини іменників (див. 3.1.2). Якщо іменник закінчується на *-s*, то присвійний відмінок може передаватися тільки апострофом: *Jones' house*.

- Якщо потрібно вказати на належність будь-чого (будь-кого) більш ніж одній особі, то *апостроф + s* ставиться після останнього слова, що позначає цю групу: *Adam and Eve's daughter*.

- Присвійний відмінок може також вживатися у деяких словосполученнях, що позначають час, простір, кількість: *three weeks' holiday*, *a stone's throw*, *yesterday's newspaper*, а також у деяких сталих словосполученнях *at the fingers' end*, *for order's sake* та ін.

3.3. Артикль

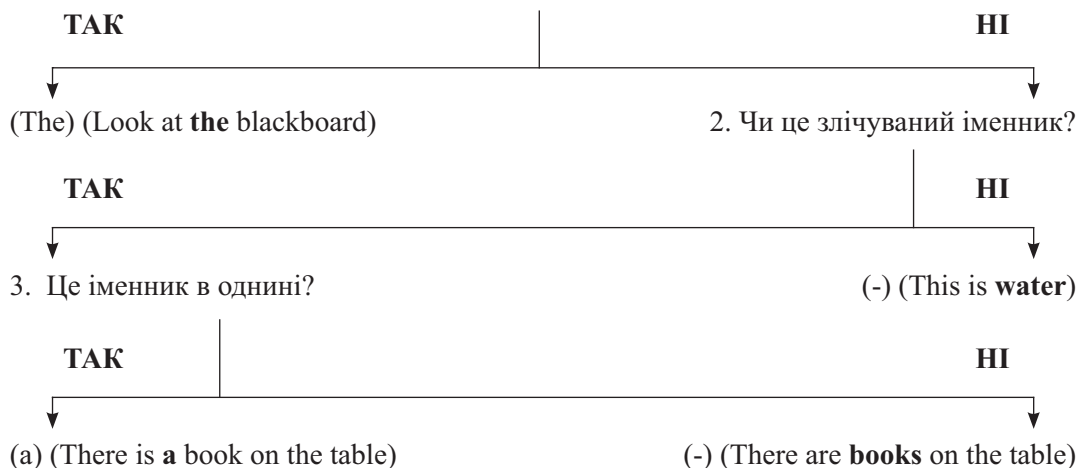
Life is **a** dead-end street

That's **the** life I deserve

Артикль – це службове слово, що може вживатися перед іменником. В англійській мові є два артикля: означений (*the*) і неозначений (*a*). Означений артикль вживається перед іменником, що позначає конкретний предмет. У цьому випадку в українському реченні перед іменником можна поставити слово *це, цей, ця, ці*, наприклад: *Подивись на (цю) дошку – Look at **the** blackboard*. Неозначений артикль вживається, коли мовець просто називає клас, до якого належить предмет, позначений іменником, наприклад: *There is **a** book on the table – На столі книга (а не зошит, ручка, т. і.)*. Неозначений артикль вживається тільки зі злічуваними іменниками в однині. В інших випадках, якщо іменник позначає неконкретний предмет (поняття), артикль взагалі не вживається. У найзагальнішому плані правило вибору артикля можна показати так:

1. Чи позначає даний іменник конкретний предмет (поняття)?

3.3.1. Найбільш типові випадки вживання артикля із загальними іменниками

That's **the** magician I told you about

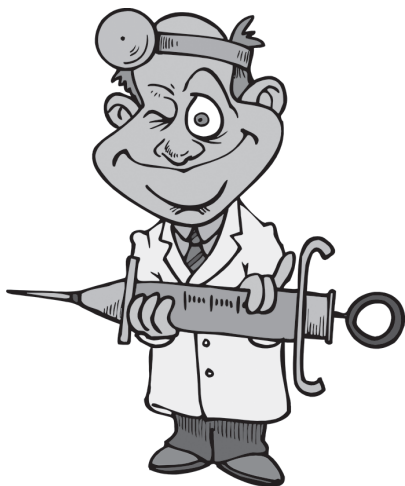

Nowadays it doesn't take **a** magician to make **a** dollar look like **a** dime

Означений артикль	Неозначений артикль	Артикль не вживається
1. Об'єкт у полі зору: <i>Look at the blackboard!</i> 2. Предмет (поняття), що згадувався раніше: <i>This is a book. The book is good.</i> 3. Ситуація робить предмет (поняття) конкретним: <i>The day is nice.</i> 4. Слово означає увесь	1. Класифікація предмета (злічуваний іменник у однині): <i>This is a book.</i> 2. Введення нового предмета (злічуваний іменник в однині): <i>There is a book on the table.</i> 3. Вигук (злічуваний іменник в однині):	1. Класифікація предметів або понять (злічуваний іменник або незлічуваний у множині): <i>This is water. These are books.</i> 2. Введення нового предмета (поняття) (незлічуваний іменник або злічуваний у множині):

<p>клас об'єктів даного роду, або ж у класі лише один об'єкт (злічуваний іменники): <i>the Republicans, the Sun.</i></p>	<p><i>What a good idea!</i> 4. Вживання неозначеного артикля у значенні "один": <i>After supper walk a mile.</i></p>	<p><i>There is life here. There are books on the table.</i> 3. Вигук (незлічуваний або злічуваний іменник у множині): <i>What nice people!</i></p>
--	--	---

Ех. 36

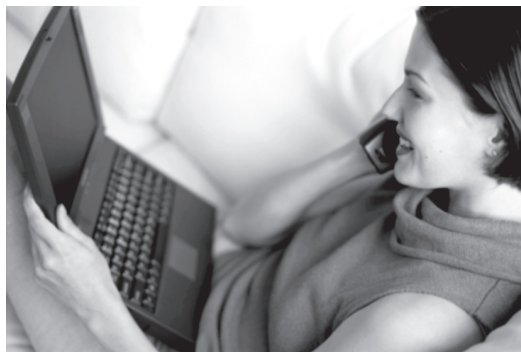
1. У нього болить зуб, треба до лікаря. 2. Сьогодні вони обідали в ресторані. 3. Дякую, це був чудовий сніданок. 4. У зв'язку з приїздом гостей дітей відправили до села. 5. Хочеш подивитися телевизор увечері? 6. Ти не бачив викладача? 7. Джон грає в оркестрі. 8. Ви любите сир? 9. Життя дуже змінилося з того часу, як він був хлопчиком. 10. Вона боїться собак. 11. Вам подобається міцна чорна кава? 12. Вам сподобалася кава, яку ми пили учора? 13. Більшість усе ще вірить, що родина – основа суспільства. 14. Батьки мають пса і кішку. Пес ніколи не кусається, а кішка іноді дряпає пса. 15. Він – студент, чи не так? 16. Де нова чорна парасолька? – Парасолька у вітальні за дверима. 17. Який фільм ми бачили учора! 18. Візьміть яблуко, будь ласка. Яблука дуже корисні для здоров'я. 19. Мама приготувала нам смачний обід. 20. Довгі роки університет був центром міського життя. 21. Коли був побудований університет? 22. Моя сестра не вчителька, вона – лікар. 23. Це пісок. Пісок теплий. 24. Джон не має пса. Він має кішку та рибок.

Ех. 37

1. У дворі багато піску, чи не так? – Ні, у дворі зовсім немає піску. 2. Підійдіть до дошки, візьміть губку і витріть дошку. 3. У будинку батьків нас очікував теплий прийом. 4. Його серце було сповнено любов'ю. 5. У парку ростуть старі дерева, чи не так? – Так, але там ще ростуть квіти, кущі, трава. 6. Це була чудова ідея – поужити у ресторані. 7. Тобі сподобався суп, який приготувала бабуся? 8. У нього на руці є годинник? – Ніякого годинника у нього немає. 9. Кава недостатньо солодка. 10. Джон любить на сніданок хліб з вершковим маслом і міцний чай. 11. Німці полюбують сосиски з капустою, принаймні мені так казали. 12. Він часто надсилає нам листівки. 13. Давай покажемо йому сліди. 14. Він спробує подивитися фільм разом з нами. 15. Я хотіла б познайомити вас з батьками. 16. Ми б хотіли показати будинок друзям. 17. Вчителька любить загадувати загадки? 18. М'ясо віддамо собаці. 19. Тобі баранини чи яловичини? 20. Дайте йому увійти до кабінету директора. 21. Познайомте мене з вашим приятелем. 22. Не треба прибирати квартиру. Вона її вчора прибрала. 23. Давайте прочитаємо текст на п'ятій сторінці. 24. У день, коли вони одружилися, світило сонце.

3.3.2. Найбільш типові випадки вживання артикля з власними іменами

Означений артикль	Неозначений артикль	Артикль не вживається
1. Позначення усієї родини: <i>I like the Browns very much.</i> 2. При використанні обмежуючих зворотів, що створюють враження, ніби існує кілька людей з таким ім'ям: <i>He is not the Peter I used to know.</i> 3. Для підкреслення того, що мовець має на увазі усім відому людину: <i>Do you mean the Michael Jackson?</i> 4. Словосполучення «професія + ім'я»: <i>Is the broker Brown present?</i> 5. Поєднання «прикметник + ім'я» (крім прикметників, перелічених в п. 5 розділу «Артикль не вживається»): <i>She was lucky to see the famous Brown on the stage.</i>	1. Вживання власного імені як загального: <i>You are quite a Monte Cristo.</i> 2. Словосполучення « <i>certain</i> + ім'я»: <i>A (certain) Mary Brown.</i> 3. Один представник родини: <i>There was a Brown there, and a Smith.</i>	1. У звичайних випадках: <i>Meet John Brown.</i> 2. Словосполучення «звання + ім'я»: <i>Colonel Brown.</i> 3. Словосполучення «родинна приналежність + ім'я»: <i>Aunt Jane.</i> 4. Родинні відносини, що використовуються членами родини як імена: <i>Where's mother?</i> 5. Словосполучення «прикметники типу <i>old, little, honest, lazy</i> + ім'я»: <i>poor John.</i>

God was disappointed in Adam – He made Eve so different!

Ex. 38

1. Ми змусимо ледачого Джона зробити роботу заново. 2. Мама хотіла, щоб вони відпочили, і відправила сестру Енн та братів Джиммі і Тоні спати. 3. Спортсмен Джеймс виграв змагання. 4. Ви відмовили тому самому містеру Бенксу, що так мені допоміг? 5. Режисеру Джонсу хотілося, аби головну роль зіграла знаменита Венсон. 6. Дядько Марк не любить згадувати про цей випадок. 7. Сестра ніколи не грала на піаніно. 8. Вчений Паркер не любить, коли його турбують. 9. Сусід Майкл полагодив нам телевізор. 10. Ми запропонували Картерові зупинитися у готелі. 11. На столі лежала фотографія якоїсь міс Річардс. 12. Тато одержав листа від якогось Джонсона.

13. У розрахунках механіка Клайда була помилка. 14. Незабаром Мортлаки переїдуть до нової квартири. 15. Недавно у місті відкрилася закусочна “Макдональдс”. 16. Професор Медісон приїхав учора. 17. Це не той Хакслі, що мав нас зустріти. 18. Не може бути, щоб генерал Бренд зняв свою кандидатуру. 19. Де брат Дональд? – Він миє авто. 20. Цей молодик дозволяє собі занадто багато, він не Казанова. 21. Усі кажуть, що сестра Еліс – вилита Клаудія Шиффер. 22. Вона одержала Оскара за роль Мері у тому фільмі. 23. Хто виграв чемпіонат Європи з тенісу? 24. Усі глузували з бідного Тома, але він дійсно був вилитим Чарлі Чапліном. 25. Ти бачив засмучену Джейн? Напевно щось трапилось.

Ех. 39

1. Ви чули, що принц Чарльз повернувся до Лондона? 2. Вам не потрібно чекати директора Гакслі. 3. Неслухняний Майкл часто засмучує маму. 4. Я не можу зв'язатися з братом Альбертом. 5. Чому Гібсо-ни не повідомили нам про від'їзд? 6. Невже він розмовляв із самим Майклом Джексонем? 7. У цьому незвичайному магазині можна було купити речі, що належали самій принцесі Діані, співачкам Мадонні та Уітні Х'юстон і багатьом іншим знаменитостям. 8. Суддя Треверс почав процес. 9. Я чув, ти хочеш купити авто у якогось містера Дрейка, так? 10. Вона відмовилася від наміру стати акторкою. 11. Зателефонуйте начальнику відділу містеру Фордові і скажіть, що я запізнююся. 12. Сержант Клайн викликав поліцію. 13. Хто цей хлопчик? – Це Джек, мама якого працює тут. 14. Ви можете звернутися по допомогу до доброї Джейн. 15. Старий Клайн об'їздив увесь світ. 16. Бідолашний Дональд все ще почувається зле. 17. Чому професор Сміт має сумніви в успіху операції? 18. Авто доктора Брауна було дуже важко вести. 19. Кепвели вирішили проконсультуватися з адвокатом Гіллері. 20. Дядько Річард супроводжував бідолашного містера Віллі під час його повернення додому, бо той не пам'ятав дороги. 21. На вечірці я бачив Дональдсонів, хоча казали, що вони виїхали з міста. 22. Яке полегшення! Джек нарешті одержав можливість побачити знаменитого Майкла Джонсона. 23. Варто хоч раз побачити чудову Х'юстон на сцені, і ви її ніколи не забудете. 24. Вона вже не та талановита Елен, яку я знав раніше. 25. Якийсь містер Гаррісон запропонував перенести конференцію на кінець жовтня.

Ех. 41

1. Які предмети діти вивчають у школі? 2. Попросіть перекладача містера Гакслі пояснити вам значення цього слова. 3. Де похований письменник Чарльз Дікенс? 4. Картерів не було на зборах? 5. Звідкіля родом моряк Джонсон? 6. Прем'єр-міністр Браун не піде у відставку. 7. Дядько Дональд вважає, що вони нас не підведуть. 8. У приймальні очікує якийсь містер Волтер. 9. Сьогодні Річардси вирушають у подорож. 10. Зателефонуйте Кемпбелу і запросіть його на вечерю. 11. Брат Алекс досяг значних

успіхів останнім часом. 12. Джон прийняв запрошення від якогось містера Гакслі. 13. Сестра Керрі працювала зі знаменитою Джоан Бейз. 14. Джон записував самого Пола Маккартні. 15. Ви бачили Моніку Селеш на корті? 16. Це вже не та наївна й добра Гелен, яку він кохав багато років тому. 17. Де мама? – Вони із сестрою прибирають квартиру. 18. Тітка написала нам листа. 19. Генерал Роджер наказав відступати. 20. Дядько Джеймс був дуже здивований, побачивши Джека в автобусі. 21. Джона називають «татом Карло», бо він дуже працюючий! 22. Це вже не та легковірна Джейн, над якою ми часто потішалися в дитинстві. 23. Поговори з сином. 24. Пілот Льюїс здійснив вимушену посадку – щось трапилося з двигуном. 25. Я чув, що ви збираєтеся купити авто. Поза сумнівом, це буде «Мерседес».

3.3.3. Найбільш типові випадки вживання артикля з географічними назвами

London is a great city, but it would be even greater if it had a roof over it

God is good to the Irish, but no one else is, not even the Irish

Означений артикль	Артикль не вживається
<p>1. При вживанні обмежуючого звороту, що створює враження, що існує декілька географічних об'єктів з однаковою назвою: <i>The London of today is quite different.</i></p> <p>2. Назви держав, якщо вони представлені аббревіатурами: <i>The USA</i></p> <p>3. Назви океанів, морів та річок: <i>The Indian Ocean, the Black Sea, the Thames.</i></p> <p>4. Назви озер, якщо слово <i>lake</i> не вживається: <i>The Ontario.</i></p> <p>5. Назви гірських масивів: <i>The Carpathians.</i></p> <p>6. Назви груп островів: <i>The Bermudas.</i></p> <p>7. Назви національностей: <i>The Indians.</i></p>	<p>1. Назви вулиць, майданів, міст, провінцій: <i>Oxford Street, Bank Square.</i></p> <p>2. Назви держав: <i>Ukraine, France.</i> Винятки: <i>the Netherlands, the Lebanon.</i></p> <p>3. Назви континентів: <i>Africa, Europe.</i></p> <p>4. Назви озер, якщо слово <i>lake</i> вживається: <i>Lake Ontario</i> (але: <i>the Lake of Ontario</i>)</p> <p>5. Назви гірських вершин: <i>Everest</i></p> <p>6. Назви окремих островів: <i>Ceylon</i></p>

Ех. 42

1. Британські острови омиваються Атлантичним океаном, Північним морем та Ірландським морем. 2. Середземне море – найбільше море у світі. 3. Які гірські хребти у Північній Америці ви знаєте? 4. Як ви думаєте, Памір вищий за Скелясті гори? 5. Між Аляскою й Панамою знаходяться Скелясті гори. 6. Ви коли-небудь відпочивали у Туреччині? 7. Канада розташована північніше США. 8. Егейське море солоніше за Чорне море, чи не так? 9. Щороку я проводив відпустку на Мармуровому морі, але наступного року хочу поїхати до Японії. 10. Ви знаєте, що Гаага – це місто у Голландії? 11. Тато надіслав нам подарунки з Будапешта. 12. Ви коли-небудь перетинали Ла-Манш? 13. Туристи, що приїжджають до Італії, часто відвідують Пізанську вежу. 14. Яка найвища вершина у Європі? 15. Коли вони подорожували у Карпатах, то зупинилися на кілька днів у маленькому селі в горах. 16. Я прочитав цікаву книжку про Антарктиду. 17. Арабські Емірати привертають увагу багатьох туристів. 18. Карпати славляться свіжим гірським повітрям. 19. Раджу летіти до Лондона літаком. 20. Гімалаї знаходяться в Азії. 21. У якому році закінчилася війна у В'єтнамі? 22. Він часто їздить до столиці Канади – Оттави. 23. У 2004 році Афіни були столицею літніх Олімпійських ігор. 24. Якщо будете у Великобританії, відвідайте Едінбург. 25. Офіційна мова Нової Зеландії й Австралії – англійська.

Ех. 43

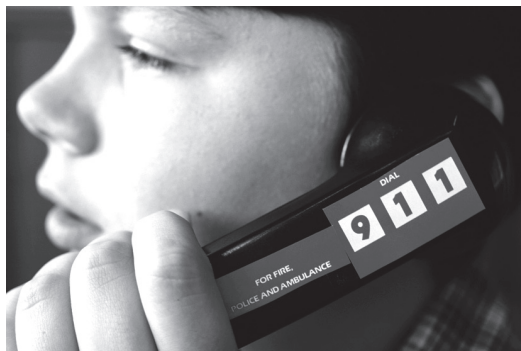

1. Великобританія не набагато менша, ніж Франція. 2. Відомий письменник Редьярд Кіплінг народився у Бомбеї. 3. Японія – східна країна. 4. Ви знаєте, коли відзначають Новий Рік у Китаї? 5. Австрія багата традиціями. 6. Невелика група людей, перейшовши ріку Потомак, захопила одне з міст у Вірджинії. 7. Наприкінці двадцятого сторіччя Чехословаччина розділилася на дві країни: Чехію і Словаччину. 8. Багато років у Перській затоці йшла війна. 9. Лікувальні властивості солоних озер відомі в усьому світі. 10. Ось уже більш двохсот років Швейцарія не бере участі у війнах. 11. Якщо ви їдете відпочивати з дітьми, раджу вам поїхати до Євпаторійської бухти. 12. Війна у В'єтнамі завдала великої шкоди в'єтнамцям. 13. Минулого тижня ви їздили на Міссісіпі чи Міссурі? 14. Кавказ вищий за Анди? 15. Потомак не такий довгий, як Темза. 16. Альпи знамениті своїми курортними центрами. 17. По дорозі до Італії літак пролітає над багатьма європейськими країнами. 18. Коли ми подорожували по Англії, то провели кілька днів у Лондоні. 19. Які ще річки у Сполучених Штатах ви знаєте? 20. Сан-Франциско такий же гарний, як і Лос-Анджелес. 21. В Азії знаходиться найвищий гірський хребет, який називається Гімалаї. 22. Подорожуючи Європою, вони побували у Брюсселі, Берліні і Парижі. 23. Найдовша ріка в Англії – Северн, а найглибша – Темза.

3.3.4. Найбільш типові випадки вживання артикля з іншими власними іменами й іменниками

He is at hospital now

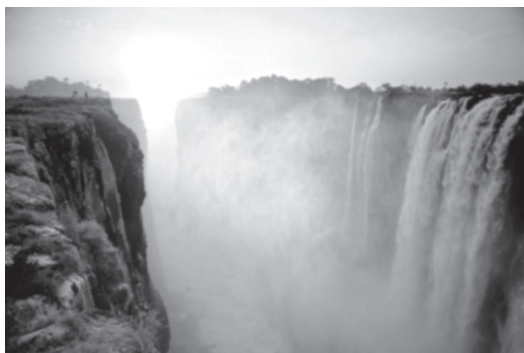
He is calling a hospital

Означений артикль	Неозначений	Артикль не вживається
1. Назви днів тижня, місяців, пор року та прийомів їжі при наявності конкретизуючого означення: <i>The Sunday they met; the January of 2007; the summer they went to Italy; the dinner they had been to.</i> 2. Назви мов, якщо вживається слово <i>language</i> : <i>the English language.</i> 3. Назви готелів, пароплавів, газет, організацій: <i>The Hilton Hotel, the Titanic, The Guardian, the UN.</i>	1. Назви днів тижня, місяців, пор року та прийомів їжі при наявності описового означення: <i>a happy Sunday</i> <i>a cold January</i> <i>a hot summer</i> <i>a hearty dinner</i>	1. Назви днів тижня, місяців, пор року та прийомів їжі: <i>Sunday; January; summer; dinner</i> 2. Назви мов, якщо слово <i>language</i> не вживається: <i>Do you speak English? (BUT: the English of Canada).</i> 3. У словосполученнях <i>to (at) school (college, prison etc), by car (bus etc)</i> , якщо вони позначають інститут/вид транспорту загалом, а не конкретну школу/авто тощо.

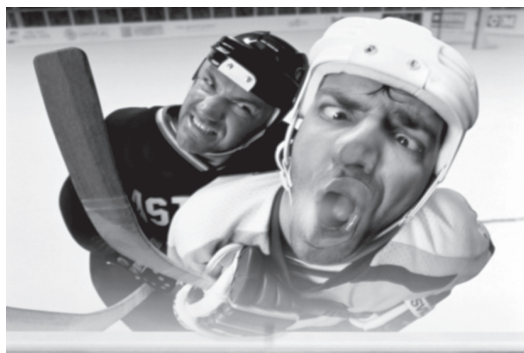
Ex. 44

1. Вона зателефонувала до школи, але там вже нікого не було. 2. Прибула швидка допомога і відвезла його до лікарні. 3. Злочинця запроторили до в'язниці. 4. Бабуся любила читати газету "Дейлі Міррор". 5. Ніхто так і не розповів нам, що трапилося того нещасливого вівторка. 6. Завтра вирушимо на пошуки лікарні. 7. Вони раз пораз згадували травень, який вони провели у Туреччині. 8. Джон ще не вступив до університету, він щойно закінчив школу. 9. Ніколи не забуду суботу, коли це все трапилося. 10. «Хілтон» – один з найкращих готелів на узбережжі. 11. «Івнінг пост» була однієї з небагатьох газет англійською мовою. 12. Англійська мова в Америці зазнала певних змін. 13. У неділю вони ходили до церкви. 14. У січні діти поїдуть у гори. 15. Літо, яке вони провели в Іспанії, було незабутнім. 16. Батько намагався вивчити французьку. 17. Нічого особливого там не було, нудна вечеря. 18. Організація об'єднаних націй була заснована у 1945 році. 19. Не ходіть пішки, подорожуйте автобусом. 20. "Титанік" свого часу був найбільшим пасажирським пароплавом у світі.

4. Прислівник

It's quite impressive

That's not good enough!

Прислівники бувають прості (*here, how, still*), похідні (утворюються за допомогою додавання *-ly*: *slowly, daily*) і складні (утворюються із двох і більше коренів: *sometimes, everywhere*). Прислівники способу дії можуть утворювати ступені порівняння: прислівники *early, fast, hard, late, near, soon* – за допомогою *-er, -est*, інші – за допомогою *more, most*.

Місце прислівників у реченні

- Прислівники часу розташовуються або на початку, або наприкінці речення:

Tomorrow I'm going home або *I'm going home tomorrow*.

- Прислівники повторюваності або частотності ставляться перед основним дієсловом (крім дієслова *to be*):

I often go there або *She is often at home*.

- Прислівники способу дії зазвичай ставляться після дієслова або після прямого додатку:

She plays the piano well.

- Прислівники ступеня зазвичай ставляться перед прикметниками або іншими прислівниками (за винятком прислівника *“enough”*, що ставиться після прикметника):

She is very beautiful. I know her quite well. This TV-set is good enough.

- Якщо в одному реченні вживаються прислівники часу і прислівники місця, то спочатку ставиться прислівник місця:

I'm planning to return here tomorrow.

- *also, too, either*.

Перші два вживаються у розповідних, а останній – у заперечних реченнях.

Also ставиться перед основним дієсловом, а інші – наприкінці речення:

I also know him – I know him, too – I don't know him either.

Ex. 45. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

0. often there go I
I often go there_____
1. in South always to go my summer friends the

2. home English still sometimes at speak we

3. learns knows also although English German she she well

4. been just on seldom has has arrived he he time never

5. well loud my never to listens she music sings sister but

6. of car drives town his fast runs new though seldom he out

7. everywhere winter can snow see in you

8. home comes late usually she

9. to started failed working they they do early although task easily the

10. have this it don't already either know they they though text read

Ex. 46. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

- 0 seldom go I go there seldom
- 00 knows well She well knows him
- 1 Sugar can contribute also to heart disease.
- 2 The customer is right always.
- 3 Just it came and went.
- 4 We found the house enough easily.
- 5 The English language is changing constantly.
- 6 I didn't introduce myself, either.
- 7 I haven't yet been to the new exhibition.
- 8 Traffic noise is sometimes a problem.
- 9 He who never climbed never fell.
- 10 Women live longer usually than men.

Ех. 47

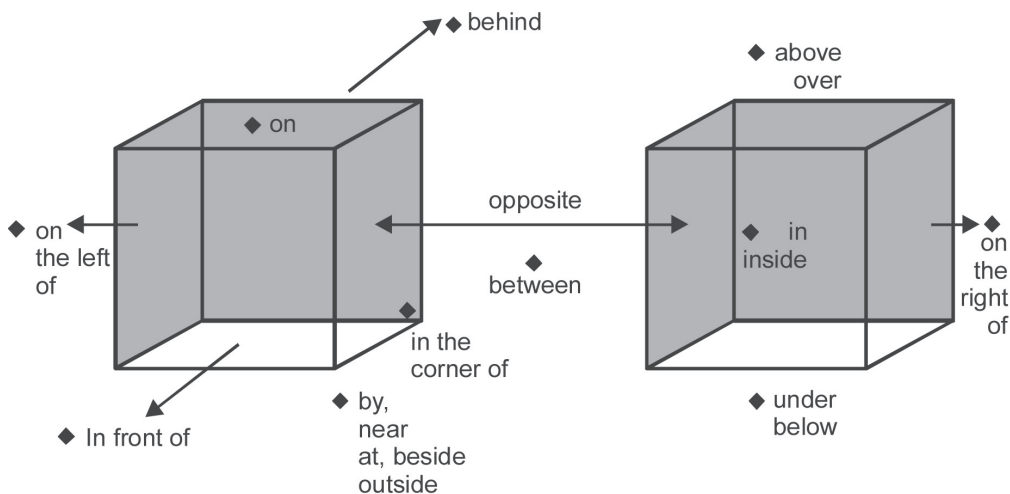
1. Ми живемо тут. 2. Іноді я дивлюся цю програму. 3. Ми все ще перекладаємо текст. 4. Мій брат незабаром приїде. 5. Вони повільно йшли вулицею. 6. Мої зошити там. 7. Я часто зустрічаю їх тут. 8. Вона встає рано. 9. Вони добре розмовляють англійською мовою. 10. Студенти рідко перекладають без словника. 11. Іноді ми дивимося фільми на заняттях. 12. Я скрізь шукаю ручку, але не можу її знайти. 13. Том завжди робить домашнє завдання вранці. 14. Зазвичай він приходить з роботи пізно. 15. Вони ще не так добре розмовляють німецькою мовою. 16. О цій порі дня сонце світить яскраво. 17. Туристична група приїжджає завтра. 18. Батьки розмовляли тихо. 19. Тіна чудово готує. 20. Я живу далеко звідси. 21. Машина їхала дуже швидко. 22. Усі студенти завзято працюють. 23. Ти дешево купив цей телевізор. 24. Ми охоче зробимо це для вас. 25. Вони також вивчають французьку мову.

Ех. 48

1. Він дивно виглядав. 2. Вона сердито подивилася на нас. 3. Троянда гарно пахне. 4. Вона чудово співає і грає на піаніно. 5. Діти були одягнені просто, але охайно. 6. Кімната виглядає прибраною. 7. Я добре почуваюся сьогодні. 8. Вони відмінно грають у баскетбол. 9. Стає холодно. 10. Він холодно привітав їх. 11. Сюди легко добиратися. 12. Ти можеш легко перекласти це. 13. Рада знову зустріти вас. 14. Вона приємно посміхнулася і запросила увійти. 15. Він виглядав сумним. 16. Тіна сумно дивилася услід автобуса – вона запізнилася. 17. Він – у Німеччини і погано говорить англійською мовою. 18. Шкода, що ти не можеш поїхати з нами. 19. На вулиці тепло, чи не так? 20. Діти були тепло одягнені. 21. Сонце яскраве сьогодні. 22. Кімната була яскраво освітлена. 23. Добре, що ми маємо його адресу. 24. Ця страва дуже смачна. 25. Дженні готує дуже смачно.

5. Прийменник

5.1. Просторові прийменники

Ex. 49. Work in pairs. Fill in the blanks with suitable prepositions.

1. I saw your book somewhere _____ the shelves. 2. The post-office is just _____ my house. 3. You can't see what is _____ your back. 4. There is an armchair _____ the bookcase and the desk. 5. There was a silver moon _____ the sky _____ the roof _____ our cottage. 6. The baby was sleeping _____ the cradle. 7. It was very stuffy _____ the room, so we decided to go _____. 8. I heard some strange noise _____ the wall. 9. What is there hanging _____ the TV set? 10. All the way he slept peacefully _____ the compartment _____ the window.

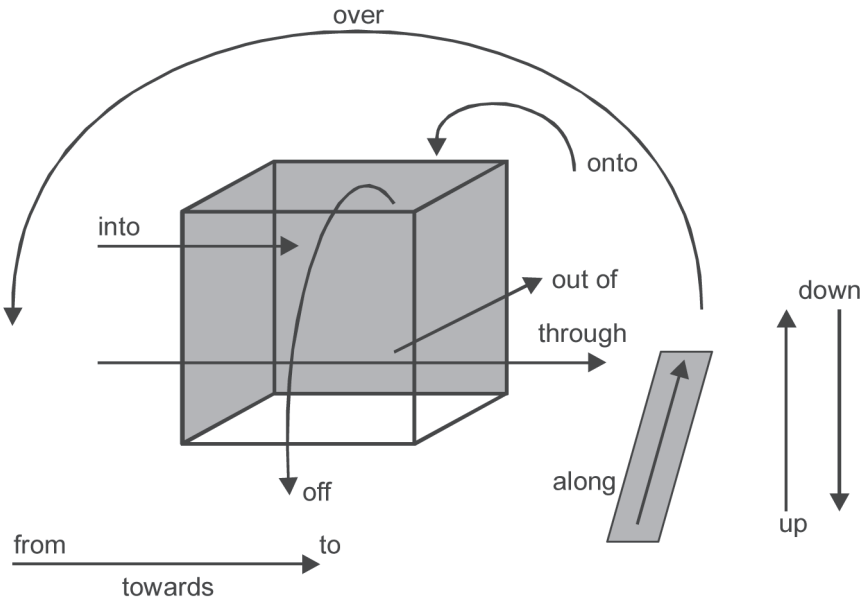
Ex. 50

1. Все життя вона прожила в місті. 2. Усьому світу він був відомий під ім'ям Марка Твена. 3. На підлозі – килим. 4. У лівому кутку – столик з радіоприймачем на ньому. 5. У темряві вона на щось наступила. 6. Що під газетою? 7. Над ліжком – годинник. 8. Над містом нависли хмари. 9. Недалеко від університету – станція метро. 10. На площі проходила демонстрація. 11. Виховані люди стукають у двері. 12. Вона шукала ручку під партою. 13. Постав крапку наприкінці речення. 14. Вони вітали гонщиків не тільки на фініші, але й уздовж траси. 15. Булочна – на іншому боці вулиці. 16. Крамниця знаходиться на першому поверсі. 17. Він стояв на балконі і дивився вниз. 18. Вона не помітила записку між книжками. 19. Він ніколи не поставить підпис під цим текстом. 20. У поштовій скриньці не було нічого. 21. Вони не можуть довго знаходитися під водою. 22. На уроках англійської ми багато розмовляємо. 23. Вдома зробіть вправу п'ять на сторінці вісім.

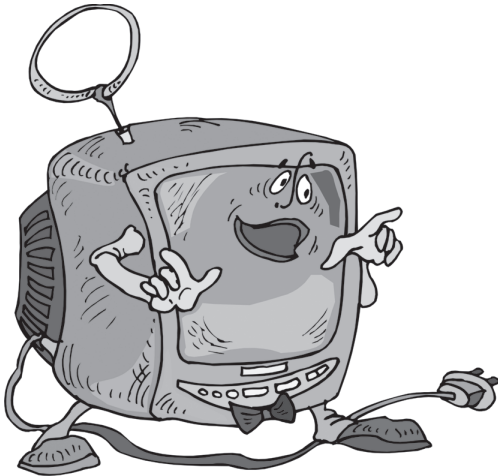
Ex. 51

1. Скільки кімнат у квартирі? 2. Кошеня залізло на дерево. 3. Вони відпочивали через кожні п'ять кілометрів. 4. За вікном вагона миготіли ліси та поля. 5. Зберігайте продукти у холодильнику. 6. Про що може бути оповідання під такою назвою? 7. На вулиці менше снігу, ніж у саду. 8. У кімнаті так саме темно, як і на вулиці? 9. Поруч з моєю кімнатою – кімната батьків. 10. Він працює на заводі. 11. Всі вже сиділи за столом. 12. Це слово пишеться через дефіс. 13. Під час лекції я роблю позначки на полях. 14. Вони ховають ключ під килимком біля входних дверей. 15. На столі під склом лежать фотографії. 16. Його немає на цьому знімку. 17. Гори починаються за лісом. 18. Його будинок напроти мого. 19. Ми мешкаємо у центрі. 20. У центрі кімнати – стіл і шість стільців навколо нього. 21. Люблю проводити відпустку на півдні. 22. Праворуч від вікна – письмовий стіл, а перед ним – крісло.

5.2. Прийменники напрямку руху

Ex. 52

1. Постав телевизор на стіл і включи його. 2. На вікні у моїй кімнаті немає штор. 3. Будь ласка, підніми рукавички з підлоги. 4. На підвіконні у цій кімнаті багато квітів. 5. Можеш перестрибнути цю калюжу? 6. Кроти живуть під землею. 7. Забери в неї конспект. 8. Чашка випала з рук і розбилася на шматочки. 9. За парканом гавкав пес. 10. Зірвіть вишні з дерева. 11. Виходимо на наступній зупинці. 12. Авто зупинилося на перехресті. 13. Вона вийшла з таксі і пішла алеєю. 14. Вони снідають на кухні, а обідають у їдальні. 15. Що стоїть за його словами? 16. Він не міг перепливати річку у цьому місці. 17. Раз на місяць на заняттях ми пишемо контрольну. 18. Переліт над Атлантикою займає кілька годин. 19. Підійди до мене й подивися мені в очі. 20. Він вийшов із будинку о сьомій. 21. Вона поставила вазу на стіл. 22. Дістань молоко з холодильника. 23. Вона поставила тісто в духовку. 24. Не можна довго бути на сонці. 25. Вона вже годину розмовляє по телефону. 26. Налий води у чайник і постав на вогонь. 27. Час йти спати. 28. Листоноша повернув за ріг. 29. Небо над парком вибухнуло салютом. 30. Він не зміг навіть відірвати сумку від підлоги.

Ех. 53

1. З вікна вистрибнув кіт. 2. У небі летить літак. 3. Уздовж стіни стояли зручні крісла. 4. По телевізору буде цікавий фільм. 5. Вона працює над новою книгою. 6. Через які країни ви проїжджали на шляху до Франції? 7. Над умивальником висіло дзеркало. 8. Він завжди поруч у важку хвилину. 9. У спекотний день приємно відпочити на березі річки. 10. Тримайся подалі від таких людей. 11. Він живе у моєму будинку на третьому поверсі. 12. Вони вийшли з потягу і повільно пішли по платформі. 13. О третій вони будуть біля парку. 14. Пес упав у яму, і вони ледве витягли його звідти. 15. Діти грають у футбол на майданчику за будинком. 16. Перед нами відкрився океан. 17. Машина загрузла у багні. 18. Вони прослизнули повз. 19. Дитина вперше пройшла сама від вікна до дивана. 20. Від стіни відокремилася фігура. 21. Між горами є невелика долина. 22. Він потягнувся через стіл, аби дістати сіль. 23. Вода швидко надходила через течу. 24. Чекаю тебе на розі вулиці.

5.3. Прийменники часу

• рік	in	<i>in 2007</i> – у 2007 році
• пора року	in	<i>in summer</i> – влітку
• місяць	in	<i>in July</i> – в липні
• день тижня	on	<i>on Sunday</i> – у неділю
• назва дня	on	<i>on her birthday</i> – на її день народження
• дата	on	<i>on April 26</i> – 26-го квітня
• період, а не тільки день	at	<i>at Easter (Christmas etc)</i> – на Великдень (Різдво)
• відрізок часу з означеннями <i>last, this, next, every</i>	–	<i>last (this, next, every) Saturday</i> – минулої (цієї, наступної, кожної) суботи
• частина дня	in	<i>in the morning (afternoon, evening)</i> (але <i>at night</i>) – вранці (вдень, увечері) (але “вночі”)
• час за годинником	at	<i>at 3 o'clock, at noon, at midnight</i> – о третій годині, опівдні, опівночі
• відрізок часу «від ...до»	from ...to	<i>from 6 to 9</i> – з шостої до дев'ятої години
• що передує в часі	before	<i>before 3 o'clock</i> – до третьої години
• що є наступним у часі	after	<i>after 3 o'clock</i> – після третьої години
• період із зазначенням його тривалості (відповідає на запитання «як довго»?)	for	<i>for two years</i> – протягом двох років
• період без точного зазначення його тривалості (відповідає на запитання «коли»?)	during	<i>during school</i> – під час (протягом, на протязі) навчання в школі

• точка відліку часу, який триває у момент мовлення	since	<i>since 3 o'clock</i> – (починаючи) з третьої години (і до цього часу)
• відрізок часу «до» (без зазначення точки відліку)	until	<i>until 3 o'clock</i> – (не раніше ніж) до третьої години
• точка завершення дії (стану)	by	<i>by 3 o'clock</i> – (максимум) до третьої години
• період, по завершенні якого скінчиться певна дія (стан)	in	<i>in 3 hours</i> – за три години (після того, як пройде три години)

Ex. 54. Work in pairs. Fill in the blanks with suitable prepositions.

1. He'll come back _____ two months. 2. She can't go with you _____ her mother comes. 3. She has been wearing glasses _____ childhood. 4. She has left school _____ this year. 5. What were you doing _____ 5 _____ 7 o'clock yesterday? 6. We don't have to go to school _____ Sundays. 7. I'm afraid, he won't have completed the work _____ the end of the week. 8. He prefers to have his holiday _____ September. 9. We got acquainted _____ my birthday party. 10. You can call _____ our place any time _____ six.

Ex. 55

1. Йому вже цілу годину сниться комп'ютер. 2. Він з дитинства мріяв придбати цю книгу. 3. Під час навчання в музичній школі вони часто їздили з концертами. 4. До шостої вони добралися до села. 5. За два місяці його звільнили. 6. За місяць починається театральний сезон. 7. Вона готує обід уже другу годину. 8. Після шостої вечора магазини закриваються. 9. Протягом двох років він готувався до подорожі. 10. Усі зібралися до шостої. 11. Під час роботи в університеті вона відвідувала літературний гурток. 12. Цього літа у липні син їде до спортивного табору. 13. На день народження мама спекла пиріг. 14. Минулої неділі вони їздили на дачу. 15. На Великдень багато хто ходить до церкви. 16. З шостої до дев'ятої сюди можна дістатися тільки на таксі. 17. Під час грози погасло світло. 18. Лікар приймає з дев'ятої до п'ятої. 19. Цей серіал закінчиться через півроку. 20. Наступного місяця їй виповнюється двадцять. 21. Цього року дочка йде до школи. 22. Відкриття відбулося холодним січневим днем. 23. Протягом двох днів температура була високою. 24. Минулої неділі весь день лив дощ. 25. За місяць починаються канікули.

Ex. 56

1. Гойя народився у 1746 році. 2. За останні п'ять років він не написав жодної книги. 3. Восьмого березня – жіночий день. 4. У неділю вони ходять до театру. 5. Наступного місяця ми переїдемо на нову квартиру. 6. Ранком на траві була роса. 7. Увечері у небі з'явився місяць. 8. Вночі ми виїхали з міста. 9. З шостої до дев'ятої він їхав по шосе без зупинок. 10. Він створив картину за два роки. 11. За роки навчання в

університеті вона стала розумнішою. 12. До вступу до університету він не працював. 13. Після прогулянки ми сіли обідати. 14. Він залишався вірним своїм принципам до смерті. 15. Під час гри вони втратили двох гравців. 16. До того дня він нічого не знав. 17. Вона має забрати пальто з хімчистки до п'ятої години. 18. Торік Майкл Джексон приїжджав до Лондона. 19. З цього моменту все й почалося. 20. В цю хвилину відкрилися двері. 21. Щодня у місті народжується біля сорока дітей. 22. Я кажу про це вже не вперше. 23. Я не виходила на вулицю кілька днів. 24. У першому півріччі інфляція залишалася на тому ж рівні.

Ех. 57

1. Він шукає Лох-несське чудовисько вже кілька днів. 2. Я їду на південь на пару тижнів. 3. За моїм годинником зараз чверть на четверту. 4. Ви маєте здавати роботи вчасно. 5. Двадцять років він працював тренером. 6. Скільки разів на тиждень ви займаєтеся до восьмої? 7. Минулого четверга його показували по телевізору. 8. У липні 1969 року людина висадила на Місяці. 9. Телевізор працює з ранку. 10. До п'ятої години її можна знайти в школі. 11. «Бітлз» залишаються популярними вже багато років. 12. Вперше вони зустрілися на Різдво. 13. Вона занедужала на свій день народження. 14. До кінця життя він не змінився. 15. За кілька років про нього забудуть. 16. Після цього вийшло кілька її книг. 17. Роботу неможливо зробити вчасно. 18. Цього року доходи зросли. 19. Перш ніж говорити, потрібно подумати. 20. Він працює над книгою багато років. 21. Після отримання диплома ти вільний. 22. Він призначив їй зустріч о п'ятій. 23. Вона не змінилася за роки їхнього знайомства. 24. Із завтрашнього дня вона починає нове життя. 25. Привид з'являвся опівночі.

Ех. 58

1. Вона не пам'ятала, коли востаннє бачила такий цікавий фільм. 2. Комарі не давали спати всю ніч. 3. Того дня він багато чого зрозумів. 4. З того дня і до кінця життя він був учителем. 5. У день знайомства вони пішли до кав'ярні. 6. Як давно ви його не бачили? 7. Під час збирання врожаю йшли дощі. 8. Він малює з восьми років. 9. Минулого понеділка він здав іспит. 10. Вона буде тут тільки в четвер вранці. 11. По п'ятницях вони закінчують роботу на годину раніше. 12. Він носив окуляри до п'ятнадцяти років. 13. За два роки нас тут не буде. 14. Вночі почалася пожежа. 15. Щороку навесні річка виходить із берегів. 16. З жовтня 1957 року ми живемо у космічній ері. 17. Годинник відстає на п'ять хвилин. 18. Позич ручку на пару хвилин. 19. Під час походу він навчився плавати. 20. Того вечора вона дала відповідь. 21. Вони пишуть вже годину. 22. Що ви робили у перерві? 23. Він поглядав на годинника кожні п'ять хвилин. 24. У неділю він спав до дев'ятої. 25. У двадцятому столітті трапилося багато подій.

5.4. Прийменники, що вказують на спосіб пересування або виготовлення

• загальний спосіб пересування	by	<i>(go) by bike(car, train, air, sea, bus)</i> – подорожувати велосипедом (автомобілем, потягом, повітрям, морем, автобусом)
• пересування конкретним видом транспорту	on	<i>(sit/ride) on the bike (motorbike etc)</i> – сидіти/їхати (верхи) на велосипеді, мопеді тощо
	in	<i>(travel wait) in one's car (boat, truck etc)</i> – подорожувати/чекати у власному автомобілі, катері, вантажівці тощо
	on	<i>(travel/be) on a train (bus etc)</i> – подорожувати/знаходитися у потязі (автобусі тощо)
• пересування пішки	on	<i>on foot</i> – пішки
• виготовлення (зазначення матеріалу)	of	<i>made of metal</i> – виготовлений з металу
• виготовлення (зазначення виробника)	by	<i>made by Peter</i> – виготовлений Пітером
• виготовлення (зазначення інструменту)	with	<i>made with a knife</i> – виготовлений за допомогою ножа
• виготовлення (шляхом перетворення одного об'єкта в інший)	out of	<i>made out of old clothes</i> – виготовлений (перероблений) зі старого одягу

Ex. 59. Work in pairs. Fill in the blanks with suitable prepositions.

1. I seldom go to the office _____ foot. 2. In China many people ride _____ bikes.
3. We went to the country _____ our old car. 4. What is it made _____? 5. What is paper made _____?
6. I have never travelled _____ ship. 7. The note was written _____ a pencil. 8. I can't do anything _____ this piece _____ wood. 9. Last year we travelled _____ a trailer. 10. The meat was cut _____ a sharp knife.

5.5. Прийменники для передачі відмінкових відносин в українській мові

Ці відносини передаються в англійській мові такими прийменниками:

• називний	–	<i>Peter is already here</i> – Пітер вже тут
• окличний	–	<i>Peter! Come here!</i> – Пітере! Йди сюди!
• родовий	of	<i>The walls of the house</i> – Стіни будинку
• давальний	to	<i>Give it to Peter</i> – Віддай це Пітеру
• знахідний	–	<i>I can't see Peter</i> – Я не бачу Пітера
• орудний (діяч)	by	<i>It was translated by Peter</i> – Це перекладено Пітером
• орудний (інструмент)	with	<i>It was written with a pencil</i> – Це написано олівцем
• місцевий	різні	Див. 5.1–5.4

Ех. 60

1. Вгадайте, ким написана ця пісня? 2. Стіл накритий папером. 3. О котрій годині ви прийдете. 4. Всі добре відгукуються про нього. 5. Треба покласти кінець цій суперечці. 6. Вони запросили його на обід. 7. З нею ніхто не розмовляв. 8. Цілий день він мовчав. 9. Розпитай його про збори. 10. Не треба приділяти аж так багато уваги його словам. 11. Вона витерла посуд рушником. 12. Поїздка була організована вчителем. 13. Вантаж був відправлений товарним потягом. 14. З чого зроблений цей браслет? 15. Вони прибули на потязі. 16. Привіт знайомим. 17. Плаття було розшите шовком. 18. Вона не малює фарбами. 19. З чого готують салат? 20. Ця родина складається з трьох чоловік. 21. Вікна будинку відкриті. 22. Фільм супроводжувався коментарями. 23. Він здивований заявою. 24. Він змайстрував табурет зі столика. 25. Вона не дозволяє сину їздити на мопеді.

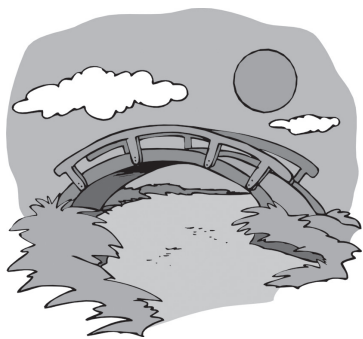
Ех. 61

1. Двері машини не закривалися. 2. Гості моїх сусідів сміялися. 3. Вона не пробачить йому цього. 4. На катері вони добралися до острова за годину. 5. Намальований сином малюнок вони подарували бабусі. 6. Ноги втомилися від ходьби. 7. Велосипед зроблений з металу. 8. Він був розстроєний оцінкою диктанту. 9. Вона заплатила за квиток. 10. Відібрані редактором рукописи будуть опубліковані. 11. Повінь була викликана дощами. 12. Їхати на вантажівці було холодно. 13. В цей куточок можна добратися на гелікоптері. 14. Меблі не роблять із вогкої деревини. 15. Його доповідь була ні про що. 16. Чутки про нього є неправдивими. 17. Вона приїхала до нас у своєму автомобілі. 18. Новина була для нього несподіваною. 19. Зрізані садівником троянди стояли у вазі в центрі столу. 20. Туристи тремтіли від холоду. 21. Їм все одно. 22. Я не дозволяю сестрі кататися на велосипеді. 23. Не говори пошепки, я нічого не чую звідси. 24. Спочатку він писав аквареллю, а потім – олією. 25. Будинок був зруйнований ураганом.

Ех. 62

1. Вона не грається іграшками. 2. Вони роблять моделі літаків. 3. Він обурений неправдою. 4. Його занепокоєння про долю дочки не знало меж. 5. Я почув про його повернення вчора. 6. Це повідомлення передавалося всіма радіостанціями. 7. Вони стукали у двері, але дарма. 8. Відповідь студента була неповною. 9. Лікарі не могли вилікувати його від туберкульозу. 10. Подбайте про це. 11. Він продикував листа секретарці. 12. Залиште ключі у сусідів. 13. Рішення проблеми було запропоновано молодим ученим. 14. Дружбу не можна купити за гроші. 15. Він часто скаржиться їй на здоров'я. 16. Вона про це не здогадалася б без підказки. 17. Як він прореагував на пропозицію? 18. Молекули води складаються з кисню і водню. 19. Ми не зможемо виїхати на цьому автобусі. 20. Крім листів, він одержав від них телеграму. 21. Вона не вміє відкривати банки ножем. 22. Він брехав їй занадто багато разів. 23. Вона надовго запам'ятає подорож на цьому теплоході. 24. Він заперечував проти поспішних дій. 25. Вони не могли позбутися почуття тривоги.

Ex. 63

1. Ці озера пов'язані системою каналів.
2. Посуд зроблений із глини.
3. Діти будували замки з піску.
4. Якою пастою ви чистите зуби?
5. Він проілюстрував зміст таблицями діаграмами.
6. Гудзик пришили міцними нитками.
7. Невже він пройшов цю відстань пішки?
8. Він пішов у море на старенькому човні.
9. Вона не любить взуття зі штучної шкіри.
10. Вони часто посилають їй гроші з дому.
11. Що в цій кімнаті зроблено з пластику?
12. Вона розчісується щіткою перед сном.
13. Вона зробить костюм із цього плаття.
14. Поїздка справила на неї враження.
15. Він не зрозумів значення цього відкриття.
16. Початок дня був вдалим.
17. На судні мало пасажирів.
18. Говоріть про справи тільки на роботі.
19. У неї здібності до мов.
20. У Національній галереї зібрана найбагатша колекція.
21. Скажи всім «До побачення!»
22. Він нагадав їм про домовленість.
23. Він розповів усім про правила прийому до університету.
24. Хіба вони їдуть не тим трамваєм?
25. Приклади були проаналізовані студентами.

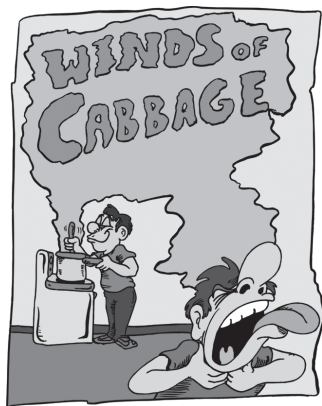
Ex. 64. Work in pairs. Fill in the blanks with suitable prepositions.

1. The friends went _____ the house to speak in private.
2. The capital _____ the USA is Washington.
3. The house is built _____ brick.
4. I want to get rid _____ the old furniture.
5. We arrived _____ that small station early _____ the morning.
6. She's already been standing _____ there _____ a quarter _____ an hour.
7. He left _____ Poland _____ last month and I haven't seen him _____.
8. Please, call _____ four _____ Saturday.
9. He goes _____ the swimming pool _____ every Sunday.
10. _____ 1986 Los Angeles was ruined _____ the earthquake.

Ex. 65

1. Вона не зможе віддати тобі книгу сьогодні?
2. Студенти цієї групи вивчають французьку мову перший рік.
3. Вона писала доповідь про клімат Британських островів.
4. Цього разу вона не змогла дістати квитки на прем'єру.
5. Взимку він їздить за місто кататися на лижах.
6. Вона завжди обідає в їдальні о третій годині.
7. Минулого місяця ми пересунули ліжко до вікна.
8. Штори на вікні опущені.
9. Час від часу ми ненадовго зустрічалися в метро.
10. Відпочинемо, після поїздки в гори.
11. У неділю вони ходили до театру на балет.
12. Чим можна помити підлогу?
13. Він сидів за столом і їв ложкою з тарілки.
14. Витягни ложку з чашки і поклади її поруч з блюдцем.
15. За дорогою починалося поле.
16. Хліб привозили у фургоні.
17. Поперек коридору було натягнуто мотузку.
18. Яка різниця між цими поняттями.
19. Не можна різати хліб цим ножем.
20. Він навіть не згадав про це протягом вечора.
21. На Різдво діти з'їжджаються до рідного дому з різних міст.
22. Матеріали, замовлені вами, будуть надіслані вам до кінця тижня.
23. Модальні дієслова не можна вивчити за кілька днів.
24. Вони обговорювали це з ним у коридорі протягом години.
25. Навіть на літаку цю країну не можна перетнути від краю до краю за дві години.

Ех. 66

1. Цей фільм розповідає про те, з чого роблять дієтичні страви. 2. Він поїхав ще до закінчення конференції. 3. Минулого літа він щовечора кудись ходив. 4. Цієї осені в саду багато квітів. 5. У якому місяці приїдете в наші краї майбутньої весни? 6. Як можна малювати таким олівцем? 7. Між двома кріслами спала кішка. 8. Вона була на вулиці сама. 9. Пройдіть по цьому боці вулиці трохи далі, і ви опинитесь перед входом до універмагу. 10. Можна вийти на вулицю через двір? 11. Відповідь була дана нам керівництвом протягом години. 12. Він закрив за собою двері і пішов у бік зупинки. 13. Того ранку він повернувся з відрядження. 14. Пересунути стіл на середину кімнати? 15. Скільки ще до кінця робочого дня? 16. Праворуч – музична школа. Діти вчаться в ній. 17. Вона була в магазині учора ввечері? 18. У дощову погоду я їду автобусом замість того, щоб йти пішки. 19. У його віці, вона кожного літа їздила до спортивного табору. 20. Він не поставив підпис під цим. 21. Через задуху тієї ночі він не зміг спати у кімнаті. 22. Між уроками буває перерва. 23. Ліфт зупинився на моєму поверсі. 24. Люди зібралися на площі перед будинком мерії. 25. Після огляду лікар звелів йому прийти за місяць.

Ех. 67

1. Ми листуємося з нашої зустрічі у 2005 році. 2. Вони ходили по залах музею. 3. Вона глянула на нього з-під вій. 4. З чого ти змайстрував це? 5. Вудки роблять із міцного матеріалу. 6. Не встигнемо вивчити все до іспиту? 7. Колони людей стікаються з усіх боків на площу. 8. У квітні цього року представники вищих закладів освіти зібралися в університеті на нараду. 9. Вони вже довго грають у теніс на корті за університетом. 10. Поставте годинник на полицю поруч з телевизором. 11. Колона вантажівок, що проходила через місто приблизно опівдні, охоронялася поліцією. 12. Ми шукали паспорт всюди: в ящиках, на столі, під столом, і навіть під ліжком у спальні. 13. Хмари висіли низько над містом: здавалося, вони лежали на дахах будинків. 14. Кіно винайдено братами Люм'єр у дев'ятнадцятому столітті. 15. З-за шафи вийшло кошеня. 16. Коробка, яку знайшли у лісі на березі річки, була перев'язана мотузками. 17. Вона взяла годинник зі столу і піднесла до очей. 18. Щопонеділка вони купують газети англійською мовою у кіоску. 19. Напишіть назву міста праворуч на конверті, а під ним – усе інше. 20. У день від'їзду вони встигли проїхатися центром міста на екскурсійному автобусі. 21. Люди різних культур мають різні уявлення про час. 22. Після сварки вони не розмовляли один з одним кілька місяців. 23. Вони зустрілися в читальному залі на восьмому поверсі.

Ех. 68

1. Дай мені аркуш паперу. 2. Він взяв зі столу книгу і підійшов до вікна. 3. Вона стояла на ганку і дивилася на дорогу. 4. Дошка була витерта вологою губкою. 5. Він

зустріне тебе о третій біля хвіртки і проведе до будинку. 6. Забери у сестри сумку і віднеси її нагору до кімнати для гостей. 7. Вони приїхали до театру на таксі за п'ять хвилин сьома. 8. Вони увійшли до залу після початку сеансу і пішли між кріслами у темряві. 9. Вона витягла з кошика яблуко і дала його дитині. 10. Повертайтеся на своє місце, діставайте ручку із сумки і починайте писати у зошиті. 11. Усю ніч під вікном хтось про щось бубонів. 12. Підійдіть до деканату на перерві, з трьох до трьох п'ятнадцяти. 13. У передмісті перед багатьма будинками є галявина, часто оточена чагарником. 14. З цієї шуби можна зробити шапки. 15. Потяг відправився за двадцять хвилин сьома від п'ятої платформи. 16. Я не можу прийти на співбесіду ні завтра вранці, ні в другій половині дня. 17. Усі питання були розглянуті вчителем до іспиту. 18. Шайба пролетіла через увесь майданчик й потрапила у ворота. 19. Не витирайте губкою! 20. У британському парламенті партії, що знаходяться в опозиції одна до іншої, займають протилежні місця. 21. Дочекайся прогнозу погоди у вечірньому випуску новин. 22. До ранку в наметі стало холодно. 23. Трамваї приводяться в рух електрикою. 24. Вітер зірвав капелюх з голови перехожого і кинув його під колеса автомобіля. 25. В даний момент студенти вашої групи здають іспит у десятій аудиторії, по коридору останні двері ліворуч.

6. Числівник

Which came first – the sun or the shadow?

A millionaire is a man with
millions of relatives

6.1. Утворення порядкових числівників

Кількісні числівники *one*, *two* й *three* при позначенні порядку мають такі форми: *first* (перший), *second* (другий) і *third* (третій). Інші кількісні числівники утворюють порядкові шляхом додавання *-th*, наприклад: *seven* – *seventh*. Виключення: *five* – *fifth*, *nine* – *ninth*, *twelve* – *twelfth*. Числівники, що закінчуються на *-y* (наприклад, *twenty*), при додаванні *-th* змінюють літеру *y* на *ie* (наприклад, *twenty* – *twentieth*).

6.2. Вживання числівників *hundred, thousand, million*

Ці числівники вживаються в однині, якщо зазначено їхню конкретну кількість (наприклад: *two hundred, three thousand, four million*). Якщо така кількість не зазначена, то згадані числівники вживаються у множині (наприклад: *hundreds of times, thousands of people*).

7. Пасивний стан дієслова (Passive Voice)

What is **done**, can not be **undone**

Rome was **not built** in a day

7.1. Основні компоненти речення

У більшості речень є дія (Д), той, хто (те, що) виконує дію (суб'єкт дії – СД), й те на що спрямована дія (об'єкт дії – ОД). В активному стані СД це підмет, Д – це присудок, а ОД – додаток, тобто речення будуються за схемою СД → ОД, наприклад:

John *opened* *the window*
СД → ОД

7.2. Схема речення у пасивному стані

У пасивному стані місце підмета займає об'єкт дії (ОД). Дія залишається спрямованою на ОД, але для того, щоб розвернути напрямок стрілки наліво, слід внести зміни до присудка. Порівняйте:

	Активний стан	Пасивний стан
	<i>John opened the window</i> Джон відкрив вікно	<i>The window was opened by John</i> Вікно було відкрите Джоном
Логічна схема речення	СД → ОД	ОД ← СД
Граматична схема речення (з використанням логічних символів)	СД + дієслово + ОД	ОД + be + III ф. дієсл + + by + СД

7.3. Навіщо вживаються структури пасивного стану

Зазвичай інформація, що розміщується наприкінці речення, є найважливішою і саме на ній концентрується увага слухача/читача. Враховуючи те, що у пасивному стані тут розміщується дія або суб'єкт дії (СД), то відповідно, пасивний стан використовується коли:

- слід зосередити увагу на виконанні дії (тому пасивний стан часто вживають для опису технологічних процесів, тощо):

Then the TV-set is switched on. Потім вмикають телевізор.

- Суб'єкт дії невідомий (або не має значення):

Some students will not be permitted to take the exam.

Деяким студентам не дозволять складати іспит.

- слід зосередити увагу на суб'єкті дії:

Who wrote this book? – It was written by Grisham.

Хто написав цю книжку? – Її написав Грішем.

7.4. Форми часу та виду в пасивному стані

Оператор *to be* у пасивному стані приймає форму відповідного граматичного часу.

Граматичні часи	Активний стан	Пасивний стан
<i>Present Simple</i>	<i>John opens the door</i>	<i>The door is opened by John</i>
<i>Past Simple</i>	<i>John opened the door</i>	<i>The door was opened by John</i>
<i>Future Simple</i>	<i>John will open the door</i>	<i>The door will be opened by John</i>
<i>Present Continuous</i>	<i>John is opening the door</i>	<i>The door is being opened by John</i>
<i>Past Continuous</i>	<i>John was opening the door</i>	<i>The door was being opened by John</i>
<i>Future Continuous</i>	<i>John will be opening the door</i>	<i>The door will be being opened by John</i>
<i>Present Perfect</i>	<i>John has opened the door</i>	<i>The door has been opened by John</i>
<i>Past Perfect</i>	<i>John had opened the door</i>	<i>The door had been opened by John</i>
<i>can</i>	<i>John can open the door</i>	<i>The door can be opened by John</i>
<i>may</i>	<i>John may open the door</i>	<i>The door may be opened by John</i>
<i>must</i>	<i>John must open the door</i>	<i>The door must be opened by John</i>

Ex. 69. Work in pairs. Choose the correct verb form in the sentences below.

1. Her hair looks nice, because *it's / it's being* washed every day
2. The forks and knives are shiny as they *polish / are polished* every week.
3. All is well that *is ended / ends* well.
4. Laws are made *to be broken / to break*.
5. The liar is not *believed / belief* when he *is spoken / speaks*.
6. A man *is known / knows* by the company he *is kept / keeps*.
7. The question is still *being / been* discussed.

8. Little thieves *are hanged / hung*, but great ones *are escaped / escape*.
9. The entrance hall *is decorated / been decorated* with flowers.
10. Are marriages *made / been made* in heavens?
11. What *is / can* done cannot be *undone / undid*.

Ex. 70

1. Слово написано невірно. 2. Мені це не цікаво. 3. Овочі приготовлені чудово! 4. Про неї багато говорять. 5. Лист написаний батьком. 6. У футбол грають всюди. 7. У цій країні розмовляють англійською мовою? 8. Меблі переставляють раз на рік. 9. Вас не запитують! 10. Мені не телефонують так пізно. 11. Свинок мало годують. 12. Книга була загорнена в папір. 13. Цього не може бути! 14. Тут заборонено курити! 15. Це відомо. 16. Підлогу натирають щіткою. 17. Квитки купують у касах. 18. Мене завжди чекають. 19. Зазвичай цю страву готують без цибулі. 20. Пошту приносять о дев'ятій. 21. Каву тут не подають. 22. Роботу зазвичай замовляють о п'ятій. 23. Дітям часто розповідають казки. 24. Щоразу її проводжають на вокзал. 25. Нас навчають цьому щодня.

Ex. 71. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

0	<i>were located</i>	Some two million people located there
00	<i>found</i>	Coal and gas were also find there
1		Rome was not builded in a day.
2		The boy was resembled his father.
3		He was gave no chance.
4		He was highly thinked of.
5		Who was dealt with the problem?
6		The doctor was sended for.
7		Who was the dog taking care of by?
8		Fingers was made before forks.
9		What did the meeting devoted to?
10		The place was held 500 people.

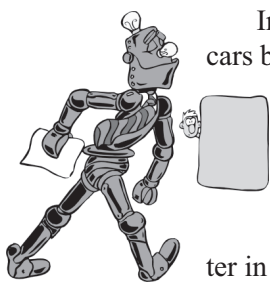

Ex. 72

1. Стіл був накритий вчасно. 2. Коли роботу закінчили, тебе хвалили. 3. Собаку залишили в саду. 4. Капелюх забули у гардеробі. 5. Мені дали книгу. 6. Скрипку знайшли на шафі. 7. Це обговорювалося на зборах. 8. Вчора курчат не годували. 9. Прийом був організований добре. 10. Не було чути ні звуку. 11. Двері були зламані. 12. Що можна було з цим зробити? 13. Вікно було вимито вчора. 14. На запитання ніхто не відповів. 15. Книгу було написано у червні. 16. Рибу було приготовлено чудово. 17. Будинок був побудований з каменю. 118. Коли була зроблена робота? 19. Зброя була виготовлена давно. 20. Стіл було пересунуто в кутку. 21. Сестрі дали три квитки. 22. Відвідувачам показали нові будинки. 23. Йому не заплатили за роботу. 24. Їм обіцяли більше. 25. Йому не сказали, коли потяг.

Ex. 73. Work in pairs. Read the text below. Then tell your partner about life in 2060.

There is an example (0) below the text.

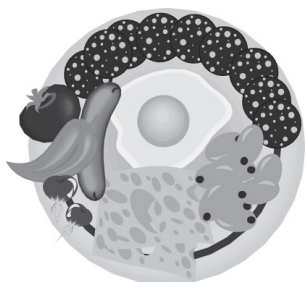
In 2060 people will inhabit mostly smaller towns. They won't use any cars but would ride bicycles instead. People will also grow almost all their vegetables themselves. They will use the former parking space for public gardens. People won't watch TV so much as they do now. They will save electricity, because they will limit its consumption. They won't use electricity for heating the houses as it will be very expensive. Robots will do all the hard work. Thus life will be better in general.

0. In 2060 mostly smaller towns will be inhabited.

Ex. 74

1. Робота буде незабаром закінчена. 2. Вона буде засмучена. 3. Вазу не зможуть поладити. 4. Що з цим будуть робити? 5. Помилка не буде зроблено. 6. В регбі будуть грати скрізь. 7. Цих питань не будуть ставити. 8. Нам покажуть музей. 9. Вікно буде вимито. 10. Щось та буде зроблено. 11. Над ними будуть сміятися. 12. Їм покажуть картини. 13. Ніхто на це правильно не відповість. 14. Він буде гарно вихований. 15. Ситуація не буде ускладнена. 16. Звичайно, його знайдуть! 17. Такі проблеми не будуть обговорюватися. 18. Капельюх зде! 19. Його заберуть до лікарні. 20. Її нагородять. 21. Нас відправлять додому. 22. Уроки будуть зроблені. 23. Обід буде приготовлений швидко. 24. Світло залишать ввімкнутим. 25. Будинок буде зачинений.

Ex. 75. Work in pairs. Read the text below. Then tell your partner how the salad has been made. There is an example (0) below the text.

Boil one beetroot, peel and slice it, then put it back into the water. Add salt, horseradish and sugar. Simmer for 5 minutes. Cool it for 3–4 hours until it turns into jelly. Cut the jelly. Slice cucumbers and decorate the jelly with them. Add mayonnaise, fennel, parsley, slice sausage and arrange everything on the plate.

How the GELLERD SALAD has been made

0. First a beetroot has been boiled. Then...

Ex. 76

1. Книга вже перекладена. 2. Плаття випрасуване. 3. Дитину налякали галасом. 4. Морозиво вже з'їли. 5. Пісня виконана чудово. 6. Його вперше обіграли в теніс. 7. Її вдало прооперували. 8. Все зроблено. 9. Гостей зустріли на вокзалі. 10. Вікно розбите. 11. Стіл вже полагодили. 12. З ним досі ніколи так не розмовляли. 13. Нас попросили приєднатися. 14. Відповідь уже знайдена. 15. З келиха не пили. 16. Багато будинків

пошкоджено водою. 17. Човен перекинутий, щось потрібно робити! 18. Колекцію подарували цього місяця. 19. Будинок уже пофарбований. 20. Кімната відремонтована заново. 21. Підлога тільки-но вимита. 22. Не хвилюйся, листи відправлені. 23. Усе печиво з'їли! 24. Частина столів уже винесена. 25. Сейф надійно замкнений.

Ex. 77. Work in pairs. Read the sentences below. Then tell your partner what is happening in the whole world while you are talking. See the example (0).

Factories produce various goods —————>

0. *While we are talking, various goods are being produced by factories.*

professors teach their students, publishers publish books, farmers grow their crops, gardeners plant trees and flowers, people speak hundreds of languages, people eat tons of food, people drink millions gallons of soft drinks, movie-goers watch films, people send thousands of letters, people make thousands of telephone calls, cars pollute the environment, planes fly enormous distances, writers write thousands of books, composers write thousands of musical pieces, mothers give birth to thousands of children.

Ex. 78

1. Глянь, твій торт їдять. 2. При цьому п'ють багато лимонаду. 3. Їжа готується, потерпи! 4. Делегацію зараз зустрічають на вокзалі. 5. Несіть хліб! – Хвилиночку, його ріжуть. 6. Їй саме ставлять це запитання. 7. О цій порі статтю пишуть. 8. Цю роботу виконують. 9. З ним прекрасно поводяться. 10. Сейф зараз замикають. 11. Його оглядає лікар. 12. Саме зараз його очікують. 13. Тепер квартал забудовується. 14. Зараз його нагороджують. 15. Посуд минуть. 16. Це авто саме зараз використовується. 17. Чуєш, говорять про політику. 18. Ця історія розповідається. 19. Підприємством керує жінка. 20. На зборах аналізуються результати. 21. Зараз у нас використовується тільки дерево. 22. Зараз тут продають лише меблі. 23. Саме показують фотографії з конференції. 24. Йому зараз усе пояснюють. 25. Це завдання якраз виконують.

Ex. 79. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There an example (0) at the beginning.

were being

0 *made, were* The sandwiches *were been made* while you *was* watching TV
watching

1 *leaving* While he *was lefting* the room, the letter *was being* typed

2 They *were not allowed* to speak on the phone while he *was being* in the office.

3 When the parcel *has being* delivered Mr. Haynes *was being* busy.

- 4 They were watching how the car was cleaned.
- 5 The man was being seen getting into a car when the explosion occurred.
- 6 When she was being asked to enter, the last student was examined.
- 7 The jewellery was disappeared while the guests were being shown around the house.
- 8 The issue was discussed when he came in.
- 9 When the house front was being painted, the hosts arrived.
- 10 He did not know what to do when he found out that he has being watched.

Ex. 80

1. Вона стояла внизу в той час, як скелею піднімалися. 2. Поки він дивився у вікно, ящики відкривали. 3. Поки чистили костюм, вона приміряла черевики. 4. У той час кімната обігрівалася електрикою. 5. Сніданок готували, поки ти спав. 6. Театр будувався, поки він жив там. 7. Поки він фарбував підлогу, лагодили дах. 8. Поки передавали музику, вона приймала ванну. 9. Поки вводилася нова система, багато чого переробили. 10. Поки годували тварин, дітей купали. 11. Він гуляв, поки велосипед лагодили. 12. Поки ми розмовляли, статті перекладали. 13. Він відпочивав, поки його книгу видавали. 14. Весь минулий місяць ці картини виставлялися. 15. Коли він увійшов, це питання обговорювали. 16. Його благали не робити цього під час зборів. 17. Лист писався важко. 18. Поки він був там, його шукали. 19. Коли відкрилися двері, дітей одягали. 20. Її цікавило те, що саме обговорювали. 21. У той день туди приймали тільки дівчаток. 22. Коли він зайшов, про це говорили усі. 23. Учитель вийшов, коли над вправою працювали. 24. Магазин закривали, коли він підійшов. 25. Вона стояла поруч, коли йому показували фотографії.

Ex. 81. Work in pairs. Decide if the statements after each sentence below are true or false. There is an example at the beginning (0).

0. While the TV was being watched, the newspaper was being read.
_____ **F** First the newspaper was read. Then the TV was being watched.
1. When she got into the classroom, the test had already been done.
_____ She was late for her test.
2. Who was the cat being taken care of by while you were away?
_____ You were away and the cat was being taken care of.
3. He was away when he heard of the accident.
_____ First he heard of the accident. Then he went away.
4. She was told he had not been invited.
_____ First he was not told. Then she was told.
5. Everyone has been worried since the criminals escaped.
_____ First the criminals were not caught. Then everyone was worried.

6. She felt she was being looked at and it pleased her.
_____ She was pleased to be looked at.
7. The decision had been taken before the telegram was delivered.
_____ First the telegram was delivered. Then the decision was taken
8. He had been kept in prison until everything had been clarified.
_____ First he was kept in prison. Then everything was clarified.
9. Before the news was discussed, he had been told about it.
_____ First the news was discussed. Then he was told about it.
10. As soon as the doctor had been sent for, another player was injured.
_____ First another player was injured. Then the doctor was sent for.

Ex. 82

1. Стоунгендж було збудовано задовго до того, як Британія була окупована римлянами. 2. Перш ніж про це довідалися, гаманець уже шукали. 3. Поліцію викликали, прибула швидка допомога. 4. Перш ніж вона з'явилася в будинку, за дітьми належно не доглядали. 5. Будинок був побудований, перш ніж він повернувся сюди. 6. Перш ніж він сів туди, зауважень не робили. 7. Пропозиції були записані до кінця зборів. 8. Паління тут було заборонено ще до того, як він з'явився. 9. До відпустки йому вилікували зуби. 10. Поки вона не втрутилася, з ним погано поводитися. 11. До твоєї появи говорили різне. 12. Він перевірів зір, перш ніж приїхав до нас. 13. До вечора робота була завершена. 14. Багаж був доставлений, перш ніж він піднявся в номер. 15. До кінця тижня його вже проєкзамєнували. 16. Газета була куплена, перш ніж ми сіли у потяг. 17. Перш ніж прийшли гості, кімната була прибрана. 18. Їй усе розповіли, перш ніж він написав. 19. Перш ніж він підійшов до столу, сніданок з'їли. 20. Валізи були упаковані, перш ніж під'їхало таксі. 21. Перш ніж вони вирушили до міста, їм пояснили, як знайти готель. 22. Їжа була готова, перш ніж він пішов до душі. 23. На той час, як він приїхав, це питання вже обговорили. 24. Цей лист був відправлений до його від'їзду. 25. Книга була перекладена багатьма мовами ще до його еміграції.

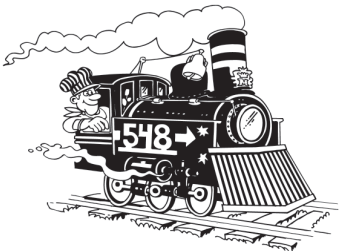

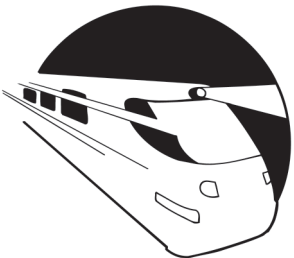

Ex. 83

1. Йому позичили 5 фунтів. 2. Вам вже показали фотографії? 3. Усім розповіли новину ще до того, як він прибув. 4. Коли він увійшов, їм саме показували документи. 5. За батьками послали. 6. Поки вона спала, йому читали листа. 7. Гроші були витрачені ще до кінця відпустки. 8. Вчора їм показували слайди. 9. Квартиру ремонтували п'ять років тому. 10. Вечеря була готова задовго до того, як він повернувся. 11. Йому рекомендували робити цю вправу. 12. Цей костюм не надягали жодного разу. 13. Авто вкрали до того, як вона повернулася з роботи. 14. Не відкривай двері, там перекладають книжку. 15. Така стаття легко читається! 16. Цей словник поклали сюди ще вчора. 17. Партія була зіграна внічию. 18. Поки вона мила вікно, в стіні свердлили отвори. 9. Якщо пропонують, слід брати! 20. Це було зроблено ще минулої п'ятниці. 21. Він

був у офісі, коли ящики пакували. 22. Вчора її запросили до театру. 23. Його розбудили сьогодні рано. 24. Поки вона телефонувала, йому пояснювали завдання. 25. Усі стільці були винесені до саду.

Ex. 84. Work in pairs. Ask your partner about the authors of the deeds listed below. There is an example (0) at the beginning.

0. A. Who was the telephone invented by? – B. By Bell.

invent telephone – Bell	discover America – Columbus	invent telegraph – Morse
		
invent radio – Marconi	write <i>Iliad</i> – Homer	law of gravitation – Newton
		
steam locomotive – Stephenson	write <i>Origin of Species</i> – Darwin	South Pole – Amundsen
		
build helicopter – Sikorski	first underground – London	electric bulb – Edison.
		

Ex. 85. Work in pairs. Correct your partner concerning the authors of the inventions listed below. There is an example (0) at the beginning.

0. telephone – Edison

A: The telephone was invented by Edison, wasn't it?

B: No, it wasn't. It was invented by Bell.

1. helicopter – Jackson _____
2. steam locomotive – Galileo _____
3. electric bulb – Bell _____
4. telegraph – Franswort _____
5. law of gravitation – Newton _____
6. *Iliad* – Sophocles _____
7. America – Magellan _____
8. *Origin of Species* – Mendel _____
9. radio – Lewis _____
10. first underground – New York _____

Ex. 86. Work in pairs. Most of the sentences below have mistakes. Find and correct them. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

0. Yes, it was written by Hermann Melville.

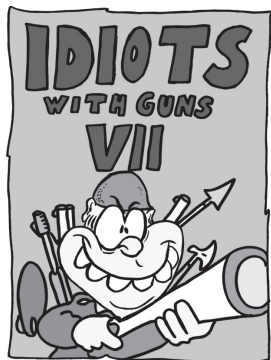
00. No, it was written by Tchaikovsky.

0 + 00 Tchaikovsky 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Hermann Melville wrote the novel <i>Moby Dick</i> Mozart wrote the ballet <i>Swan Lake</i> Shakespeare wrote the novel <i>Child Harold</i> Paul Anka wrote the song <i>Yesterday</i> Remarque wrote the novel <i>Ulysses</i> Homer wrote the drama <i>Macbeth</i> Leonardo da Vinci painted the <i>Black Square</i> Lennon made the cartoon film <i>Cinderella</i> Grisham wrote <i>The Moon and the Sixpence</i> Raphael painted the <i>Mona Lisa</i> Vivaldi composed the <i>Rhapsody in Blue</i> Verdi wrote the opera <i>Carmen</i>

Ex. 87. Work in pairs. Keep correcting the mistakes. There is an example (0) at the beginning.

0	<i>by, with</i>	The letter was written with John by a pencil
1		The portrait was painted through a brush
2		The work was done by Tom
3		The picture was drawn by crayons.
4		The pictures have been taken via Kodak camera
5		The sweater was knitted with grandmother
6		The dishes were washed up by a sponge
7		The dress was pressed through sister

Ex. 88

1. Квитки на цей фільм розкупили ще до першого числа. 2. Йому запропонували роботу в офісі. 3. Її слухали, коли вона виступала? 4. Обід приготовлений. 5. У п'ятницю весь день авто ремонтували. 6. Чашку тільки що розбили. 7. Йому повідомили, що за ним увесь час стежили. 8. Меблі тут добре продаються. 9. В Італії п'ють багато вина. 10. Сьогодні повторювали його концерт. 11. Тут будуть випускати сучасні автомобілі. 12. Раніше при цьому використовували дерево. 13. Уже три роки тут не курять. 14. Авто відремонтували. 15. Книжка була забута мною. 16. Іграшку було подаровано мамою. 17. Вам завжди будуть допомагати. 18. До початку вечірки було спечено багато тістечок. 19. Вона увійшла, коли штори прали. 20. Квіти будуть поливати щодня. 21. Меблі незабаром мають купити. 22. Вікно було закрито. 23. Продукти були продані, перш ніж фермеру сказали.

Ex. 89

1. Їм принесли свіжий хліб. 2. Його стомила дискусія. 3. З ними погодяться? 4. Два дні тому їй подарували книгу. 5. Зупинку не побачили. 6. Йому пропонували допомогу ще до того, як він спробував це зробити сам. 7. Кому віддадуть цю тему? 8. Ви запрошені на обід. 9. Їй вже надали допомогу. 10. Він її помітив, коли вносили меблі. 11. Робота зараз виконується. 12. Перевірте, щоб рахунок був оплачений. 13. Вона сказала, що переклад був зроблений раніше встановленого терміну. 14. Котлети добре підсмажені? 15. Угоду буде підписано завтра. 16. Вас чекають уже годину. 17. Поки він друкував, на телефонний дзвоник відповіли. 18. Стаття ще не була перекладена, коли вона йшла додому. 19. Ці факти стануть відомі. 20. Вам залишили повідомлення? 21. Він обіцяв, що питання будуть обговорювати. 22. Саме коли вона підходила, вікно відкривали. 23. Її шукали три години. 24. Їх ніхто не розумів. 25. Вас обслуговують?

Ex. 90

1. Кажуть, він розумний. 2. Робота мала бути виконана вчасно. 3. Собаку збив автобус. 4. Студент, яким була зроблена помилка, був відсутнім. 5. Мені залишать ба-

гато грошей. 6. Його не впускали, поки ти не ввійшов. 7. Зауваження не було зафіксовано. 8. Тут будуть годувати спортсменів. 9. Будеш багато говорити, тебе виставлять звідси. 10. Кому сказали, що Том був тут? 11. У диктанті не помічено багато помилок. 12. Питання обговорювалося, коли принесли чай. 13. Навряд чи на виставку придуть. 14. Вам не заважали, коли ви працювали? 15. Її годинник полагодили. 16. Такі визначні пам'ятки потрібно оглядати цілий день. 17. Шкода, вас не було, коли саме про це сперечалися. 18. Вечеря приготовлена і кімната вимита. 19. Він не міг підійти ближче, з нею саме говорили. 20. Її підвів транспорт. 21. Від нього не очікували такого. 22. Їх познайомили з гостями. 23. Останнім часом його часто можна бачити тут. 24. Вам зателефонують днями. 25. Учора їх відвезли до Парижа.

Ех. 91

1. Призи не виграються поганими гравцями. 2. Прогрес буде помітний за місяць. 3. Приготування нарешті закінчені. 4. Поки на кухні готували вечерю, вона вимила підлогу. 5. Новий зразок оцінять фахівці. 6. Валізи залишили на вулиці. 7. Перш ніж Гаррі повернувся, посилку доставили. 8. Про те, що трапилося, забули. 9. Меблі пересунули раніше, ніж пофарбували вікна. 10. За ними будуть постійно стежити. 11. З ними чудово поводитися. 12. Перш ніж вони побачилися, його пробачили. 13. Нічого не було зроблено. 14. Після того, як труба була відремонтована, вони пішли. 15. Такі речі не будуть тут продаватися! 16. Цей твір пишеться зараз у сусідній аудиторії. 17. Рибу треба обсмажити. 18. Сьогодні їм піднесли сюрприз. 19. Гарні історії не розповідають з таким виразом обличчя. 20. Його прооперували тиждень тому. 21. Вашу пропозицію відхилили. 22. Цю традицію слід поважати. 23. Тобі позичили гроші? 24. Цим видом спорту не можна займатися. 25. Його змусять виконати роботу.

Ех. 92

1. М'ясо було погано підсмажене. 2. Помилки роблять навіть освічені люди. 3. Деякі книги не сподобалися. 4. М'ясо з'їдять собаки. 5. Це було сказано до того, як він увійшов. 6. Полицю забрали. 7. Він саме проходив повз, коли закривали магазин. 8. Ця пісня відома. 9. Гра супроводжувалася криками. 10. Перш ніж він закрив магазин, коштовності вже були викрадені. 11. Будуть зводитися нові будинки. 12. Такі помилки ними не допускаються. 13. Багато слів уже вивчено. 14. Папугу неможливо було піймати. 15. Лист був відправлений позавчора. 16. Увечері принесуть ящик печива. 17. Дітей ще не привели. 18. Їм вручили подарунки. 19. Ця роль гралася самим автором. 20. Такі вчинки роблять часто. 21. Помилки часто роблять з упевненістю. 22. Лікар сидів, поки пацієнтів оглядали. 23. Загублену сумку повернули! 24. Його зустріли. 25. Ким написана картина?

Ех. 93

1. Усі гроші підраховані. 2. З ним грубо розмовляли. 3. Цьому надається величезне значення. 4. Які книги будуть використовуватися? 5. Коли нам показували фільм, він спав. 6. Які фарби використовують частіше? 7. Звіт був поданий вчасно. 8. З дитиною дотепер ніхто не грався. 9. Його треба покарати. 10. Усі обіцянки будуть забуті. 11. Коли мовою говорять вільно, це гарно. 12. Вони не знали, що це треба було вимити. 13. Поки йому не показали папку з документами, він не почав роботу. 14. Вона упевнена, що все буде зроблене без неї. 15. Мене переконали, що він ніколи не кричить. 16. Ця книга не читається без словника. 17. Усі конструкції побудовані дуже просто. 18. Кава пилася легко. 19. Йому намагалися пояснити помилку, коли він закінчив відповідати. 20. Нас не будуть чекати. 21. Колекція знайшлася. 22. Час втрачений. 23. Коли ти прийдеш, тобі усе розкажуть. 24. Про це навіть не думали. 25. Я не хочу, щоб мене неправильно зрозуміли.

Ех. 94

1. Ох, казали ж мені, що слід учити французьку! 2. Його попросили вийти. 3. Я бачив, що будинок будувався поруч. 4. Не можна цього робити без підготовки. 5. Коли він увійшов, бланк заповнювали. 6. Вам вже поставили запитання? 7. Картина написана невідомим автором. 8. Його про щось запитали. 9. Не можна так залишати роботу. 10. Обіцяли взяти її з собою. 11. Це було сказано до від'їзду. 12. Мене попросили заповнити анкету. 13. Коли машиною користувалися, вона була справна. 14. Цей журнал купили тут. 15. Це буде надруковано в усіх газетах. 16. Такі речі слід було обговорювати. 17. Вам скажуть, якщо літак запізниться. 18. Лист вклали до конверта. 19. Все вже було зроблено, аби допомогти йому. 20. Мені звеліли чекати, поки не покличуть. 21. Йому пояснили, чому йому не дали роботу. 22. Зараз готель тільки будується. 23. Її мову не зрозуміють. 24. Валізи залишені у камері схову. 25. У той час ще нічого не робилося для цього.

Ех. 95

1. Мені пояснили, чому нічого не було зроблено. 2. Вона сказала, що треба послати за фахівцями. 3. Поки його екзаменують, вона може вийти. 4. Де були залишені сумки? 5. Їм оголосили, що він занедужав. 6. Коли тобі запропонували відпочити? 7. Вазу розбили, коли його не було. 8. До цього багато чого було зроблено. 9. Ця розповідь писалася швидко. 10. Цікаво, кому дадуть приз. 11. Що було сказано при зустрічі? 12. З ним так ніхто і не розмовляє. 13. На них звернули увагу. 14. Треба за це платити? 15. Пакети доставили до початку роботи. 16. Вас чому тут навчають? 17. Твої пояснення уважно вислухають. 18. Їм звеліли сісти. 19. Чому тебе не слухають? 20. Я не знав, що про мене думали раніше. 21. Йому порадили звернутися до лікаря. 22. Вам покажуть деякі фотографії і поставлять запитання. 23. Ніхто її не проводжав. 24. У той час на ній приміряли сукню. 25. Мене умовили не телефонувати йому.

Ех. 96

1. Тобі сказали, де шукати книгу? 2. Який текст зараз читають? 3. Процедура була описана неправильно. 4. Пошта доставлена. 5. Що їм пояснять? 6. До відпустки їм дали досить грошей. 7. Він не знав, що книги повинні бути повернуті. 8. Для кого проводять цей експеримент? 9. Фільм показували ще п'ять років тому. 10. Коли їм телефонували, картини переглядали. 11. Колись він був заручений. 12. Мері люблять усі. 13. Пісня була добре відома. 14. Так було вирішено. 15. Пиріг їли саме тоді, коли мама була на кухні. 16. Ніхто не знав, що за ним уже послали. 17. Це необхідно припинити! 18. Кожна робота буде перевірена. 19. Нас зустріли в аеропорту. 20. У кімнаті було прибрано до моменту його повернення. 21. Його знайшли. 22. Їй слід було сказати про це. 23. Лист буде отримано вчасно. 24. Його часто зустрічали тут. 25. Вас не хочуть бачити там.

Ех. 97

1. Як слід їсти цей фруктовий салат? 2. Зараз йому пояснюють, як визначати час. 3. Коли була перекладена ця книга? 4. Його просили не повторювати запитання? 5. Буде оголошено, коли початок занять. 6. Не заходьте, його оглядають. 7. Його не слухали. 8. Кому дадуть пиріг? 9. Заходи вже вжиті. 10. Тут буде утворена школа. 11. Хоч що-небудь вже залагоджено? 12. Хто за ним буде дивитися? 13. Їх навчають англійської мови вже чотири роки. 14. До котрої години це має бути зроблено? 15. Коли їм сказали про це? 16. Чому підлога не вимита? 17. Їм про це скажуть. 18. Його туди взяли випадково. 19. Її не знайдуть. 20. З кімнати уже винесли меблі. 21. Будинок був відремонтований. 22. Ще до інтерв'ю його не раз запитували про це. 23. Що вам принесли? 24. Коли вона була там, за нею спостерігали. 25. Коли принесли телеграму?

Ех. 98

1. Кожному дадуть аркуш паперу. 2. Дітям наказали не галасувати. 3. Йому поставили запитання. 4. Чому їм заборонили грати? 5. Їй не можна їсти. 6. Коли вона була там, телевізор можна було дивитися. 7. Йому порадили надягнути капелюха. 8. поки вона не відпочила, її не просили співати. 9. Їм порадили, де провести відпустку? 10. Нікому не можна тут кричати. 11. Вам казали прийти? 12. Їй саме пояснювали все, коли він увійшов. 13. Кому тобі сказали віддати словника? 14. Йому дозволять сидіти тут? 15. Їй пояснили, як виключати апарат? 16. Йому продиктували листа до їхнього повернення. 17. Їм вкажуть на помилки. 18. Було оголошено, що концерт відбудеться о шостій. 19. Її добре характеризували. 20. Коли я телефонував, йому саме пояснювали роботу. 21. Вам сказали, що він виїхав? 22. Їй часто повторюють, що треба кинути палити. 23. Їх попередили, що він приїхав. 24. Який метод йому пояснюють? 25. Відомо, що в селі є клуб.

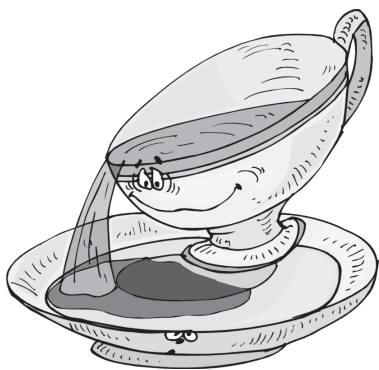
Ех. 99

1. Тобі говорили, що він телефонував? 2. Сукню слід носити. 3. Не слід було перекладати. 4. Йому скажуть, коли починати. 5. Колись такий сир їли з яблуками. 6. Книгу продивлялися, коли він заходив. 7. Нічого не можна змінити. 8. Учора йому пояснили, чому. 9. Де можна знайти цю книгу? 10. Його запитали, чи треба варити гриби. 11. Усі правила вивчені. 12. Поки вона читала, папери друкувалися. 13. Перш ніж він почав роботу, йому все пояснили. 14. Їй дадуть іншу роботу. 15. Їм нічого не пояснили. 16. Їй усе покажуть і розкажуть. 17. Робота була запропонована їй, а не йому. 18. Коли він її побачив, їй показували, як пройти. 19. Їй обіцяли більше. 20. Йому сказали про це, перш ніж він зателефонував. 21. Їм видали ключі. 22. Завтра його запросять до театру. 23. Цікаво, чому їй не сказали. 24. Що їм уже встигли показати? 25. Чому їй не натякнули?

Ех. 100

1. Вам дадуть досить часу. 2. Рибу їли холодною. 3. Коли я прийшов, книги уже віднесли нагору. 4. Хіба зараз експерименти проводяться? 5. По темі не було сказано нічого. 6. Оповідання давно було обіцяне редакторові. 7. Скільки вже написано? 8. Усі матеріали будуть використані. 9. Усе це було написано до літа, чи не так? 10. Книжки читають, про них говорять. 11. У той момент книжку перечитували. 12. Зразок буде відправлений. 13. Його взяли на цю посаду. 14. Їй вже сказали про це? 15. Вирішено відправити їх з міста. 16. Над цим питанням думають. 17. За кілька днів про нього будуть знати все. 18. Це сталося після того, як його бачили на перехресті. 19. Щось потрібно робити. 20. Уже все перефарбовано. 21. Тобі звеліли залишитися. 22. По дорозі їх зустріла знайома. 23. Дитині показували, як це робити. 24. Про це було відомо. 25. Вас не запитують!

Ех. 101

1. Чому посуд не помитий? 2. Що вже сказано на цю тему? 3. Його навчали тут два роки. 4. Коли це потрібно буде зробити? 5. Його перевели на іншу роботу раніше, ніж про це стало відомо. 6. Коли тобі сказали, що розклад змінили? 7. Там за ними буде гарний догляд. 8. У ту хвилину їй саме це пояснювали. 9. Глянь, усе прибрали! 10. Їм звеліли почекати. 11. Усі газети переглянули до того, як їх передали йому. 12. Чому нічого не можна зробити? 13. У неї саме зараз беруть інтерв'ю. 14. Їй пообіцяли, що нічого не трапиться. 15. Їй здається, що за нею стежать. 16. Волосся було розчесано й укладено. 17. З цим треба щось робити. 18. Тут буде новий театр. 19. Документи надруковані на комп'ютері. 20. Завтра цю статтю перекладуть. 21. Перед цим принесли телеграму. 22. Там зараз екзамнують студентів. 23. Йому помилково надіслали посилку. 24. Усе буде описано докладно. 25. Перш ніж переходити вулицю, дітям пояснили правила.

Ех. 102

1. Газети вже принесли? 2. Було оголошено, що збори скасовано. 3. Коли я відпочивав там, будинок споруджувався. 4. Її ніхто не бачив, перш ніж вона зникла. 5. Щенят напували молоком. 6. Про це ніколи не кажуть. 7. Що вже зроблено? 8. До його приходу були вжиті заходи. 9. Зараз там будується дорога. 10. Кому дадуть цю роботу? 11. Йому вже поставили це запитання? 12. Який метод буде обраний? 13. Поки ви спали, усе вже зробили. 14. Ще нічого не можна було сказати. 15. Їх просять не звертати на це увагу. 16. Оголосили, що потяг уже пішов. 17. Його просять не втручатися. 18. Питання поставлені, чекайте. 19. У даний момент її екзаменують. 20. Перш ніж вони пішли, їх вислухали. 21. Йому вказали на те, що він часто запізнюється. 22. Тексти вже продиктовані. 23. Комуś дали цей переклад? 24. Того місяця школа ще будувалася? 25. Хоч щось уже вирішили?

Ех. 103

1. Коли вона підійшла, йому саме давали каву. 2. Учора їм продиктували п'ять листів. 3. На помилки вказали до того, як вони їх помітили. 4. Їй сказали, що концерт почнеться незабаром. 5. Її добре характеризують. 6. Їй пояснили, що він вже виїхав. 7. Паління тут заборонене. 8. Усе вже роз'яснено. 9. Їй казали, що Джон ще не приїхав. 10. Чи вже всі методи продемонстрували? 11. Їй пояснили, що тут немає коми. 12. Нехай тобі покажуть, де знайшли книги. 13. Поки їй повідомляли новини по телефону, його оглядали. 14. Ким написаний лист? 15. Про це часто згадують. 16. За дітьми добре доглядають. 17. За ним уже послали. 18. Над нею часто кепкували. 19. Про нього будуть говорити. 20. Ніхто її не слухав. 21. Когось слід відправити за квітами. 22. Їм сказали, аби вони припинили розмовляти. 23. На той час усе вже було зроблено. 24. Це буде швидко забуто. 25. Коли я її помітив, їй давали квіти.

Ех. 104

1. Їй пояснили, що записувати. 2. Кожному скажуть, що робити. 3. Майкла попросили залишитися після того, як він вже зібрався йти. 4. Нікому не дозволять тут палити. 5. Тут можна гратися? 6. Коли я проходив повз них, їй пояснювали, куди йти. 7. Дітям веліли йти спати, перш ніж повернеться батько. 8. Їх просять зачекати. 9. Чому йому забороняють виступати? 10. Сестрі не дозволяють їсти морозиво. 11. Їй радять носити черевики без підборів. 12. Поки шукали ноти, її умовляли заспівати. 13. Йому радили краще працювати ще до того, як звільнили. 14. Його не будуть просити виступати. 15. Їй сказали зайти пізніше. 16. Їй звелили прийти сьогодні. 17. Їм усім сказали, що тут заборонено палити. 18. Йому дозволили здати іспит раніше. 19. Коли їй скажуть від'їжджати? 20. Кому пообіцяли повернути книгу? 21. Де їм дозволено розташуватися? 22. Двері відкрилися, коли їй усе докладно пояснювали. 23. Фільм покажуть під час вечірки. 24. Їй вказали на недоліки. 25. Оголошення зроблять завтра.

Ех. 105

1. Чому йому не дали словника? 2. Її не запитували. 3. Питання обговорювалося в той час, коли її розпитували про щось інше. 4. Його помилку вибачили. 5. Йому заздрили менше, ніж можна було очікувати. 6. Її відсутність легко помітити. 7. Його можуть запитати. 8. Йому пообіцяли більше, ніж очікувалося. 9. Коли я увійшов, їй показували новий альбом. 10. Сестрі розповіли довгу історію. 11. Йому покажуть її фото. 12. Їй куплять нове пальто. 13. Їй показали, як це робиться. 14. Йому пообіцяли роботу до того, як їй сказали про це. 15. Їм нічого не продадуть тут. 16. Минулого разу йому дали замало книг. 17. Було поставлено багато запитань. 18. Картину їм не показали. 19. Тобі нічого не пояснять. 20. Його скривдили і навіть нічого не пообіцяли. 21. Коли їм показали цей фільм? 22. Коли вона проходила поруч, йому саме показували дорогу. 23. Їм там навіть поїсти не запропонують. 24. Роботу забрали, перш ніж вони повернулися.

Ех. 106

1. Світло виключили. 2. Книги повернули, перш ніж їм нагадали. 3. Поки він спав, пироги пеклися. 4. Усі обіцянки забуті. 5. Щодня винаходиться новий спосіб приготування овочів. 6. Книга вже опублікована. 7. Кого вони зараз обговорюють? 8. Ця стаття була перекладена ще вчора вранці. 9. На цю тему можна написати твір. 10. Йому це не пояснили. 11. Це не могло бути зроблено без словника. 12. Сукня буде носитися з поясом. 13. Незабаром можна буде робити ремонт. 14. Переклад робився повільно. 15. Цей сир треба їсти з хлібом. 16. Збори будуть перенесені. 17. Це завжди робилося без підготовки. 18. Книги будуть знайдені. 19. Перед тим як смажити, гриби зварили. 20. Це правило вже вивчили. 21. Що зроблять? 22. Вона бачила папери в той момент, коли їх підписували. 23. Його ні про що не попросять. 24. Сестрі завжди заздрять.

Ех. 107

1. Важливо, як це буде зроблено. 2. Йому не дали шансу. 3. Коли вона прийшла, його вітали. 4. Рішення було знайдено до того, як йому сповістили про це. 5. Аналізуються різні фактори. 6. З ним добре обходилися. 7. Він був захоплений у полон. 8. Шафа була зламана, перш ніж знайшли ключ. 9. За ними доглянуть. 10. Роман закінчений. 11. Їм порадили мовчати. 12. Поки роботу виконували, вона відпочивала. 13. Вони заблукали в місті. 14. Статті читали в той момент, коли про це довідалися. 15. Папери були підписані вчора. 16. Усі салати вже зроблені. 17. Вас зустрінуть. 18. П'єсу читають у сусідній кімнаті. 19. Про це давно забули. 20. Коли принесли телеграму, доповідь друкувалася. 21. Книга вже обговорювалася? 22. Ваші документи перекладаються. 23. З нового року плануються консультації. 24. Папери будуть принесені секретарем. 25. Перш ніж їй повідомили, дитина вже була оглянута лікарем.

7.5. Каузативні конструкції

They've just **had their hair cut**

He's just **had his car serviced**

Каузативними називаються конструкції, які є пасивними за змістом, але оператором є не *be*, а *have* або *get*. Крім цього, об'єкт дії ставиться між оператором (*have* або *get*) і дієсловом. Структуру таких конструкцій можна показати так:

Jane had/got her hair cut

Джейн підстригла волосся (у перукарні)

Каузативні конструкції зазвичай вживаються без посилання на суб'єкта дії, однак допускають таку можливість у разі необхідності:

Jane always has/gets her hair cut by Joseff

Джейн завжди підстригається тільки у Жозеффа

Ex. 108. Work in pairs. Read each person's statement. Write T (True) or F (False) for the statement that follows.

David: I have to wash my car – it's so dirty!

_____ David is going to wash his car himself.

Jane: I'll wash my linen tomorrow.

_____ Jane is going to wash her linen herself.

John: Don't worry! I'll have these letters delivered in no time.

_____ John is going to deliver the letters himself.

Clare: I'm going to dye my hair at the weekend.

_____ Clare is going to dye her hair herself.

Diana: I'll have my nails done before the party.

_____ Diana is going to do her nails herself.

Chris: Is it a good idea to get the roof painted in summer?

_____ Chris is going to paint the roof himself.

Eve: I'll have my hair done for such an occasion.

_____ Eve is going to do her hair herself.

Frank: I'll try to repair the toaster in the evening.

_____ Frank is going to repair the toaster himself.

Ex. 109. Work in pairs. John and Jane are having a wedding party on July 30. It's July 20 today. Look at the calendar below and say what they have already done and they are going to have done.

Example: They have already had the walls painted, but they'll still have to arrange to have the food and drinks delivered. They are going to do it on July 21.

JULY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
10 paint walls	11	12	13 polish floors	14	15	16 wash windows
17 deliver – invitations	18 arrange – do Jane's hair on 30th	19 arrange – cars	20 today	21 arrange – food and drinks	22 arrange – take photos	23 arrange – flowers
24 shampoo the carpets	25 trim the bushes in the garden	26 cut the lawn	27 clean the guest's rooms	28 fit Jane's wedding dress	29 meet the guests	30 do Jane's hair; deliver – flowers

Ex. 110

1. Твоя борода вже геть кудлата – сходи до перукарні, аби її підстригли. 2. Холодильник пора ремонтувати – його гудіння не дає спати. 3. Вікна пора помити. 4. Поклич когось, аби натерти паркет, він став зовсім тьмяний. 5. Костюм слід віддати у хімчистку – буде як новий. 6. Автомобіль слід помити після такої поїздки. 7. Спробуйте перефарбувати це пальто у зелений колір. 8. Зателефонуй і замов, аби принесли сендвічі і каву. 9. Домовтись, щоб усю церемонію фотографували. 10. Ради такої нагоди слід помити килими шампунем. 11. Плаття слід вкоротити – сходи до кравця. 12. Дах пора фарбувати – зателефонуй і домовся. 13. Поклич садівника і підстрижи куші. 14. Віддай телевізор у ремонт – він нічого не показує. 15. Замов прибиральницю і прибери квартиру. 16. Вже прийшла весна – віддай увесь зимовий одяг у хімчистку. 17. Для кожного автомобіля слід регулярно проводити профілактичний огляд. 18. Її волосся зовсім посивіло – слід регулярно його фарбувати. 19. Домовся, аби усю кореспонденцію доставляли до офісу. 20. Замовте, щоб усі килими в офісі чистили пілососом щодня.

8. Модальні дієслова

It's good to be able, but it's
better to be stable

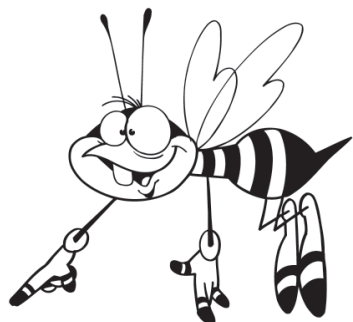
A friend in need is the
friend you don't need

Модальні дієслова показують відношення мовця до змісту, що виражається основним дієсловом. За своїми синтаксичними функціями модальні дієслова є операторами. Основні значення модальних дієслів подані в таблиці, яка наводиться далі.

Значення	Теперішній час	Майбутній час	Минулий час
Фізична здатність	Can – He can run fast Be able – He is able to run fast (вміє швидко бігати)	Be able – He'll be able to run faster when he grows up (Він зможе бігати швидше) Manage – He'll be manage to run fast (Йому вдасться пробігти швидко)	Could – He could run fast Be able – He was able to run fast (Він міг бігати швидко) Managed – He managed to run fast (Йому вдалося пробігти швидко)
Здатність, набута внаслідок навчання	Can – She can speak English Be able – She is able to speak English (Вона вміє спілкуватися англійською)	Be able – She'll be able to speak English fluently soon (Вона скоро зможе вільно спілкуватися англійською)	Could – She could speak English fluently then Be able – She was able to speak English fluently then (могла вільно спілкуватися англійською тоді)
Потенційна можливість	– (Кофеїн/тютюновий дим може сприяти підвищенню нервовості/ спричинити шкоду здоров'ю)	Can – Caffeine can make you nervous Could – Caffeine could damage your health Might – Cigarette smoke might damage your health	Could have – You could have learned English (but you did not) (Ви могли б вивчити англійську (але не вивчили))
Пропозиція	– (Можна кинути палити. Ви могли б кинути палити)	Can – You can give up smoking Could – You could give up smoking	Could have – You could have given up smoking (but you did not) (Ви могли б давно кинути палити)

Дозвіл	May – <i>May I come in?</i> (Можна зайти?) Can – <i>Can I take your pen?</i> (Можна позичити твою ручку?)	May – <i>May we go to the movies tonight?</i> (Можна нам сходити в кіно увечері?) Can – <i>Can we go to the movies tonight?</i>	Could – <i>Women could not vote in the past</i> (У минулому жінкам не дозволяли голосувати)
Те, що має бути	Must – <i>You must stop here</i> (Тут слід зупинитися = це закон) Have to/be to – <i>I have to stop here</i> (Доведеться зупинитися тут) <i>I am to stop here</i> (Маю зупинитися тут = так було заплановано)	Have to /be to – <i>I'll have to leave tomorrow</i> (Мені доведеться від'їжджати завтра) <i>I am to leave tomorrow</i> (Я маю від'їжджати завтра = так було заплановано)	Had to/was (were) to – <i>He had to leave the next day</i> (Назавтра йому довелося від'їжджати) <i>He was to leave the next day</i> (Він мав назавтра від'їжджати = так було заплановано)
Заборона	Must not – <i>Cars must not stop on the zebra crossing</i> (Автомобілям заборонено зупинятися на переходах)	Must not – <i>You must not leave tomorrow</i> Забороняю від'їжджати завтра	–
Порада	Should – <i>You should take private classes</i> (Вам слід брати приватні уроки) Ought to – <i>You ought to give up smoking</i> (Вам краще б кинути паління) Need – <i>You need someone to talk to</i> (Вам слід з кимсь спілкуватися)	Should – <i>You should work better</i> (Ви маєте працювати краще) Ought to – <i>You ought to look for a new job</i> (Вам слід пошукати нову роботу) Need – <i>You'll need to make a deposit</i> (Вам доведеться внести передплату)	Should have – <i>You should have worked better</i> (Вам слід було працювати краще) Ought to have – <i>You ought to have looked for a new job</i> (Вам слід було шукати нову роботу) Needed to have – <i>You needed to have made a deposit</i> (Вам слід було внести передплату)
Можливість (може бути)	May – <i>She may be right</i> Might – <i>She might be right</i> Could – <i>She could be right</i> (Може, вона й має рацію)	May – <i>She may come soon</i> Might – <i>She might come soon</i> Could – <i>She could come soon</i> (Може, вона скоро прийде)	May have – <i>She may have been right</i> Might have – <i>She might have been right</i> Could have – <i>She could have been right</i> (Може, вона й мала рацію)

Ex. 111. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

In 1999 the Boomland State School of Medicine imported 175 fierce, honey-bearing African queen bees to crossbreed with the Boomlish honeybees in hopes of producing a new strain of bees with a gentle disposition and a high honey yield. Somehow, 26 of the killer queens escaped the laboratory, and in the early 2000s newspapers began carrying reports of thousands of “killer bees” attacking crowds of people in downtown areas of Boomland. In 2005 an attack in a public square lasted a full four minutes.

Earlier that year, killer bee attacks in the Boomland town of New Fort claimed the life of one person and left 16 injured.

0. be able

The Boomland researchers thought they would be able to produce a new breed of bees.

1. could

The Boomland researchers _____ about the african bees.

2. can

Nothing _____ about the killer bees now.

3. could

As it turned out, the killer bees _____ quite dangerous.

4. can

According to the newspapers, the killer bees' attacks _____ for a long time.

5. be able

The people are not sure _____ to resist the killer bees' attacks.

6. could

The killer bees' attacks demonstrated _____ serious injuries.

7. can

According to the available data killer bees _____ death to people.

Ex. 112

1. Вона вміє так гарно співати? 2. Він вже вміє ходити. 3. Вона не могла читати при такому освітленні. 4. Вона не може говорити, в неї болить горло. 5. Вона не могла йти так швидко. 6. Невже він вже може тримати ложку? 7. Кошеня ще не може бачити. 8. Він вмів плавати вже в три роки. 9. Хто може його наздогнати? 10. Вони не могли поворушитися від втоми. 11. Вона змогла посміхнутися. 12. Вона може швидко ходити? 13. Він не міг з'їсти цілий пиріг. 14. Щеня не може спускатися сходами. 15. Кошеня може дряпатися. 16. Хто не вміє плавати? 17. Людина не може довго не спати. 18. Не всі малюки вже вміють бігати. 19. Я не можу тут працювати. 20. Хто може допомогти мені відчинити двері? 21. Діти не вміють довго мовчати. 22. Дитина ще не вміла сама одягатися. 23. Каченята вміють плавати з народження. 24. Ніхто не вміє ставити намети. 25. Він вміє розмовляти пошепки?

Ex. 113. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

Between 1985 and 1995, one-quarter of all Boomlanders were overweight. Since 1995, in spite of every actress in Hollywood having made an aerobic workout videotape, the proportion has increased: one in every three Boomlanders now weighs lots more than he or she ought to. 31 percent of Boomlanders ate pizza at least once every two weeks in 2001. By 2006, fully half of Boomlanders were. Doctors know that it is unhealthy, but they also know that loneliness and despair make them overeat and overdrink. The

good news is that the fatter the Boomlanders get, the less bad they feel about it. In 1995, 65 percent of the people interviewed said that overweight people were unattractive. In 2005, only 36 percent shared that view, leading the experts to observe that it's "very difficult to change your behavior, so you change your opinion instead."

0. manage

The Hollywood aerobic workout videotapes did not manage to have any effect on the proportion of overweight people in Boomland.

1. succeed in

Pizza producers _____ their sales in Boomland.

2. can

Loneliness and despair _____ overeating and overdrinking.

3. could

Getting overweight _____ people more optimistic.

4. could

The increase in the number of fat people _____ changed their opinions.

5. can

If people _____ behaviour, they change their opinions.

6. be able

The author of the article doesn't believe we _____ the situation..

Ex. 114

1. Вона вміє рахувати. 2. Вона могла читати вірші годинами. 3. У шість років він вже вмів розмовляти англійською. 4. Її донька вміє пекти пироги. 5. Секретарка має вміти друкувати і стенографувати. 6. Коли він був маленький, він не вмів плавати. 7. Він уміє грати на скрипці. 8. Вона не вміла грати на піаніно. 9. Бабуся вміла гарно вишивати. 10. Вони ще не вміють писати перекази. 11. Уміти готувати – мистецтво. 12. Продавець повинен уміти бути ввічливим. 13. Він уміє розмовляти англійською? 14. Треба вміти тримати себе в руках. 15. Вона не вміє співати. 16. Хто вміє грамотно говорити? 17. Невже ви не вмієте танцювати? 18. Дизайнеру вдалося підібрати колір. 19. Вона може писати без помилок. 20. Невже він не вміє керувати автомобілем? 21. Вона вже давно вміла кататися на роликах. 22. Парубок вміє керувати яхтою. 23. Хто вміє співати? 24. Вони давно вміють плавати. 25. Вона вміє добре фотографувати.

Ex. 115. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

Barry Goldwater, 21, unemployed, from New Fort in Boomland, was passing the time before a date with his girlfriend when he wrote a note reading: 'I have got a gun in my pocket, and I'll shoot it off if you don't give me the

money.' He then went into three shops, and passed the note over the counter. At a drugstore, a girl assistant did not take the note, as she thought it contained an indecent suggestion, and Barry left. Next door in a bakery shop an Asian assistant said he couldn't read English. Barry then went to a food shop, but the assistant couldn't read the note without his glasses. Barry took the note back, and walked around in the street outside. Arrested soon afterwards, he told the police: 'It was a joke. I did not have a gun.' He was put on probation for two years.

be able

0. Barry was quite able to work, but he could not find a job.

could

1. Barry _____ something cleverer than writing the note.
- manage**
2. Barry _ the money at the drugstore because the girl assistant misunderstood him.
- succeed in**
3. Barry failed to __ at the bakery shop because the assistant did not know English.
- could**
4. Barry failed to get the money at the food shop, because the assistant ____ glasses.
- could**
5. Barry _____ home after that, but he walked around the streets instead.
- could**
6. Barry _____ prison, but he was put on probation instead.

Ex. 116

1. Дощ може перервати пікнік. 2. Він міг стати дипломатом. 3. Він може це собі дозволити. 4. Він міг би працювати швидше. 5. Вона може бути кращою. 6. До всього можна звикнути. 7. Сніг міг піти будь-якої миті. 8. Вони можуть виконати завдання. 9. Це може ускладнити життя. 10. Вони можуть приїхати й сьогодні. 11. Вона не може цього собі дозволити зараз. 12. Можна попросити офіціанта. 13. Вулиця може привести до вокзалу. 14. Він міг би стати футболістом. 15. Ви можете завершити цю справу? 16. Текст міг би бути й легшим. 17. Речення може бути правильним. 18. Сумка могла лежати у передпокої. 19. Можеш повісити картину над столом. 20. Це могло бути його хобі. 21. Вони могли взяти книгу вчора. 22. Яблука вже могли поспіти. 23. Вони могли користуватися словником. 24. Вони могли не чути дзвоника. 25. Лист може бути відправлений завтра.

Ex. 117

1. Можна було говорити голосніше. 2. Це можна зробити швидше. 3. Кава могла б бути міцнішою. 4. Він міг би з'їсти хліб і яечню. 5. Можна проїхати через центр міста. 6. Їм би можна було поїхати у подорож. 7. Можна прогулятися по саду. 8. Робота могла б бути розпочата й учора. 9. Йому можна вчитися краще. 10. Можна було б мати й більшу квартиру. 11. Можна й не брати пальто. 12. Можна було б і частіше телефонувати. 13. Можна було б уже й повернутися. 14. Можна було б і провести її додому. 15. Можна було б і більше читати. 16. Можна було б і зачинити вікно. 17. Можна було

б і купити цей автомобіль. 18. Можна зайти до цієї кав'ярні. 19. Кожний міг би прийти сюди. 20. Можна й погодитися. 21. Їй можна й менше їсти. 22. Можна й допомогти йому. 23. Це можна й записати. 24. Можна було й квіти купити. 25. Тепер можна й розслабитися.

Ex. 118. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

Ken Johnson broke into a shoe shop, leaving behind his driving license. He was jailed for 15 months in January. Alex Brown burgled a New Fort flat, leaving behind his papers and a passport photo. He was tried in February. Peter Crouch burgled a house leaving behind a card with his name and address. He got nine months in March. Charles Cord broke into a television rental shop during the January snowstorms. Footprints from his size eight boots led straight to his front door. In April, he got three months.

should

0. Ken Johnson should not have left behind his driving license.

must

1. Ken Johnson _____ a shoe shop in the first place.

allow

2. No one _____ shops, are they?

could

3. Ken Johnson _____ for more than 15 months, could not he?

should

4. Alex Brown _____ passport photo at home.

must

5. Alex Brown _____ honest life in the first place.

must

6. Peter Crouch and Charles Cord _____ what they did either.

Ex. 119

1. Їй не можна лежати на сонці. 2. Можна поїхати з вами? 3. Не можна так багато засмагати! 4. Можна не працювати у цю суботу? 5. Не можна так галасувати! 6. Можна йому отримати стипендію? 7. Не можна одягати зелену сукню! 8. Тепер можна відпочити. 9. Можна зустріти їх в аеропорту? 10. Не можна брати ці чашки. 11. Не можна переривати доповідача. 12. Можна написати Мері? 13. Не можна класти одяг на стіл. 14. Можна запитати, що тут не так? 15. Можна з ним зустрітися? 16. Їм не можна гратися на дорозі. 17. На кухні не можна танцювати. 18. Можна йти без парасолі. 19. Можна оглянути фортецю? 20. Можна запитання? 21. Через центр не можна проїхати. 22. Можна вирушати? 23. Не можна в'їжджати до країни без паспорта. 24. Можна попросити соку? 25. Вони можуть встигнути.

Ex. 120. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

George Best was over the moon when he got the winning number in a Boomland lottery – the first prize was £412,000. He ordered a Porsche, booked a family holiday in Hawaii and had a champagne dinner with his wife and friends at a luxurious Hollywood restaurant. When he went to collect his winnings he found that 9099 others had also won first prize, and his share of the jackpot was £45.

must

0. George Best must have been over the moon
be to

1. George Best _____ £412,000.
must

2. George Best _____ a Porsche.
should

3. George Best _____ holiday in Hawaii
should

4. George Best _____ visit to a luxurious Hollywood restaurant.
must

5. George Best _____ until he gets the money..
have to

6. George Best _____ what to do with his share of the jackpot.

Ex. 121

1. Вони повинні заповнити документи? 2. Що треба купити до сніданку? 3. Невже вони мають закінчити роботу? 4. Вона повинна отримати стипендію. 5. Ми маємо заощаджувати, чи не так? 6. Він повинен підійти до пошти. 7. Вона не мала виходити з будинку. 8. Вона повинна купити рукавички. 9. Ти не повинен палити. 10. Невже вона мала купити хліб? 11. Він повинен був отримати гроші вчора. 12. Що вона повинна зараз робити? 13. Хто має написати заяву? 14. Він повинен ще це довести! 15. Вони не мають більше працювати у суботу. 16. Невже вона не повинна відповідати на ці запитання? 17. Ти не повинен від'їжджати. 18. Ви повинні покуштувати цей сир. 19. Коли має прибути поїзд із Манчестера? 20. Він повинен зустріти делегацію. 21. Вони повинні відвідати мерію сьогодні? 22. Ти маєш супроводжувати цю групу, чи не так? 23. Він має виступати. 24. Хто має приготувати каву? 25. Ви повинні говорити голосніше.

Ex. 122. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

John and Ann Wise had been saving for 30 years to pay the mortgage on their house in suburban New Fort. After the last payment they held a party and threw the mortgage papers

in the fire, which then got out of control and burnt the house down. There was no insurance: they had not bought it because they had wanted to finish all their payments quicker.

have to

0. John and Ann had had to tighten their belts for 30 years to pay the mortgage on their house.

should

1. John and Ann _____ careful about their house.

have to

2. John and Ann _____ mortgage papers in the fire

should

3. John and Ann _____ fire safety in their house.

have to

4. John and Ann _____ on insurance policy.

should

5. John and Ann _____ an insurance policy.

have to

6. John and Ann _____ hurry to finish all their payments quicker.

Ex. 123

1. Не завадило б випити кави. 2. Варто поїсти перед подорожжю. 3. Варто було б потрапити до банку до обіду. 4. Їй варто піти до дантиста. 5. Йому варто провести її до вокзалу. 6. Не завадило б збиратися швидше. 7. Не варто було залишати місто. 8. Варто невідкладно йти додому. 9. Йому не завадило б вдягатися тепліше. 10. Їй не завадили б рукавиці. 11. Їм не варто було б палити. 12. Чашка кави їм би не завадила. 13. Їй варто було б приділяти йому більше уваги. 14. Не варто було приходити так пізно. 15. Йому варто висипатися. 16. Не варто гратися на дорозі. 17. Їм варто було б невідкладно виїжджати. 18. Дітей варто було б одягнути легше. 19. Їм варто зустріти батьків. 20. Йому варто виконати завдання до п'ятниці. 21. Йому варто було б бути артистом. 22. Не варто було затримуватися на дискотеці. 23. Їй варто було б побільше читати. 24. Не варто приїжджати без дзвінка. 25. Йому варто частіше писати.

Ex. 124. Work in pairs. Read the text below. Then discuss with your partner the situation described in the text. There is an example (0) at the beginning.

On a hot, sticky night in New Fort, Romario Toughguy opened the windows of his apartment, but the noise from his neighbour's children was driving him and his wife mad. Countless times he had told them to keep quiet to no effect, so he grabbed his pistol intending to frighten them into silence. When he banged on the neighbour's door an argument started. Angelica Toughguy leaned out of the window to tell her neighbour to shut up. Romario lost control, threatened to shoot the neighbours, and fired the gun into the air. He shot his wife!

must

0. Romario Toughguy must have been very angry that night.

may

1. Romario _____ quarelled with his wife before the accident.

might

2. Romario _____ very irritated before the accident.

should

3. Romario _____ pistol when he went to talk to the neighbour.

might

4. The neighbour _____ irritated, too.

should

5. Angelica _____ into the men's argument.

have to

6. Romario _____ his gun

Ex. 125

1. Ми не зможемо побачити звідти прибульців. 2. Можливо, вона була там. 3. Можливо, він напише листа. 4. Можливо, вони вже тут. 5. Можливо, вона повернеться до обіду. 6. Вірогідно, цей дім на сусідній вулиці. 7. Можливо, вони поїхали на екскурсію. 8. Може, їй вистачить грошей? 9. Може, ти подивишся фільм? 10. Швидше за все, банк зачинений. 11. Може, чашечку кави? 12. Можливо, вона хотіла побачити доньку. 13. Швидше за все, він вже розраховався. 14. Вірогідно, на узбережжі дуже гарно. 15. Швидше за все, він сьогодні працює. 16. Можливо, він вимовляє це неправильно. 17. Вірогідно, вона вступить до університету. 18. Може, підемо до бару? 19. Швидше за все, магазини в

неділю зачинені. 20. Вірогідно, він вже купив газету. 21. Можливо, вона піде на прогулянку. 22. Швидше за все, вони вже прилетіли. 23. Може, зайдете? 24. Вірогідно, вона тут живе. 25. Можливо, ви розв'яжете усі проблеми.

Ex. 126

1. Я не можу чекати. 2. Ти маєш зробити це завтра. 3. Тут можна танцювати? 4. Вона, можливо, читає. 5. Можеш відповісти на просте запитання? 6. Робота повинна бути зроблена. 7. Хто може перекласти це? 8. З ним можна говорити англійською? 9. Він не повинен кричати. 10. Вони не могли дістатися туди. 11. Не можна туди заходити. 12. Вона не зможе навчитися співати. 13. Він не може прийти пізніше. 14. Вона мала б це знати. 15. Він не зможе прийти завтра. 16. Їм не слід туди ходити. 17. Він повинен це зробити сам? 18. Де можна придбати підручник? 19. Їм довелося довго чекати. 20. Хто може їх зустріти? 21. Вона не має виходити з кімнати. 22. Ми можемо поговорити зараз? 23. Варто викликати пожежників. 24. Він повинен залишитися тут. 25. Ви можете викликати таксі.

Ех. 127

1. Вірогідно, вони поїдуть до моря. 2. Їм можна поговорити? 3 Вони мають прийти сюди. 4. Вона може приїхати? 5. Він вміє писати вірші? 6. Лист має бути написаний. 7. Хто міг розповісти? 8. Їй можна залишитися тут? 9. Він не повинен чекати. 10. Вони не змогли дістати книжку. 11. Вона не повинна це перекладати. 12. Не можна переходити вулицю тут. 13. Можна прочитати цього листа? 14. Сем має написати листа. 15. Він не зумів розв'язати задачу. 16. Вони можуть пообідати з нами? 17. Він повинен про це знати? 18. Де можна поснідати? 19. Ви маєте поговорити з нею. 20. Він не зумів знайти книгу. 21. Вона повинна прочитати це. 22. Можна з вами поговорити? 23. Можна мені чашечку кави? 24. Вони мають бути в офісі. 25. Він може захворіти.

Ех. 128

1. Ми просто повинні скуштувати морозива. 2. Він не вміє говорити англійською. 3. Невже він може взяти книгу? 4. Може нам пообідати разом? 5. Він зможе вам допомогти? 6. Тут не дозволяють голосно розмовляти. 7. Хто може пояснити помилку? 8. Можна мені до вас приєднатися? 9. Магазин має відчинитися о дев'ятій. 10. Можеш взяти парасоллю. 11. Він не повинен казати так. 12. Вона не зможе зіграти це. 13. Можна мені з ним поговорити? 14. Вона мала зробити це. 15. Вони не вміють говорити англійською. 16. Вони можуть відпочити з нами. 17. Він має одягнути пальто. 18. Невже це правда? 19. Це має бути зроблене. 20. Можливо, його немає вдома. 21. Вона змушена їхати. 22. Можна запитати? 23. Вона має бути дома. 24. Ми не повинні залишатися тут. 25. Що він міг зробити?

Ех. 129

1. Вона не зможе писати лівою рукою. 2. Він не повинен тут бути. 3. Можна вийти? 4. Можна тут посидіти? 5. Можеш це зробити? 6. Відповідь слід дати завтра. 7. Хто вміє плавати? 8. Він був змушений викликати таксі. 9. Він має відповідати? 10. Вони не могли йти пішки. 11. Завтра доведеться йти до супермаркету. 12. Він не зможе повернутися так рано. 13. Можна йому цей капелюх? 14. Їй не можна туди. 15. Він не зміг дивитися фільм. 16. Йому слід їй зателефонувати? 17. Невже він має пам'ятати про все? 18. Де можна поснідати? 19. Це, мабуть, корисно. 20. Ви можете мені допомогти? 21. Вона має бути дома. 22. Можна сказати? 23. Він, мабуть, пішов. 24. Він має подивитися фільм. 25. Їй не вдалося відвідати його.

Ех. 130. (NB: Він міг би й допомогти нам. → He could as well help us)

1. Вони не зможуть піти до музею. 2. Ми маємо закінчити книгу. 3. Можна увійти? 4. Можна вже йому вирушати? 5. Зможете дістатися туди за годину? 6. Невже він має складати іспит? 7. Хто вміє керувати автомобілем? 8. Не можна так багато працювати. 9. Ви не повинні від'їжджати. 10. Вона не може провідати його. 11. Він має скоро прийти. 12. Вона не вміє готувати. 13. Вона, напевно, заблукала. 14. Вона пови-

нна була купити цей дім. 15. Вони мають прокинутися о восьмій? 16. Їй слід йти разом з вами? 17. Джек має прийти. 18. Він дійсно може запізнитися? 19. Це може бути цікавим. 20. Можете взяти сумку? 21. Мері має бути тут після сніданку. 22. Можна пограти у футбол? 23. Вони, напевно, запізнюються. 24. Будинок має бути проданий. 25. Це може бути правдою.

Ех. 131

1. Он тим автобусом можна добратися до Гайд-парку. – А можна вас сфотографувати? 2. Цю пісню можна почути всюди. 3. Він має зателефонувати. 4. Продиктувати прізвище? 5. Він має допомогти з роботою. 6. Вона, мабуть, вже виросла. 7. Цього можна чекати щохвилини. 8. Вам покласти цукор у чай? 9. Він має терпіти. 10. Вони могли б обговорити це. 11. Тут можна вживати інфінітив. 12. Не можна гуляти під дощем. 13. На острові можна знайти гриби. 14. Ви могли б навести приклад? 15. Це, мабуть, ви покажете місто? 16. Не можна виривати сторінки з книжки! 17. Звідси видно наш дім. 18. Вони мають поспішати. 19. Можете здати роботу. 20. Це можна було пояснити хвилюванням. 21. Не можна говорити так голосно. 22. Це одразу треба з'їсти. 23. Тут не можна вживати герундій. 24. Його завжди можна тут побачити.

Ех. 132

1. Не можна чіпати собаку! 2. Можна буде здати іспит достроково? 3. Ви можете сказати, котра година? 4. Вони повинні пояснити це один одному. 5. Невже цього можна досягнути без тренування? 6. Ви не могли б підвезти мене? 7. Вона, напевно, вже чекає. 8. Можна поставити стілець у кутку. 9. Якщо не можеш сказати – натякни! 10. Досягти результатів можна тільки наполегливою працею. 11. Хто має їх зустрічати? 12. Може піти до Еда? 13. Книгу можна взяти у бібліотеці. 14. Можна вже йти? 15. Вона може зачекати. 16. Мені можна одразу відповідати на запитання? 17. Можна мені ще хліба? 18. Хтось має приглянути за дітьми. 19. Тут не можна переходити вулицю! 20. Невже вони мають мешкати в одній кімнаті? 21. Дозвольте відкрити вікно. 22. Самому вам цього не вирішити. 23. Варто більше гуляти. 24. Можемо розпочати о шостій. 25. Не могли б ви повторити?

Ех. 133

1. З вікна було видно тільки подвір'я. 2. Вона могла заблукати. 3. Це можна зробити усно. 4. Вона не змогла нічого зрозуміти. 5. Вона має йти. 6. Можете залишитися й переписати роботу. 7. Ми не зможемо знайти дорогу. 8. Папери мають бути відправлені. 9. Хто має бути першим? 10. Треба було одразу йому сказати, а вона не змогла. 11. Не можна сідати за стіл з брудними руками. 12. Ніхто не зробить для нього більше. 13. Йому варто сказати правду. 14. Пошту, мабуть, вже принесли. 15. Він не зможе дотягнутися сюди. 16. Їй не можна підніматися сходами. 17. Вона зуміла все перекласти

сама. 18. Його може оглянути лікар. 19. Їй можна було б і квітів купити. 20. Ви не могли б залишити її наодинці. 21. Вона має одразу відповідати? 22. Можливо, він телефонував. 23. Він не зможе розв'язати задачу. 24. Вони мають зателефонувати один одному. 25. Швидше за все, він спав.

Ех. 134

1. Такі новини можна лише прокоментувати. 2. Напевно, його чекають. 3. Том не зміг би впоратися сам. 4. Йому не можна ходити з ними. 5. Ця пісня має виконуватися під гітару. 6. Підвезете? 7. Він не зміг прийти, він мав чекати слюсаря. 8. Він міг би й каву зварити, чи не так? 9. Вона не могла зачинити двері? 10. Можна вашу ручку? 11. Хтось має допомогти! 12. Він упорався з перекладом без словника? 13. Тут не можна знаходитися. 14. Хто міг зв'язатися з нею? 15. Лекція має починатися вчасно. 16. Вона не може їм відмовити. 17. Він міг би й зателефонувати. 18. Вона має бути до обіду. 19. Можна було б і вихід знайти. 20. Швидше за все, він був неуважний. 21. Їх мали залишити тут. 22. Він міг би й відіслати листа. 23. Вона, мабуть, вже прийшла. 24. Він може віднести речі до пральні? 25. Чи не зробите мені послугу?

Ех. 135

1. Він міг би й вивчити матеріал. 2. Їм варто було б робити це частіше. 3. Їм довелося чекати. 4. Де вони могли його знайти? 5. Вона могла б і сама це зробити. 6. Вона повинна була усе завершити. 7. У вікно було видно сад. 8. Слід прокип'ятити гриби! 9. Вона завжди могла одягати речі сестри. 10. Слід більше уваги приділяти вимові. 11. Вона вимушена рано вставати. 12. Можна було б багато чого розповісти. 13. Їй можна самій вибрати подарунок? 14. Що йому тепер робити? 15. Вони мають усе повторити. 16. Він просто не вміє піклуватися про інших. 17. Слід раніше прокидатися. 18. Можна вже щось зрозуміти. 19. Нічого не могло трапитися. 20. Вони мають скласти іспити раз на півроку. 21. Могла б і розповісти про свої плани. 22. Ми не можемо нічого знайти. 23. Слід було відправити телеграму. 24. Вона могла б і прийти. 25. Не можна залишати кімнату у такому безладі.

Ех. 136

1. Він може спробувати. 2. Вона багато чого має робити. 3. Швидше за все вона пожалкує про те, що сказала. 4. Він може зробити це зараз. 5. Варто звернутися до поліції. 6. Він міг би й припинити переїдати. 7. Вона б залишилася, але не може. 8. Їй, мабуть, за сорок. 9. Він зможе допомогти. 10. Можна було б усе й запам'ятати. 11. Йому слід чекати тут. 12. Варто б узяти таксі. 13. Вона вміє гарно співати. 14. Вірогідно, він тут був. 15. Вона має вирушати. 16. Він може легко підняти сумку. 17. Вона мала б взяти його з собою. 18. Звідси видно усе місто. 19. Напевно, хтось її бачив. 20. Вам

доведеться залишитися. 21. Дитина вже вміє говорити. 22. Вона може з'явитися у будь-яку мить. 23. Їй слід купити цю сукню! 24. Він вміє грати в теніс з дитинства. 25. Варто частіше бувати вдома.

Ех. 137

1. Він міг би піти до кінотеатру подивитися новий фільм. 2. Спершу варто взяти гроші в банку. 3. Для цього слід заповнити формуляр. 4. Можете сказати, де знаходиться ринок? 5. Ми хочемо поїхати до Швейцарії. 6. Зможеш купити апельсини? 7. Вона мала зайти до магазину. 8. Він хотів виїхати звідти. 9. Вона не може їсти чорний хліб. 10. Можеш передати перець? 11. Він зможе прийти. 12. Вона не може їсти білий хліб. 13. Можете передати записку? 14. Він може з'їсти ще. 15. Птахи здатні швидко літати. 16. Вона може бути дуже слухняною. 17. Він здатний добре вчитися. 18. Апельсини можуть бути дешевшими. 19. Зможеш купити хліба? 20. Він може винаймати квартиру. 21. Вона не могла забути сумку в магазині. 22. Він зможе попрацювати влітку, аби заробити грошей. 23. Вона може стати дуже гарною. 24. Він не може дозволити собі цю віллу. 25. Вона має купити молока.

Ех. 138

1. Він може купити книжку? 2. Вона не зможе зробити цього. 3. Тут не можна ставити авто. 4. Він не зможе прийти. 5. Не можна ж все тільки й працювати. 6. Хочеш поїхати до Італії? 7. Вона потребує хліба. 8. Йому необхідно потрапити до директора. 9. Як він міг забути, як її звати? 10. Вона нічого не хоче їсти. 11. Не можна ж тільки й байдикувати. 12. Що ще я маю купити? 13. Він не міг бути з нами. 14. Можна запросити вас на чай? 15. Може, купити щось до вечері? 16. Усі бажають бути багатими. 17. Лише вона може все зрозуміти. 18. Хочу піти до міста. 19. Зможете поїхати у вересні? 20. Можете сказати, де банк? 21. Він має взяти таксі. 22. Вона не бажає брати таксі. 23. Ви можете там залишитися. 24. Вони мають їхати додому. 25. Можна дістатися туди пішки.

Ех. 139

1. Він не зміг пити такий сік. 2. Може, купити зошити? 3. Невже вона не могла з'їсти яблуко? 4. Дитина повинна пити молоко. 5. Вона не повинна сперечатися, чи не так? 6. Тут можна отримати стипендію? 7. Можна чаю? 8. Вони можуть йти додому. 9. Вона мала купити квіти. 10. Невже вони мають відповідати? 11. Може, написати листа тітці? 12. Вони не повинні користуватися словником. 13. Хто має йти до лікаря? 14. Може, передати привіт Лінді? 15. Невже він не може прийняти душ? 16. Тут не можна піднятися ліфтом. 17. Вона має йти на ризик? 18. Що їй слід там купити? 19. Вона повинна почепити штори, чи не так? 20. Можеш прочитати об'яву. 21. Він може поїхати автобусом. 22. Але можна добратися й метрополітеном. 23. Вони повинні оглянути квартиру. 24. Вона має погодитися з ним, чи не так? 25. Можна їй зайти?

9. Непряма мова. Узгодження часів

My boy friend said I was beautiful

He said he had never
seen such a beauty before

9.1. Розповідні речення

Вивчіть таблицю і виведіть правила перетворення прямої мови на непряму у розповідних реченнях:

Пряма мова	Непряма мова
Present Simple She said, 'I like music.'	Past Simple She said she liked music
Present Continuous She said, 'It's raining'	Past Continuou She said it was raining
Past Simple She said, 'I liked him.'	Past Perfect She said she had liked him
Present Perfect She said, 'I've just seen him.'	Past Perfect She said she had just seen him.
Past Continuous She said, 'I was sleeping then.'	Past Perfect Continuous She said she had sleeping then.
Past Perfect She said, 'I had not seen him until then.'	Past Perfect She said she had not seen him until then.
Will (shall) She said, 'I'll be late.'	Would She said she would be late.
Present Perfect Continuous She said, 'I've been waiting for you.'	Past Perfect Continuous She said she had been waiting for him
Past Perfect Continuous She said, 'I had been waiting until 6 o'clock.'	Past Perfect Continuous She said she had been waiting until 6 o'clock.
Can / May She said, 'I can swim.'	Could / Might She said she could swim.
Should, Would, Could, Might She said, 'You could be right.'	Should, Would, Could, Might She said I could be right.
Must She said, 'I must do it.'	Must/Had to She said she must(had to) do it.'

При заміні прямої мови непрямою варто дотримуватися таких правил:

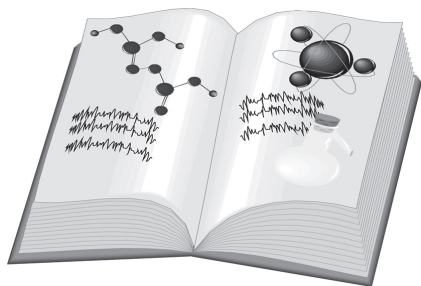
- У непрякій мові не використовуються лапки.

- Займенники змінюються за змістом.
- Непряма мова може вводитися за допомогою *that* або ж *that* може опускатися.

He says: I have to go – He says (that) he has to go.

• Якщо дієслово головного речення стоїть в минулому часі (наприклад: *said*), то слід дотримуватися правила узгодження часів, тобто змінювати форму присудка, відповідно до таблиці, наведеної вище. Слова, що передають орієнтацію мовця в часі й просторі можуть також змінюватися за змістом (наприклад, *here – there, this – that, today – that day, tomorrow – the next day, yesterday – the previous day* т. і.).

Ex. 140. Work in pairs. Report the statements below to your partner. There is an example (0) at the beginning.

0. He said, "I have read this book".

He said that he had read that book

1. They said, "We study English".

2. She said, "I learned French at school".

3. He said, "I am an engineer".

4. She said, "I'll be at home at seven o'clock".

5. Mary said, "I was here with my parents".

6. He said, "I have done my homework".

7. He said, "I don't speak Spanish".

8. He said, "I'll come again in the morning".

9. He said, "I didn't see Helen here".

10. They said, "We had lunch at school".

Ex. 141

1. Він сказав, що повернеться. 2. Вона відповіла, що пароплав щойно прибув. 3. Він повідомив, що отримує листи щонеділі. 4. Вона наполягала, що хоче провести відпустку в Іспанії. 5. Він відказав, що вже спав, коли вони повернулися. 6. Я чула, що вони повернулися вчора. 7. Він сказав, що обідав, коли задзвонив телефон. 8. Він зізнався, що збирається обговорити це питання. 9. Вона нагадала, що прочитає книжку до кінця тижня. 10. Він пообіцяв, що все буде добре. 11. Він повідомив, що вони від-

почивають з кінця серпня. 12. Вона відрубала, що не збирається мити посуд. 13. Нік повторив, що нікуди не поїде. 14. Вони запевнили, що будуть раді відповісти. 15. Вона визнала, що повинна заплатити. 16. Вона зауважилала, що зуби слід чистити двічі на день. 17. Він заявив, що візит був успішним. 18. Він припустив, що машина може поламатися. 19. Вони пообіцяли, що школа буде готова до першого вересня. 20. Він пояснив, що завдання нескладне. 21. Вони повідомили, що вода тепла. 22. Вона оголосила, що посварилася з ним. 23. Мені заперечили, що книжка ще не готова. 24. Він сказав, що повернеться наступного року. 25. Він сказав, що не грав у теніс уже три роки.

9.2. Питальні речення

9.2.1. Загальне запитання

He asked if she had had her hair cut long ago

He wondered whether she would buy a car

При передачі загальних запитань у непрякій мові використовується прямий порядок слів (як у розповідному реченні). Непряме запитання приєднується до головного речення за допомогою *if* або *whether*.

He asks: "Is this your book?" – He asks if this is my book.

He asked: "Is this your book?" – He asked whether that was my book.

Якщо у підрядному реченні повідомляється про що-небудь добре відоме або про події, що відбуваються регулярно, правило узгодження часів може не застосовуватися:

He said: "Water freezes at 0° C". – He said that water freezes at 0° C.

She said: "I have breakfast at 7 every day". –

She said that she has breakfast at 7 every day.

Ex. 142. Work in pairs. Report the statements below to your partner. There is an example (0) at the beginning.

0. He asked, "Is this your book?"

He asked if (whether) it was my book.

1. She asked, "Is this Bond Street?"

2. She asked, "Was he busy yesterday?"

3. He asked, "Will they go to the cinema tonight?"

4. She asked, "Are you tired?"

5. He asked, "Did you like to play volley ball at school?"

6. She asked, "Do you study phonetics?"

7. She asked, "Have you been reading long?"

8. She asked, "Has he read the novel?"

9. He asked, "Is she sleeping?"

10. She asked, "Will you do me a favour?"

Ex. 143

1. Він запитав, чи там взагалі буває сніг. 2. Вона поцікавилася, чи відчуває він різницю між словами. 3. Вона розмірковувала, чи погодяться вони позичити підручник. 4. Вони поцікавилися, чи зміниться погода на краще. 5. Він запитав, чи є у холодильнику їжа. 6. Їй було цікаво, чи не бачили вони останнім часом нові книги. 7. Він розмірковував, чи брати з собою ковдру. 8. Вона й гадки не мала, чи збираються вони працювати в саду. 9. Вона поцікавилася, чи можна відкрити вікно. 10. Він подумав, чи не вегетаріанка вона. 11. Вона запитала, чи далеко до ринку. 12. Він поцікавився, чи читала вона оповідання в оригіналі. 13. Він розмірковував, чи не занадто часто вони ходять до театру. 14. Він поцікавився, чи любить вона драму. 15. Вона поцікавилася, чи пише він вірші. 16. Вона не знала, чи треба купувати квиток. 17. Він запитав, чи любить вона яблука. 18. Вона поцікавилася, чи є у нього собака. 19. Він не знав, чи є у домі центральне опалення. 20. Вони поцікавилися, чи скоро завершиться передача. 21. Вона допитувалася, чи далеко від центру він мешкає. 22. Вона розмірковувала, чи час вже накривати на стіл. 23. Він і гадки не мав, чи є у класі крейда. 24. Вони не знали, чи варто туди їхати. 25. Він запитав, чи вміють вони фарбувати.

9.2.2. Спеціальне запитання

She asked what they would like to have

She wondered where he had come from

При передачі спеціальних запитань у непрямій мові досить замінити порядок слів питального речення на прямий.

He asks, "What is it?" – He asks what it is.

Ex. 144. Work in pairs. Report the statements below to your partner. There is an example (0) at the beginning.

0. He asked, "Where is my book?"

He asked where his book was.

1. He asked, "Where have you bought your bag?"

2. She asked, "When does the film start?"

3. They asked, "What are you doing here?"

4. She asked, "What book are you reading?"

5. He asked, "How long have you been learning English?"

6. She asked, "Why didn't you call me yesterday?"

7. He asked, "Where are you going in summer?"

8. They asked, "Who made it?"

9. We asked, "What is it made of?"

10. He asked, "How long did it take to get there?"

Ex. 145

1. Вони запитали, де він купив словник. 2. Вона допитувалася, чому він не ходить до театру, чи не так? 3. Він знав, чому вони відхилили пропозицію. 4. Вона поцікавилася, коли вони приходили. 5. Його запитали, кому він розказав усе вчора. 6. Хіба він цікавився, скільки книжок вони купили? 7. Вона не знала, хто стоїть біля вікна. 8. Вона допитувалася, хто давав їм уроки. 9. Він і гадки не мав, хто може зробити операцію. 10. Вона намагалася дізнатися, хто з них інженер? 11. Хіба він питав, чия книжка лежить на столі? 12. Вона запитала гіда, що за місто Брайтон. 13. Вона поцікавилася, що зламалося. 14. Він допитувався у неї, чому вона сидить там вже годину. 15. Хіба він питав, чим ми займалися досі? 16. Він поцікавився, хто ще не бачив фільм. 17. Вона не розуміла, чому він не приніс доповідь? 18. Він поцікавився, коли я купив приймач. 19. Вона допитувалася, з ким він їздив на курорт. 20. Вона поцікавилася, скільки чоловік приїхало. 21. Вона не знала, кому він віддав словник. 22. Він поцікавився її думкою. 23. Вони не змогла відповісти, хто директор інституту. 24. Вона не знала, хто написав книгу.

9.2.3. Розпорядження, прохання, поради й пропозиції

He recommended to be quiet

She suggested meeting at once

Розпорядження, прохання, поради й пропозиції у непрякій мові передаються за допомогою інфінітива і відповідних дієслів (за змістом):

He said: "Be careful!" – He said to be careful.

She said: "Don't cross the street". – She ordered not to cross the street.

She said: "Let's leave at once". – She suggested leaving at once (запропонувала).

Ex. 146. Work in pairs. Report the statements below to your partner. There are three examples (0), (00) and (000) at the beginning.

(0). He said, "Be careful"

He said to be careful

(00). She said, "Don't cross the street"
She ordered not to cross the street.

(000). He said, "Let's leave at once"
He suggested leaving at once

1. The doctor said, "Stay in bed"

2. She said, "Don't shout"

3. We said, "Let's take Jim with us".

4. John said, "Read the instructions".

5. He said, "Don't lock the door".

6. She said, "Let's sing together".

7. He said, "Bring me an apple".

8. She said, "Don't come before six o'clock".

9. They said, "Let's make friends".

10. Linda said, "Give me the key".

Ex. 147

1. Він запропонував купити гуску. 2. Вона просила не купувати дорогих подарунків. 3. Вони запропонували поїхати на вихідні за місто. 4. Вони порадили йому привести друзів. 5. Він попередив, аби вони не відчиняли вікна. 6. Вона попросила нас позвати слюсаря. 7. Він запропонував почекати їх. 8. Вона благала його прийти увечері. 9. Він наказав не ходити туди. 10. Він запропонував показати документи. 11. Вона ублагала прочитати її статтю. 12. Вона просила не ходити до театру без неї. 13. Вона розпорядилася варити каву. 14. Вона заборонила запалювати світло. 15. Вона рекомендувала залишити книгу там. 16. Вона порадила не вдягтися тепло. 17. Він запропонував зіграти у шахи. 18. Вона наказала поспішати. 19. Він запропонував написати диктант. 20. Вона наказала купити фрукти. 21. Він наказав їй не витрачати багато грошей. 22. Він благав її не ображатися. 23. Він звелів, аби ми на нього чекали. 24. Вони запропонували купити дім. 25. Вона сказала, аби він зварив суп.

Ех. 148

1. Гадаю, буде дощ. 2. Хто вам сказав, що я тут? 3. Він вважав, що вона емігрувала до Англії. 4. Він повідомив, що закінчив школу у 1995 році. 5. Вона скаже, що треба робити, чи не так? 6. Невже він признався, що не знає причину? 7. Він не сповістив, де був, коли вона зателефонувала. 8. Він визнав, що зробив помилку. 9. Він не вважав, що він її приятель. 10. Вони запевнили, що боротимуться й надалі. 11. Вони поцікавилися, чи щось трапилося. 12. Вона розмірковувала, як довго він тут знаходиться. 13. Вони не повідомили нам, куди йдуть. 14. Він знав, що його зрозуміють. 15. Він не казав, що сестра писала, що працює в університеті. 17. Він сказав, що метали проводять електричний струм. 18. Вона запитала, куди він йде. 19. Він відповів, що поспішає. 20. Копернік заявив, що Земля обертається навколо Сонця. 21. Вона заперечує, що працює у школі. 22. Вона стверджує, що не працює у школі. 23. Вона повідомила, що буде працювати у школі. 24. Він наполягає, що працював тут? 25. Він сказав, що його батько тут не працював.

Ех. 149

1. Вони вважають, він знає італійську. 2. Вони були певні, що він знає італійську. 3. Вони очікували, що він вивчить італійську. 4. Вони й гадки не мали, що він колись знав італійську. 5. Вони вважали, що він вчив італійську в школі. 6. Вони не мали сумніву, що він вчив італійську. 7. Він переконував, що поїде на море. 8. Він стверджував, що не поїде на море. 9. Він каже, що мешкає тут, чи не так? 10. Хіба він наполягав, що мешкає тут? 11. Він не заперечував, що мешкає тут. 12. Він відповів, що мешкав там три роки тому. 13. Він стверджував, що мешкав тут у 2004 році. 14. Він запевнив, що буде мешкати там. 15. Вона повідомила, що була там напередодні. 16. Вона наказала йому їсти більше фруктів, чи не так? 17. Він запитав, чи все добре. 18. Він знає, що вона вдома. 19. Ми й гадки не мали, що вона вдома. 20. Ми були певні, що вона буде вдома. 21. Ми були переконані, що вона була вдома. 22. Нам було відомо, що вона була вдома два дні тому. 23. Вона чекає, що ви їй зателефонуєте. 24. Вона гадала, що ви їй зателефонуєте. 25. Вони вважали, що ви вже їй телефонували. 26. Вони були певні, що ви телефонували їй позавчора.

Ех. 150

1. Вона певна, що фільм їй подобається. 2. Вона повідомила, що фільм їй сподобався. 3. Вона не має сумніву, що фільм їй сподобається. 4. Вона сказала, що фільм їй подобається. 5. Вона не була певна, що фільм їй сподобався. 6. Вони впевнені, що концерт вам сподобається. 7. Вони знають, що концерт вам подобається. 8. Вони не мали сумніву, що концерт вам сподобається. 9. Вони не були впевнені, що концерт вам сподобався. 10. Вони й гадки не мали, що концерт вам сподобається. 11. Вона вважала, він зайнятий. 12. Вона впевнена, що він буде зайнятий завтра. 13. Вона була

впевнена, що він буде зайнятий наступного тижня. 14. Вона була переконана, що він був зайнятий вчора. 15. Він питає, де вона мешкає. 16. Він цікавиться, де вона мешкала у дитинстві. 17. Він розпитував, де вона мешкає. 18. Він розмірковував, де вона мешкала в той час. 19. Він поцікавився, де вона мешкатиме наступного року. 20. Він запитав, де вона збиралася мешкати за три роки. 21. Вона поцікавилася, де він купив підручник. 22. Вона все розпитувала, чи купив він підручник позавчора. 23. Вона розмірковувала, де він купує підручники. 24. Вона поцікавилася, де він планує купувати підручники. 25. Вона й гадки не мала, чи купує він підручники сам.

Ех. 151

1. Він розпитував, хто з її родичів мешкає у Шотландії. 2. Вони й гадки не мали, що вона одружилася. 3. Їм не повідомили, що вона одружена. 4. Вони навіть не уявляли, що вона одружилася. 5. Вони не можуть сказати, чи одружена вона. 6. Їм було невідомо, чи одружена вона. 7. Вони не знають, одружиться вона чи ні. 8. Вони не знали, одружиться вона чи ні. 9. Вони не знають, як давно вона одружена. 10. Вони не знали, як довго вона була одружена. 11. Вони читали, що робітники страйкують. 12. Вони чули, що робітники страйкують з минулої осені. 13. Вони довідалися, що робітники збираються страйкувати. 14. Їм повідомили, що робітники завершать страйк до 1 червня. 15. Він каже, що їде до Лондона. 16. Він повідомив, що збирається до Лондона. 17. Він запевнив, що вже їздив до Лондона. 18. Він наполягав, що їздив до Лондона у 2004 році. 19. Вона знає, що він народився у 1987 році. 20. Вона була певна, що він народився у 1987 році. 21. Вона й гадки не має, коли він народився. 22. Їй було невідомо, коли він народився. 23. Вона не відала, у якому році він народився. 24. Вона не була певна, народився він у 1987 чи в 1988 році. 25. Вона не уявляла, скільки йому років.

Ех. 152

1. Вони не знають, що вона одружена. 2. Він не уявляв, чи була вона коли-небудь у Лондоні, чи ні. 3. Він повідомив, що не зміг перекласти статтю. 4. Він визнає, що не зміг перекласти статтю. 5. Він попередив, що не зможе перекласти статтю. 6. Він каже, що має йти. 7. Він повідомив, що вже має йти. 8. Він сказав, що мав уже вирушати. 9. Він наполягає, що повинен буде вирушати. 10. Він попередив, що повинен буде скоро піти. 11. Він пояснює, що слід порадитися з лікарем. 12. Він повідомив, що треба порадитися з лікарем. 13. Вона наполягає, що слід послати телеграму. 14. Вона відрізала, що треба послати телеграму. 15. Вона запевняє, що він зможе невдовзі працювати. 16. Вона запевнила, що він може працювати. 17. Вона не має сумніву, що він зможе невдовзі працювати. 18. Вона стверджувала, що він зможе невдовзі працювати. 19. Вона заявила, що він має підписати лист. 20. Вона звеліла йому прийти о п'ятій. 21. Він попросив її принести води. 22. Він наказав не ходити туди. 23. Він звелів зачинити двері. 24. Він жалкує, що не зможе перекласти статтю. 25. Він признався, що не може перекласти статтю.

Ех. 153

1. Він вважав, що Нью-Йорк більший за Лондон. 2. Він не знав, де Браун. 3. Він не розумів, чому вона так пізно прийшла. 4. Він розпитував, чому вона прийшла пізно вчора. 5. Вона прагнула довідатися, коли він повернеться додому. 6. Він і гадки не мав, хто показав йому той дім. 7. Він поцікавився, хто власник автомобіля. 8. Він все гадав, чи піде вона на вечірку. Вона запевнила, що піде. 9. Він поцікавився, чи хоче вона подивитися новий фільм. Вона не була певна, чи хоче. 10. Він розпитував, чи буде вона там завтра. 11. Він пообіцяв дізнатися, чи прийде вона. 12. Вона поцікавилася, яка ціна автомобіля. 13. Вона й гадки не мала, скільки коштує автомобіль. 14. Вона просила відіслати листа. 15. Вони рекомендували поводитися пристойно. 16. Він не знає, чи тут його брат. 17. Вона й гадки не мала, куди вони поїхали тиждень тому. 18. Він не знав, повернуться вони скоро чи ні. 19. Вони оголосили, що вона має повернути борг. 20. Вона заявила, що вони можуть залишитися. 21. Вона поцікавилася, коли почнуться заняття. 22. Він повідомив, що саме пише листа. 23. Вона поскаржилася, що чекає з сьомої години. 24. Вона наполягає, аби він не розмовляв з ними. 25. Вона все розказує, що не брала словника учора.

Ех. 154

1. Він сказав, що вони вирушають о п'ятій. 2. Вона сповістила, що йде сніг. 3. Він поцікавився, чи йде дощ. 4. Вона все розпитувала, коли він прийде. 5. Він не знав, коли буде лекція. 6. Він запевнив, що зможе усе перевірити сам. 7. Він пообіцяв зателефонувати завтра. 8. Він поцікавився, де найближче поштове відділення. 9. Вона звеліла не виходити кілька днів. 10. Він запевняв, що переліт забере три години. 11. Вона відповіла, що має йти до університету. 12. Він повідомив, що вже годину перекладає статтю. 13. Він додав, що почав робити це ще вчора. 14. Вона поцікавилася, чи прийде він сюди увечері, і він запевнив, що прийде. 15. Він звелів надрукувати текст. 16. Вона визнала, що задоволена результатом роботи. 17. Він розпитував, чи хтось зі студентів бував у Сполучених Штатах? 18. Вона поцікавилася, чи не знає він професора. 19. Він звелів, аби вони лягали спати о дев'ятій. 20. Вона запитала, чи давно він викладає. 21. Лікар порадив дотримуватися дієти. 22. Він поцікавився, чи будуть сьогодні збори, і вона запевнила, що будуть. 23. Він все розпитував, куди вона поклала гроші. 24. Вона поцікавилася, коли відчиняються магазини. 25. Він пояснив, що вже давно сивий.

Ех. 155

1. Невже вона не казала, що хоче поїхати до Венеції? 2. Він поцікавився, де вона працює. 3. Коли я її зустрів, вона повідомила, що він не вчиться. 4. Вона призналася, що фільм їй не подобається. 5. Вона звеліла дітям не галасувати. 6. Вона попросила нікому не розповідати про те, що трапилось. 7. Вона

поцікавилася, чи не може він їй допомогти. 8. Він же пояснював, що голодний! 9. Він поскаржився, що йому не подобається робота. 10. Він вважав, що йому варто відпочити, чи не так? 11. Вона сповістила, що не зможе прийти на наступні збори. 12. Вона оголосила, що виїжджає. 13. Він не зміг прийти і порадив звернутися до банку. 14. Він пообіцяв, що не запізниться. 15. Вона запевнила, що продивиться статтю до шостої. 16. Він повідомив, що не може кинути роботу. 17. Він попередив, що не радить кидати роботу. 18. Він сподівався, що вона прийде на вечірку. 19. Вона не знала, що він не склав іспит. 20. Ви чули, що вони збираються одружитися? 21. Він був упевнений, що скоро працюватиме. 22. Вона призналася, що не може дозволити відпустку на морі цього року. 23. Він поцікавився, куди вони їдуть. 24. Вона розпитувала, о котрій годині починається банк. 25. Він визнав, що має зробити усе самотужки.

Ех. 156

1. Вона поцікавилася, що він робить у вільний час. 2. Він відповів, що любить ходити до театру. 3. Він запитав, чи вміє вона користуватися комп'ютером. 4. Він розпитував, чому вона не хоче тут працювати. 5. Вона пояснила, що далеко мешкає. 6. Він поцікавився, чи є у неї права водія? 7. Він не пам'ятав, чи можна тут ставити авто. 8. Вона поцікавилася, коли він повернувся. 9. Він усе розпитував, чи їде вона на канікули. 10. Він цікавився, чи може вона прийти на обід, чи не так? 11. Вона розпитувала, з ким він поїде відпочивати. 12. Він не розумів, чому вони виїхали. 13. Їм порадили, аби діти не гуляли на вулиці довго, чи не так? 14. Він повідомив, що вони можуть приїжджати. 15. Він визнав, що йому шкода розлучатися з ними. 16. Вона поцікавилася, чи летить вона літаком. 17. Він повідомив, що переїде на нову квартиру. 18. Довідайтеся, чи купила вони меблі? 19. Вона пообіцяла, що вишле нам нову адресу, як тільки-но приїде. 20. Вона поскаржилася, що не може змусити його повернути гроші. 21. Він не знав, де вони зберігали гроші. 22. Вона запевнила, що всі вони люблять власних дітей. 23. Вона призналася, що не бачила його з того часу, коли він повернувся. 24. Вона пожалкувала, що зарано одружилася. 25. Він зауважив, що напередодні було значно тепліше.

Ех. 157

1. Вона поскаржилася, що дуже заклопотана й давно не була на концерті. 2. Вона пояснила, що завжди купує тут хліб. 3. Вони поцікавилися, хто викладав тут того року. 4. Вона запевняла, що в шість років уже читала. 5. Вони цікавилися, що він робив о дев'ятій. 6. Вона повідомила, що завтра у цей час вони будуть під'їжджати до Лондона. 7. Він і гадки не мав, хто стукає у двері. 8. Він сповістив, що на цьому тижні він виступав вже два рази. 9. Він звелів витерти дошку. 10. Вони поскаржилися, що їх погано вчать. 11. Він поцікавився, чи п'є вона молоко. 12. Вона повідомила, що вже перевірила диктанти. 13. Він пообіцяв, що виграє. 14. Вона поцікавилася, коли діти почали дивитися телевизор. 15. Він не знав, на кого вона тут чекає. 16. Вона запитала, коли він

був у бібліотеці. 17. Літній чоловік попросив перевести його через дорогу. 18. Він заявив, що на зборах його слухали із зацікавленням. 19. Вона не знала, хто випив молоко. 20. Він сповістив, що рішення від нього не залежить. 21. Вона пояснила, що їде у справах. 22. Він попросив нагадати йому про обіцянку. 23. Він оголосив, що придбав квартиру. 24. Вона поцікавилася, із чого зроблений суп. 25. Він зауважив, що схоже на те, що піде дощ.

Ех. 158

1. Він зауважив, що запам'ятовувати правило не обов'язково. 2. Її попередили, аби вона не телефонувала йому. 3. Їм звеліли, аби вони його не будили. 4. Він поскаржився, що вони забули обіцянки. 5. Вона визнала, що не очікувала такої відповіді. 6. Він запропонував піти до музею. 7. Він наказав не відправляти листи. 8. Вона жалкувала, що не зможе прийти. 9. Вона зраділа, бо знайшла книгу, яку давно шукала. 10. Вона попросила його пробачити її. 11. Вона заявила, що не піде туди. 12. Вона стверджувала, що не розмовляла з ним. 13. Вона нагадала, що він обіцяв поговорити з ними. 14. Вона визнала, що помилялася. 15. Він повідомив, що дістав квитки. 16. Вона часто говорила, що хотіла б побачити океан. 17. Вона все розпитувала, кого він мені нагадує. 18. Вона призналася, що їй довелося багато консультуватися. 19. Вона завжди стверджувала, що добре їх знає. 20. Вона ще нікому не сказала, що виїжджає. 21. Вона часто стверджувала, що дружить з ним. 22. Він нагадав, що йому ще треба завершити роботу. 23. Він пожалкував, що ще не завершив експеримент. 24. Він стверджував, що ходить до бібліотеки кожного дня. 25. Вона заявила, що він має бути вдячним за пораду. 26. Вона нарешті зрозуміла, що дарма не вивчила англійську мову, перш ніж їхати сюди.

Ех. 159

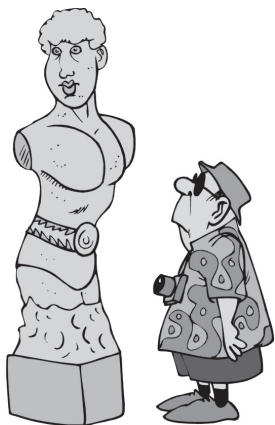

1. Він поскаржився, що минулого року співав краще. 2. Вона сповістила, що прийняла його пропозицію? 3. Вона пояснила, що не може зрозуміти, чому вони змінили рішення. 4. Вона все розказує, що любить детективні романи. 5. Хіба вона не казала, що читає історичний роман. 6. Вона нагадала, що охоче візьме участь у роботі. 7. Вони повідомили, що хотіли б відвідати оперу. 8. Вона стверджує, що він пише вірші. 9. Вони запевнили, що повернуться за півгодини. 10. Їх інформували, аби вони не сподівалися на допомогу. 11. Вона стверджувала, що не любить балет. 12. Він нагадав, що має ще поговорити з батьками. 13. Він поінформував, що збирається написати оповідання. 14. Він попросив проконсультувати їх. 15. Він визнав, що вона найкраща дівчина, яку він будь-коли бачив. 16. Він повідомив, що має зупинитися в готелі. 17. Він поінформував, що вже викликав лікаря. 18. Їм повідомили, що вони не можуть їхати раніше. 19. Вона запевнила, що покличе покоївку, коли знадобиться. 20. Він запропонував звернутися до фахівця. 21. Вона вимагала негайної відповіді. 22. Вона запитала, хто там. 23. Він нагадав, що їх чекають з ранку. 24. Він похвалився, що виграв змагання. 25. Нарешті, ми довідалися, скільки студентів буде у групі.

Ех. 160

1. Він наполягає, що вона хоче до Іспанії. 2. Вона запевнила, що невдовзі отримає гроші за переклад. 3. Невже він бовкнув, що їде до Лондона? 4. Вона заявила, що делегація вже прибула. 5. Він підтвердив, що готовий підписати контракт. 6. Перекажіть їй, що директор вже повернувся і хоче її бачити. 7. Він пообіцяв, що повернеться до обіду. 8. Він гарантував, що дотримає слова. 9. Вона поцікавилася, скільки кімнат у будинку. 10. Він розпитував, чи міряла вона капелюшка. 11. Він поскаржився, що його подруга досі міряє черевики. 12. А потім додав, що вона їх міряє вже 20 хвилин. 13. Він поскаржився, що ще ніколи не бував тут. 14. Він запевняв, що колись тут мешкали музиканти групи “Бітлз”. 15. Він визнав, що не знав, що вона працює. 16. Вони призналися, що отримують листи дуже рідко. 17. Вона не знала, чому він такий засмучений. 18. Вона крикнула, що не може нас знайти. 19. Він пояснив, що снідав, коли ми зателефонували. 20. Він сказав, що дружина поїхала позавчора. 21. Вона пообіцяла, що вони вирішать питання, як тільки повернуться. 22. Чому вона не повідомила, де їх шукати? 23. Я пояснила, коли прийшла, і що зробила за цей час. 24. Він пообіцяв, що привезе книги. 25. Врешті-решт вона визнала, що слід було діяти зовсім інакше. 26. Вони поскаржилися, що їм ніколи не давали нагоди показати, як вони перекладають.

Ех. 161

1. Він заявив, що цікавиться античною скульптурою. 2. Він написав, що нудьгує без неї. 3. Вони нагадали, що завтра її день народження. 4. Він стверджує, що чув учора, ніби вона мешкає тут. 5. Він поцікавився, що вона збирається робити з будинком. 6. Вона пообіцяла, що передасть листа. 7. Вона поскаржилася, що не спала всю ніч. 8. Він пробурчав, що має забагато працювати. 9. Диктор оголосив, що потяг запізнюється. 10. Хіба вона не повідомила, що не склала іспит? 11. Він розповів дітям, що Місяць – супутник Землі. 12. Вона пояснила, де знаходиться галерея. 13. Їй нагадали, що він не зможе закінчити роботу вчасно. 14. Він не попередив, що приїде сьогодні. 15. Вона пояснила дітям, що лід тоне при нулі градусів. 16. Він пообіцяв, що вони стануть гарними перекладачами. 17. Вона поцікавилася, з ким він грає в шахи. 18. Кажуть, що їхня команда повинна виграти. 19. Вона стверджувала, що Норвегія – батьківщина лиж. 20. Їх попередили, що не можна переходити дорогу на червоне світло. 21. Він пояснив, що проспав. 22. Вона запитала, хто вільний завтра. 23. Вона заявила, що слід вибачитися. 24. Газети написали, що ціни зростають. 25. Вони запитали, де найближча книжкова крамниця.

Ех. 162

1. Він признався, що в дитинстві любив малювати. 2. Батько часто згадував, що в дитинстві увесь час щось малював. 3. Він повідомив, що вже кілька тижнів бере уроки малювання. 4. Його запитали, коли він зможе намалювати троянду. 5. Він наполя-

гав, що має продовжувати малювати. 6. Вона поцікавилася, що він робить за її столом. 7. Він повідомив, що перекладає статтю. 8. Диктор пообіцяв, що дощі закінчатся до кінця тижня. 9. Я чув, що на виставці багато цікавих картин. 10. Вона зізналася, що забула вимкнути світло у ванній кімнаті. 11. Він пояснив, що більше не дає уроків. 12. Він прочитав у листі про те, що вона одужала. 13. Він рекомендував прочитати цю книжку. 14. Вона запропонувала піти на виставку. 15. Вона поцікавилася, чи зможе він провести її додому. 16. Він розпитував, що означає це слово. 17. Вона повідомила, що бачить море. 18. Вона поцікавилася, скільки кілометрів він пробігає на тренуванні. 19. Вона не знала, чому вони посміхаються. 20. Вона спробувала дізнатися, куди він пішов. 21. Він признався, що кохає її. 22. Вона поцікавилася, чи давно він її кохає. 23. Вона пообіцяла, що приїде наступної неділі. 24. Секретарка сказала, що він телефонував, але не залишив повідомлення. 25. Він поцікавився, чи були для нього повідомлення. 26. Вона заперечувала, що бачилась з ним напередодні у кав'ярні.

Ex. 163

1. Він гадав, що схожий на власну матір. 2. Він поцікавився, чому вона написала історичний роман. 3. Вона пояснила, що їй подобається вивчати історію. 4. Вона додала, що саме збирається описати цікавий епізод. 5. Він подякував і запевнив, що сподівається на успіх її книжки. 6. Вона заявила, що регулярно грала в теніс. 7. Він пояснив, що зупиниться у приятеля. 8. Вона призналася, що хотіла б побачитися з друзями. 9. Вона зізналася, що все життя обожає шоколад. 10. Він звелів їм їсти якомога менше хліба. 11. Він визнав, що не очікував такого прийому. 12. Вона поцікавилася, де парасолька. 13. Він згадав, що забув її у приятеля. 14. Він поскаржився, що болить голова. 15. Він пояснив, що обідає, і попросив зателефонувати пізніше. 16. Він вже повідомив батьків, що одружується? 17. Цікаво, чи сказав він дружині, що повинен їхати у відрядження. 18. Вона не попередила, що не встигла виконати завдання. 19. Він прошепотів, що у нього багато справ. 20. Він крикнув, що повернеться. 21. Вони запропонували відсвяткувати разом. 22. Вона поцікавилася, чи будуть завтра заняття. 23. Їй повідомили, що завтра – вихідний. 24. Вона натякнула, що з ним коїть-ся щось дивне. 25. Вона пояснила, що він не виходить з кімнати вже кілька днів.

Ex. 164

1. Вона поцікавилася, з ким він збирається йти на хокей. 2. Газета написала, що делегація прибуває дев'ятого. 3. Вона нагадала, що вони зустрічалися минулого року. 4. Він згадав, що вони разом відпочивали. 5. Він зателефонував і повідомив, що щойно повернувся з Канади, де провів усе літо. 6. Він визнав, що поїздка значно змінила його. 7. Вона запитала, чи приходив листоноша. 8. Вона пообіцяла, що закінчить роботу, перш ніж прийде директор. 9. Вона гарантувала, що поверне завтра все. 10. Вона попросила, аби він зателефонував о п'ятій годині. 11. Вона казала, що у цей час у неї буде урок. 12. Він нагадав, що дощ іще не

закінчився. 13. Він повідомив, що був заклопотаний, але зараз із часом краще. 14. Він поцікавився, чому її тут немає. 15. Йому відповіли, що вона у школі. 16. Вона попередила, що заняття будуть допізна. 17. Вона пообіцяла, що зателефонує, якщо отримає нову інформацію. 18. Він пояснив, що до університету він мешкав сам. 19. Вона була впевнена, що тепер її ніхто не впізнає. 20. Він поцікавився, скільки розділів вона прочитала. 21. Він повідомив, що працював тут з 2003 по 2004 рік. 22. Він зізнався, що побоювався, що концерт їй не сподобається. 23. Йому обіцяли, що вона прийде сьогодні. 24. Коли вони сиділи у залі, вона висловила надію, що фільм має бути цікавим. 25. Всі цікавилися, у чому справа. 26. Вона поцікавилася, які країни Європи їм вдалося відвідати під час туристичної подорожі. 27. Вони детально розповіли про те, як їздили до Австрії та Італії.

Ех. 165

1. Йому нагадали, що він не хотів йти на корриду. 2. Вона пояснила, що в місті будують музеї. 3. Він запитав, скільки вона вже пише своє оповідання. 4. Вона повідомила, що доповідь дуже сподобалася. 5. Їм пояснили, що ціна квитка зависока. 6. Вони не знали, чому немає мосту через річку. 7. Нас запитали, де краще розмістити табір. 8. Вона поцікавилася, що вони знають про рішення комісії. 9. Вони наполягали, що їм відомо все. 10. Він повідомив, що питання обговорювалося на засіданні. 11. Вона запитала, як він здав іспит. 12. Він пояснив, що хвилювався і не зміг відповісти. 13. Він поцікавився, хто з них найздібніший. 14. Вона пишалася, що брат добився успіхів. 15. Він оголосив, що школа зможе послати в Англію лише одного учня. 16. Вона поскаржилася, що телефонувала йому, але ніхто не відповів. 17. Вона подумала, що він може чекати біля кінотеатру. 18. Вона дозволила їм гратися біля дому. 19. Вони допитувалися, чи потрібно вчити діалог. 20. Він порадив, аби вона була більш уважною. 21. Вона призналася, що рада працювати з ним. 22. Вона згадала, що знає його багато років й завжди довіряла йому. 23. Вчитель звелів знайти вправу номер п'ять. 24. Він визнав, що це гарна ідея. 25. Він сказав, що буде чекати о восьмій.

Ех. 166

1. Він повідомив, що дім був збудований рік тому. 2. Вона поцікавилася, які останні новини. 3. Він поскаржився, що не зміг її побачити. 4. Він пояснив, що брат старший на п'ять років. 5. Він запитував, чи багато словників у бібліотеці. 6. Вона помітила, що більшість користується власними словниками. 7. Вони звелили не брати грошей. 8. Вона поскаржилася, що вони не відповіли на її листа. 9. Вона додала, що вони мають повідомити про прибуття. 10. Він похвалився, що давно читає книги в оригіналі. 11. Хіба він не повідомив їм, що заняття почнуться пізніше? 12. Вона сказала, що людей було мало. 13. Він сказав, що читає англійською вже багато років. 14. Він визнав, що йому цей автор подобається більше, ніж інші письменники. 15. Він заявив, що здивований їхнім негайним від'їздом. 16. Він поцікавився, як називається роман.

17. Він не знав, з якої платформи відправляється потяг. 18. Вона поскаржилася, що син не слухає вчителів. 19. Вони вирішили, що дочка ще замала для поїздки. 20. Він запитав, який рахунок. 21. Він повідомив, що у нього є син. 22. Вона пояснила, що хотіла стати художницею. 23. Він попросив розбудити його. 24. Вона заявила, що ніколи не їсть на ніч. 25. Він признався, що не розмовляє з приятелем вже кілька днів.

Ех. 167

1. Він запитав перехожого, чи знає той, як дістатися до табору. 2. Він відповів, що йому не вистачає грошей. 3. Він запитав, що ми збираємося робити. 4. Він уточнив, що прочитає доповідь сам. 5. Вона поцікавилася, чому б їм не знайти цю жінку. 6. Він попросив повторити запитання. 7. Вона заявила, що зможе заплатити сама. 8. Вона розказала, що там було багато гостей. 9. Мені сказали, що він одружився. 10. Вам же повідомили, що вони будуть завтра? 11. Він розпитував, де сестра. 12. Вона дивувалася, навіщо йому потрібні ще й журнали. 13. Він заявив, що буде радий познайомити її з дружиною. 14. Він визнав, що це не його диски. 15. Хіба вона не казала тобі, що народилася у 1989 році? 16. Вона запропонувала пообідати в ресторані. 17. Вона відрізала, що не бажає нічого знати. 18. Він заспокоїв, що у холодильнику досить їжі. 19. Він похвалився, що купив телевізор. 20. Вона пояснила, що він не зможе нікого приймати. 21. Мені повідомили, що він ні з ким не зустрічається з того часу, як повернувся. 22. Він пообіцяв, що відвідає її. 23. Вона запитала, що примусило його туди поїхати. 24. Коли він прийшов, вони саме обговорювали, куди поїдуть на канікули. 25. Вчора о п'ятій ми говорили про те, що зможемо зробити для нього.

Ех. 168

1. Вони пообіцяли, що залишаться. 2. Вона сказала, що це оповідання цікавіше за те, яке вона прочитала вчора. 3. Вона пообіцяла, що відповідь на усі запитання. 4. Він поцікавився, що вона робила, коли вони зателефонували. 5. Він пояснив, що добирається за годину, якщо їде в метрополітені. 6. Вона поскаржилася, що він став туристом після того, як пішов на пенсію. 7. Він з'ясував, що о пів на другу вони ще спали. 8. Вона попросила його не сердитися. 9. Він пояснив, що ці будинки побудовані у XX столітті. 10. Йому здавалося, що він вже десь бачив її, але не може згадати, де. 11. Вона призналася, що хоче просити його про послугу. 12. Їм звеліли вийти. 13. Він пообіцяв, що покаже йому книги. 14. Вона призналася, що їй тут зовсім не подобається. 15. Щойно повідомили, що приїжджає група італійських співаків. 16. Він порадив не вступати на цей факультет. 17. Вона визнала, що його англійська постійно поліпшується. 18. Вона нагадала, що вони вже полили квіти. 19. Він поскаржився, що вже давно чекає. 20. Їм порадили піти цим шляхом. 21. Їх запевнили, що це – найкоротший шлях. 22. Він відзначив, що мова цієї книжки простіша. 23. Вона визнала, що не зустрічала здібнішого спеціаліста. 24. Він заспокоїв їх і нагадав, що ця проблема важлива. 25. Вона поскаржилася, що доведеться купувати шафу.

Ех. 169

1. Він пообіцяв, що усіх залучать до команди. 2. Вона заперечила, що не чує ніякого шуму. 3. Він поскаржився, що втратив годинник. 4. Вона поцікавилася, де він порізав палець. 5. Він пояснив, що порізався, коли краяв хліб. 6. Вона пояснила, що багато читала. 7. Він крикнув, що сподівається на скору зустріч. 8. Актриса поскаржилася, що прем'єра пройшла без успіху. 9. Їх попередили, що ситуація небезпечна. 10. Їх попросили не нагадувати про той випадок. 11. Він вибачився, що не зможе замовити квиток сам і попросив її зробити це. 12. Він зізнався, що не здатен розібрати її почерк. 13. Він все розпитував, чи не проти вони, якщо він вийде. 14. Вона згадала, як вона зустрічала Новий рік. 15. Вона заявила, що сьогодні ніщо не зможе її засмутити. 16. Він поцікавився, якого кольору квіти у вазі. 17. Він запевнив, що не бачить ніяких проблем. 18. Вона пояснила, що луки знаходиться ліворуч від озера. 19. Їм пояснили, що в центрі інтенсивний рух. 20. Він запитав, чи має завтра йти на роботу. 21. Вона повідомила, що він пішов на роботу. 22. Він розповів, що вона живе сама. 23. Вона запрошувала приїжджати в гості. 24. Вона пообіцяла чекати на їхній приїзд. 25. Він звелів їм поводитися як слід.

10. Неособові форми дієслова

Неособовими називаються такі форми дієслова, які не вживаються в ролі присудка, але можуть входити до його складу. Неособові форми дієслова (інфінітив, дієприкметники теперішнього й минулого часів, герундій) не мають категорій особи, числа, способу і часу, а лише показують, чи є дія, яку вони означають, одночасною з дією присудка, чи ні.

10.1. Інфінітив

Tina wants to be a fashion designer

Janet plans to become an interpreter

Інфінітив – це неособова форма дієслова яка відповідає на питання “що (з)робити?”, наприклад, **to read** (читати). Інфінітив вживається у таких випадках (тут і далі наводиться перелік лише найбільш вживаних дієслів):

- Після дієслів *afford, agree, appear, arrange, begin, be going, choose, decide, demand, expect, fail, forget, hope, learn, like, need, offer, plan, prepare, pretend, promise, refuse, seem, swear, tend, want, wait, wish*:

They plan to learn English – Вони збираються вивчати англійську

- Після словосполучення “дієслово + додаток” (з дієсловами *advise, allow, appoint, ask, beg, cause, choose, command, dare, desire, enable, encourage, expect, forbid, force, help, invite, need, order, permit, persuade, select, teach, tell, urge, want, warn*):

She asked him to leave – Вона попросила, аби він пішов геть

- Після дієслів чуттєвого сприйняття (*feel, hear, see, smell, observe, watch*). Інфінітив (без частки *to*) у цьому випадку перекладається як дієслово доконаного виду (що зробив?): ***I saw her go out*** – Я бачила, як вона **вийшла** з будівлі.
- Після дієслів ***let*** (дозволяти тощо) і ***make*** (змушувати) вживається інфінітив без частки ***to***: ***She let me borrow her pen*** (Вона дозволила мені взяти її ручку), ***He made her go home*** (Він змусив її йти додому).
- Після прикметників *afraid, ashamed, (be) worth it, disappointed, disturbed, eager, foolish, free, glad, happy, likely, lucky, pleased, prepared, ready, reluctant, sad, sorry, stupid, surprised, the first (last), the only, too old etc, old etc enough, willing, wrong*: ***I am happy to be here*** – Я щаслива бути тут.
- У безособових реченнях, що починаються з ***It*** (***It's not easy to learn English*** – Нелегко вивчити англійську мову; ***It takes an hour to get there*** – Потрібна година, аби добратися туди), а також у деяких іменникових конструкціях (***That's a high price to pay***; ***She does not have a permission to enter***).
- Для зазначення мети: ***Use this device to make your life better***; ***Make some notes (in order) to remember things***; ***Do it to get what you want***; ***This device is intended to make your life better***.
- Заперечна форма інфінітиву утворюється шляхом додавання ***not*** перед інфінітивом: ***She advised me not to do it***. – Вона порадила мені не робити цього. Однак у багатьох випадках природніше вживати заперечення з присудком (***She advised me to do it – She did not advise me to do it***) або замінювати інфінітив на його антонім (***She asked him not to leave – She asked him to stay***).
- Інфінітив може мати форми *Continuous* (***It's a pleasure to be jogging in such weather***), *Perfect* (передає дію, яка відбулася раніше тієї, що виражена присудком: ***She was happy to have finished it at last*** – Вона почувалася щасливою від того, що нарешті завершила справу), а також *Perfect Continuous* (***She did not expect him to have been working for so long*** – Вона не очікувала, що він працюватиме так довго). Усі перелічені випадки вживання є досить офіційними і частіше вживаються у письмовому мовленні.

Ex. 170. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

see understand hear listen lay come know do be completed witness come look
--

0. He advises us to study.

00. I saw her go out.

1. Who can help me _____ the table? 2. She happened _____ the accident.
3. She was glad _____ the news. 4. They seem _____ about it. 5. It's often impossible _____ him. 6. They didn't let me _____ in. 7. He made his son _____ his room. 8. He promised _____ and _____ to us before leaving. 9. I felt someone _____ at me. 10. She ordered the work _____ in time.

Ex. 171

1. Чули, як вони сперечалися? 2. Їм подобається, коли вона розповідає. 3. Що примусило її відмовитися від поїздки? 4. Вона не очікувала, що з нею розмовлятимуть таким чином. 5. Усі бачили, як він сів у потяг. 6. Іноді з ним дуже важко розмовляти. 7. Це примусило його замислитися. 8. Марно його намагалися умовити. 9. Вона обіцяє приїхати. 10. Хто дозволив взяти гроші? 11. Він би хотів, щоб вона пообідала з нами. 12. Їй краще дотримуватися діти. 13. Неможливо вивчити мову за тиждень. 14. Їй потрібно купити хліба. 15. Усі чули, як він розповідав про це? 16. Вона примусила його з'їсти суп. 17. Він готовий вислухати їх. 18. Зараз вже дуже важко спіймати таксі. 19. Вона вирішила написати листа. 20. Їм порадили поїхати на південь. 21. Він помітив, як вона пішла? 22. Вона не помітила, як пакет випав із сумки. 23. Його примусили перездавати іспит. 24. Він збирається вивчити англійську. 25. Ви чули, як він розмовляє англійською?

Ex. 172

1. Їй не подобається запізнюватися. 2. Він не втратить нагоду погуляти. 3. Книжку скоро видрукують. 4. Приємно подорожувати у гарній компанії. 5. Вона прикидалася, що читає. 6. Він радий, що може допомогти. 7. Вони хочуть, аби їм зателефонували. 8. Вони мають намір поїхати. 9. Я не планував витратити стільки грошей. 10. Неможливо працювати у спеку. 11. Він не зможе перекласти статтю. 12. Хто змусив його заговорити? 13. Не дозволяйте командувати собою. 14. Вона просила прислухатися. 15. Він порадив не починати. 16. Він був здивований зустріти її тут. 17. Він навчив її співати. 18. Вона не знала, як реагувати. 19. Вони не боялися запізнитися. 20. Він намагатиметься не забути нічого. 21. Було б гарно поїхати за місто. 22. Їм подобається плавати. 23. Вони спостерігали, як злетів літак. 24. Вона не знає, як сказати йому про це. 25. Він розуміє, що до цього важко пристосуватися. 26. Скільки потрібно часу, щоб зробити це?

Ex. 173

1. Хто порадив вам вступати до університету? 2. Він благав її не від'їжджати. 3. Легко робити те, що вмієш. 4. Він не збирається залишатися тут. 5. Час йти спати.

6. Вона бажає, аби він продовжував дослідження. 7. Дорого коштувало намалювати портрет? 8. Він не дозволяє їм гуляти. 9. Вона ніколи не чула, як він співає. 10. Він примусив їх порушити мовчання. 11. Планується розпочати експеримент. 12. Соромно просити гроші. 13. Він готовий допомогти? 14. Необхідно знайти фахівця, чи не так? 15. Вона напевно не отримає роботу. 16. Він завжди приходить останнім. 17. Він зупинився, щоб відпочити. 18. Вона умовила продати авто. 19. Важко розуміти іноземця. 20. Вони щасливі, що їх врятували. 21. Не слід розмовляти таким тоном. 22. Все було зроблено, аби врятувати його. 23. З ним важко мати справу. 24. Він застарий, аби йти швидко. 25. Ніколи не пізно почати нове життя.

Ex. 174

1. Було пізно починати спочатку. 2. Хіба він вимагав повернути гроші? 3. Вона бажає, аби її вислухали? 4. Його вигляд примусив посміхнутися. 5. Вона попросила принести води. 6. Він запропонував почати. 7. Він був єдиним, хто помітив помилку, чи не так? 8. Невідомо, як розв'язати задачу. 9. Знадобилася година, щоб закінчити роботу. 10. Важко перекладати заголовки. 11. Цікаво брати участь у виставі. 12. Вона попросила не засмучуватися. 13. Її запросили виступити. 14. Він не очікував, що вона відповість краще. 15. Текст легко вивчити. 16. Вона не дозволила нікому записувати. 17. Час розпочати все спочатку. 18. Дорого коштувало придбати картину? 19. Він хотів вийти на наступній зупинці. 20. Він почув, як щось тихо свиснуло. 21. Не хотілося б переривати. 22. Неважко здогадатися, про що вони мріють. 23. Не примушуйте їх казати неприємні речі. 24. Їй потрібно піти до бібліотеки.

Ex. 175. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

look	apologize	go	lie	speak	talk	work	have	smile	come
------	-----------	----	-----	-------	------	------	------	-------	------

1. He hopes _____ home soon. 2. He agreed _____ together. 3. They like _____ English. 4. He decided _____ there. 5. He crossed the room _____ at the picture. 6. She hates _____. 7. He made her _____. 8. Where are you going _____ dinner? 9. He stopped _____ to her. 10. I want _____ to him.

Ex. 176

1. Він не зміг дивитися їй в очі. 2. Навіщо починати цю розмову? 3. Вона рада робити все сама. 4. Він відмовився допомагати їм. 5. Він завжди був першим, коли слід було щось зробити. 6. Їй не подобається сперечатися. 7. Варто скористатися порадою. 8. Вони не могли собі дозволити поїхати туди. 9. Здавалося, він погодився. 10. Вона не хотіла мати смішний вигляд. 11. Вони забули запитати. 12. Він навчився плавати. 13. Вона не

має часу обговорювати особисті справи. 14. Вона чекала, аби побачити актора. 15. Він не готовий визнати, що дещо знає. 16. Йому подобається дивитися на море. 17. Вона не любить, коли примушують щось робити. 18. Після обговорення вони почали голосувати. 19. Вона швидше усього питиме каву. 20. Потрібно більше читати. 21. Вони домовилися прийти, щоб уникнути неприємностей. 22. Немає сенсу робити перерву. 23. Переходити вулицю тут дуже небезпечно. 24. Він завжди мріяв стати актором.

Ех. 177

1. Гадаєш, він навчиться кататися на дошці? 2. У цей момент пішов сніг. 3. Нікому не подобається купатися в холодній воді. 4. Вона почала спускатися сходами. 5. Не сподівайся, що він допоможе. 6. Бажаєте запалити світло? 7. Вони побажали мені досягти успіхів. 8. Вона вдячна, що він тут. 9. Ми розраховуємо застати його на роботі. 10. Він дуже хотів піти туди. 11. Щоб знайти роботу, треба закінчити школу. 12. Палити шкідливо для здоров'я. 13. Йому подобається робити людей щасливими. 14. Вона не бажала заходити так, щоб її побачили. 15. Він поклявся розказати цю легенду всім. 16. Вони розійшлися, аби відпочити. 17. Вона вийшла, щоб попрощатися. 18. Вона попередила його, щоб він не їхав сам. 19. Вона дозволила йому зателефонувати. 20. Він приготувався малювати. 21. Проводити час на свіжому повітрі – корисно. 22. Вони відмовилися розглядати це. 23. Вона бачила, як він пішов. 24. Вони бажали лише розмовляти. 25. Вона заборонила їм відвідати його.

Ех. 178

1. Вона не має особливого бажання розмовляти з ним. 2. Він готовий залишитися вдома. 3. Вона палала бажанням навчитися англійської. 4. Машина їхала швидко, щоб доставити вантаж вчасно. 5. Він порадив нам зателефонувати. 6. Не завжди легко казати правду. 7. Він примусив їх купити книги. 8. Вона побажала йому гарно відпочити. 9. Вони дозволили їй навчатися у тій школі. 10. Нелегко накопичувати досвід. 11. Вони наказали йому звільнити усіх без пояснень. 12. Не шукай приводу піти раніше. 13. Він провів безсонну ніч, щоб закінчити роботу. 14. Він пожалкував, що спізнився. 15. Ніщо не могло змусити його рано встати. 16. Їм сподобалася ідея запросити музикантів. 17. Щоб перевозити прилади, їх слід спакувати. 18. Щоб перекласти статтю, потрібно знайти словника. 19. Вона щаслива бути тут. 20. Він був радий попрацювати за кордоном. 21. Вона багато робить, аби гарно навчатися. 22. Вони переконали його зазирнути усередину. 23. Він відчував задоволення, коли дивився на неї. 24. Їй потрібен час, щоб закінчити справу.

Ех. 179

1. Він був охочий допомогти їй. 2. Призначте її розробити програму. 3. Вона вирішила злякати його. 4. Вони порадили використовувати кімнату для танців. 5. Він вирішив відпочити, щоб потім приєднатися до них. 6. Він готовий відгукнутися на

її прохання. 7. Вона зайшла до офісу, щоб зателефонувати. 8. Вона зайшла, аби запитати дозволу. 9. Щоб вийти заміж, їй потрібна згода батьків. 10. Вона не дозволила собі бути причиною сварки. 11. Вони вирішили спакувати речі. 12. Йому дозволили зайнятися справою. 13. Їй було соромно, що вона запізнилася. 14. Йому пощастило купити сучасну пральну машину. 15. Вона була достатньо вільна, щоб трохи поговорити. 16. Вона очікувала, що вони розвеселять його. 17. Йому звеліли купити стілець. 18. Її заохочували зустрічатися з ним. 19. Вона наполягає, аби діти сходили до музею. 20. Це вже буде зовсім по-дурному, підозрювати його. 21. Як він посмів заявитися сюди? 22. Цей хід може дозволити їй виграти. 23. Він не має жодного бажання відкласти купівлю будинку. 24. Він попередив усіх не запізнюватися. 25. Її вибрали старостою не для того, аби вона пропускала лекції.

10.2. Дієприкметник

Breaking speed records,
remember broken cars

The car waiting to be chosen

- Дієприкметник минулого часу (*Past Participle*) – це третя форма дієслова (див. 2.2), яка відповідає на питання “який?” і може функціонувати як пасивний дієприкметник (*a **broken** cup; a **closed** shop*) або входити до складу присудка в структурах групи *Perfect* (*She has **broken** a cup; They had **closed** the shop by that time*) та *Passive Voice* (*The cup has been **broken**; The shop had been **closed** the by that time*).
- Дієприкметник теперішнього часу (*Present Participle*) – це четверта форма дієслова (див. 2.2), яка відповідає на питання “виконуючий/виконуючи яку дію?” і може функціонувати як дієприкметник (***Smiling** people* – Люди, **що посміхаються**) або дієприслівник (*People were coming out **smiling*** – Люди виходили, **посміхаючись**).
- Після дієслів чуттєвого сприйняття (*feel, hear, see, smell, observe, watch*) дієприкметник теперішнього часу (*Present Participle*) позначає дію, яка відбувалася паралельно з тією, що позначається присудком, і перекладається як дієслово недовиконаного виду (що робив?): *I saw her going out* – Я бачила, як вона **виходила** з будівлі. Порівняйте з відповідним пунктом правил вживання інфінітиву (див. 10.1).

- Дієприкметник теперішнього часу (*Present Participle*) може означати дію, що передувала іншій, коли мова йде про послідовні дії (*Taking out a key, she opened the door* – Діставши ключа, вона відчинила двері). У цьому випадку може вживатися також форма *Perfect Participle* (*Having taken out a key, she opened the door*), яка підкреслює ідею передування.

Ex. 180. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

surround twinkle steal publish surprise break forget approach write smile

1. He found a broken cup on the table. 2. He entered the room _____.
3. He came up to the fence _____ the garden. 4. She felt quite _____. 5. He tried to sell the _____ car. 6. She observed the _____ ship. 7. She likes to watch the stars _____ in the sky. 8. I saw her _____ look. 9. He couldn't read the note _____ in pencil. 10. They discussed the book _____ the previous month.

Ex. 181

1. Повернувши за ріг, вони ледве не наїхали на овець, що переходили дорогу. 2. Вони вийшли на освітлені вулиці. 3. Він бачив, як вона виходила. 4. Вона сиділа вдома, всіма забута. 5. Закінчена картина стояла біля стіни. 6. Обганяючи інше авто, він потрапив у аварію. 7. Мені не сподобалася написана тобою робота. 8. Продивляючись журнал, він знайшов цікаве оголошення. 9. Пошкоджена нога довго турбувала його. 10. Дивлячись на дітей, що гралися, він заспокоївся. 11. Його стурбований вигляд засмутив її. 12. Він чув, як вони тихо розмовляли. 13. Відчинивши двері, він зупинився на порозі. 14. Не знаючи, що робити, вона вирішила зачекати. 15. Його вилаяли за розбите вікно. 16. Уладнавши всі проблеми, вони поїхали у відпустку. 17. Відчуваючи, що не мала рації, вона вирішила припинити суперечку. 18. Він просидів усю ніч, думаючи про майбутнє. 19. Проміні сонця, що сходило, падали на дзеркало озера. 20. Він сидів із заплющеними очима. 21. Зайшовши до приймальні, вона звернулася до секретаря. 22. Будучи запрошеною на вечірку, вона не знала, що надягти. 23. Він ще не вивчив матеріал, пов'язаний з проблемою. 24. На столі лежала згорнута газета.

Ex. 182

1. Ознайомившись з меню, він вирішив розпочати з салату. 2. Він підняв загублений аркуш паперу. 3. Прийшовши додому, вона розповіла про те, що трапилося. 4. Вони йшли, насолоджуючись тихим вечором. 5. Він пройшов повз мене, дивлячись у інший бік. 6. Надрукована стаття викликала суперечки. 7. Він вийшов, грюкнувши

дверима. 8. Одягнена у нову сукню, вона боялася йти. 9. Вони зібралися навколо художника, що показував, як малювати. 10. Склесна ваза була як нова. 11. Він вийшов у супроводі студентів. 12. Будучи молодою, вона багато чого не розуміла. 13. Вона кинула розірваного листа. 14. Прийшовши рано, зима принесла морози. 15. Вони увійшли до тьмяно освітленого приміщення. 16. До винайденого приладу існував певний інтерес. 17. Важко дихаючи, він вбіг до кімнати. 18. Підростаюча людина потребує більше енергії. 19. Засмучена новиною, вона пішла до себе. 20. Він почув своє ім'я, вимовлене у коридорі. 21. Було видно, як вони вирушили на майдан. 22. Вони підійшли до автобуса, що застряг у багнюці. 23. На гроші, що залишилися, я купив квиток. 24. Я хочу підстригтися. 25. Коли іспити були здані, ми вирішили зробити ремонт.

Ех. 183

1. Вона сиділа, замислившись. 2. Згадавши жарт, вона посміхнулася. 3. Небо, вкрите хмарами, гнітило. 4. Щойно збудований театр скоро відкривається. 5. Вона підійшла із заповненим бланком. 6. Товар, доставлений у понеділок, вже надійшов до магазину. 7. Впустивши рукавичку, він нахилився підняти її. 8. Будучи здивованим, він не знайшов, що відповісти. 9. Вони попросили балакунів вийти до коридору. 10. Проаналізувавши факти, він усе зрозумів. 11. Листи, що надсилаються авіапоштою, швидше доходять до адресата. 12. Не бажаючи заважати, він пішов. 13. Думка, висловлена критиком, суперечила загальноприйнятим стандартам. 14. Він спостерігав, як вони грали в шахи. 15. Питання, що обговорювалися на зустрічі, є дуже важливими. 16. Купивши квитки, вони вирішили прогулятися. 17. Він не знав, що було в листі, який принесли сьогодні. 18. Книжка, присвячена астрології, користувалася успіхом. 19. Він нічого не сказав, ображений її реакцією. 20. Невирішені питання не давали йому спокою. 21. Вишиті джинси виглядали оригінально. 22. Пробувши там біля години, він вирішив повернутися.

Ех. 184

1. Спечений бабусею пиріг виглядав апетитно. 2. Написана застарілою мовою, книга залишилася непоміченою. 3. Робота розглядала методи, що застосовуються у лінгвістиці. 4. Відре-ставрована картина зайняла своє місце. 5. Факти, викладені у статті, не підтвердилися. 6. Мені не подобаються овочі, вирощені у теплиці. 7. Відчувши її хвилювання, він сам почав розмову. 8. Вони чудово почувалася у кімнаті, наповненій світлом. 9. Залишившись наодинці, вона спробувала заспокоїтися. 10. Добре відомий своїми заявами, він легко знайшов союзників. 11. У школі, побудованій поблизу, є басейн. 12. Розлучений з родиною, він не міг думати ні про що інше. 13. Він був оштра-

фований за пошкоджену книгу. 14. Вона залишалася зачиненою у кімнаті. 15. Відмовившись від допомоги, він не зміг впоратися із завданням. 16. Чи можна вважати цю проблему вирішеною? 17. Заклеєні світлими шпалерами, стіни оживляли кімнату. 18. Увімкнувши світло, він вирішив почитати. 19. Вони дістали проект, розроблений напередодні. 20. Схвалений більшістю, законопроект набув сили. 21. Повернувшись додому, вони відразу пішли спати. 22. Пасажири, що залишають речі у камері схову, повинні отримати квитанцію. 23. Він жалкує про час, згаяний дарма. 24. Випрасувана білизна лежала на дивані. 25. Ремонтуючи телевізор, він радився з батьком.

Ex. 185

Він помітив, як вона крадькома дивилася туди. 2. Він почував себе розчарованим. 3. Вона чула звук ключа, що обертається в замку. 4. Відчуваючи, що не встигає, вона взяла таксі. 5. Йому дуже сподобалася зшита нею сукня. 6. Посварившись, вони півроку не спілкувалися. 7. Вони можуть забрати віддруковані документи. 8. Він знайшов фотографію серед викинутих журналів. 9. Коли бігла, вона підвернула собі ногу. 10. Не будіть собаку, що спить. 11. Їх налякали голоси, що наближались. 12. Замерзнувши, вони поспішили додому. 13. Вона помітила дівчинку, яка дивилася на неї з вікна. 14. Його книжка так і залишилася незакінченою. 15. Прочитавши кілька сторінок, він відклав книгу вбік. 16. Дівчинка, що залишила записку, обіцяла зайти. 17. Згадуючи минуле, вони не помітили, як приїхали. 18. Він стояв, раз по раз озираючись. 19. Її чарівне обличчя стало сумним. 20. Нове – це добре забуте старе. 21. Він спостерігав, як вони малювали. 22. Замовлені меблі будуть доставлені. 23. Повз них проїхала машина, заляпана багнюкою. 24. Доведений до відчаю, він вирішив змінити роботу. 25. Звільнені журналісти організували прес-конференцію.

Ex. 186. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

begin	break	work	go	talk	seem	leave	murmur	live	know	fall
-------	-------	------	----	------	------	-------	--------	------	------	------

1. We don't want _____ rude. 2. She heard the rain _____ (a) _____ (b).
 3. They have nowhere _____. 4. He sat beside _____ to her in a low voice. 5. They want her _____ the worst. 6. That seemed _____ the ice between them. 7. She's not allowed _____ the house. 8. While _____, he dropped the hammer. 9. She left the room _____ something. 10. I didn't think of _____ downtown.

10.3. Герундій

Cooking is an art

The proof of the pudding is in the eating

За формою герундій (*Gerund*) збігається з дієприкметником теперішнього часу (*Present Participle*). Герундій – це неособова форма дієслова, яка має ознаки дієслова та іменника і може перекладатися українською як віддієслівний іменник (*She hates **writing*** – Вона дуже не любить писанину) або як дієслово (*She hates **writing** dictations* – Вона дуже не любить писати диктанти).

- У реченні герундій може функціонувати як іменник, тобто може бути підметом (***Writing** is not easy* – Письмо – нелегка річ), частиною присудка (*The thing she hates is **writing*** – Що їй по-справжньому не подобається, так це писанина), додатком (*She hates **writing*** – Вона дуже не любить писанину), вживатися з прийменником (*She has never thought of **writing** in a positive way* – Вона ще ніколи і в думці не сказала доброго слова про писанину) або присвійними формами (*She was ashamed of her own **writing*** – Їй було соромно за своє письмо).
- Герундій може також (як дієслово) мати при собі прислівникове означення (*She stopped **writing** illegibly at last* – Вона нарешті припинила писати нерозбірливо).
- Переважно герундій вживається після дієслів *admit, advise, appreciate, avoid, can't help, complete, consider, delay, deny, detest, dislike, enjoy, excuse, finish, forbid, imagine, mind, miss, permit, postpone, practice, put off, quit, recall, recommend, regret, resist, risk, suggest, tolerate, understand*:

*He can't help **loving** her* – Він не може не любити її

- герундій вживається після деяких словосполучень “дієслово + прийменник” – *argue about, care about, complain about, dream about, forget about, talk about, think about, concentrate on, depend on, insist on, plan on, believe in, succeed in, adjust to, look forward to, object to, (dis)approve of, feel like, refrain from*:

*She succeeded in **getting** a good grade* – Їй вдалося одержати гарну оцінку

- герундій вживається після деяких словосполучень “прикметник + прийменник” – *afraid of, ashamed of, (in)capable of, fond of, guilty of, proud of, sure of, tired of, concerned about, excited about, lazy about, sorry about, worried about, accustomed to*,

essential to, appropriate to, famous for, grateful to ...for, responsible for, suitable for, good at, surprised at, interested in:

*She could not get accustomed to **getting up** so early –*

Вона ніяк не могла звикнути вставати так рано

- герундій вживається після деяких словосполучень “іменник + прийменник” – *in charge of, in danger of, in the middle of, in favour of, in place of, the point of, impression of, in return for, technique for, requirement for, reason of, need for, difficulty in, interest in, experience in, problem in, in addition to:*

*She had some difficulty in **explaining** the situation –*

Вона не без труднощів пояснила ситуацію

- герундій вживається після деяких словосполучень “дієслово + додаток + прийменник” – *apologize to ...for, blame ...for, forgive ...for, thank ...for, accuse ...of, suspect ...of, devote ...to, prevent ...from, warn ...about:*

He apologized to her for being late – Він вибачився перед нею за запізнення

- герундій може вживатися після прийменників *by, without, before, after:*

*She had lived in the capital before **moving** here –*

Вона мешкала у столиці, перш ніж переїхала сюди

- після деяких дієслів (*attempt, begin, can't stand, continue, deserve, hate, hesitate, intend, like, love, neglect, prefer, start, try*) можна вживати герундій або інфінітив, зміст від цього не змінюється:

*She likes **to read** = She likes **reading***

- після інших дієслів (*stop, remember, forget*) також можна вживати герундій або інфінітив, але зміст при цьому змінюється. Порівняйте:

*She stopped **talking** –* Вона замовчала

*She stopped **to talk** –* Вона зупинилася, аби перекинутися словом

*Remember **to meet** Jane at the station –* Не забудь зустріти Джейн на вокзалі

*He remembered **meeting** Jane at the station –* Він згадав, як зустрічав Джейн на вокзалі

*He had never forgot **meeting** Jane at the station –*

Він завжди пам'ятав, як зустрічав Джейн на вокзалі

*He forgot **to meet** Jane at the station –* Він забув зустріти Джейн на вокзалі

Ex. 187. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

sit	ask	abandon	close	hire	speak	fall	guard	hide	see	have	shock
-----	-----	---------	-------	------	-------	------	-------	------	-----	------	-------

1. I feel like _____ a bite.
2. There were four girls _____ on the bench.
3. _____ (a) by the accident _____ (b), she failed _____ (c) asleep.
4. The castle, _____ by the volunteers, remained unconquerable.
5. If _____, I'll tell the truth.
6. They came up to the house, _____ in the dark.
7. With his eyes _____ (a), he was dreaming of _____

(b) her again. 8. There were many _____ trucks after the earthquake. 9. They got into the _____ car and drove off. 10. He'll never forget _____ to that famous man.

Ex. 188. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

stay buy sign know arrive swim deliver drive play post
--

1. It's a pity _____ indoors. 2. He told him _____ the letter. 3. _____ a car in a big city is difficult. 4. The children have a garden _____ in. 5. He is said _____ English well. 6. They are likely _____ soon. 7. He saw her _____ some fruit. 8. _____ is a good exercise. 9. He is interested in _____ this contract. 10. This van is used for _____ food.

Ex. 189. Fill in the gaps in the following sentences with the verbs from the box. You may have to change the form of the word.

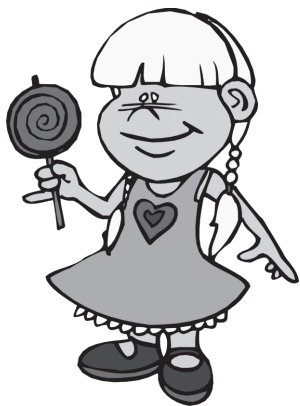
try get look repeat rent help be shut follow do

1. He is afraid _____ it himself. 2. She is ashamed of _____ the hat on. 3. He is proud of _____ a bookworm. 4. He is tired of _____ it again and again. 5. He is accustomed to _____ her advice. 6. He is sorry about _____ at them like this. 7. She complained about the door _____ with a bang. 8. She succeeded in _____ there in time. 9. He objected to _____ anybody during the test. 10. She was excited about _____ a flat in the fashionable district.

Ex. 190

1. Він признався, що кохає її. 2. Вони сперечалися про прибуття вантажу. 3. Він приліг, аби відпочити, але боявся проспати. 4. Вона запропонувала негайно побачитися. 5. Вона утрималася від допомоги йому. 6. Вона уникала перебування на сонці. 7. Він відповідає за своєчасне повернення книг. 8. Він вибачився перед усіма за те, що загубив листа. 9. Вона спробувала почитати. 10. Вона зупинилася, аби роздивитися краще. 11. Він припинив працювати. 12. Лікар порадив йому бігати. 13. Йому було начхати на бігання. 14. Їм було соромно за запізнення. 15. З такою зливою село було під загрозою затоплення. 16. Ніхто не збирався його звинувачувати у запізненні. 17. Вона терпіти не може дзижчання комарів. 18. Не забудь купити хліба. 19. Він згадав, як ходив до школи. 20. Її не можна не любити. 21. Батько не схвалював її танцюльки. 22. Він був знаменитий, завдяки власному співу. 23. На додаток до співу, він полюбляв риболовлю. 24. Вона попередила його про прибуття поїзда. 25. Вони спробували співати, але невдало.

Ех. 191

1. Він ніколи не забуде, як познайомився з нею. 2. Вони забули сказати йому про збори. 3. Вони нарешті закінчили складання листа. 4. Вона заперечувала проти його приїзду. 5. Вони пишалися своєю грою, хоча їм не вистачало досвіду виступів на концертах. 6. Вона цікавилася збиранням поштових марок, хоча батьки намагалися утримати її від такого колекціонування, проте вона продовжувала робити це. 7. Диспетчер відклала виліт літака, наполягаючи на перевірці багажу. 8. Будучи стурбованою стосовно перевірки, диспетчер не вважала себе винною у затримці, навіпаки – вона була упевнена, що має рацію, і що пасажирки будуть вдячні їй за врятування їхнього життя. 9. У розпалі

повторної перевірки багажу пасажирки, збуджені затримкою та власною нездатністю впливати на ситуацію, шкодували, що вони взагалі вирішили летіти, скаржачись на затягування та мріючи про подорожування швидкісними поїздами, де вони зовсім не залежали б від моральних тортур диспетчера. 10. З іншого боку, якщо диспетчер підозрював, що хтось проніс бомбу у літак, навіть втомлені чеканням пасажирки розуміли, що відкладання вильоту було кращим варіантом, ніж ризик вибуху у повітрі.

Ех. 192

1. Усі з нетерпінням очікували закінчення перевірки багажу, в той час як працівники служби безпеки зосередилися на пошуку, віддаючи усі свої зусилля ретельному аналізу. 2. Між тим пасажирки говорили про подорожування повітрям взагалі, звинувачуючи терористів у руйнуванні галузі, поступово пристосовуючись до очікування й пробачаючи працівникам аеропорту повільність дій. 3. Пасажирки вже навіть не могли згадати початок усього цього, що відбувалося. 4. Хоча вони й забули про початок, проте вірили, що усе закінчиться добре, що фахівцям вдасться знайти бомбу, бо вони мають бути добрими фахівцями, адже їх вчили і вони мають підходити для такої роботи, володіти прийомами такого пошуку. 5. Головне, аби в обмін на витрачений час, вони змогли подякувати спеціалістам за роботу, а коли дозволять виліт, їм нарешті вдалося розслабитися і відпочити. 6. Ради цього варто пережити певну нервову напругу. 7. Він гідно оцінив те, що вона таки прийшла. 8. Він розглядав доцільність залишатися в цьому неприємному приміщенні. 9. Правильне харчування є важливим для розвитку дитини. 10. Усі були за те, аби піти на море поплавати.

Ех. 193

1. Вона зацікавилася подорожуванням до екзотичних країн. 2. Він здивований тим, що вони їй заважають. 3. Їй не подобається, коли її не зустрічають. 4. Не змарнуй нагоди сходити на показ мод. 5. Вона припинила нервуватися і сконцентрувалася. 6. Побачивши її, він припинив базікати і побіг назустріч. 7. Він стояв мовчки, не знаючи, що робити. 8. Взявши гітару, вона почала неголосно співати. 9. Він тренується грати в теніс кожного дня. 10. Вона надто лінива, аби тренуватися кожного

дня. 11. Вона шкодувала, що не вміє плести. 12. Вона не могла зрозуміти його від'їзду. 13. Краще б книжку почитав замість того, щоб дивитися телевизор з ранку до ночі. 14. Їй подобається читати сучасну літературу. 15. Навіть не думай, аби піти додому, перш ніж закінчиш роботу. 16. Вони мають певні труднощі у знаходженні джерел фінансування. 17. Перш ніж одержати підвищення, він працював по п'ятдесят годин на тиждень. 18. Терпіти не можу, коли треба чекати. 19. Вона рекомендувала скуштувати рибу. 20. В обмін на її приїзд він готовий був на все. 21. Не вагайтеся ні секунди, аби зателефонувати нам. 22. Вона заперечувала свою участь у цій справі. 23. Це є вимогою для одержання цієї посади. 24. Вона мала намір поїхати додому сьогодні ж. 25. Вона мала відразу до подорожування літаками.

Ех. 194

1. Вони заслужили, аби перепочити півгодини. 2. Існує загроза розповсюдження епідемії. 3. Вона уявила, що здає іспит – просто жах! 4. Він не міг звикнути до кукурікання півнів рано-вранці. 5. Вона справляла враження відчуття упевненості. 6. Вони занедбали вирощування квітів і скоро геть усе заросло бур'янами. 7. Ця подія відрядила її від голодування на все життя. 8. З причини запізнення, вони вирушили прямо на стадіон. 9. Вона віддає перевагу ходінню, а не біганню. 10. Він не зміг пробачити її запізнення. 11. Вона відчуває потребу поговорити з кимсь відверто. 12. На вихідні він любив не робити нічого – просто відпочивати. 13. Він спробував почитати. 14. Вони кинули курити після цього неприємного випадку. 15. В момент обгону авто перекинулося. 16. Він віддає перевагу спілкуванню з молоддю. 17. Він не міг не помітити, що вона плакала. 18. Певний час він не піддавався умовлянням, але кінець кінцем поступився. 19. Зітхнувши, вона почала готувати вечерю. 20. Вона не заперечувала, аби він відкрив вікно. 21. Вони не бачили жодної проблеми у фінансуванні свята. 22. Після закінчення роботи вони розійшлися хто куди. 23. На час початку змагань ще нічого не було відомо. 24. Він без зусиль витримував холодний північний клімат. 25. Він не спроможний на повсякденну роботу. 26. Вони змусили його озирнутися.

Ех. 195

1. Вона помітила, що він спускався з гори на санчатах. 2. Вона полюбляла спостерігати за людьми. 3. Він звик обходитися без обіду. 4. Вона збирається змінити роботу. 5. Вони не мають відношення до того, що він зараз тут. 6. Йому знадобилося зусилля, аби піднятися. 7. Кумедно думати, що вони у розпачі. 8. Варто уявити себе на його місці. 9. Не забудь передати привіт. 10. Приємно згадати, як вони купалися в морі. 11. Їй знадобилося багато часу, аби підготуватися до доповіді. 12. Коли він був маленьким, йому не дозволяли дивитися телевизор. 13. Під час відповіді, він

часто затаювався. 14. Вона відмовилася дати інтерв'ю. 15. Їх залишили наодинці, аби вони могли поговорити. 16. Він не міг змусити себе зізнатися. 17. Вона почула, як під'їхало авто. 18. Він чекав, коли вона все пояснить. 19. Вона натрапила на нього, заглибленого у вивчення розкладу. 20. Він надто ледачий, щоб стати відмінником. 21. Не змушуйте їх змінювати відношення до вас. 22. Він був надто сором'язливий, аби заговорити до неї. 23. Того дня вони вирішили покататися на лижах. 24. Після того, як вона зібралася, час було вирушати. 25. Він загубив окуляри під час купання.

Ех. 196

1. Немає приводу турбуватися. 2. Він відповідає за те, аби усі прийшли вчасно. 3. Дош завадив провести змагання. 4. Провівши літо в Англії, він вирішив поїхати до Франції. 5. Перевіряючи твори, він знайшов багато помилок. 6. Їм слід припинити приймати холодний душ. 7. Він лежав, читаючи книгу. 8. Випущені товари відправлені на склад. 9. Він полюбляє книги, де описуються давні часи. 10. Чекаючи на автобус, він читав об'яви. 11. Вона прочитала усі рекомендовані книги. 12. Він пообіцяв не перебивати. 13. Їх провели до замовленого столика. 14. Втрачаючи терпець, він зателефонував ще раз. 15. Він знайшов забутий кимсь словник. 16. Категорична заява здивувала. 17. Музей переїхав до відреставрованого будинку. 18. Він не помітив іграшку, що лежала у траві. 19. Це неможливо перекласти, не знаючи термінології. 20. Забувши, як він виглядає, вона боялася не впізнати його. 21. Ось список прочитаних книжок. 22. Розбита чашка лежала на підлозі. 23. Вивчаючи англійську мову багато років, вона легко склала іспит. 24. Вона вивчала об'яви, опубліковані в газеті. 25. Він заробляв на життя, розвантажуючи вагони.

Ех. 197

1. Фільм, показаний їм, виявився захоплюючим. 2. Ви не маєте жодного приводу хвилюватися. 3. Він надто втомився, щоб сперечатися. 4. У купе був ще один чоловік, що читав газету. 5. Вона не знайшла місця, аби присісти. 6. Йому прикро було бачити, що вона збентежена. 7. Немає сенсу залишатися в готелі. 8. Він має право сказати все, що думає. 9. Коротше кажучи, необхідно поспішати. 10. Необхідно, аби він поговорив з нею. 11. Ніхто не любить вередливих дітей. 12. Він був схильний погодитися. 13. Йому не хотілося жартувати. 14. Він був заклопотаний постановкою вистави. 15. Вона не могла змусити себе відповісти. 16. Він проводить дні, сидячи у читальному залі. 17. Вони були щасливі, проводячи увесь час разом. 18. Вона уникала розмов про це. 19. Здається, він – її приятель. 20. Він запросив їх виступити на концерті. 21. Він дуже старався, вибираючи подарунок. 22. Вона сиділа поруч, неголосно наспівуючи. 23. Не маючи друзів, вона сиділа вдома. 24. Мешкати з батьками, означало залежати від них. 25. Він довго лежав, роздумуючи.

Ех. 198

1. Вона повірить, коли побачить сама. 2. Нічого не поробиш, доведеться йти пішки. 3. Він був засмучений, що немає квитка. 4. Приємно поспілкуватися з ним. 5. Вони спостерігали, як у домі згасали вогні. 6. Не можна дозволяти йому насміхатися над іншими. 7. Він познайомився з розлученою жінкою. 8. Неввічливо говорити “ти” дорослим. 9. Вони боялися стрибати у воду. 10. Забувши про небезпеку, він стрибнув з мосту. 11. Він загубив книжку, взяту в бібліотеці. 12. Неможливо пройти повз таке. 13. Ніщо не завадить йому досягти свого. 14. Делегація, що прибула з Лондону, зараз обідає. 15. Вони вже бачили пофарбовані вікна? 16. Зачекавши трохи, вони пішли геть. 17. Виключивши телефон, він задумався про почуте. 18. Проживши усе життя в Парижі, вона чудово розмовляла французькою. 19. Порівнюючи їхні роботи, я зрозумів, що вони однакові. 20. Оточені не здавалися. 21. Він спав, лежачи на спині. 22. Звикнувши до такого поводження, вона не звертала уваги на його слова. 23. Не злякавшись, він передав матеріал журналістам. 24. Вона ледве не впала. 25. Вийшовши на сцену, вона забула текст.

Ех. 199

1. Він не міг не погодитися. 2. Перевдягнувшись, вона спустилася до їдальні. 3. Важко втрачати друзів. 4. Він планує почати обговорення. 5. Він і думати не міг про те, щоб залишити її саму. 6. Сховавшись, вона все чула. 7. Увімкнувши світло, вона закрила штори. 8. Він ризикував, коли відкрив ящик, залишений невідомо ким. 9. Він відірвався від книжки, аби подивитися, хто увійшов. 10. Він стояв збентежений, не вірячи власним очам. 11. Впізнавши його, вона привіталася. 12. Одягнувши окуляри, він взявся до роботи. 13. Було приємно почути від нього похвалу. 14. Готуючи обід, вона позирала на годинник. 15. Вона нічого не робить, не порадившись. 16. Прогулюючись, вони розмовляли про дрібниці. 17. Він почав говорити лише тоді, коли усі замовкли. 18. Вона пішла до кабінету, попросивши не турбувати її. 19. Закінчивши вивчення доповіді, він зробив висновки. 20. Жаль, що він пропустив прем'єру. 21. Аби прочитати це, необхідні окуляри. 22. Їй не подобається, як він розмовляє. 23. Він відчував себе підготовленим. 24. Це годинник, що належав батькові. 25. Опинившись у такій ситуації, він не зможе зрозуміти її. 26. Засунувши руку до кишені, він знайшов там записку.

Ех. 200

1. Не даючи відпочити, начальник знову послав його у відрядження. 2. Він не винний, що вони запізнилися. 3. Він сидів і слухав, як вона співає. 4. Вона не має досвіду виховної роботи. 5. Він продовжував говорити, не звертаючи уваги на протести. 6. Вони вагаються, чи це насправді те, що вони шукали. 7. Вона посміхнулася на знак згоди. 8. Вона образила його, не бажаючи цього. 9. Помовчавши кілька хвилин, він знову заговорив. 10. Вона трохи завагалася, але зрештою пішла. 11. Вона виглядала, як легковажна особа. 12. Не змушуйте її чекати. 13. Він дивився на неї так, наче не впізнавав. 14. Беручи до уваги її вік, вона вправно керує автомобілем. 15. Думаючи про нього, вона намагалася не показувати цього. 16. Коли вона їде потягом, їй подобається дивитися у вікно. 17. Він дістав складеного носовичка. 18. Прочитаний чи ні, але лист лежав на столі.

19. Перед обідом він помив руки. 20. Побачивши збентеження, він першим простягнув руку. 21. Вона їхала повільно, насолоджуючись тишею вечора. 22. Вони провели відпустку, подорожуючи автостопом. 23. Вона сиділа перед телевизором, думаючи про своє. 24. Він відчував, як калатає його серце. 25. Вона помітила хмари, освітлені сонцем.

11. Умовні речення

If the sky falls, we'll catch larks

If wishes were horses, beggars would ride

Умовними реченнями називаються складні речення, що містять вказівку на умову й результат, що впливає з цієї умови (власне умовним реченням називається тільки та його частина, що зазначає умову).

Умовні речення поділяються на три типи:

- а) з реальною умовою;
- б) з нереальною умовою;
- в) зі словом “wish” (бажати).

11.1. Речення з реальною умовою

11.1.1. Умова й результат відносяться до теперішнього часу

У цьому випадку в обох частинах вживається простий теперішній час:

Present Simple

УМОВА

If it is cold,

Якщо надворі холодно,

Present Simple

РЕЗУЛЬТАТ

I stay at home.

я сиджу вдома.

11.1.2. Умова й результат відносяться до минулого часу

У цьому випадку в обох частинах речення вживається минулий час. У частині речення, що вказує на результат, можливе вживання *would* або *used to*:

Past Simple

УМОВА

If I felt bored,

Якщо мені бувало нудно,

Past Simple (would, used to)

РЕЗУЛЬТАТ

*I called
(would call, used to call) a friend.*

я кликала (зазвичай кликала,
бувало кликала) подругу.

11.1.3. Умова й/або результат відносяться до майбутнього часу

У цьому випадку умова передається дієсловом у простому теперішньому часі, а результат – за допомогою майбутнього часу:

Present Simple

УМОВА

If I do aerobics every day,

Якщо я буду займатися
аеробікою щодня,

Future Simple

РЕЗУЛЬТАТ

I'll get slim soon.

то скоро схудну.

11.2. Речення з нереальною умовою

У цих реченнях умова в українській мові зазвичай передається за допомогою “якби”.

11.2.1. Нереальна умова у теперішньому часі

У цьому випадку умова передається простим минулим часом, а результат – за допомогою *would* (іноді замість *would* вживають *could* або *might*) + дієслово:

Past Simple

УМОВА

If we had a million dollars,

Якби ми мали
мільйон доларів (зараз),

would, could, might + Verb

РЕЗУЛЬТАТ

we would(could, might) buy a villa.

ми б купили віллу (зараз).

Примітка:

Дієслово *to be* передає нереальну умову за допомогою форми *were* для усіх осіб однини і множини:

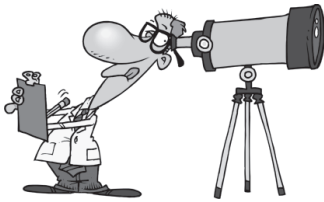
If I were you, I'd buy this island.

На вашому місці (дослівно: *Якби я була тобою*), я б купила цей острів.

11.2.2. Нереальна умова у минулому

11.2.2.1. Результат у теперішньому часі.

Умова передається за допомогою *Past Perfect*, результат – за допомогою *would (could, might) + Verb*:

Past Perfect

УМОВА

*If I had discovered
a new planet (then),*

Якби я відкрив нову
планету (тоді),

would, could, might + Verb

РЕЗУЛЬТАТ

I would be famous now.

я був би знаменитим
(зараз).

11.2.2.2. Результат у минулому.

Умова передається за допомогою *Past Perfect*, а результат – за допомогою *would (could, might) have + III форма дієслова (Ven)*:

Past Perfect

УМОВА

If he had not got injured,

Якби він не
травмувався (тоді),

would (could, might) have + Ven

РЕЗУЛЬТАТ

*he could have become
a champion.*

то міг би стати
чемпіоном (тоді)

11.2.3. Речення з *wish*

Ці речення зазвичай вживаються в сполученні *I wish*, що дослівно означає “*хотів/хотіла би я, аби*”. Українською мовою часто перекладається як “*жаль, що...не*”:

I wish I lived in Paris.

Жаль, що я живу не у Парижі (дослівно: “Хотіла б я жити у Парижі”).

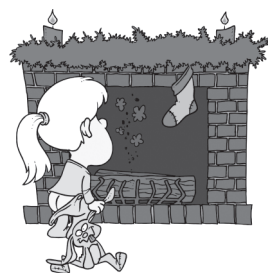
11.2.3.1. *Wish* відноситься до теперішнього часу.

У цьому випадку дієслово вживається у простому минулому часі (див. попередній приклад): Тут можуть також вживатися модальні дієслова *could* або *would*.

I wish I could (would) live in Paris.

Примітка: Як і в інших випадках з передачею нереальних (тобто, таких що не відбулися) дій і станів дієслово *to be* вживається у формі *were* для усіх осіб однини і множини.

I wish it were Christmas today.
Жаль, що сьогодні ще не Різдво.
(Дослівно: "Хотіла б я, аби сьогодні вже було Різдво").

11.2.3.2. *Wish* відноситься до минулого часу.

У цьому випадку дієслово вживається в *Past Perfect*.

I wish I had bought that car.
Жаль, що я не купила того автомобіля (тоді).

Ex. 201. Work in pairs. Report the statements below to your partner. There are three examples (0), (00) and (000) at the beginning.

0. Generally: I – feel – not well – stay at home

If I don't feel well, I stay at home

00. Last year: I – feel – not well – stay at home

If I didn't feel well, I stayed at home

000. Tomorrow: I – feel – not well – stay at home

If I don't feel, I'll stay at home

1. Tomorrow: I – have free time – go to the cinema.

2. Last year: she – meet friends – stop to chat.

3. Generally: she – have money – buy some books.

4. Tomorrow: he – short of time – go by taxi.

5. Last year: weather – fine – go out of town.

6. Generally: I – like a book – give to friends.

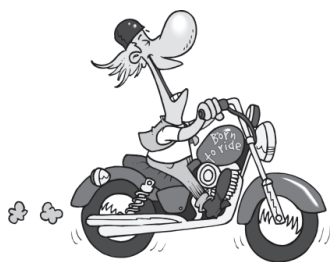
7. Tomorrow: she – promise – never come late.

8. Last year: he – not feel well – go to see a doctor.

9. Generally: I – miss classes – call friends

10. Tomorrow: he – be late – apologize.

Ex. 202

1. Він заїде, якщо не забуде. 2. Він завжди відвідує заняття, якщо добре почувається. 3. Ми завжди їздили за місто, якщо не було дощу. 4. Він переглядає газету за сніданком, якщо не запізнюється. 5. Вона його лаяла, якщо він затримувався. 6. Ми можемо зробити вправу, якщо ти бажаєш. 7. Якщо він хотів відпочити, то йшов до парку. 8. Вона повідомить, якщо щось трапиться. 9. Він запізниться на потяг, якщо не поквапиться. 10. Вона ніколи нічого не перечувала, якщо не була впевнена. 11. Вона позичить журнал, якщо він поверне його. 12. Він завжди нервується, якщо з ним не вітаються. 13. Вона малює, якщо є бажання. 14. Що він буде робити, якщо його звільнять. 15. Коли вона бере парасольку, дощу не ніколи не буває. 16. Він не змерзне, якщо надягне куртку. 17. Коли вона не знає слово, то шукає його у словнику. 18. Якщо він соромився незнайомих, то починав заїкатися. 19. Якщо вона прийде завтра, він все розповість. 20. Якщо він заклопотаний, вона прийде наступного разу. 21. Якщо вона почувалася самотньою, то телефонувала йому. 22. Вона не соромиться запитувати, коли щось не розуміє. 23. Вона буде вдячна, якщо він допоможе. 24. Він буде радий, якщо вона напише. 25. Якщо її не буде вдома, він залишить записку.

Ex. 203. Work in pairs. Discuss what would happen if the situations were different. There an example (0) at the beginning.

0. Ken doesn't have enough money. He can't buy a motorcycle.

If Ken had enough money, he would buy a motorcycle.

1. John lives far away. She can't often come to see Jane.

2. Diana hopes to find a pay phone. Then she'll call you tonight.

3. Eve is fond of the Beatles. She listens to their songs all the time.

4. Helen doesn't work at her English. She can't speak it fluently.

5. Ann ignores Ken. He is furious about it.

6. Kate doesn't have enough money to go to Paris. She is unhappy.

7. Linda's boss does not let her have her holidays now. She can't go to the seaside.

8. Mike and Barbara are close friends. They see each other every day.

9. Morris does not know David Beckham's phone number. He can't call him.

10. Jack is not very clever. He often has problems.

1. Було б краще, якби він піймав щось приємніше. 2. Вона б допомогла, якби він попросив. 3. Якби вона не соромилася, то й сама б зателефонувала. 4. Вона зачекала б на нас, якби не була така заклопотана. 5. Якби вона мала більше часу, вона б вивчала французьку. 6. Він би зміг закінчити роботу, якби знав, що робити. 7. Якби він і прийшов, то нікого б не знайшов. 8. Якби його запитали, він би порадив залишитися вдома. 9. Якби вона була дорослою, то робила б усе, що забажає. 10. Якби він був поетом, то присвятив би їй поему. 11. Вона б також купила словника, якби знайшла його. 12. Вона б поїхала, якби не було так холодно. 13. Вона б купила мікрохвильову піч, якби мала гроші. 14. Він би поїхав на море, якби мав відпустку влітку. 15. На вашому місці, вона б поїхала туди. 16. Якби вона зустріла його, то не впізнала б. 17. Вона б не почала обговорювати це, якби їй не доручили. 18. Якби авто не було таким старим, вони б поїхали на ньому у відпустку. 19. На твоєму місці, вона б розповіла про все. 20. Якби він її запросив, вона б не відмовилася. 21. Якби вона мала гроші, то об'їхала б увесь світ. 22. Якби це трапилося з нею, вона б засмутилася. 23. Вона б зраділа, якби це було правдою. 24. Якби він звернувся за допомогою, вона б не змогла йому відмовити. 25. Якби він знав, що робити, то не звертався б за порадою.

Ex. 205. Work in pairs. Discuss what would happen if the situations were different. There is an example (0) at the beginning.

0. Ken didn't earn enough money last year. He can't buy a motorcycle now.

If Ken had earned enough money last year, he would buy a motorcycle now.

1. John was not a student then. He doesn't have a degree now.

2. Diana failed to win lottery then. She can't buy a house now.

3. Eve refused to marry John then. She is not his wife now.

4. Helen didn't work enough at her English then. She can't get a good job now.

5. Ann used to ignore all young men then. She is not married now.

6. Kate did not to go to Paris then. She can't tell anything about the city now.

7. Linda did not leave her job then. She can't get a new job now.

8. Mike and Barbara were close friends then. They are married now.

9. Morris could not find out David Beckham's phone number then. He doesn't have his autograph now.

10. Jack was not very clever then. He has serious problems now.

Ex. 206

1. Якби наш бухгалтер не помилився вчора, то закінчив би розрахунки сьогодні. 2. Якби він зателефонував учора, вона б зараз не турбувалася. 3. Якби вчора був вихідний день, вона б не була такою втомленою сьогодні. 4. Якби вчора пройшов дощ, зараз не треба було б поливати город. 5. Якби він повторив домашнє завдання перед заняттям, то тепер не чекав би підказки. 6. Якби він раніше пішов спати, у нього б не боліла зараз голова. 7. Якби він не почув про це по радіо учора, то сьогодні прочитав би про це в газеті. 8. Якби замок не зламався, вони б тепер пили чай. 9. Якби вона прийшла учора, ми могли б усі разом поїхати за місто сьогодні. 10. Якби ти послухав мою пораду, мені б не потрібно було зараз викликати слюсаря. 11. Якби він учора надягнув плаща, у нього б тепер не боліло горло. 12. Якби вона закінчила переклад учора, їй би зараз дозволили прогулятися. 13. Якби вона мала сумнів щодо його чесності, вона б тепер розмовляла з ним інакше. 14. Якби їх познайомили раніше, їм було б легше зараз знайти спільну мову. 15. Якби їй позичили учора трохи грошей, вона б сьогодні їх уже повернула. 16. Коли б вони з'їздили влітку на південь, то не говорили б про це так часто тепер. 17. Якби вона пояснила все вчора, він би не розпитував про це зараз. 18. Якби їм вдалося дістати квитки вчора, вони б тепер ніжилися на сонечку. 19. Якби йому в дитинстві читали казки, він би зараз вірив у дива. 20. Якби він не зламав ногу, вони б сьогодні пішли на прогулянку. 21. Якби вони написали диктант учора, сьогодні вона б його перевіряла.

Ex. 207. Work in pairs. Discuss what would happen if the situations were different. There an example (0) at the beginning.

0. I didn't have a million dollars. I couldn't buy an island.

If I had had a million dollars then, I would have bought an island.

1. John's video was broken. He failed to record the Super Bowl game.

2. The play was good because Diana Hightower played the leading part.

3. Eve was there. That's why John did not leave.

4. Helen didn't marry David. That's why she did not emigrate.

5. Ann did not become an opera singer. That's why she was very unhappy then.

6. Kate was not a skilled dancer. That's why she was very shy.

7. Linda did not know about Andrew's problems. That's why she did not help him at once.

8. Mike managed to buy a house because his bank gave him a loan.

9. Morris met his wife-to-be at the New-Year party. He went there by chance.

10. Jack was a success because he invested his money well.

Ex. 208

1. Вона б купила пілосос, якби мала гроші. 2. Якби вона вийшла, він би включив телевізор. 3. На її місці, вони б його дочекалися. 4. Якби він нагадав мені про листа, вона б не залишила його вдома. 5. Якби її не було поруч, він міг би запізнитися. 6. Він зробив би інакше, якби мав вибір. 7. Він би не повірив, якби йому не показали телеграму. 8. Він би не прокинувся, якби не задзвонив будильник. 9. Навіть якби його й викликали, він би не пішов. 10. Якби її не привітали, вона б образилася. 11. Він не зміг би зателефонувати, якби не полагодили телефон. 12. Вона б не гаяла часу, якби бажала встигнути. 13. Вона б купила машину, якби жила далеко від роботи. 14. Його б покарали, якби він не втік. 15. Вона б умовила його залишитися, якби не було так пізно. 16. Він би збудував будинок, якби вмів. 17. Якби погода змінилася, ми б не просиділи цілий день удома. 18. Якби вона усе розповіла, їй би стало краще. 19. Йому б було легше, якби він займався спортом. 20. Вона б упала, якби він її не підтримав. 21. Капелюха віднесло б вітром, якби його не спіймав перехожий. 22. Якби вона сама не мала собаки, то злякалася б. 23. Вона б не повірила, якби не побачила це власними очима. 24. Було б краще, якби ти сприймав усе спокійніше. 25. Сукня не була б такою гарною, якби вона вибрала іншу тканину.

Ex. 209. Work in pairs. Discuss what would happen if the situations were different. There are two examples (0) and (00) at the beginning.

0. I don't live on the Bahamas.

I wish I lived on the Bahamas.

00. I didn't live on the Bahamas then.

I wish I had lived on the Bahamas then

1. I didn't have enough time to learn English well.
2. He hated having music classes when a child
3. Eve failed to find a better job.
4. Helen didn't learn English well so she is doing it now.
5. Ann watches TV too much. Her mother wants to stop it.

6. Kate can't stop having too much coffee.

7. Linda does not have a lot of money.

8. Mike is too old to start a new business.

9. David does not understand his parents.

10. Jack did not make much money last year.

Ех. 210

1. На жаль, він розчарований. 2. Вона бажала б, аби він був схожий на неї. 3. Шкода, що він нічого не вигадав. 4. Вони б хотіли мати власний будинок. 5. На жаль, вона не вміє плавати. 6. Як би їй хотілося побувати в Італії! 7. Шкода, що вчора увесь день йшов дощ. 8. На жаль, вони не прийдуть. 9. Шкода, що він не розмовляє англійською. 10. Як би йому хотілося стати лікарем! 11. Вона бажала б, аби вечір ніколи не закінчувався. 12. На жаль, він не зміг її побачити. 13. Шкода, що вона не розуміється на живопису. 14. На жаль, телевізор зламався. 15. Вона хотіла б, аби він знову писав вірші. 16. Шкода, що вони не мають автомобіля. 17. На жаль, вони не їздили на море минулого року. 18. Шкода, що він втратив рукавиці. 19. На жаль, вже запізно. 20. Хотілося б, аби вони ніколи не сварилися. 21. Шкода, що вправа така довга. 22. На жаль, він зараз зайнятий. 23. Хотів би він бути схожий на них. 24. Вона б хотіла вмитися з дороги. 25. Шкода, що він не прийшов на збори вчора.

Ех. 211

1. Шкода, що вони не змогли погодитися. 2. Я б хотів, аби він погодився. 3. На жаль, вона так мало заробляє. 4. Хотілося б знати, про що вони зараз розмовляють. 5. Шкода, що у нього немає друзів. 6. На жаль, зараз зима. 7. Шкода, що вода була такою холодною. 8. Хотілося б, аби він більше читав. 9. Вона б хотіла, аби вони не

помітили її. 10. На жаль, він не зміг порозумітися. 11. Шкода, що крамниці уже зачинені. 12. На жаль, йому не можна ходити на прогулянки. 13. Шкода, що його не було з ними. 14. Хотілося б, аби про неї хтось піклувався. 15. На жаль, вони запізнилися. 16. Вона б хотіла бути молодшою. 17. Шкода, що він пропустив багато занять. 18. На жаль, вони взагалі не прийшли. 19. Шкода, що він не художник. 20. На жаль, у неї не кучерявиться волосся. 21. Шкода, що вона не встигла сходити до перукарні. 22. Хотілося б, аби вона народила сина. 23. Хотілося б перечитати цю книжку. 24. Шкода, що ви розчаровані. 25. Хотілося б, щоб він повадився пристойно.

Ех. 212

1. Шкода, що від нього немає повідомлень. 2. На жаль, сьогодні надто холодно. 3. Шкода, що вони не зустрілися. 4. Шкода, що вони не вступили до університету. 5. Шкода, що вона нікого не знає. 6. На жаль, темніє надто рано. 7. Хотілося б, аби вони мали більше досвіду. 8. На жаль, вони ще нічого не знають. 9. Шкода, що ми не зможемо зустріти Новий рік разом. 10. На жаль, він не має автомобіля. 11. Шкода, що він такий легковажний. 12. Вона шкодує, що послухалася його поради. 13. Він жалкує, що не пішов туди. 14. Хотілося б, аби він зміг сьогодні заснути. 15. Шкода, що у неї висока температура. 16. На жаль, він не був на зустрічі. 17. Шкода, що робота виявилася йому не під силу. 18. На жаль, він ніколи не слухає, що йому кажуть. 19. Шкода, що він не скористався цією можливістю. 20. На жаль, серед її знайомих немає журналістів. 21. Він пожалкував, що привів її з собою. 22. Шкода, що ліфт не працює. 23. На жаль, вона не вміє керувати автомобілем. 24. Шкода, що зустріч закінчилася так швидко. 25. На жаль, сьогодні усі музеї зачинені.

Ех. 213

1. Якби не було темно, він би не впав. 2. Якщо вона дотримуватиметься дієти, їй буде краще жити. 3. Якщо він поїде на велосипеді, то їх надожене. 4. Якщо їй потрібно підстригтися, вона йде до перукарні. 5. Якщо завтра буде жарко, вона піде на пляж? 6. Шкода, що вона не може

виділити достатньо часу. 7. Якщо він купить комп'ютер, то продасть свою друкарську машинку? 8. Що б він зробив, якби знайшов скарб? 9. Вона жалкувала, що згадала це. 10. Що б він сказав, якби вона зізналася? 11. Ніхто б не погодився з ними, якби він їх не підтримав. 12. Він би не припинив працювати, якби його не змусили. 13. Шкода, що він забув усе. 14. Куди він поїде, якщо його не зустрінуть. 15. Він би не думав про них так погано, якби вони не зрадили його. 16. На жаль, вона ні на кого не може розраховувати. 17. Шкода, що він не був у театрі. 18. Якщо люди хочуть вчитися, вони вчаться. 19. Якби він розумівся на цьому, він би допоміг тобі. 20. Якби плани змінилися, він би вас попередив. 21. Шкода, що в житті не трапляється нічого цікавого. 22. На жаль, він не бачив фільм. 23. Якщо вміш поводитися з дітьми, будеш гарним учителем. 24. Якби він написав список, йому б підібрали книги. 25. Якщо вони порозуміються, він зустрінеться з обома.

Ех. 214

1. Якщо ми зробимо домашнє завдання, нам дозволять погуляти? 2. Якщо він отримує стипендію, то купить калькулятор. 3. Шкода, що він їде спати. 4. З чого б вони почали, якби їм доручили роботу? 5. На жаль, вони не можуть припинити суперечку. 6. Якби не останні відкриття, вони б не змогли вилікувати його. 7. Якщо нічого читати, вона їде до бібліотеки. 8. Якщо вона не встигатиме, слід брати приватні уроки. 9. Шкода, що ти застудився. 10. Якщо він прийде, вона піде геть. 11. Шкода, що ти не вивчив його звичок. 12. Якщо він зустрічав когось, то завжди довго розповідав про свої проблеми. 13. Навіщо вона приятелює з ним, якщо він боягуз. 14. Шкода, що він не побачив фільм. 15. На жаль, він нечасто виїжджає за місто. 16. Якщо він вас не впізнає, покажіть паспорт. 17. Якщо ви будете поруч, обов'язково зайдіть. 18. Якби вона забула про зустріч, то не телефонувала б. 19. Якщо дізнаєшся ще про щось, повідом. 20. Якби він і одержав листа, то повернув би його нерозкритим. 21. Якщо приїдете до нас, побачите, скільки у нас різних пам'яток. 22. Якби літак запізнився, нам би вже повідомили. 23. Якби він вирішив одружитися, він би відразу запросив їх. 24. Він не зміг би забути її посмішку, навіть якби дуже захотів. 25. Шкода, що я ніколи не потраплю на фестиваль.

Ех. 215

1. Якщо усе піде до ладу, вони одружаться. 2. Якщо трапиться щось подібне, він знатиме як поводитися. 3. Було б дивно, якби він сприйняв це інакше. 4. Навіть, якби він зробив навпаки, це нічого б не змінило. 5. Шкода, що його не цікавить поезія. 6. Якби вона додала трохи молока до кави, він би випив її. 7. Якщо матч закінчиться з нічийним рахунком, вони стануть чемпіонами. 8. Якби лід не тріснув, вони б продовжували грати. 9. Шкода, що ти не хочеш піти зі мною. 10. Вони б не вийшли з води, якби не змерзли. 11. Якщо буде нагода, вона вас познайомить. 12. Якби не було жарко, він пробіг би набагато краще. 13. Було б соромно, якби їй зробили попередження. 14. Шкода, що він нікого не поважає. 15. Якби напередодні не було дощу, вони б доїхали швидше. 16. Салат був би смачнішим, якби ви додали майонезу. 17. Якщо він не прийде, вона зачитає його доповідь. 18. Якби він писав статтю, вона б була коротшою. 19. Якби вона не налила води, то не впала б. 20. Якщо вона не висипається, то не може зосередитися. 21. Якщо він піде туди, то буде її супроводжувати. 22. Вона здогадалася б, якби він натякнув їй. 23. Шкода, що в неї немає сил танцювати. 24. На жаль, у них закінчився чай. 25. Якщо йому не дозволяли дивитися телевізор, він удавав, що засмучується.

Ех. 216

1. Якби капелюх злетів, вона б не змогла його піймати. 2. Якщо він любить читати, то має знати цю книгу. 3. Вона б його не побачила, якби прийшла пізніше. 4. Коли жарко, він вмикає вентилятор. 5. Шкода, що вона не зможе поїхати. 6. На жаль, він не

має кондиціонера. 7. Якби він її краще знав, то запросив би на каву. 8. Якщо їх цікавить його думка, вони спитають. 9. Якби його тільки не відволікали. 10. Він би не виконав обіцянки, якби не поїхав. 11. Шкода, що він не вміє працювати. 12. Якщо розпочнеться пожежа, люди можуть померти. 13. Шкода, що він не захотів навчатися. 14. Вони б зрозуміли краще, якби вона говорила повільніше. 15. Вона б написала краще, якби сиділа ближче. 16. Якщо він має поганий зір, слід носити окуляри. 17. Він би купив квіти, якби знав, що в неї день народження. 18. Шкода, що вони не мали вільного часу. 19. Куди б він зараз пішов, якби мав вибір? 20. Шкода, що він погано розуміється на історії. 21. На жаль, йому не вдалося поговорити з нею. 22. Він би не писав на книжці, якби мав аркуш паперу. 23. Якщо блискавка вдарить у дерево, воно може спалахнути. 24. Хотілося б, щоб його поважали на роботі. 25. Шкода, що вона поспішає.

Ех. 217

1. Якщо він там був, то відкривав виставку сам. 2. Якщо він забуде про це, вона все зробить сама. 3. Якби вона не почула сама, то ніколи б не повірила. 4. Якби зараз не було так пізно, вони б продовжували працювати. 5. Якщо він отримає телеграму, то зустріне її. 6. Шкода, що він не любить ходити на прогулянки. 7. Якби вони не гасали, то не розбили б вазу. 8. На їхньому місці, вона б зробила все інакше. 9. Якби він сказав про це вчора, йому б надали повну інформацію. 10. Він би не впав, якби не було так слизько. 11. Шкода, що вона не вміє шити. 12. Якби вони не сиділи на протязі, то не застудилися б. 13. Якби не було так темно, вони б не заблукали. 14. Якби там не було незнайомців, вона б не розгубилася. 15. Шкода, що він не прийшов. 16. Мені хотілося б поговорити з ним ще раз. 17. Він би не допоміг їй, якби не був таким добрим. 18. Він не може здати звіт, якщо він містить якісь недоліки. 19. Якщо стає жарко, включають кондиціонер. 20. Вона не була б такою стомленою, якби не потрапила в аварію. 21. Якщо змагання виграні, переможців нагороджують. 22. Шкода, що загинули люди. 23. На жаль, вона не може знайти книжку. 24. Якщо у вікнах не горіло світло, він знав, що вдома нікого немає. 25. Якби він не послухався, його б покарали.

Ех. 218

1. Якщо він її розлюбить, вона закохається в іншого. 2. Якщо він захоче їсти, дайте йому бутерброди. 3. Якщо він прийде раніше, вона покаже нові книги. 4. Якби авто не зупинилося, могла б трапитися аварія. 5. Якби не було місяця, було б зовсім темно. 6. Хотілося б, аби вона працювала. 7. Він пожалкував, що вийшов з дому. 8. Вона не стала б нічого приховувати, якби він прямо запитав. 9. Шкода, що дитину не вчать музики. 10. На жаль, він засмутився. 11. Якби він підтримував порядок, то не згаяв би стільки часу. 12. Якби він випив кави, то відразу ж прокинувся б. 13. Якби він повернув книги, його б не оштрафували. 14. Я б не знав цих місць, коли б не провів тут дитинство. 15. Шкода, що вона розмовляє з ним, як з дитиною. 16. Якщо він змінить

рішення, вона може нічого не отримати. 17. Якщо не вжити заходів, річка буде забруднена. 18. Якби не її зауваження, вони б були щасливі. 19. Якби Попелюшка не загубила черевичок, принц міг би її не знайти. 20. Шкода, що вона не слідує за модою. 21. Вони б хотіли, аби заяву розглянули. 22. Він би почитав, коли б не забув десь книгу. 23. Якби він працював стільки ж, як і вона, то також досяг би успіху. 24. На жаль, по телебаченню немає нічого цікавого. 25. Хотілося б знати, який подарунок він приготував.

Ех. 219

1. Він не заперечував би, якби вона погодилася на його пропозицію сьогодні ж. 2. Кожен викликав би співчуття, якби вів такий спосіб життя. 3. Якщо він не хоче розмовляти, вона не буде набридати. 4. Не здивуюся, якщо вона вийде заміж. 5. Якщо вона вже прийняла рішення, йому нічого сказати. 6. Було б недипломатично, якби він заявив про це. 7. Якби він хотів знайти її, він би цього не зробив. 8. Якщо він стане моряком, то побачить багато країн. 9. Якби вона слухала уважніше, то не переплутала би час. 10. Він пожалкував, що поїхав сам. 11. Він не говорив би так, якби не був упевнений. 12. Якби він був лагідніший, вона б усе розповіла. 13. Якби він подарував парфуми, вона була б щаслива. 14. Якби вона знала, де книжка, вона б нічого не запитувала. 15. Якщо їм усе одно, він буде зустрічатися з нею. 16. Хотілося б, аби вона могла зробити це. 17. Якщо вона боялася проспати, то прокидалася всю ніч. 18. Їй буде легко вчити німецьку мову, якщо вона відвідає Німеччину. 19. Якби зустріч відбулася, це допомогло б їй. 20. Якщо він прочитає статтю, то сам усе зрозуміє. 21. Шкода, що вона йому не вірить. 22. На його місці, вона б не стала захищати їх. 23. Якби вони дійсно посварилися, вони б поводитися інакше. 24. Вона ніколи б не згадала його, якби не побачила фотографію. 25. Шкода, що канікули закінчилися так швидко.

Ех. 220

1. Вона була б вдячна, якби ви зробили їй послугу. 2. Якщо студент не має коштів для навчання, банк дає позику. 3. Якби він сьогодні відправив листа, вони б отримали його завтра. 4. Якщо вона має дітей, вона зрозуміє. 5. Він завжди допомагає дружині, якщо потрібно. 6. Вони знайдуть будинок, якщо їм дадуть адресу. 7. Якщо розмішати цукор, чай буде набагато солодшим. 8. Вас проведуть, якщо ви не знаєте куди йти. 9. Якби йому запропонували роботу, він прийняв би пропозицію. 10. Шкода, що матч перенесений. 11. Вона була б засмучена, якби він втратив годинника. 12. Якби вона знала, що буде дощ, то взяла б парасольку. 13. Рослини не ростуть, якщо не отримують сонячного світла. 14. Вона могла б пояснити значення слова, якби була лінгвістом. 15. Якщо загубиш паспорта, негайно заяви в міліцію. 16. Якби його покарали, він би так не веселився. 17. Він не отримає диплома, якщо не складе іспит. 18. Шкода, що не зможемо провести вихідні разом. 19. Хотілося б, аби він обережніше поведився з книгами. 20. На жаль, він не одержав цю роботу. 21. Якщо в мене будуть гроші, я куплю словники. 22. Шкода, що в наш час не було таких можливостей. 23. Якби вона

була вчителькою, то викликала б його кожного дня. 24. Якщо з'явилися запитання, я буду радий відповісти на них. 25. Хотілося би, аби він став справжнім чоловіком.

Ех. 221

1. Якби він був краще організованим, то йому б не бракувало часу так. 2. Якби вона знала його номер, то зателефонувала б. 3. Шкода, що так швидко стало холодно. 4. Хотілося би, щоб він залишився ще на деякий час. 5. Якби вона мала вечірню сукню, то неодмінно пішла б. 6. Якщо він бажає відкрити власну справу, нехай шукає спонсора. 7. Хотілося б, аби батьки не старіли. 8. Якби він пристебнувся ременем безпеки, то не ушкодився б. 9. Якби ці речі пасували мені, я б їх надягла. 10. Якби він так не кричав, сусіди б не збіглися.

11. Він би не витрачав так багато часу на дорогу, якби не мешкав з батьками. 12. Вона б схуднула, якби дотримувалася дієти. 13. Він би не хотів зараз пити, якби не з'їв стільки цукерок. 14. Він би не став лікарем, якби не любив так дітей. 15. Вони б не знайшли аптеку, якби не допомога перехожого. 16. Якби сьогодні була субота, вони б подивилися фільм. 17. Усе було б гаразд, коли б він зробив так, як вона звеліла. 18. Він би не обпікся, якби не грався з вогнем. 19. Хотілося б знати, як його звати. 20. Вона б не тремтіла, якби не було так холодно. 21. Шкода, що добро завжди перемагає лише в казках. 22. Якби усе було гаразд, він би не був таким заклопотаним. 23. Вона пожалкувала, що не пообідала. 24. На жаль, він сам не здогадався. 25. Якщо постараетесь, зможете зробити це без сторонньої допомоги.

Ех. 222

1. Він пошкодував, що прийшов без запрошення. 2. Якби вони не галасували, вона б не розгнівалася. 3. Якби вони зателефонували до поліції, над ними б лише посміялися. 4. Вона відчула б полегшення, якби все з'ясувалося. 5. Якщо словники не викуплять, вони будуть продані. 6. Шкода, що життя роз'єднало нас. 7. На жаль, вона йому не сестра. 8. Якби ви знали матеріал, то відразу б здали іспит. 9. Якщо їй не вдасться здати іспит, потрібно буде працювати додатково. 10. Якби він не був такий розумний, то не досяг би такого успіху. 11. Якщо ти знову загубиш ручку, бери мою. 12. Хотілося б гарно грати в теніс. 13. Шкода, що зараз не можна полювати. 14. Вони пожалкували, що залишили його вдома самого. 15. Якщо він не буде слухати записи, йому буде важко поставити вимову. 16. Якщо вона нікого не бажає бачити, то так і каже. 17. Якби ці операції робилися руками, це потребувало б набагато більше часу. 18. Він допоможе їй за умови, що вона більше не буде запізнюватися. 19. Якби їй щось не влаштувало, вона б одразу сказала про це. 20. Вона б не одужала так швидко, якби про неї так не піклувалися. 21. Якщо пливти вниз за течією, можна дістатися моря. 22. Якщо бажаєте одержувати більш високу зарплатню, слід краще працювати. 23. Якби та якби, та вирости в роті гриби. 24. Хотілося б, аби йому було стільки ж років, як і їй. 25. Якби вона бачила, що вони були проти, то не наполягала б.

1. Він би давно вже добрався до міста, якби не заблудився. 2. Сад давав би гарний врожай, якби за ним доглядали. 3. Він би зараз не сидів за кермом, якби водій не взяв вихідний. 4. Шкода, що цей автор не вразив її. 5. На жаль, справи завадили йому взяти участь у експедиції. 6. Якби він з'явився тут, вона б одразу пішла геть. 7. Якби він не зробив зауваження, вона б ще й досі виступала. 8. Подорож була б гарною, якби не потрібно було робити пересадку. 9. Якби він не був занудою, то не набрид би

усім. 10. Якби книжка була новою, вона б коштувала набагато більше. 11. Йому хотілося самому заробляти на життя. 12. Хотілося б, щоб уже розвиднилося. 13. Він би не вчився зараз керувати автомобілем, якби не купив його минулого тижня. 14. Якби він був підготовлений, то здав би іспит. 15. Він буде відрахований, якщо і далі пропускати заняття. 16. Він би не програв змагання, якби був у належній формі. 17. Якби він не складав іспити зараз, вони б могли бачитися частіше. 18. Якби вони не об'їхали всю Європу, їм би не заздрили так. 19. Шкода, що вони не мають мобільних телефонів. 20. На жаль, поїздка не принесла їм ніякої користі. 21. Він шкодує, що не буде на роботі кілька днів. 22. Якби вони не були друзями, то побилися б. 23. Якщо вони потраплять сюди, то будуть зачаровані природою. 24. Якщо його покарають, він дуже засмутиться. 25. Якщо вона поскаржиться, скажіть, що вона сама винна.

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Section of ruled lines for notes, consisting of 18 horizontal lines.

Для нотаток

Section of ruled lines for notes, consisting of 18 horizontal lines.

Для нотаток

Для нотаток

Навчальне видання

Леонід Миколайович **Черноватий**
В'ячеслав Іванович **Карабан**
Ірина Петрівна **Ліпко**
Ірина Юрійвна **Набокова**
Вікторія Опанасівна **Самохіна**
Олександр Володимирович **Ребрій**
Ірина Євгенівна **Фролова**
Наталя Миколаївна **Ковальчук**

Микола Володимирович **Рябих**
Світлана Леонідівна **Пчеліна**
Тетяна Миколаївна **Фокіна**
Олена Іванівна **Пстухова**
Світлана Миколаївна **Романюк**
Андрій Іванович **Іванченко**
Ганна В'ячеславівна **Малина**

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВПРАВАМИ

БАЗОВИЙ КУРС

Посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти та середніх
навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови

англійською та українською мовами

Редактор *С. І. Мазур*
Коректор *Ж. С. Швець*
Комп'ютерна верстка: *А. М. Райфурак*

Підписано до друку 07.06.07. Гарнітура Times. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 19,9. Наклад 1000 прим. Зам. № 289

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
e-mail: zbut@novaknyha.com.ua
www.novaknyha.com.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на